

Omgevingsvisie

30 oktober 2017

Omgevingsvisie

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1. Inleiding	3
1.1 Waarom een Omgevingsvisie?	3
1.2 Toekomstvisie grenzeloos Goûd!	3
1.3 Proces	4
1.4 Leeswijzer	6
2. Aan de slag met de Omgevingsvisie	7
2.1 Gebiedsgericht werken	7
2.2 Maatwerk in benadering	7
3. De identiteit van Oldambt	10
3.1 Kernkwaliteiten	11
4. Kernvisie	18
4.1 Eigentijdse, duurzame graanrepubliek	18
4.2 Water- en natuurgemeente	23
4.3 Ruimte voor pionieren	30
5. Uitvoering	41
5.1 Centrale opgaven	41
5.2 Prioritering	42
Bijlagenboek:	
1. Verslagen thema avonden	
2. Omgevingsvisie in de klas	
3. Resultaten enquête	
4. Reactienota zienswijzen	

1. Inleiding

1.1 Waarom een Omgevingsvisie?

De Omgevingswet is inmiddels vastgesteld, maar nog niet in werking getreden. Een van de nieuwe instrumenten onder de Omgevingswet is de Omgevingsvisie. Onder de Omgevingswet is het voor gemeenten verplicht om een Omgevingsvisie op te stellen. Het is een integrale visie waarin strategische hoofdkeuzen van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn staan. Het is geen gedetailleerd plan maar toont de hoofdlijnen aan voor het langetermijnbeleid. De Omgevingsvisie is een politiek-bestuurlijk document dat alleen de gemeente bindt.

Op dit moment is het nog mogelijk om thematische visies vast te stellen. Onder de Omgevingswet is dat niet meer de bedoeling. Er vindt een integrale afweging plaats in de Omgevingsvisie, waardoor het gemeentelijk beleid ook inzichtelijker en beter afgestemd wordt.

De Omgevingswet introduceert nog een nieuw instrument, namelijk het programma. Verdere uitwerking van het strategisch beleid in de Omgevingsvisie kan op tactisch/operationeel niveau plaatsvinden via het programma. In de toekomst zullen we geen beleidsnota's meer gaan opstellen, maar worden dit programma's die onder de Omgevingsvisie komen te hangen. De integrale afweging vindt plaats in de Omgevingsvisie. Ook wordt daar de verbinding gelegd tussen de verschillende beleidsvelden. Dit betekent voor de organisatie dat we in de toekomst integraal moeten werken en de verbinding moeten blijven leggen.

Artikel 3.2 Omgevingswet

Een Omgevingsvisie bevat:

- een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving,
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied,
- de hoofdlijnen van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

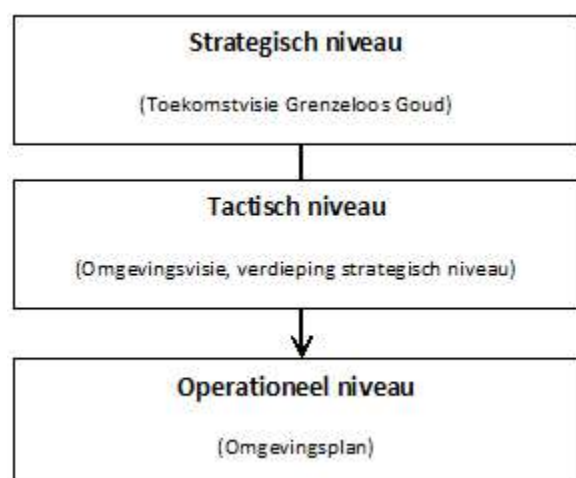
Door nu al aan de slag te gaan met een Omgevingsvisie lopen we vooruit op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. We willen goed voorbereid zijn op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Het biedt ons tevens de mogelijkheid om nu al een integraal beleidskader op te stellen die aansluit bij de cultuur van de Omgevingswet, te weten 'Ja, mits' in plaats van het 'Nee, tenzij'-principe. Dit biedt kansen voor initiatiefnemers van ontwikkelingen.

Dorps- en wijkvisies

We willen initiatieven uit de wijken en dorpen ondersteunen. We geven uitdrukkelijk ruimte voor eigen inbreng. De dorpen en wijken zijn uitgenodigd om een dorps- of wijkvisie te maken. Het abstractie- en detailniveau van beide documenten is zodanig dat de dorps- en wijkvisies vrij kunnen bewegen in de Omgevingsvisie. Ze kunnen naast elkaar bestaan. Mocht er aanleiding zijn om de Omgevingsvisie aan te passen, dan kan dat. Het is een dynamisch document.

1.2 Toekomstvisie grenzeloos Goûd!

In de Toekomstvisie 'Oldambt, grenzeloos Goûd!' is aangegeven dat de daarin genoemde ambities worden uitgewerkt en geconcretiseerd. Met de Omgevingsvisie is het mogelijk om te komen tot concretisering op het fysieke domein, waarbij ook de gevolgen van ontwikkelingen in het sociaal domein die relevant zijn voor de fysieke leefomgeving zijn meegenomen.

De genoemde toekomstvisie is een strategische visie waarin drie ambities zijn verwoord:

1. Jongste watergemeente – de meest kansrijke ambitie van Oldambt en is gericht op het ontsluiten van het Oldambtmeer en het ontwikkelen van een nieuwe watercultuur.
2. Eigentijdse graanrepubliek – deze ambitie sluit aan op het authentieke landschap en bijbehorende geschiedenis die nog vindbaar is in het Oldambt.
3. Ruimte voor pionieren – de ambitie die de durf en het ondernemerschap moet aanspreken. Kansrijke projecten liggen onder andere op het gebied van landbouw, energie en water.

In deze Omgevingsvisie krijgen de ambities een doorvertaling naar plekken en opgaven/programma's. Vervolgens wordt dit verder uitgewerkt op het operationele niveau, onder meer in programma's en het Omgevingsplan.

Om goed de vertaling naar het Omgevingsplan te kunnen maken hebben we in deze visie de volgende vragen beantwoordt:

- hoe zorgen we er als gemeente voor dat het beleid tot uitvoering komt? Hoe kunnen we dit samen met andere partijen tot uitvoering laten komen?
- hoe sturen we nieuwe ontwikkelingen? Doen we dit zelf als gemeente? Of leggen we het initiatief en de verantwoordelijkheid (meer) bij de maatschappij? En wat willen we in ieder geval niet?

De beantwoording van deze vragen hebben we ingevuld samen met inwoners, stakeholders en andere belanghebbenden.

1.3 Proces

Voorafgaand aan deze visie is een basisdocument opgesteld waarbij dorps- en wijkraden en stakeholders zijn betrokken. Dit basisdocument is op 30 januari 2017 vastgesteld door de gemeenteraad. Vervolgens is de visie via burger- en overheidsparticipatie verder vorm gegeven en uitgewerkt. In deze paragraaf wordt dit proces beschreven.

Thema avonden

We hebben drie thema avonden gehouden om input te krijgen voor de Omgevingsvisie. De uitnodiging voor deze avond is breed verstuurd, alle inwoners, belanghebbenden en geïnteresseerden waren welkom.

Iedere avond stond één van de ambities uit de toekomstvisie centraal. De locatie is afgestemd op de thema's van die avond zodat dit inspirerend werkt voor de aanwezigen. Per avond waren er vier sprekers/inspirators die de zaal vertelden hoe zij tegen de thema's aankijken. Op basis daarvan vond een gesprek met de zaal plaats waarbij iedereen zijn visie kon geven.

Aan het eind van de avond was er de mogelijkheid om na te praten bij de inspiratiemuur, een wand met daarop vragen en stellingen. Met behulp van briefjes konden de aanwezigen hier hun inbreng geven.

In de bijlagen zijn de verslagen opgenomen waarin te lezen is wat er die avond gezegd is. Ook zijn wordclouds opgenomen waaraan u in een oogopslag kan zien wat de veelbesproken onderwerpen waren. Tot slot is een weergave opgenomen van de inbreng die we op de inspiratiemuur hebben ontvangen.

Enquête

Tijdens de thema avonden zijn veel onderwerpen besproken en zijn er goede gesprekken geweest. Toch zijn ook een aantal onderwerpen niet of slechts kort ter sprake gekomen. We hebben daarom een enquête opgesteld waarin wij gevraagd hebben naar deze onderwerpen.

In de bijlage is de enquête met de resultaten opgenomen, Onderwerpen die in de enquête opgenomen zijn onder andere; stimulering beweging inwoners, energie (voorziening bij woningen/kleine windmolens/zonnepanelen), gemeentelijk beheer of eigen beheer openbare ruimte en ruimte voor schaalvergroting landbouw.

We hebben de enquête via facebook gepromoot. 282 mensen hebben de enquête ingevuld. Met dit aantal zijn wij tevreden,

Gastlessen Omgevingsvisie op basisscholen

Op vier basisscholen is in de groepen 7 een gastles gegeven over de Omgevingsvisie.

De kinderen hebben nagedacht over de toekomst van hun eigen leefomgeving en wat daarbij allemaal mogelijk is. Tot slot hebben de kinderen een tekening gemaakt van die elementen die zij het belangrijkste vinden.

Het resultaat is een zestigtal tekeningen. De tekeningen zijn als bijlage bijgevoegd.

Documentaire met jongeren

In samenwerking met het jongerenwerk is een korte film gemaakt. Deze film geeft weer hoe jongeren het gebied beleven en hoe zij hun toekomst zien in relatie tot het gebied.

Ter inzage

Het concept van de Omgevingsvisie heeft vanaf 8 juni 2017 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Het concept is gepresenteerd tijdens een tweetal avonden: één specifiek voor dorpen en wijken, de ander voor iedereen die belangstelling had.

Er zijn dertien zienswijzen binnengekomen. Deze zijn beantwoord in een aparte reactienota. De zienswijzen zijn op onderdelen aanleiding geweest tot wijzigingen in de Omgevingsvisie.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk twee leest u op welke manier we een integrale afweging willen maken bij nieuwe ontwikkelingen. In hoofdstuk drie worden de kernwaarden en kwaliteiten van de gemeente beschreven. Vervolgens komen in hoofdstuk vier de hoofdlijnen van het beleid aan bod. Een aanzet voor een uitvoeringsagenda met projecten en programma's die hieruit voortvloeien staat opgesomd in hoofdstuk vijf.

2. Aan de slag met de Omgevingsvisie

In deze Omgevingsvisie wordt een integrale visie beschreven. De Omgevingswet gaat uit van het principe 'Ja, mits' De Omgevingsvisie geeft zicht op de noodzakelijke en gewenste ontwikkelingen van de fysieke leefomgeving, met daarbij de verbinding naar het sociale domein. We zoeken hierbij naar samenhang met de (regionale) dynamiek van de huidige maatschappij.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in de sturingsfilosofie, hoe aan deze ontwikkeling vorm te geven, hoe we de gewenste ontwikkelingen denken te faciliteren en hoe de visie in de praktijk gaat werken.

2.1 Gebiedsgericht werken

De gemeente Oldambt is volop in beweging. De bevolking neemt af en de samenstelling verandert, de wereldwijde economische crisis is voorbij, de gevolgen ervan zijn nog wel merkbaar. Daar komt bij het groeiende takenpakket van de gemeente als gevolg van decentralisatie van rijksoverheidsbeleid. Dat samen vereist, naast het stellen van duidelijke prioriteiten, inventiviteit. Daarom zet de gemeente Oldambt in op de ambitie om te komen tot een nieuw samenspel tussen burger en overheid: van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie.

Op 20 juni 2016 heeft de gemeenteraad besluiten genomen in het kader van de takendiscussie. Onze rol in de samenleving is samengevat 'Gemeente Oldambt verbindt en ondersteunt'. Deze woorden vormen de rode draad in de manier waarop we de komende jaren gaan werken.

Er zijn in Oldambt vele verschillende instellingen, verenigingen, bedrijven, inwoners en hun inwonersplatforms actief. Al deze partijen hebben hun eigen deskundigheden, wensen en ideeën. De gemeente Oldambt wil dit graag helpen verbinden en initiatieven vanuit de samenleving mogelijk maken en verder brengen. Daarbij wil de gemeente initiatiefnemers faciliteren, ondersteunen en samenbrengen. Zonder hierbij de verantwoordelijkheid van het initiatief over te nemen!

Door gebiedsgericht te werken denkt de gemeente de inwoners en organisaties meer verantwoordelijkheid en invloed te kunnen bieden op sociale en fysieke maatregelen in hun directe leefomgeving. Door deze invloed en verantwoordelijkheid te bieden willen wij ervoor zorgen dat het gemeentelijk aanbod beter afgestemd wordt op de vraag van de samenleving. De doelstelling hierbij is om minder te regelen in de systeemwereld van de gemeente en daarbij de leefwereld van inwoners te versterken. Zeg maar, samen mogelijk maken!

2.2 Maatwerk in benadering

De Omgevingsvisie geeft aan naar welke situatie de gemeente in de toekomst toe wil werken. De rol van de gemeente bij de diverse doelen verschilt. Soms zullen we zelf projecten initiëren en in andere situaties zullen we meer faciliterend optreden. Dit betekent niet automatisch dat we ook financiële middelen beschikbaar stellen. Met deze Omgevingsvisie willen we ook particuliere initiatiefnemers uitnodigen om een bijdrage te geven aan de toekomst van Oldambt.

De Omgevingsvisie is een belangrijk kader voor initiatieven die nog niet mogelijk zijn op basis van regels voor de fysieke leefomgeving. Van belang is dat een initiatiefnemer op basis van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan kan zien waar zijn initiatief op wordt beoordeeld.

Om vervolgens te beoordelen of een initiatief bijdraagt aan de doelstellingen van de Omgevingsvisie, zullen de initiatiefnemers en de gemeente samen een strategie kiezen die het beste bij dit initiatief past.

Dit kan zowel per initiatief als per initiatiefnemer verschillen. Niet alle initiatieven zullen een even grote impact op de leefomgeving hebben. De mate van impact op de leefomgeving bepaalt de te volgen benaderingswijze van een initiatief.

Welke strategie gekozen wordt is zowel afhankelijk van de impact op de leefomgeving van het initiatief als van de mate van professionaliteit van de initiatiefnemer. De ene initiatiefnemer heeft wat extra ondersteuning nodig bij de uitwerking van het plan, de andere initiatiefnemer heeft het plan al volledig uitgewerkt en goed onderbouwd. Deze strategieën worden vorm gegeven door zogenaamde serviceformules. Deze worden verder uitgewerkt en geïmplementeerd in de organisatie.

Welke service formules zijn er en wat betekenen ze?

Snel service formule: deze kenmerkt zich door snel en simpel op een duidelijke, vooraf gecommuniceerde manier, afdoen van een (aan)vraag. Ook de mate waarin de initiatiefnemer zelf een bijdrage levert aan het proces is groot. Deze formule zal vaak worden gekozen voor initiatieven die passen binnen de kaders van het Omgevingsplan.

Ontwerpformule: initiatiefnemers en belanghebbenden worden meer en beter begeleid bij het vergunningentraject. Een toegewezen casemanager is gedurende het hele traject aanspreekpunt voor de betrokken partijen en zorgt voor een soepel verlopend proces zowel in- als extern. Deze formule wordt gekozen bij grotere lokale initiatieven zoals uitbreiding van bedrijven of nieuwvestiging hiervan. De bijdrage van de initiatiefnemer is bij de voorbereiding en tijdens het gehele proces groot. Bijvoorbeeld in de onderbouwing van het plan en het zorgen voor draagvlak.

Ontwikkelformule: dit is een vorm van samenwerking tussen de initiatiefnemer, belanghebbenden en gemeente waarbij het definitief plan gezamenlijk wordt vormgegeven. Dit is maatwerk om tot het beste breed gedragen resultaat te komen. Dit proces zal in eerste aanleg leiden tot een principe-uitspraak van de gemeente over haalbaarheid en mate van medewerking om het plan daadwerkelijk te realiseren. De initiatiefnemer is tijdens dit proces, binnen de gemaakte afspraken, aan zet. Dit betreft grootschalige initiatieven die grote impact hebben op de leefomgeving in een wijk, buurt of een dorp.

‘Luister naar elkaar!’

- themabijeenkomst Ruimte voor pionieren -

Voor zowel initiatieven die met behulp van de ontwerpformule als met de ontwikkelformule tot stand komen moet het bestuur vroegtijdig in het proces te worden betrokken. Dit om te voorkomen dat onnodige kosten worden gemaakt en om teleurstellingen later in het proces te voorkomen.

Er wordt bij initiatieven die voldoen aan de definitie van de ontwerp- of de ontwikkelformule gewerkt in vijf fasen:

1. Intake
2. Quick scan
3. Bestuurlijke afweging
4. Aanvraag
5. Vergunning

Om te komen tot een onderbouwde beoordeling hanteert de gemeente Oldambt een quick scan als basis, om zo een integraal en gedragen beeld te krijgen over de mogelijkheden en haalbaarheid van een plan.

Op basis van de uitkomsten van deze quick scan, maakt het bestuur gebruik van de lokale afwegingsruimte om te kunnen beoordelen of het initiatief bijdraagt aan de doelstellingen van de Omgevingsvisie. Ook krijgt de initiatiefnemer inzicht in aandachtspunten op het terrein van de fysieke leefomgeving zoals infrastructuur, water, bodem, lucht, landschap, natuur en cultureel erfgoed.

Daarmee krijgt de initiatiefnemer een goed beeld van de haalbaarheid van het plan en de bereidheid van de gemeente om de benodigde procedures te doorlopen om het plan uiteindelijk te kunnen vergunnen. Bij een quick scan met een positief oordeel van het college over het initiatief wordt de kans op succes bij een planologische procedure vergroot. Onderdeel van de quick scan zal mede een toets van een participatieproces zijn. Het ligt in de rede dat hiervoor aanwijzingen door de gemeente worden opgesteld.

Bij het beoordelen van initiatieven gaat de gemeente uit van de benoemde kernwaarden en thema's per gebied in zowel deze Omgevingsvisie als de vertaling hiervan in het Omgevingsplan. Ook overige wet- en regelgeving blijft een toetsingskader. In hoeverre een initiatief past binnen deze kaders en of deze kaders zelfs wordt versterkt kan worden beoordeeld door bijvoorbeeld gebruik te maken van een afwegingsmatrix. Het integraal afwegingskader uit de Omgevingsvisie kan in het Omgevingsplan worden vertaald naar een matrix, dat de nodige flexibiliteit geeft, maar ook garanties voor de leefomgeving. Deze matrix helpt ons om initiatieven integraal te beoordelen. Ook initiatieven die niet op alle aspecten positief scoren kunnen toch doorgang vinden. In de visie zijn variabelen genoemd die van belang zijn voor de toekomst van de gemeente. In het proces om te komen tot een Omgevingsplan kan in de definitieve werkwijze worden vastgesteld hoe een afweging wordt gemaakt. Wanneer hierbij voor een matrix wordt gekozen, wordt in samenhang met de Omgevingsvisie bepaald welke variabelen in de matrix opgenomen worden en welke prioritering hierbij gehanteerd wordt. Hieronder een voorbeeld van een afwegingsmatrix. De variabelen en prioritering kunnen per gebied verschillen. Om een negatieve score te compenseren kan een compensatiemaatregel opgenomen worden. Bijvoorbeeld een extra inzet op het gebied van duurzaamheid, dit is maatwerk.

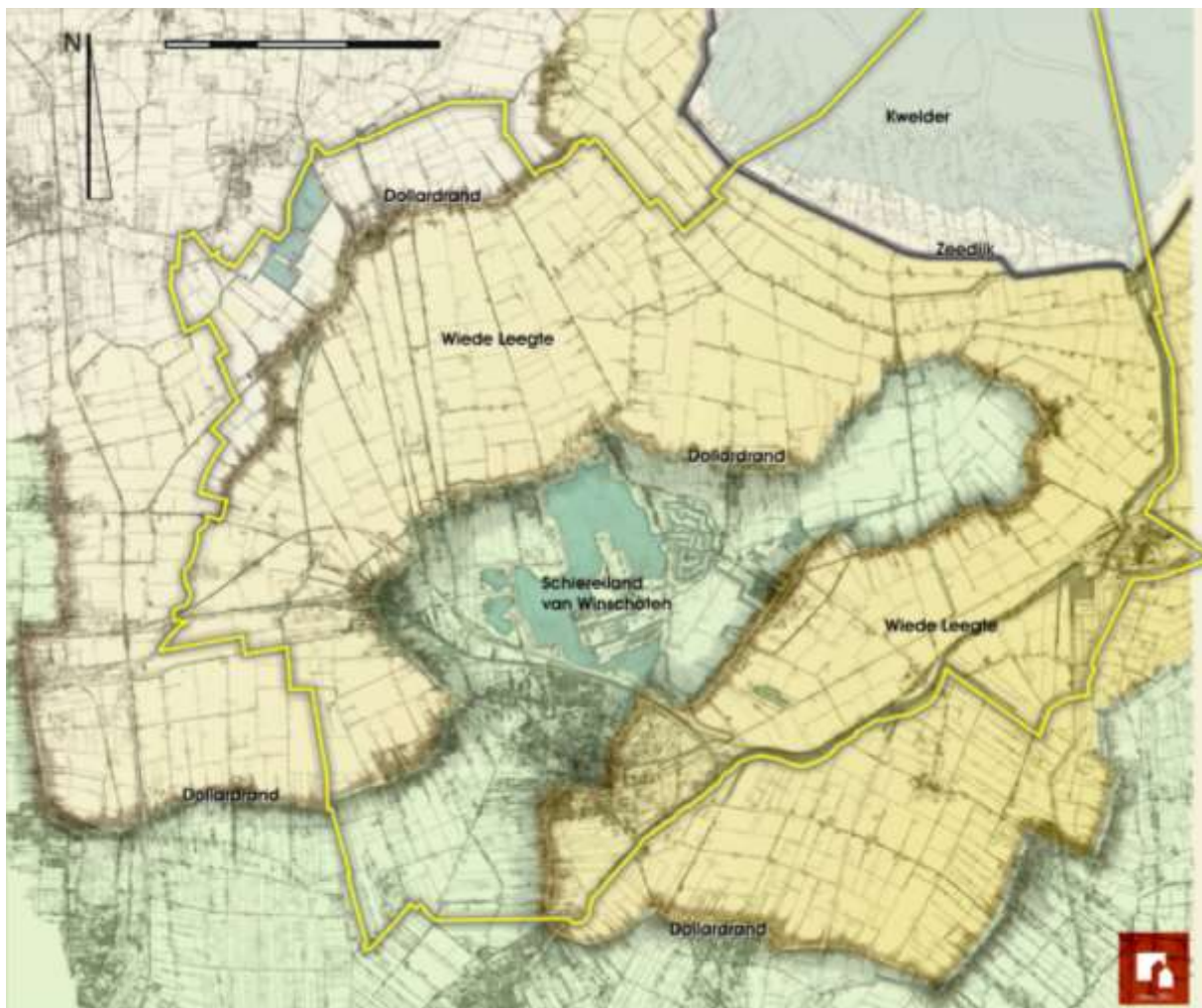
	Extra positieve bijdrage (+2)	Positieve bijdrage (+1)	Neutraal (0)	Negatieve bijdrage (-1)
Leefbaarheid		x		
Duurzaamheid		x		
Werkgelegenheid	x			
Toerisme	x			
Geluid				x
Natuur			x	
Verkeer			x	
Welstand				x
Score	+4	+2	0	-2
Totaalscore	+4			

Tabel 1 Voorbeeld van een afwegingsmatrix

3. De identiteit van Oldambt

Dit hoofdstuk beschrijft de kernwaarden en kwaliteiten van Oldambt. Zoals omschreven in hoofdstuk twee vinden we het belangrijk dat nieuwe ontwikkelingen bij de identiteit van het gebied passen en zo mogelijk de kernwaarden versterken. Kwaliteiten die tijdens de thema avonden sterk naar voren kwamen zijn rust en ruimte. Naast de belevingswaarde van rust en ruimte, biedt de ruimte ook kansen voor nieuwe ontwikkelingen.

De gemeente Oldambt heeft een grondgebied met een diversiteit aan functionele lagen. Zo is het Oldambt een grensgemeente (Duitsland), een waddengemeente (Dollard), een agrarische gemeente met landbouwgronden met een voor Nederland uitzonderlijke ruime schaal en openheid, een toeristische en watergemeente, versterkt door de aanleg van het Oldambtmeer en verbindende vaarcircuits, een centrumgemeente door de stad Winschoten, een dorpsgemeente door de verschillende kernen en linten en een 'wellness' gemeente door het bijzondere thermaal water in Bad Nieuweschans.¹

Centraal in de gemeente is het schiereiland van Winschoten gelegen, het gebied dat in de tijd van de doorbraak van de Dollard boven het water bleef. Hierop bevindt zich het grootste deel van de bebouwing in de vorm van de oude Dollardranden en de verbindingswegen daartussen.

De ring van dijken om de Dollarpolders heen loopt via Scheemda, Nieuw Scheemda, 't Waar naar Nieuwolda aan de noordzijde van de gemeente, en via Winschoten, Oudeschans, Ulsda (Hamdijk) en Bad Nieuweschans aan de zuidzijde. De bebouwing heeft zich hier ontwikkeld van transparante lintbebouwing tot plaatselijk aaneengesloten dorps- en stadsstructuren.

¹ Welstandsnota Oldambt

Het tussengebied tussen de randen van het schiereiland en de ring van dijken aan de noord- en zuidzijde, de Wiede Leegte, is qua ruimtelijk beeld vooral leeg. De bebouwing die hier aanwezig is, oogt nietig in het open polderland.

De gemeente Oldambt ligt aan de rijksweg A7. Daardoor is er een goede verbinding met onder andere Duitsland en Groningen.

De gemeente kent vier beschermde dorpsgezichten, gelegen in Bad Nieuweschans, Nieuw-Beerta, Oostwold en Oostwold uitbreiding. Deze gebieden hebben bijzondere cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden. Deze bijzondere status wordt gekoesterd.

Landschappelijke gelaagdheid

Er zijn vier veranderingen in het landschap geweest. De eerste ontginning vormt de ingebruikname van het veenpakket binnen het eiland van Winschoten en rondom de Pekela's. Kloosters spelen een belangrijke rol hierin.

De tweede ontginning is die van de vaarverkaveling met kanalen. De ontsluiting van de Dollardpolders door dijken en trekvaarten.

De derde ontginning is voor de landbouw. Een welvarend landbouwgebied ontstaat, waarbij de vaarverkaveling wordt omgezet in een verkaveling met grote rechthoekige stukken grond. De graanrepubliek.

De vierde ontginning is die van de grootschalige ruilverkavelingen en de herinrichting van de Gronings Drentse veenkoloniën. Industrialisatie van de woonkernen vindt plaats, nieuwe scheepvaartkanalen en autowegen worden aangelegd. Het Europese landbouwbeleid wordt toegepast met het verschijnsel van braaklegging en tijdelijke bossen. Hieruit is ook de gebiedsontwikkeling van Blauwestad ontstaan.

Deze gelaagdheid is herkenbaar in het landschap, deze herkenbaarheid is een belangrijke waarde die we willen behouden.

3.1 Kernkwaliteiten

De gemeente Oldambt kent verschillende gebiedstyperingen. Deze gebieden hebben ieder hun eigen kwaliteiten, het stedelijk gebied heeft andere kwaliteiten dan bijvoorbeeld de bedrijventerreinen. We willen dat ontwikkelingen bij deze kwaliteiten aansluiten of deze versterken.

Winschoten is als koopstad van grote betekenis voor de regio, Winschoten draagt bij aan de vitaliteit en leefbaarheid van de regio. Verder kent de gemeente Oldambt meerdere dorpen met ieder hun eigen identiteit. In het "Regionaal woon- en leefbaarheidsbasisplan Oost-Groningen" is een indeling gemaakt in woonmilieus.

- Stedelijke kernen: kernen met een sub regionale functie, een compleet aanbod voor dagelijkse en niet-dagelijkse goederen waaronder mode. Winschoten is een stedelijke kern.
- Centrumdorpen: dorpen met een supermarkt(en) aangevuld met drogist en andere winkels zoals mode. Bijvoorbeeld Scheemda.
- Basisdorpen: dorpen met (meestal) alleen een supermarkt, geldfunctie, huisarts, basisschool. Weinig of geen aanvullende functies. Voorbeelden zijn Bad Nieuweschans, Beerta, Finsterwolde, Heiligerlee Midwolda, Nieuwolda, Oostwold en Westerlee
- Woondorpen en landelijk gebied: dorpen met nauwelijks of geen voorzieningen, meestal wel een ontmoetingsruimte, soms ook basisonderwijs, zoals Blauwestad, Drieborg, Ganzedijk/Hongerige Wolf, Nieuw Beerta, Nieuw Scheemda, 't Waar

De kernkwaliteiten van de dorpen en het verschil in woonmilieu maakt dat ieder dorp zijn eigen identiteit heeft. Met een aantal dorpen heeft afstemming plaatsgevonden over de beschrijving van deze kwaliteiten.

'Vermarkt de graanrepubliek!'

- themabijeenkomst Moderne graanrepubliek -

Verbeelding kernkwaliteiten bestaande situatie

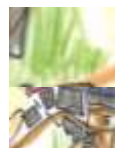
Legenda

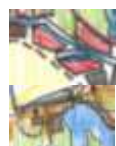
Landbouw hoofdfunctie

Wegen bovenregionaal

Natuur hoofdfunctie
Groen-blauwe dooradering

Wonen hoofdfunctie
Lint
Na-oorlogse
nieuwbouwwijk
Werken bedrijventerreinen
Industriehaven

Water toeristisch

Regionale functie Winschoten

**Kernen voorzieningen- en
volkshuisvesting hiërarchie**
Stedelijke kern
Centrumdorp
Basisdorp
Woondorp

**Bad Nieuweschans
wellness**

**Blauwestad toerisme-
wonen**

**Spoorlijn Groningen Leer
Station**

**Grens grootschalige
windenergie**

Donkere inpolderingen

Dollard

**Eiland van Winschoten, v/m
Dollardrand**

Glaciale ruggen

Bad Nieuweschans

Bad Nieuweschans is een vestingdorp en ligt aan de grens met Duitsland. Het dorp is prima bereikbaar via de A7. Arriva verbindt het dorp via een frequente treinverbinding met Groningen en Leer.

Het aantal voorzieningen is mede dankzij de toeristische aantrekkingskracht (wellness resort Fontana en het historische beschermd dorpsgezicht) meer dan redelijk. Bad Nieuweschans ontwikkelt zich tot samenhangend kuuroord met gezondheidstoerisme en wellnesaanbod.

Het bedrijventerrein Bolwerck, met ook de vestiging van de Eems Dollard Regio, biedt nog voldoende ruimte voor bedrijven om zich te vestigen. Aansluitend op het dorp zijn recreatieve water- en fietsverbindingen aanwezig. Aan verbetering hiervan wordt gewerkt.

De mogelijkheden om te wonen zijn divers; of in het beschermd dorpsgezicht met name aan de Voorstraat of daarbuiten in de meer algemene woonstraten.

Beerta

Gelegen aan een directe verbinding met het Oldambtmeer, op geringe afstand van de A7.

Het dorp kent verschillende voorzieningen. Het verenigingsleven bloeit. Speciale trekker in het dorp is de speeltuin. Het wonen kenmerkt zich door een centrale dorpskern met langs de toegangswegen lintbebouwing.

Blauwestad

Sinds 2005 is Blauwestad in ontwikkeling. Voorzieningen zijn niet gepland. Op enkele plaatsen zijn beroepen en bedrijven aan huis aanwezig die passen binnen het karakter van Blauwestad. De rust en ruimte is op veel plekken in de Blauwestad goed te beleven.

Rondom het Havenkwartier/de haven concentreren zich de activiteiten en evenementen. Regelmatig worden er toeristische en culturele activiteiten georganiseerd. Blauwestad en het Oldambtmeer hebben zich ontwikkeld tot een toeristisch recreatieve bestemming. Er lopen verschillende fietsroutes door het gebied.

De verschillende woonmilieus bieden voor elk wat wils. Vrije bouwkvavels zijn gelegen aan het water, op eilanden, voor de vrije sector en projectmatig.

Drieborg

Gelegen in het uitgestrekte polderlandschap biedt Drieborg een rustige, landelijke woonomgeving. Voorzieningen zijn er niet of nauwelijks. Daarentegen is de gemeenschapszin hoog en worden er door en in het dorp veel activiteiten ontplooid. Het dorp kent een zeer goed aangeschreven basisschool en een zeer bloeiend verenigingsleven waardoor de leefbaarheid in het dorp groot is.

Finsterwolde

Finsterwolde kenmerkt zich door de langgerekte woonlinten langs de Hoofdweg en Klinkerweg. Aan deze linten kenmerkt de bebouwing zich door lage arbeiderswoningen op relatief smalle maar diepe kavels. Dit type woningen is een evenzo typerend onderdeel van de graanrepubliek als de monumentale boerderijen in het buitengebied. Het één is cultuurhistorisch gezien onlosmakelijk verbonden met het andere.

Daarnaast zijn er de prachtige boerderijen en renteniershuizen op de Wiegersweg, Hoofdweg en Goldhoorn.

Aan de noordkant van het dorp bevindt zich de weidsheid van de polders. Aan de zuidoostkant het natuurgebied De Tjamme welke verbonden is met het natuurgebied Reiderwolde. Aan de westkant sluit het bos aan op de bebouwing. De natuur(lijke) beleving is alom aanwezig.

Voorzieningen zijn voor een deel geconcentreerd rondom de Hardenberg, hier zijn onder andere een brede school, gezondheidscentrum, zwembad en sporthal gevestigd. Daarnaast zijn er overigens elders in het dorp nog een aantal voorzieningen aanwezig.

Levendigheid in het dorp is door het bloeiende verenigingsleven volop aanwezig. Het open landschap, het historisch lint, de natuur om de hoek, groen tot in het dorp en een adres aan het water. Dat zijn de vele gezichten van Finsterwolde.

Ganzedijk/Hongerige Wolf

Enkele jaren geleden is fors geïnvesteerd in Ganzedijk/Hongerige Wolf door bewoners, Acanthus, provincie en gemeente. Dit heeft een zeer positieve impuls gegeven aan het woon- en leefklimaat. Cultureel is sprake van diverse activiteiten, zoals het Festival Hongerige Wolf. Een groot deel van de bewoners is hierbij actief. Overigens is sprake van een rustige, landelijke woonomgeving waarvoor bewust gekozen wordt door de bewoners.

Heiligerlee

Heiligerlee kent een bewogen historie. Dit komt tot uitdrukking in het museum Slag bij Heiligerlee. Inmiddels vloeien Heiligerlee en Winschoten qua bebouwing in elkaar over. Alles wat Winschoten te bieden heeft, is daardoor eigenlijk ook van toepassing op Heiligerlee gezien de beperkte afstand tot het centrum van Winschoten. Heiligerlee kent zelf ook nog enkele voorzieningen. Daarnaast kent Heiligerlee een bloeiend verenigingsleven. Het klokkengieterijmuseum en museum Slag bij Heiligerlee geven de historische betekenis weer en zijn samen een belangrijke toeristische trekker. De belevingsroute is een mooie recreatieve voorziening die onlangs gerealiseerd is.

Aan de westzijde is het bedrijventerrein Eextahaven gelegen waarop zich steeds meer bedrijven vestigen. Het wonen vindt plaats aan rustige woonstraten en langs de provinciale weg.

Midwolda

Gelegen aan het Oldambtmeer met aan de westzijde een goede ontsluiting op de A7 en N362. Sinds enkele jaren kent het Oldambtmeer, en dus Midwolda, via de noordelijke vaarverbinding een directe verbinding met het noordelijke vaarcircuit richting het Termunterzijldiep en vervolgens richting de Dollard. Midwolda is een toeristisch aantrekkelijke plaats.

Midwolda is een langgerekt lintdorp. Aan de beide uiteinden van het lint bevinden zich, naast de gewone woningbouw, enkele monumentale boerderijen. Trekpleisters zijn onder andere het Midwolderbos met de Ennemaborgh, Hermans Dijkstra, camping De Bouwte en de haven en strand aan de noordzijde van het Oldambtmeer.

Centraal in het lint zijn enkele voorzieningen aanwezig. Het wonen vindt plaats in het lint en in het centrum van het lint waar sprake is van komvorming.

Nieuw Beerta

Wat voor Drieborg geldt, geldt ook voor Nieuw Beerta. Nieuw Beerta is daarbij nog aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Kenmerkend zijn de kapitale boerderijen rondom de kern, met in de kern de arbeiderswoningen. Dit alles gelegen in het centrum van de graanrepubliek.

Het kerkje in Nieuw Beerta vormt regelmatig het podium voor culturele activiteiten. De gemeenschapszin is groot en de bewoners kiezen bewust voor het wonen in Nieuw Beerta vanwege de rust en ruimte.

Nieuwolda

Het meest noordelijk gelegen dorp van Oldambt is goed ontsloten via de N362. De Hoofdstraat is een doorgaande route naar het achterliggende poldergebied. Het dorp wordt in tweeën gesplitst door het Termunterzijldiep waarop de noordelijke vaarverbinding vanaf Midwolda is aangesloten. Nieuwolda heeft met de haven een adres aan het water.

De aanwezige voorzieningen concentreren zich langs de Hoofdstraat. Het nieuwe verzorgingstehuis het Hamrik met het daarop aansluitende hertenkamp en het museumgemaal de Hoogte zijn opvallende elementen in Nieuwolda.

Komvorming heeft plaats gevonden tussen het Termunterzijldiep en de Hoofdstraat. Aan de oostkant is in de Kamp nog sprake van geconcentreerde woonbebouwing. Aan de Hoofdstraat – West is overwegend (voormalige) agrarische bebouwing te vinden. Nieuwolda kent een levendig verenigingsleven. Daarnaast profileert het dorp zich als energiezuinigste dorp van Nederland.

Nieuw Scheemda/'t Waar

Deze twee lintdorpen liggen in elkaars verlengde aan de rand van de gemeente Oldambt. De inwoners kunnen ongestoord genieten van de weidsheid en vergezichten van het Groninger land. Grootschalige landbouw is gecombineerd met alternatieve en kleinschalige bedrijvigheid, onder andere op het gebied van recreatie en toerisme. De leefbaarheid wordt bevorderd met een veelzijdig, actief verenigingsleven en bijzondere natuurwaarden als het Hondshalstermeer en de Barlagenpolder in de directe nabijheid. De kenmerkende omgeving voor rustzoekers die actief willen zijn.

Oostwold

Het dorp ligt aan de rand van het Oldambtmeer, aansluitend op de Hoofdweg van Midwolda. Oostwold kent niet alleen lintbebouwing maar ook komvorming met als bekroning het aangewezen beschermde dorpsgezicht in het noordwestelijke deel van de kom.

Kenmerkende voorzieningen zijn de Brede School, het Gezondheidscentrum en het vliegveld aan de noordzijde van het dorp. Verder zijn her en der voorzieningen aanwezig. Meest in het oog springende evenement is de tweejaarlijkse, meerdaagse vliegshow vanaf vliegveld Oostwold.

In de kom van Oostwold wordt gewoond in karakteristieke arbeiderswoningen waarbij op enkele plaatsen nieuwbouw is gerealiseerd. Enigszins buiten Oostwold langs de Kromme Elleboog en de Nieuweweg wordt landelijk gewoond op grote kavels. De leefbaarheid wordt in Oostwold bevorderd door een actief verenigingsleven.

Scheemda

Scheemda is prima ontsloten via de A7, de N362 en het spoor. Het water speelt een prominente rol. Het Winschoterdiep loopt dwars door het dorp. Het dorp heeft een jachthaven die ontsloten is op zowel het Winschoterdiep als het noordelijke vaarcircuit.

Scheemda is qua grootte de tweede kern van Oldambt. Dit komt tot uitdrukking in het voorzieningenniveau. Alle voorzieningen zijn in ruime mate voor handen en in het centrum zijn meerdere winkels aanwezig. Herberg 'De Esborg' in het dorp heeft ruime bekendheid. Met de komst van het ziekenhuis naar Scheemda, heeft het dorp een regionale functie voor wat betreft zorg er bij gekregen.

Scheemda kent een grote variatie aan woonmilieus, zowel oudere als nieuwe woningen al dan niet aan het water gesitueerd zijn aanwezig. De leefbaarheid is door een verscheidenheid aan culturele en sportieve activiteiten in combinatie met een bloeiend verenigingsleven volop aanwezig.

De bedrijvigheid concentreert zich aan de oostzijde van het dorp. Het bedrijventerrein bevindt zich tussen Scheemda en Heiligerlee/Westerlee in.

Westerlee

Westerlee is gelegen aan de doorgaande weg tussen Heiligerlee en Meeden. Via Heiligerlee is een korte ontsluiting op de A7 aanwezig, via Meeden kan de N33 worden bereikt.

Rondom het dorp is sprake van uitgestrekte agrarische landerijen. Voorzieningen zijn in beperkte mate aan de doorgaande Hoofdweg gelegen.

Centraal aan weerszijden van de Hoofdweg is sprake van enige komvorming. Er wordt veelal gewoond op ruimere kavels in vrijstaande woningen.

Westerlee is een actief dorp met een bloeiend verenigingsleven. Westerlee ontplooit steeds meer initiatieven om de leefbaarheid in het dorp te bevorderen. Ook de saamhorigheid tussen bewoners wordt daardoor gestimuleerd. Westerlee vervult op dit moment daarin een voortrektersrol.

Winschoten

De binnenstad van Winschoten heeft een belangrijke regionale en grensoverschrijdende functie. Om de kwaliteit van het centrum te verbeteren zijn 'krimpgelden' ingezet. Het kernwinkelgebied is verkleind en daardoor versterkt.

Het ruimtelijke verloop van de historische wegen in en rond Winschoten is zichtbaar.

In het centrumgebied zijn de oude structuurlijnen, zoals (water)wegen, ingezet ter versterking van de structuur en de beleving van het gebied. Winschoten heeft veelzijdige woonwijken met eigen (maatschappelijke) voorzieningen.

Buitengebied

Een groot deel van het grondgebied van de gemeente Oldambt is in gebruik voor landbouw en dit zal de komende jaren niet veranderen. De agrarische sector is beeldbepalend voor onze gemeente. Het agrarisch gebruik geeft identiteit aan onze gemeente. Daarnaast is het gebruik maatschappelijk gezien van belang. De kleine kernen zijn sterk verweven met het buitengebied. De agrariërs en de ruilverkaveling zijn bepalend geweest voor de verschijningsvorm van het landschap. Kenmerkend voor het Oldambt is verder dat het merendeel van de bedrijven relatief grote landbouwbedrijven zijn. De schaalvergroting zal de komende jaren doorzetten. Daarnaast biedt de agrarische sector werkgelegenheid, zowel direct als indirect.

De laatste jaren is een verbreding van landbouw te zien met alternatieve teelten. Boerderijen zijn fors in omvang en ze liggen vaak op regelmatige, en naarmate de polders recenter zijn, steeds grotere afstand van elkaar. Kenmerkend zijn de uitgestrekte akkers met graan, suikerbieten en koolzaad, alsmede de strakke percelen grasland en de agrarische gebouwen die als eilanden daar middenin staan. De omstandigheden in het Oldambt zijn ideaal voor hoogwaardige landbouwproductie. De bodem is vruchtbaar, de lucht is schoon en er zijn vooruitstrevende ondernemers. Voor het verbouwen van granen is de kleibodem in het Oldambt bijzonder geschikt.

De donkerte is een belangrijke kernwaarde van het buitengebied. Sommige plekken in het buitengebied zijn 's nachts nog echt donker. Die duisternis willen we beschermen, omdat dit niet veel meer voorkomt in Nederland.

Natuur

In de gemeente liggen verschillende natuurgebieden met een verschillende natuurwaarde en landschappelijke aantrekkelijkheid. Door het Oldambt loopt een belangrijke natuurinfrastructuur: het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Dit is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Gebieden die tot het Natuurnetwerk Nederland² behoren zijn het Hondhalstermeer, Reiderwolde, de Tjamme en het Midwolderbos. Daarnaast grenst de gemeente aan het Natura 2000 gebied de Waddenzee.

'Koester het open landschap, een grotere rijkdom is er niet.'

- themabijeenkomst Moderne graanrepubliek -

De natuur wordt door inwoners en bezoekers erg gewaardeerd. Rust in de natuurgebieden is een belangrijke waarde en de beleving van natuur wordt positief beoordeeld. De groen-blauwe dooradering is een kernkwaliteit van de gemeente.

Het Oldambt biedt als kustgebied bijzondere natuurwaarden. De kwelders en het buitendijkse deel van de Waddenkust, wordt beschermd als Natura 2000 gebied.

Bovendien staat het totale Waddengebied op de werelderfgoedlijst van UNESCO. Deze status wordt gekoesterd, het is een uniek natuurgebied.

² Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) is een landelijk netwerk van grote en kleine natuurgebieden. Het gaat om bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden.

Bedrijventerreinen

Door de uitstekende verbinding met de A7 hebben veel bedrijven zich rond deze snelweg gevestigd, deze snelweg schept gunstige voorwaarden voor economische dynamiek. Oldambt is een uitstekende uitvalsbasis voor zowel de 'maakindustrie', als voor de utiliteitsbouw, servicebedrijven en de transportsector. De A7 zorgt voor een goede verbinding met de Randstad, Oldambt ligt gunstig ten opzichte van het Ruhrgebied en steden als Bremen en Hamburg. Buiten de traditionele industriële gebieden biedt Oldambt ook kansen voor nieuw ondernemerschap. De aanwezige infrastructuur op het gebied van water en breder toerisme levert veel mogelijkheden.

4. Kernvisie

In het vorige hoofdstuk zijn de kernkwaliteiten van de gemeente Oldambt beschreven. Deze waarden koesteren we. Oldambt is een uniek gebied waar de inwoners trots op zijn. Die unieke positie komt tot uitdrukking in kernwaarden als ruimte, rust, landschap, gastvrijheid, verbindingen (ligging aan een snelweg, aan water en Duitsland), natuur, landbouw, toerisme en recreatie, water, duisternis en karakteristieke elementen. Met inachtneming van die kernwaarden is er ruimte voor kansen en flexibiliteit. In dit hoofdstuk worden de kaders weergegeven voor de toekomst van de fysieke leefomgeving van de gemeente. Met de visie willen we ruimte bieden aan initiatieven, zonder dat deze initiatieven al bekend zijn. We willen uitnodigen tot ontwikkeling.

In een eigentijdse, duurzame graanrepubliek en de water- en natuurgemeente is er ruimte voor pionieren.

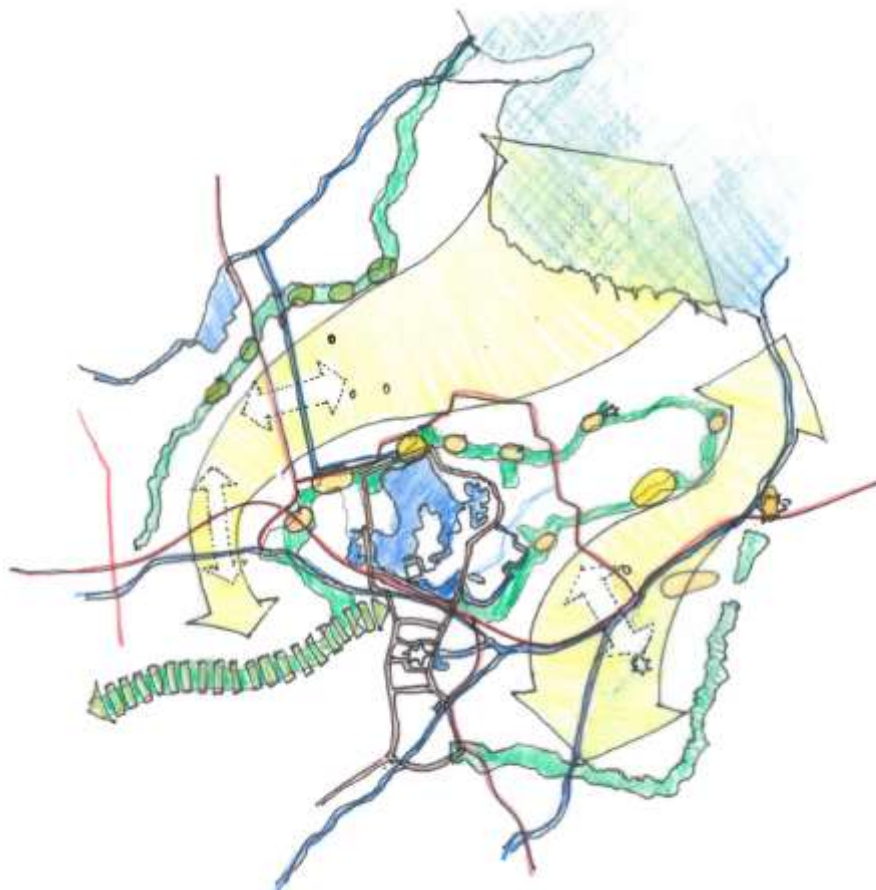
Tijdens de thema avonden kwam naar voren dat de ambitie 'jongste watergemeente' uit de toekomstvisie niet meer actueel is. Wel werd duidelijk dat toerisme een belangrijke rol blijft spelen en dat water en natuur daarbinnen belangrijke thema's zijn. Deze ambitie is daarom gewijzigd naar water- en natuur gemeente.

In dit hoofdstuk wordt uitwerking gegeven aan de ambities eigentijdse, duurzame graanrepubliek, ruimte voor pionieren en water- en natuurgemeente. Het motto is: In een eigentijdse, duurzame graanrepubliek en de water- en natuurgemeente is er ruimte voor pionieren.

4.1 Eigentijdse, duurzame graanrepubliek

Kenmerkend voor het Oldambt zijn de wegdorpen op de Dollardrand en daar omheen de weidse polders met weinig bebouwing. Deze openheid is een grootse schakel in de ruimte-hiërarchie van het Oldambt. Het geeft Oldambt identiteit.

Visiekaart graanrepubliek

Legenda

Wiede leegte, openheid

Grootse schakel in de ruimte-hiërarchie van het Oldambt

Ontkoppeling lokaal en regionaal wegennet

Onderzoek scheiding gebiedsgebonden- en bovenregionale wegen.

Ontlasting Blauweroos Zoekgebied rondweg Finsterwolde

Scheiding landbouwverkeer- dorpsverkeer

Water

Koesteren bruikbaarheid en zichtbaarheid

Rensel, Pekel Aa en Westerwoldse Aa

Verbondenheid Waddenzee/Dollard benadrukken.

Herstel kolken

Zichtbaar maken kolken en oude dijktracés

Schansen en Havenkwartier

Versterking zichtbaarheid oude en nieuwe vestingstructuren

Herstel openheid

Doorzichten opnieuw vrijmaken, veiligstellen openheid

Dollardrand

Blijvende drager nederzittingsstructuur

Markante "boekensteunen" landschapsstructuur

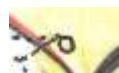
Beschermde dorps- en landschapsgezichten, belangrijke ensembles

Groen lint Westerlee

Doorontwikkeling groene uitstraling

Wegenladder

Lokaal wegennet met sociale functie, versterken verblijfskwaliteit

Herkenbare nederzettingstructuur in het open buitengebied

De onstaansgeschiedenis van Oldambt zorgt voor een herkenbare identiteit en een sterke verbondenheid met het gebied. Hiermee onderscheidt Oldambt zich in de regio. Deze waarde willen we behouden en blijven we koesteren.

Kenmerkend voor de gemeente is de gelaagde identiteit, zoals omschreven in het vorige hoofdstuk. We streven naar een hoge kwaliteit van de fysieke leefomgeving in de gemeente. De openheid van de polders is karakteristiek en belangrijk. Deze openheid willen we veiligstellen door doorzichten opnieuw vrij te maken en daarmee het landschap te versterken. Het samenwerkingsproject 'Een eindeloze horizon, herstel van Oldambtster weidsheid' is een voorbeeld van een project waarmee de landschappelijke samenhang van het gebied weer zichtbaar en beleefbaar wordt. Dit draagt bij aan de verblijfskwaliteit van het gebied.

Net zo kenmerkend voor het gebied is het nederzettingpatroon, de wegdorpen op de Dollardrand en de groene linten met doorzichten naar het achterliggende open landschap. Dorpsontwikkelingen horen thuis in deze Dollardrand. Rondom de linten wordt een verdere verweving van functies nagestreefd. Door verschillende functies te integreren is dit een gebied waar het goed wonen, werken en recreëren is. Dit versterkt de toeristische en economische waarde van het gebied. Economische initiatieven in combinatie met een kwaliteitsverbetering worden gestimuleerd. Dit draagt bij aan het behoud van een goede leefomgeving. De gebouwde structuur van de gemeente is zo karakteristiek, dat nieuwe bouwwerken zorgvuldig moeten worden ingepast. Evenwicht en integraliteit met de omgeving is belangrijk. De bedoeling is om de leefbaarheid van de linten te koesteren.

De woon- en toeristische kwaliteit van de gemeente heeft zich positief ontwikkeld. Om dit op een goede manier verder te ontwikkelen wil de gemeente haar regiefunctie voor het bouwen inhoud geven. Het landschap vormt het raamwerk voor ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente heeft hiervoor verschillende hulpmiddelen beschikbaar. Onder andere het Kwalitatief Ruimtelijk Ontwikkelingsperspectief, de kwaliteitsgids Groningen en de Welstandsnota en de Programma's Dienstverlening en Gebiedsgericht werken. Dit zijn kaders en inspiratiebronnen voor nieuwe initiatieven.

Het kan initiatiefnemers helpen om hun initiatief goed aan te laten sluiten bij landschappelijke waarden en de ruimtelijke kwaliteit te verhogen. De gemeente wil de kwaliteit van de fysieke leefomgeving verhogen door bouwwerken op een goede manier in te passen in de omgeving. Met behulp van de beschikbare instrumenten helpen wij initiatiefnemers met hun bouwplannen in een vroeg stadium, zonder overbodige regels. Co-creatie is het uitgangspunt.

"Innovatie kan de herkenbare identiteit en de verbondenheid met het gebied versterken. De kernwaarden van het gebied vormen de basis bij nieuwe ontwikkelingen"

Markante boekensteunen

Oldambt heeft een rijke historie waarvan twee pijlers aanknopingspunt zijn voor het in beeld brengen van het erfgoed. Dit zijn de verhaallijnen 'Graanrepubliek' en 'Dollardrand'. We willen het Oldambtster erfgoed behouden en zichtbaar maken. Cultuurhistorie kan integraal gebruikt worden bij verschillende vraagstukken. Het kan als middel worden ingezet op andere beleidsterreinen om doelstellingen te realiseren.

Voorbeelden hiervan zijn de waterloop over de Venne in Winschoten en de belevingsroute bij Heiligerlee. Bij deze projecten is erfgoed als middel ingezet om meerdere doelen te bereiken. Bij de waterloop over de Venne waren dit de capaciteit van waterberging vergroten, de binnenstad opwaarderen en het erfgoed zichtbaar maken.

Bij de beleevingsroute zijn diverse disciplines en krachten gebundeld, erfgoed, educatie, erfgoedbewustzijn, maatschappelijke betrokkenheid, particulier initiatief, Staatsbosbeheer en gemeente. Het creëren van bewustwording en maatschappelijk draagvlak is essentieel.

'We moeten zuinig zijn op onze cultuurhistorische waarden.'

- themabijeenkomst Moderne graanrepubliek -

Oldambt kent een aantal markante 'boekensteunen' die van groot belang zijn voor de structuur van het landschap. We hebben het dan over beschermde dorps- en landschapsgezichten en belangrijke ensembles, verschillende elementen die door hun onderlinge relatie een ruimtelijk geheel vormen. Bijvoorbeeld de combinatie van boerderijen en kleine arbeiderswoning die plaatselijk uniek zijn of cultuurhistorisch waardevolle bebouwing zoals een kerk. Deze 'boekensteunen' dragen bij aan de verblijfskwaliteit van het gebied.

Verkeer

De gemeente is goed toegankelijk via weg-, spoor- en lucht- waterverbindingen. De kwaliteit van het wegnennetwerk in de gemeente is erg goed. We zorgen voor een verkeer- en vervoerssysteem waarmee de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid van de gemeente zo goed mogelijk is.

De hoofdwegenstructuur in een deel van de gemeente wordt gevormd door de 'ladder'. Ten oosten en westen van Winschoten gaan wegen, langs beide zijden van het Oldambtmeer, naar het noorden van de gemeente. Daartussen zijn enkele dwarsverbindingen van oost naar west. Het gaat hier om lokale verbindingen met, in de kernen, ook een sociale verblijfsfunctie. Deze sociale verblijfsfunctie van de weg draagt bij aan de verblijfskwaliteit van het dorp.

De verbinding via het spoor is belangrijk voor de verbinding met Groningen en Duitsland. Naast het station in Winschoten zijn ook de stations in Scheemda en Bad Nieuweschan van belang voor de regionale bereikbaarheid, dit kwaliteitsniveau willen we behouden. De ontwikkeling van de verbinding Groningen – Bremen (Wunderline) is belangrijk voor een goede en snelle verbinding van en naar Duitsland. Belangrijk is dan dat de gemeente met minimaal één station, Winschoten, op deze verbinding is aangesloten.

Het centrum van Winschoten moet goed bereikbaar zijn voor auto's. De huidige goede toegankelijkheid en verkeersveiligheid willen we behouden.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die gepaard gaan met extra verkeersstromen moet bekeken worden of de afwikkeling nog voldoende kan plaatsvinden of dat er maatregelen getroffen moeten worden. Een goede spreiding van parkeervoorziening in de directe omgeving van het centrum is belangrijk en de bewegwijzering er naar toe moet goed zijn. Uitwerking hiervan vindt plaats in een nieuw verkeerscirculatieplan.

De inrichting van de weg moet aansluiten bij de functie. De verkeersveiligheid is hierbij een belangrijk aspect. Ook nieuwe technologische ontwikkelingen op dit gebied moeten goed gevolgd worden, deze kunnen om een andere inrichting van de weg vragen. Een scheiding tussen gebiedsgebonden en bovenregionale wegen is daarbij belangrijk. De verkeersdruk op de rotonde Blauwe Roos is een aandachtspunt, er is onderzoek nodig op welke manier de Blauwe Roos ontlast kan worden.

Hetzelfde geldt voor het buitengebied. Naast het langzaam verkeer is er ook veel landbouw en vrachtverkeer in het buitengebied. Het gebruik van de weg door zwaar verkeer is toegenomen. De afwikkeling hiervan is een opgave. Bij Beerta en Midwolda zijn rondwegen aangelegd om het verkeer om de dorpen heen te leiden. Een goede routing van (zwaar) verkeer is van belang. Er is een zoekgebied aangewezen voor een rondweg bij Finsterwolde. Door deze verbinding aan te sluiten op de bestaande rondweg ontstaat een goede scheiding van dorps gerelateerd en overig verkeer.

Bij nieuwe projecten is het belangrijk dat niet alleen kosten voor de aanleg zijn geborgd, maar ook de beheerskosten. Bij nieuwe projecten besteden wij expliciet aandacht aan duurzaamheid en nieuwe technologische ontwikkelingen op het gebied van verkeer en vervoer. Ook proberen we nieuwe projecten waar mogelijk te koppelen aan doelstellingen op het gebied van andere beleidsterreinen, bijvoorbeeld een aantrekkelijke recreatieve route, de zichtbaarheid van natuurlijke of cultuurhistorische waarden.

De doelstelling en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer worden verder uitgewerkt in een Mobiliteitsprogramma. Hierbij vindt afstemming plaats met de te formuleren doelstellingen uit de dorpsvisies.

“In de gemeente Oldambt kunnen bewoners in al hun verscheidenheid zich ontwikkelen tot de persoon die hij of zij wil zijn. Daar waar mogelijk zal de gemeente dit stimuleren.”

Om mede sturing te geven vanuit het integrale karakter van deze visie worden de volgende belangrijke aspecten voor het programma meegegeven.

- (Stimulering) fietsgebruik en wandelen
- Ontsluiting Winschoten, verkeerscirculatie en bereikbaarheid kernwinkelgebied
- Onderzoek gebruik en toekomst wegen buitengebied in relatie tot de ontsluiting door de dorpen of erom heen
- Aandacht openbaar vervoer.

Water

De waterstructuur van de gemeente is een sterk punt. Zowel het Oldambtmeer, de vaarverbindingen, de Westerwoldse Aa als oude beekloop, als de kust. Water is een belangrijke pijler onder de nieuwe economie van Oldambt. Het water kan een waardevolle bijdrage leveren aan de aantrekkelijkheid van de gemeente op het gebied van wonen, recreatie en de economie. Aspecten waar het water in Oldambt een waardevolle bijdrage aan kan leveren, zijn bijvoorbeeld: innovatie, zorg, natuur en leefbaarheid.

Een goede waterhuishouding is essentieel om veilig en prettig te kunnen wonen, werken en recreëren. De gemeente wil de kwaliteit van de leefomgeving op dit gebied verbeteren.

Water speelt ook een rol in de beleving van een gebied. Het kan zorgen voor een aantrekkelijke leefomgeving. Het ambitieniveau dat we nastreven in de beleving van het water is afhankelijk van de identiteit en functie ervan. Water met een bergingsfunctie moet vooral functioneel zijn. Water met een recreatieve functie of water dat onderdeel uitmaakt van een vaar netwerk krijgt een beleving die aansluit bij deze functie. De beleving staat hierbij centraal.

Het oppervlaktewater moet een goede uitstraling hebben, functioneel en betaalbaar zijn. In het Waterplan³ zijn vijf streefbeelden gedefinieerd:

1. ‘Droge Voeten’ – water: hierbij staat de waterhuishoudkundige functie (waterberging en aan- en afvoer van water) centraal.
2. ‘Sier’ – water: bij deze wateren is echt iets te zien: bijvoorbeeld een fraaie waterlijn, een fontein, waterlilies of stijlvolle gebouwen die worden weerspiegeld in het water. Sierwater is een blikvanger van de wijk of het dorp en is goed bereikbaar en zichtbaar.
3. ‘Natuurwater’ – water: natuurwater vormt een ‘groen-blauwe oase’ in het stedelijke gebied. Het accent ligt op een natuurvriendelijke inrichting en ecologisch beheer van het water.
4. ‘Doe’ – water: hier staat de beleving van het water centraal, door middel van activiteiten op en langs het water.
5. ‘Vaar’ – water: vaarwater is onderdeel van het regionaal vaarwegsysteem. Vaarwegen zijn door hun bedrijvigheid vaak een boeiende plek om te kijken en te wandelen.

In de toekomst zullen er vaker extreem natte en extreem droge periodes voorkomen. De gemeente wil hierop voorbereid zijn en robuuste systemen aanleggen. We moeten anticiperen op klimaatverandering, wateroverlast, bergingsmogelijkheden, voorkomen van hitte en droogteproblemen en het tegengaan van verharding van groen.

³ Visie op het waterbeleid en de daarbij horende maatregelen.

De gemeente heeft een taak op het gebied van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. De gemeente biedt een voorziening aan waarop dit kan worden geloosd. Voor hemelwater geldt dat we steeds vaker te maken krijgen met piekbuien. Een netwerk van hemelwaterriolen in combinatie met stedelijke waterbergingsgebieden levert een bijdrage aan het beter verwerken van hemelwater.

We willen meer ruimte voor water in de dichtbebouwde gebieden. Meer ruimte voor groen in zowel de openbare ruimte als bij particulieren betekent meer infiltratiemogelijkheden voor water en dus minder belasting van de riolering en minder kans op hittestress.

De gemeente wil dat het Winschoterdiep en de industriehavens geschikt zijn voor beroepsvaart. De industriehavens zijn in ons bezit. Om deze geschikt te houden nemen we de nodige maatregelen, bijvoorbeeld het op orde houden van de waterbodem door te baggeren.

Sociale gemeente

Naast de landschappelijke kenmerken wordt de gemeente ook gevormd door de mensen die er wonen. Binnen de gemeente komen verschillende leefstijlen voor en er zijn groepen mensen die sociaal en economisch kwetsbaar zijn. Er is klein en groot ondernemerschap. De variatie aan mens en cultuur bestaat naast elkaar en men accepteert elkaar.

In de gemeente Oldambt is sprake van vergrijzing en ontgroening. Ook is er een hoog percentage alleenstaanden aanwezig. Financieel gezien hebben de inwoners van de gemeente gemiddeld een laag inkomen⁴. Er heerst een hoge werkloosheid en relatief veel inwoners zijn afhankelijk van een uitkering⁵. Ook is er sprake van schuldenproblematiek⁶. Deze situatie zorgt ervoor dat veel inwoners een beroep doen op de verschillende ondersteuningsmogelijkheden van de gemeente. Voor de toekomst is het belangrijk dat de economische vitaliteit verbetert en we de lokale en regionale werkgelegenheid stimuleren. Daar zetten we stevig op in, onder andere met het Bestuursakkoord van Westerlee.

Naast financiële ondersteuning zien ook relatief veel inwoners zich genoodzaakt een beroep te doen op zorgondersteuning, bijvoorbeeld op WMO-voorzieningen⁷. Door zelfredzaamheid en mantelzorg bij onze inwoners te stimuleren willen we bereiken dat onze inwoners minder afhankelijk worden van ondersteuning vanuit de gemeente. De behoefte aan ondersteuning kan worden ingevuld door mensen uit het sociale netwerk. Is er toch nog een beroep op de gemeente nodig, dan zorgen we dat dit zo snel en efficiënt mogelijk gebeurt.

4.2 Water- en natuurgemeente

De woon- en toeristische kwaliteit van de gemeente heeft zich positief ontwikkeld. Toerisme, en dan met name dagrecreatie vervult een belangrijke economische functie voor Oldambt.

⁴ KWIZ Armoedemonitor 2014

⁵ Centraal Bureau voor de Statistiek

⁶ Opgave Volkskredietbank

⁷ Aanbod van diensten of activiteiten op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning, gericht op maatschappelijke ondersteuning. Bijvoorbeeld hulp in de huishouding of aanpassing van de woning.

Visiekaart water- en natuurgemeente

Legenda

Dollard, Eems, Waddenzee

Ligging aan Waddenzee en Dollard gebruiken voor de identiteit en de ecologie

Blauwe hart Oldambt

Toeristische, ecologische- en maatschappelijke motor gemeente, watergeadresseerd

Groene structuurzone

Groene functies zijn hier bovengeschild

Vaarroutenetwerk

Uitbreiden vaarroutes. Heropenen vaarroute Beersterdiep-Nieuwstatenzijl

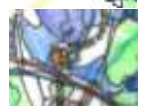
Koopstad Winschoten

Concentratie regionale voorzieningen en winkels, beleving historische gelaagdheid en water benutten

Centrumdorp Scheemda

Dagelijkse voorzieningen, brede school, onderdeel ring Blauwestad

Havenkwartier Blauwestad

Toerisme in combinatie met wonen- en werken

Adres aan het water

Ontwikkeling nautisch toerisme

Blauwe loper in groter verband

Doorkoppeling fietsroute via stadspark, Venne, Winschoten-zuid en waterbergingsgebied naar Pekel Aa

Recreatieve doorkruisbaarheid polders

Indicatieve koppelingen "gezondheids-routenetwerk" wandelen en fietsen

Stadspark en Rosarium

Veiligstellen kwaliteit

Groene stadsentree Winschoten

Verhoging beeldkwaliteit relatie Winschoten-Blauwestad-A7

Kuurvesting Bad Nieuweschans

Inzetten op Wellness en een herkenbare vesting aan Westerwoldse Aa

Kuurbos

Opwaardering jonge bossen voor kuuroordontwikkeling en waterberging

Onderzoek spoelkanaal Ems

Ecologisch medegebruik

Kiek over Diek

Dollardkust en kwelders toeristisch benutten

Donkerte

Veiligstellen waterdruktegevoel en kustkarakter Dollard

Groene driehoek

Samenwerking dorpen rondom Hondshalstermeer, opwaardering recreatief medegebruik

Festivalgemeente

Havenkwartier, Centrum Winschoten, Hongerige Wolf, "de Toekomst"

Beleving van de natuur

De gemeente Oldambt kent een groot aantal natuurgebieden. Deze maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. De provincie is verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk. Natuur wordt door inwoners en bezoekers positief gewaardeerd. Het is meer dan alleen natuur, het gaat om de beleving. We zoeken naar mogelijkheden om de natuurwaarden beter te beleven.

Voorbeelden van natuurgebieden in de gemeente zijn: de Dollard, de Tjamme, het Reiderwolde, Tusschenwegen, het Midwolderbos, Meerland, Houwingaham, Hondshalstermeer en het Oldambtmeer. Een groot aantal van deze natuurgebieden is ontsloten voor publiek. De natuurgebieden liggen over het algemeen ook direct aansluitend aan de dorpen van de gemeente Oldambt. De mogelijkheid van een ommetje door een natuurgebied draagt bij aan de leefbaarheid van een dorp. Natuurgebieden zoals Tusschenwegen, Bos op Houwingaham en het Oldambtmeer hebben een dubbelfunctie. Naast de natuurontwikkeling- en beleving is ook sprake van bergingsgebied in geval van wateroverlast.

We streven naar een verdere ontwikkeling van natuurwaarden. Andere bestaande functies in natuurgebieden worden gerespecteerd, deze kunnen de beleving van de natuur versterken. We zullen meewerken aan de voltooiing van het Natuurnetwerk Nederland. Overleg met natuurbeheerders is daarbij belangrijk, ook over de grens. In Duitsland is ook een natuurnetwerk aanwezig. Bij de verbinding zones gaat het om een natuurlijke manier van inrichten van de zone. De verbinding is belangrijk zodat dieren en planten niet geïsoleerd raken. De gemeente wil waardevolle natuurwaarden beschermen. We streven naar versterking van de ecologische structuur en ecologisch waardevolle elementen. Ook natuurlijke akkerranden leveren een bijdrage aan de bescherming van natuurwaarden die specifiek in de akkerranden voorkomen.

‘De gemeente heeft de taak om waar mogelijk de biodiversiteit op te krikken.’

- themabijeenkomst Moderne graanrepubliek -

De ecologische betekenis van de Westerwoldse Aa neemt toe. Omdat de Aa ook nog eens een grensrivier is met historisch belangrijke stadjes als Bad Nieuweschans en Oudeschans, is er in recreatieve zin meer mee te doen.

Waar de Friese kust zich kenmerkt door uitstekende ontsluitingen is de Groningse kust meer gesloten. Toch heeft ‘onze’ kust aantrekkingskracht en is het een belangrijk rustgebied. De betekenis van de Waddenzone is groter geworden door de status van Werelderfgoed en is deze kansrijk voor natuurtoerisme.

Hoewel de Dollard het grootste en oudste natuurgebied is, is deze feitelijk het minst benaderbaar. De ligging achter de zeedijk en de beperkte bereikbaarheid zijn hiervoor de redenen. Bij Nieuwe Statenzijl en het Ambonezenbosje bestaat de mogelijkheid om goed zicht te krijgen op de Dollard. De Dollard is een uniek natuurgebied dat we koesteren. We willen het gebied ook recreatief benutten door het toegankelijk te maken. Massatoerisme en de bescherming van rust, ruimte, flora en fauna gaan van nature niet vanzelfsprekend met elkaar samen. Een goede afweging van wat het gebied aan kan, is noodzakelijk.

“Bij de afweging van nieuwe initiatieven wordt gekeken naar natuurwaarden. We willen bestaande natuurwaarden intensiveren en bereikbaar maken.”

Het project ‘Kiek over Diek’, een fietspad langs het Werelderfgoed, maakt het mogelijk de Dollard toeristisch-recreatief te beleven. Ook een project als de trekkershutten bij het Ambonezenbosje geeft een positieve impuls aan de toeristisch-recreatieve beleving van dit gebied. Daarbij geeft de cultuurhistorische betekenis van het Ambonezenbosje een extra dimensie aan deze locatie.

De Dollard is daarnaast een voedselrijk gebied voor broed- en trekvogels. Het Eems-Dollard estuarium kampt met een aanzienlijk slibprobleem. Dit raakt zowel het economisch als het ecologisch functioneren. Bij dit onderwerp zijn meerdere belanghebbenden betrokken en de effecten zijn ook buiten de gemeentegrenzen merkbaar. Samenwerking met andere partijen is hierbij daarom noodzakelijk. Dit doen we binnen het grensoverschrijdende Integraal Management Plan Eems-Dollard. Bij de aanpak van het slibprobleem wordt de koppeling gelegd met veiligheid, dijkversterking (Brede Groene Dijk), herstel van natuurwaarden en verbetering van agrarische kwaliteit. Een mogelijke

maatregel is de aanleg van een spoelkanaal waarbij de Westerwoldse Aa wordt aangesloten op de Eems. Afhankelijk van de uitkomsten van verschillende pilotprojecten kunnen deze maatregelen breder worden toegepast.

Een kernkwaliteit van het buitengebied is de duisternis. Bij nieuwe ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met het behouden van deze waarde. In het buitengebied brandt zo weinig mogelijk openbare verlichting. Hierbij wordt gekeken naar sociale en verkeersveiligheid. We willen de kernkwaliteit versterken door lichthinder terug te dringen.

Naast de regionale groene structuurzones streeft de gemeente naar meer en vitaal stadsgroen. Beheerbaarheid is daarbij altijd een aandachtspunt. Daar waar mogelijk willen we bereiken dat natuurontwikkeling in andere projecten wordt meegenomen. Natuurwaarden in de gemeente zijn niet altijd zichtbaar. Door goede combinaties te maken met andere projecten kunnen we natuurdoelstellingen bereiken, bijvoorbeeld het vergroten van de zichtbaarheid van natuurwaarden. Daarnaast willen we inzetten op natuureducatie. Door slimme combinaties te maken en 'natuur inclusief' te denken willen we de natuurwaarden in de gemeente versterken.

Koopstad Winschoten

Winschoten is vanouds het regionale koopcentrum van de regio Oost-Groningen. Het verzorgingsgebied bedraagt ongeveer 80.000 mensen. Deze komen behalve uit Oost-Groningen ook uit de grensregio's in Duitsland. Winschoten is, na de stad Groningen, de plaats met het meeste aantal vierkante meters retail in de provincie Groningen.

Door oorzaken zoals internetaankopen en de krimp, was er in Winschoten de laatste jaren sprake van een groeiende leegstand van winkelpanden. Het in 2013 opgestarte Actieprogramma

Versterking Binnenstad Winschoten zorgt er voor dat het kernwinkelgebied kleiner wordt. Leegstaande winkelpanden zijn her bestemd, aangekocht of gesloopt. Alles met het doel de binnenstad van Winschoten compacter te maken en aantrekkelijk te houden voor het winkelend publiek. Op deze manier willen we het centrum toekomstbestendig maken en houden.

In de openbare ruimte zijn ingrijpende maatregelen getroffen, het doel is een aantrekkelijke en veilige inrichting. Een voorbeeld hiervan is de herinrichting van de Venne en het Israëlplein. Deze projecten worden tegelijk benut om de cultuurhistorie van Winschoten zichtbaar te maken. Door de rijke historie meer zichtbaar te maken willen we de binnenstad aantrekkelijker maken.

In het Actieprogramma Versterking binnenstad Winschoten heeft het accent vooral gelegen op de versterking van de noord-zuid as tussen Klinkerplein en Stationsweg. In het vervolgprogramma willen we het accent leggen op de oost-west as tussen de Havenkade en de Vissersdijk. Projecten met een hoge prioriteit zijn de aanpak van de locatie Schönfeldplein/Langestraat en de voormalige Aldi-locatie aan de Vissersdijk. Ook de upgrading van het waterkwartier rondom de Tramwerkplaats valt onder het vervolgprogramma als ook de herinrichting en aanpak van het Schönfeldplein met waterelementen.. We willen het water terug brengen tot in het centrum. Water kan de nodige ruimtelijke samenhang geven en de watercultuur kan een aanvulling zijn op de belevings- en verblijfskwaliteit van dit deel van de stad. Daarnaast willen we de aandacht leggen op een gastvrije binnenstad voor bezoekers en consumenten en op versterking van het ondernemerschap binnen de middenstand. Ook streven we naar een voortzetting van de Stimuleringsverordening, door middel van gevelverbetering, winkelverplaatsing en transformatie van panden het kernwinkelgebied versterken.

Locaties aan de rand van de binnenstad die bijzondere aandacht zullen vragen zijn de Blauw locatie aan de Stikkerlaan en de locatie van het Sint Lucas ziekenhuis (in verband met de verhuizing van het

ziekenhuis naar Scheemda). Hier moet een functieprogramma gevonden worden dat meerwaarde geeft aan de binnenstad van Winschoten.

De Wereldbazar aan de Papierbaan in Winschoten zorgt voor de komst van een nieuw recreatief concept dat veel extra bezoekers naar Winschoten trekt. Door deze bezoekers ook naar het centrum te halen werkt dit versterkend voor de binnenstad.

Het centrum van Winschoten wordt tevens sinds jaar en dag gebruikt voor een aantal grote evenementen, zoals (Lutje) Adrillen, de Nacht van Winschoten en kermissen. Dit type activiteiten houdt het centrum van Winschoten levendig en aantrekkelijk. Vanwege het karakter van het gebied zijn hogere geluidsnormen acceptabel, onevenredige hinder moet voorkomen worden. Het Marktpllein is vanouds het uitgaansgebied van Winschoten. De gemeente en de horecaondernemers steken veel tijd en aandacht in het opwaarderen van het Marktpllein.

De sociale veiligheid in het centrum van Winschoten is een aandachtspunt. Eén van de mogelijkheden om deze te verbeteren is het stimuleren van wonen boven winkels. De voorwaarden hiervoor willen we vooraf inzichtelijk maken.

“Leefbaarheid wordt vooral bepaald door de kwaliteit van de woonomgeving en het leefklimaat en niet door de aanwezigheid van voorzieningen. Voorzieningen moeten bereikbaar zijn.”

Leefbaarheid

Demografische veranderingen zorgen er voor dat de samenstelling van de bevolking er over vijftien jaar anders uitziet. Dit kan ingrijpend zijn voor de fysieke leefomgeving, denk aan veranderingen op het gebied van inkomen, zorg, koopgedrag, participatie, vrijwilligerswerk en vrijetijdsbesteding. Leefbaarheid is een onderwerp wat prominent een uitwerking krijgt in de dorpsvisies. Op hoofdlijnen zullen we dit onderwerp daarom beschrijven. De ideeën van de dorpen op dit gebied willen we graag samen met de dorpen oppakken. Het gebiedsgericht werken kan hier een rol in spelen.

We streven naar leefbare, vitale dorpen en wijken. Dorpen en wijken waarbij inwoners betrokken zijn met elkaar en die betrokken zijn met de omgeving. De leefbaarheid in dorpen wordt steeds minder bepaald door de lokale beschikbaarheid van voorzieningen en steeds meer door de kwaliteit van de woonomgeving en door de aanwezigheid van sociaal en menselijk kapitaal. Dit kan betekenen dat op bepaalde plekken voorzieningen verdwijnen. Voorzieningen moeten echter wel bereikbaar blijven. Dit is een opgave die we samen met dorpen willen oppakken.

Bewonersinitiatieven zorgen voor een sterk effect omdat de oplossing sterk gedragen wordt. Soms kunnen deze zonder de overheid worden opgepakt en soms is een rol van de overheid nodig.

Voor de leefbaarheid in de dorpen en wijken zijn de volgende zaken van belang:

- mensen moeten prettig kunnen wonen, dat vereist investeren in kwaliteit van de fysieke leefomgeving, in de openbare ruimte, in de woningvoorraad, in veiligheid en in accommodaties
- participatie en sociale cohesie, dit vereist goede voorzieningen en het ondersteunen van vrijwilligers
- bewaken en bevorderen gezondheid inwoners
- goede voorzieningen (winkels, onderwijs, sport, recreatie, zorg) op redelijke afstand
- een goede bereikbaarheid

“In verband met het welzijn van onze inwoners houden wij een rol op het gebied van sport en gezondheid. Op een proactieve manier willen we een gezonde leefstijl bevorderen. Bijvoorbeeld door de fysieke ruimte daartoe in te richten.”

De sociale verschillen in de gemeente zijn ook ruimtelijk terug te vinden. In bepaalde delen van wijken en dorpen zijn concentraties van kwetsbare groepen te vinden. In die gebieden is een gecombineerde fysieke en sociale aanpak met een positieve insteek wenselijk. Een veilige omgeving, levensloopbestendig, waarin bewoners langer zelfstandig kunnen wonen en die de sociale cohesie bevordert, met voldoende, goede en bereikbare voorzieningen: hier liggen kansen om vanuit het

sociaal domein invloed uit te oefenen op de fysieke leefomgeving. Andersom kan de fysieke leefomgeving invloed hebben op de sociale structuur. De gemeente heeft hierbij maatschappelijke partners nodig, ook zij hebben een taak en rol in de wijk. Thema's die gezamenlijk kunnen worden opgepakt zijn: gezondheid en gezondheidsverschillen, wonen en zorg, langer zelfstandig wonen, huisvesting nieuwkomers, onderwijs/opleiding, ontmoetingsmogelijkheden, clustering voorzieningen, bereikbaarheid voorzieningen, bevordering arbeidsparticipatie en werkgelegenheid, bestrijding armoede en burgerparticipatie. Deze Omgevingsvisie heeft voor deze onderwerpen nog niet in alle gevallen een uitgewerkte visie. Preventie en vroeg signalering van problemen zijn belangrijk. Vervolgens kan de ambitie voor de toekomst gezamenlijk met andere partijen tot stand komen. Een domein overschrijdende aanpak is gewenst bij maatschappelijke vraagstukken. Bij veranderingen van de fysieke leefomgeving is oog voor de leefbaarheid van de omgeving. Leefbaarheid is een van de aspecten die meespeelt in de afweging bij ruimtelijke ingrepen.

Leefbaarheid wordt niet gevormd door de in de dorpen aanwezige voorzieningen maar door de mensen die er wonen. De inwoners zorgen voor activiteiten die leiden tot gemeenschapszin, dit zorgt ervoor dat het een aantrekkelijke plaats blijft om te wonen, werken en recreëren.

De fysieke leefomgeving heeft invloed op de gezondheid en kan hier een positieve bijdrage aan leveren. De inrichting van de leefomgeving kan mensen stimuleren tot gezond gedrag. Het kan faciliteren en voorwaarden scheppen om gezond op te groeien, gezond volwassen te blijven en gezond en vitaal oud te worden. Een park in een woonomgeving is ook direct een ontmoetingsplaats en zorgt daarnaast voor meer beweging. De gemeente wil initiatieven die hier aan bijdragen faciliteren. Er is behoefte aan kwalitatieve sportvoorzieningen. We willen in overleg met sportverenigingen, wijken en dorpen over een eventuele bundeling van voorzieningen. Andere voorbeelden waarbij de fysieke leefomgeving een kader kan bieden voor gezondheid zijn basiszorg in de wijk, anderhalvelijnszorg, e-health, speel- en sportvoorzieningen, fitnessstoestellen en ruimte voor moestuinen en voedselbossen.

De gemeente zet in op veilige en aantrekkelijke fiets- en wandelverbindingen om bewegen te bevorderen. De gemeente wil bij de inrichting van de omgeving samenwerken met betrokkenen om te komen tot een gezonde fysieke en sociale leefomgeving. Een optimale afstemming van fysieke structuren op de gewenste sociale netwerken draagt bij aan goede sociale verbanden. Het is daarom belangrijk dat de structuur van wegen, fiets- en wandelroutes, vaarwegen, kabels, digitale verbindingen en OV-verbindingen zijn afgestemd op de gewenste vervoersbehoeften en sociale contacten.

Sociale veiligheid is een thema dat raakvlakken heeft met de leefbaarheid. Een veilige leefomgeving is een kernwaarde voor onze inwoners. Het gaat daarbij om veiligheidsbeleving, leefbaarheid en fysieke veiligheid. Het bereiken en in standhouden van een veilige leefomgeving kan niet zonder samen te werken. Het uitgangspunt is dat gezamenlijke inzet meerwaarde heeft boven individuele inzet. De gemeente voert hierbij de regie. De betrokkenheid van inwoners is daarbij erg belangrijk omdat zij onderlinge problemen al zoveel mogelijk samen kunnen oplossen. Ze moeten verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen gedrag en anderen hierop aan durven te spreken.

Ook willen we het gevoel van onveiligheid onder de inwoners verkleinen. De beleving hiervan beïnvloedt het welzijn van de inwoners. Zowel op het gebied van de sociale veiligheid als op het gebied van de fysieke veiligheid moet dit aspect aandacht krijgen. De mate waarin mensen betrokken zijn bij maatschappelijke verbanden is ook van invloed op de veiligheid. Vergroting van de sociale cohesie kan hier een positieve bijdrage aan leveren.

Voorzieningen

Verspreid over de kernen en woongebieden komt een groot aantal voorzieningen voor. Sommige dorpen hebben te maken met een teruglopend voorzieningenniveau.

‘Creëer experimentele werkplaatsen in leegstaande winkelpanden.’

- themabijeenkomst Ruimte voor pionieren -

De voorzieningen staan onder druk. Het is daarom belangrijk dat de lokale verbindingen en het gebiedsgebonden relatienetwerk goed zijn. De bereikbaarheid van en naar de dorpen met het openbaar vervoer zijn belangrijker geworden. Vanuit Winschoten moet een goed busnetwerk

aanwezig zijn voor de bereikbaarheid vanuit de dorpen. Voor de woongebieden betekent dit dat de voorzieningen die niet aanwezig zijn in het eigen dorp, maar wel in een ander dorp, goed bereikbaar moeten zijn. Deze ontwikkeling maakt het steeds belangrijker na te denken over hoe voorzieningen bereikbaar blijven voor inwoners met een beperkte actieradius en zonder sociaal netwerk evenals mensen met een (fysieke) beperking. Een mogelijkheid is om mobiliteitsstromen te combineren. Ontwikkelingen op dit gebied gaan snel en zorgen voor efficiëntie. Bij de aanbesteding van publiek vervoer wordt een combinatie gemaakt met het openbaar busvervoer.

Goed primair onderwijs vinden we belangrijk en ook willen we binnen de gemeente vervolgoopleidingen aanbieden. Samenwerking met het bedrijfsleven is daarbij belangrijk zodat het onderwijs aansluit op de werkgelegenheid in de gemeente.

Recreatie in Oldambt, van het Blauwe hart tot Kuurvesting Bad Nieuweschans

Oldambt is erg aantrekkelijk als gebied om te recreëren. Het heeft veel te bieden aan verschillende doelgroepen. Bijvoorbeeld wellness, vaartoerisme, de Dollard, binnenstad Winschoten en rust en ruimte in het open cultuur- en dijkenslandschap. Het gaat om een beleving van de graanrepubliek.

‘Van rust en ruimte kun je niet leven.’

- themabijeenkomst Jongste watergemeente -

Er zijn drie speerpunten waar we op het gebied van recreatie en toerisme met name op inzetten. Dat zijn: de binnenstad van Winschoten, Blauwestad en Bad Nieuweschans.

De mogelijkheden om te overnachten in Oldambt zijn divers. Er zijn onder andere hotels, bed en breakfasts en campings. In 2016 zijn er 76.000 overnachtingen in de gemeente geweest. Dit is een groei van 5% ten opzichte van 2015.

Sinds 2005 is de gemeente een belangrijke toeristische trekker rijker. Het Oldambtmeer ligt centraal in de gemeente Oldambt en vormt daarmee het recreatieve hart van de gemeente.

In 2015 is het Oldambtmeer door middel van de noordelijke vaarverbinding aangesloten op het noordelijke vaarcircuit. Het vormt de motor voor meer ontwikkelingen in de gemeente op toeristisch, ecologisch en maatschappelijk gebied.

Het Oldambtmeer, met een oppervlakte groter dan het Sneekmeer, biedt ruimte voor vele vormen van watersport. Aan de noordzijde bij Midwolda bevindt zich een haven met voorzieningen. Ook is hier een groot zandstrand met ligweide aanwezig. In het deelgebied Het Havenkwartier is eveneens een haven aanwezig. Ook hier is een kleinschalig strand aanwezig. Er is ruimte voor nieuwe concepten die de aantrekkelijkheid van het meer versterken.

Vanuit het Oldambtmeer lopen diverse verbindingen in alle richtingen. Het meer is daarmee verbonden met verschillende vaarcircuits in het noorden en het zuiden. Toch zijn er nog mogelijkheden om de aansluitingen op het provinciale netwerk te verbeteren en het recreatievaarnetwerk nog aantrekkelijker te maken. Een oostelijke vaarverbinding richting Duitsland en een vaarverbinding van Beerta via Ganzedijk naar Nieuwe Statenzijl zijn wensen. Veel kernen hebben een adres aan het water. De recreatieve betekenis van het water voor deze kernen neemt nog steeds toe. Daar waar dat nog niet het geval is, willen we het water meer beleefbaar maken door die dorpen ook aan het water te adresseren. De vaarverbindingen zorgen voor kansen voor nieuwe ontwikkelingen, hier kunnen initiatieven ontstaan. Voor de dorpen zorgt een adres aan het water voor een impuls voor het dorp.

“We zijn een gastvrije gemeente. We willen de verblijfsduur van bezoekers verlengen door de verblijfskwaliteit te verhogen. Onze inwoners profiteren daar ook van.”

De agro toeristische ontwikkeling in de gemeente biedt kansen voor extra recreatie aanbod.

Voorbeelden hiervan zijn verkoop van streekproducten aan huis, campings bij boerderijen, groepsaccommodaties in leegstaande en van functie veranderende boerderijen en rustpunten voor fietsers op locaties in het buitengebied.

Festivalgemeente

De gemeente kent een aantal (culturele) festivals die veel publiek trekken en positief gewaardeerd worden door de bezoekers. Bezoekers komen zowel van binnen als buiten de gemeente. Cultuur werkt verbindend en versterkt daarmee de leefbaarheid. Het draagt bij aan de economie en een positieve beleving van

het gebied. Het is een manier om mensen kennis te laten maken met onze gemeente en zorgt op die manier voor ambassadeurs. Dit willen we vasthouden, we willen ruimte bieden voor initiatieven en tegelijkertijd de overlast beperken. Er zijn richtlijnen nodig om bijvoorbeeld de milieubelasting te beperken en de veiligheid te waarborgen. Vanuit de organisaties is meer ruimte gewenst in deze richtlijnen. Er is een flexibele opstelling nodig met voldoende garanties voor de omgeving. We willen onderzoeken op welke manier we dit soort initiatieven makkelijker mogelijk kunnen maken.

‘De unieke rust en ruimte kan als inspiratie dienen voor kunstenaars.’

- themabijeenkomst Jongste watergemeente -

We zijn een gastvrije gemeente, de rust en ruimte is een inspiratiebron. Er is behoefte aan ruimte voor tijdelijke projecten. Fysieke ruimte, maar ook ruimte in regelgeving. Culturele concepten zijn soms in strijd met gemeentelijke regels terwijl het concept wel een positieve bijdrage levert. Culturele initiatieven hebben vaak een uniek karakter waardoor standaard regels lastiger toepasbaar zijn. Voorbeelden van dit soort projecten zijn tijdelijke bewoning van (leegstaande) panden ten behoeve van ‘artist in residence’ of tijdelijke kunstobjecten zoals een paviljoen van pallets en een hennephuis. We willen onderzoeken hoe we dit mogelijk kunnen maken zonder lange (vergunning)procedures te moeten volgen.

‘Cultuur is allesomvattend en werkt verbindend.’

- themabijeenkomst Jongste watergemeente -

We werken samen met maatschappelijke partijen en onderwijs aan de ontwikkeling van cultuur. De samenwerking met en van cultuurorganisaties onderling kan nog versterkt worden. Op die manier kunnen gezamenlijke initiatieven tot stand komen.

Doorkruisbaarheid van het buitengebied

We streven naar verhoging van de verblijfskwaliteit in de gemeente. Zowel in de dorpen als in het buitengebied. We willen het dagrecreatief medegebruik in het buitengebied stimuleren. Dit willen we doen door mee te werken aan uitbreiding van de toeristisch-recreatieve infrastructuur. Landbouw is onderdeel van de beleving van het landschap en draagt bij aan de diversiteit van het landschap. We willen dit goed zichtbaar maken. Op dit moment is het buitengebied vaak nog op weinig plaatsen doorkruisbaar voor recreatief gebruik. Er zijn goede combinaties te maken op basis van de bestaande structuur. Bij de inrichting van deze infrastructuur moet rekening worden gehouden met demografische en technische ontwikkelingen die om een andere inrichting vragen. Bijvoorbeeld vergrijzing en de toename van elektrische fietsen.

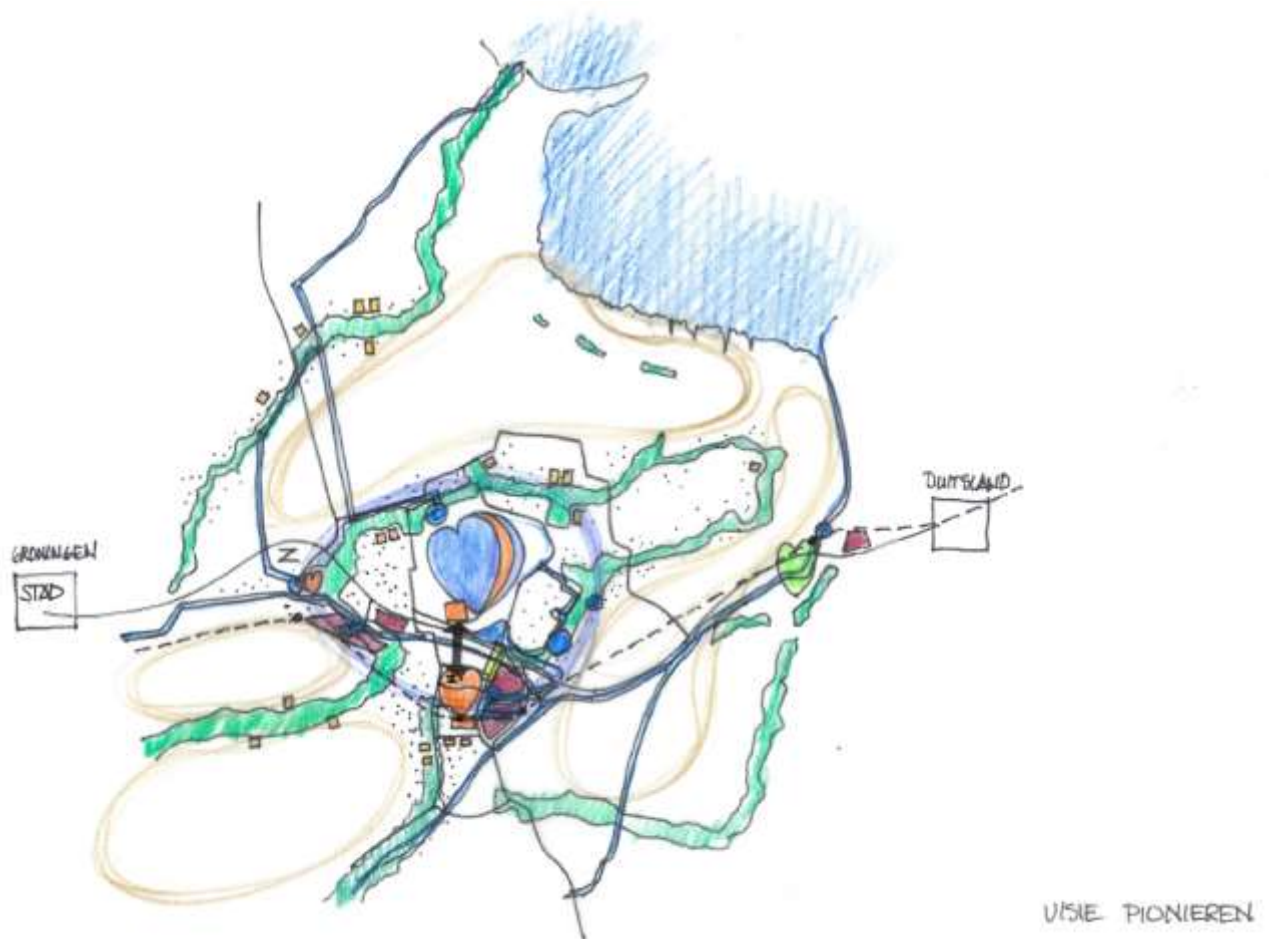
4.3 Ruimte voor pionieren

De gemeente Oldambt is een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Er is veel ruimte in de gemeente. Deze ruimte wordt door inwoners gekoesterd als kwaliteit. Ruimte biedt daarnaast ook kans voor nieuwe initiatieven.

De gemeente heeft een goede ligging aan de A7, hierdoor is een uitstekende verbinding aanwezig die zorgt voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven. Dit vestigingsklimaat willen we versterken. Er liggen met name kansen op het gebied van energie, technologie en gezondheid.

Pionieren is een kenmerk voor het gebied. Eeuwenlang is er een strijd tegen het water geweest en is er nieuw land bijgekomen of teruggewonnen op de zee. Nu is er een tegenstellende beweging: er is een groot meer aangelegd waardoor land weer is ingeleverd voor water. Opnieuw komen er nieuwe ontwikkelingen in een ander landschap.

Visiekaart pionieren

Legenda

Centra middenstand
Stadscentrum Winschoten
Centrum Scheemda
Zichtlocaties stadsentree
Winschoten

Impuls Blauwe Ioper

Havenkwartier Blauwestad

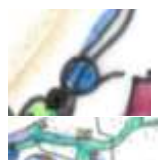
Blauwestad
Bijzondere woonmilieu's
Blauwestad, o.a. Ekamp

Kuurcentrum Bad
Nieuweschans

Nautisch ondernemerschap

Linten en vrijgekomen
Oldambster boerderijen
Broedplaats circulaire
economie
Cottage industrie
Energietransitie dorpen

Bedrijventerreinen
grootschalig en milieu-
gezoneerd

Industriehavens
Rensel
Eexta

Jachthavens

Landbouw in kleipolders

Landbouw in
hoogveenontginning

Landbouwverwevingsgebied
experimenten

Energiecorporaties
Energiezuinigste dorp
Nieuwolda

Samenwerkingsvormen
Blauwe lint
Bronnenbad
Winschoten 24
Onderwijs-campus
Aanleg breedband

Festivals en
ondernemerschap
Havenkwartier, Centrum
Winschoten, Hongerige Wolf,
"de Toekomst"
OZG-UMCG

Oude OZG terrein

Spoorlijn Groningen Leer

Kansen voor nieuwe functies

Op het gebied van wonen liggen naast de energietransitie ook kansen bij de veranderende woningbehoefte. We willen het woningaanbod beter afstemmen op de behoefte en wensen van doelgroepen. Inwoners willen steeds langer in hun eigen omgeving en sociale structuur blijven wonen. Er is behoefte aan kleinschalige zorg in de buurt. We willen ruimte bieden voor particulier initiatief voor (innovatieve) woonprojecten met bijvoorbeeld zorg. Voorbeelden zijn meer-generatie woningen, zelfvoorzienend wonen of een woonvorm waarbij meerdere generaties samen werken en leven. We willen hiervoor mogelijkheden bieden in de beschikbare leegstaande panden.

De gemeente heeft te maken met een krimpende bevolking, een daling van het aantal huishoudens en een afnemende woningbehoefte. Er ligt een verdunningsopgave waarbij afstemming regionaal plaats vindt. Het regionale prestatiekader en het regionaal woon- en leefbaarheidsplan Oost-Groningen geven hier invulling aan. We willen het aanbod beter afstemmen op de behoefte en wensen van doelgroepen. Mensen willen en moeten steeds langer zelfstandig wonen. Hiervoor zijn levensloopbestendige woningen nodig. Ook breedband en nieuwe technologieën kunnen een

maatschappelijke bijdrage leveren aan een leefbare omgeving. Het kan ingezet worden voor nieuwe oplossingen zoals domotica⁸ en zorg op afstand.

Bij de invulling van panden met nieuwe functies is samenwerking met partners belangrijk. Bij het realiseren van levensloopbestendige woningen speelt de aanwezigheid of bereikbaarheid van voorzieningen ook een rol.

‘Huishoudens van ouderen kunnen steeds meer levensloopbestendig worden gemaakt.’

- themabijeenkomst Jongste watergemeente -

We willen de aantrekkelijkheid van Oldambt behouden en daar waar mogelijk de woonkwaliteit verhogen. In woongebieden ligt de focus op het verbeteren en aanpassen van de bestaande woningvoorraad. Daarbij zijn duurzaamheid, aardbevingsproblematiek, aanpak slechte panden en snel internet onderwerpen voor samenwerking. Met woning corporaties worden afspraken gemaakt over huurwoningen. Bij de koopsector gaat het om vermindering van de kwalitatief slechte voorraad en het stimuleren van woningverbeteringen. Het verminderen van de kwalitatief slechte voorraad door bijvoorbeeld sloop van verpauperde panden, draagt positief bij aan leefbaarheid en sociale veiligheid. We hebben een sloopfonds wat het mogelijk maakt om mensen een compensatie te bieden bij sloop van slechte woningen. De gemeente wil hier een actievere rol in pakken, we gaan in overleg met eigenaren en willen een excessenregeling instellen om verbetering te kunnen bewerkstelligen bij buitensporige gevallen.

Daar waar karakteristieke waarden in ernstige mate worden aangetast willen we eigenaren aansporen tot verbetering.

Voor het hele buitengebied geldt dat we te maken hebben en krijgen met vrijkomende agrarische gebouwen. De gemeente heeft vooral een rol als het gaat om verpaupering, veiligheid en leefbaarheid. Herbestemming van agrarische bebouwing die zijn functie verloren heeft, is een opgave. Nieuwe invullingen dragen bij aan de economische ontwikkeling en leefbaarheid van het platteland en behoud van cultureel erfgoed. Bij nieuwe invullingen wordt rekening gehouden met bestaande agrarische bedrijven en bestaande mogelijkheden van leegstaande panden. We bieden ruime herbestemmingsmogelijkheden. Voor zover een ander gebruik van gebouwen geen afbreuk doet aan de waarden en leefbaarheid van het gebied staan wij positief tegenover initiatieven. Hierin is dus veel mogelijk, bijvoorbeeld een recreatieve invulling of kleinschalige bedrijvigheid.

Ja, mits de karakteristieke waarden en leefbaarheid van het gebied gewaarborgd zijn. Uitbreiding van voormalige bedrijfsgebouwen willen we slechts toe staan als het een beperkte uitbreiding betreft. Het in standhouden van de grote panden en specifiek Oldambtster boerderijen is kostbaar. Die situatie kan ontstaan dat we keuzes moeten maken. Beelbepalende en cultuurhistorisch waardevolle panden hebben prioriteit boven panden zonder cultuurhistorische waarde. We willen het makkelijker maken om panden te slopen die niet karakteristiek zijn of waarbij de karakteristieke waarde van het pand niet onevenredig wordt aangetast. Ook de veiligheid van de omgeving speelt hierbij een rol.

‘Stimuleer innovatie met pionierskorting.’

- themabijeenkomst Moderne graanrepubliek -

Bevordering van economische activiteiten is een belangrijk uitgangspunt voor de dorpen en wijken. Om die reden zullen we ondernemerschap stimuleren. Nieuwe functies moeten zoveel mogelijk gerealiseerd worden in bestaande panden. Ook in de woonwijken is ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid en de mogelijkheid bedrijfsvestiging aan huis. Functiemenging zorgt voor levendigheid in buurten (aanwezigheid scholen, ontmoetingsplek). Er is steeds meer vraag naar kleinschalige detailhandel aan huis. Inwoners spelen in op de toeristische kracht van het gebied. Op hoofdtrouwen in dorpen staan we positief tegenover deze initiatieven, dit maakt het gebied levendig. Dit wordt vormgegeven in de bestemmingsplannen en in het Omgevingsplan. Initiatieven van ondernemers willen we faciliteren. Om dit te bewerkstelligen is onder andere een Ondernemersloket ingesteld. De gemeente wil bestaande en nieuwe ondernemers begeleiden bij vraagstukken met betrekking tot de overheid. Met het Ondernemersloket is er één aanspreekpunt wat de

⁸ De integratie van technologie en diensten, ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven.

slagvaardigheid vergroot. Het ondernemersloket handelt zowel vanuit economisch als maatschappelijk perspectief. Kansen worden benut voor de totale doelgroep.

Samenwerken, binnen de regio en grensoverschrijdend

De gemeente wil de regionale en grensoverschrijdende samenwerking verder versterken. Het Oldambt heeft een belangrijke positie in de regio. Met de aangrenzende Duitse gemeenten zijn goede relaties opgebouwd. Het streven is om deze relatie in te zetten voor een goede samenwerking en om gezamenlijk ambities op te pakken. Met gemeenten uit de regio wordt samengewerkt op verschillende onderwerpen. Bijvoorbeeld op het gebied van economie, recreatie en toerisme, wonen en leefbaarheid.

“We ontwikkelen samen met Bunde een overkoepelend ruimtelijk kwaliteitskader voor initiatieven in het grensgebied.”

De binnenstad van Winschoten staat bekend als regionaal koopcentrum. Ook het ziekenhuis en andere zorginstellingen hebben een belangrijke regionale functie. Door een actieve samenwerking met bedrijven, onderwijs en omliggende gemeenten willen we gezamenlijk kansen benutten.

Samenwerkingsverbanden zijn niet alleen voor de gemeente zelf van belang, we zien dat partijen elkaar vinden. Bijvoorbeeld een samenwerking van toeristische bedrijven of een samenwerking van winkeliers voor de integratie van de fysieke en digitale binnenstad. Dit soort samenwerkingsverbanden bevorderen de ontwikkeling van de gemeente. Waar nodig, wil de gemeente hierbij faciliteren.

Energietransitie

Een belangrijk thema dat erg leeft in de gemeente is energietransitie. Tijdens een van de thema avonden werd gezegd: “Als we onze huidige energiebehoefte willen vasthouden, moeten we gaan veranderen.” De gemeente wil energietransitie stimuleren en inzetten op duurzaamheid. Dit betekent ook dat de energieconsumptie omlaag moet. Bijvoorbeeld door de woningen beter te isoleren. In 2020 willen we een energiebesparing van 20% realiseren ten opzichte van het verbruik in 1990. Als overheid zijn we bezig om onze eigen gebouwen en wagenpark te verduurzamen. Ook inwoners worden gestimuleerd om hier bewust mee bezig te zijn en hun woningen te verduurzamen. De gemeente heeft een financiële regeling om inwoners hierin te stimuleren. Met corporaties worden afspraken gemaakt over verduurzaming van huurwoningen. De energietransitie vraagt om slimme technologische oplossingen, zowel bij het opwekken van energie als het opslaan ervan.

“We willen samen met inwoners en partners het aantal duurzame energieopties vergroten en daarnaast een energiebesparing van 20% realiseren.”

Zowel huurders als particuliere eigenaren kunnen de woonlasten verlagen via bewustwording over duurzaamheid. Een coöperatieve aanpak vergroot het draagvlak en maakt het laagdrempelig om mee te doen. Door inzichtelijk te maken wat een coöperatie oplevert kunnen mensen gestimuleerd worden om mee te doen. We bieden ruimte aan initiatieven die bijdragen aan een klimaatbestendig Oldambt. In de dorpsvisies kunnen de dorpen hun ambities op dit thema vormgeven. De gemeente kan hierbij faciliteren. Nieuwolda heeft al flinke stappen gezet en profileert zich als energiezuinigste dorp van Nederland. Doel van het project is onder andere een verduurzaming van de woningvoorraad.

‘Een aandeel nemen in bijvoorbeeld windenergie creëert draagvlak.’

- themabijeenkomst Moderne graanrepubliek -

Naast energiebesparing willen we de duurzame energieopties binnen de gemeente vergroten. Met de nadruk op zonne-energie, biomassa en aardwarmte/KWO. Grootschalige windturbineparken zijn geen optie. Ons doel is om binnen onze gemeente locaties aan te wijzen om totaal 100 hectare aan zonne-energie te kunnen ontwikkelen. Zonneparken en kleine windmolens (as-hoogte tot 15 meter) vullen elkaar aan vanwege de spreiding van opwekking en constante levering. We willen ruimte bieden aan zonneparken en kleine windmolens zonder de landschappelijke waarden aan te tasten.

Voor kleine windmolens op agrarische erven, zonnepanelen op daken en binnen stedelijk gebied zijn mogelijkheden opgenomen binnen de geldende ruimtelijke regels.

In hoofdstuk drie is de landschappelijke gelaagdheid van de gemeente beschreven. Er zijn vier ontginningen geweest die herkenbaar zijn in het landschap. Met de vraag naar zonneparken, al dan niet in combinatie met kleine windmolens, is een 'vijfde ontginning' naar een energielandschap aan de gang. De ruimte voor energie en water neemt toe. Ook de ondergrond speelt een rol. Er wordt energie uit gas gewonnen en bovengronds komen zonnepanelen en kleine windmolens eraan.

De gemeente ziet die vijfde ontginning als een kans om de leefbaarheid verder te verbeteren en gewetensvol vorm te geven aan een veranderend landschap. We vinden het daarom belangrijk dat de inpassing van zonneparken en kleine windmolens aan die zichtbaarheid van de vijf ontginningslagen moeten bijdragen. De nieuwe ingrepen mogen het landschap wel veranderen maar niet overheersen omdat andere belangen zoals toerisme, leefbaarheid, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit een belangrijke rol moeten blijven spelen.

'We moeten als gebied proberen voorloper te zijn.'

- themabijeenkomst Jongste watergemeente -

We ondersteunen nieuwe technieken die bijdragen aan duurzaamheid en energietransitie. Er kan bijvoorbeeld onderzocht worden of water op innovatieve wijze een bijdrage kan leveren. Bij nieuwe technieken moet aandacht zijn voor de kernwaarden, bijvoorbeeld veiligheid.

Landbouw

De agrarische sector is beeldbepalend voor onze gemeente. Een groot deel van het grondgebied is in gebruik voor de landbouw en dit zal de komende jaren niet veranderen. Daarnaast is het maatschappelijk gezien van belang. De kleine kernen zijn sterk verweven met het buitengebied. Kenmerkend voor het Oldambt is dat het merendeel van de bedrijven relatief grote landbouwbedrijven zijn.

Technologische ontwikkelingen, biobased economy, breedband, precisielandbouw en andere innovaties zullen de komende jaren een grote rol spelen. Het aantal agrarische bedrijven neemt af en de resterende bedrijven worden groter. Omdat het aantal agrarische bedrijven gaat afnemen, zal een aantal agrarische bedrijven de komende periode een keuze maken voor functieverandering.

Schaalvergroting is mogelijk voor grondgebonden landbouw. Agrarische bouwblokken mogen vergroot worden mits de landschappelijke waarden niet worden aangetast en de plannen goed in het landschap worden ingepast. Grotere bouwpercelen dan vier hectare zijn niet toegestaan.

Uitbreidingen tot vier hectare zijn mogelijk waarbij onder andere de landschappelijke inpassing een onderwerp van gesprek is. Deze kaders zijn vastgelegd en worden gehandhaafd. Wij willen toewerken naar flexibelere bouwblokken. Dit zijn grotere bouwblokken waarbij de maximale oppervlakte aan bebouwing wordt begrensd, dit zorgt er voor dat de ondernemer meer ruimte krijgt om binnen een bepaalde oppervlakte, zijn plannen te realiseren.

Nieuwe intensieve veehouderij bedrijven worden niet toegestaan. De bestaande intensieve veehouderijbedrijven mogen het aantal dieren blijven houden waarvoor ze op dit moment een vergunning hebben, maar uitbreiding van het aantal dieren is niet toegestaan. Om concurrerend te blijven is het nodig dat deze bedrijven zich, onder voorwaarden, kunnen aanpassen aan de eisen, die internationale concurrentie en de samenleving aan hen stellen. Uitbreiding van stalvloeroppervlakte mag alleen als dit het welzijn van de dieren ten goede komt.

Voor mestopslag wordt eerst gekeken naar de mogelijkheden binnen of direct aansluitend aan het agrarische bouwblok. Als dit niet mogelijk is dan kan, onder voorwaarden, gekeken worden naar een veldkavel.

De omstandigheden in het Oldambt zijn ideaal voor hoogwaardige landbouwproductie. Ontwikkelingen om rekening mee te houden zijn bijvoorbeeld veenoxidatie en verzilting. De sector is voorbereid om op deze ontwikkeling in te spelen. Er wordt bijvoorbeeld onderzoek gedaan naar het verbouwen van andere gewassen. We willen ruimte bieden voor experimenten die inspelen op deze ontwikkelingen. Bij voorkeur met een integrale benadering zodat meerdere doelen bereikt worden. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van slib.

Voor de landbouw zijn drie typering van gebieden te onderscheiden waarvoor verschillende visies gelden voor de toekomst. Wij willen hiermee de agrarische en landschappelijke identiteit behouden, en een goede toekomst bieden voor de agrarische sector en de leefbaarheid op het platteland.

‘Gebruik slib uit de Dollard voor bemesting in plaats van kunstmest.’

- themabijeenkomst Ruimte voor pionieren -

Landbouw in de kleipolder

Het noordelijke deel van de gemeente Oldambt wordt gevormd door de grootschalige kleipolders. In dit gebied is grondgebonden landbouw de hoofdfunctie. Andere voorkomende functies, zoals wonen, niet-agrarische bedrijvigheid en recreatie zijn ondergeschikt. Het behoud van de grootschalige openheid in de polders is een belangrijke voorwaarde bij ontwikkelingen.

Landbouw is onderdeel van de beleving van het landschap en draagt bij aan de diversiteit van het landschap. We willen daarom het dagrecreatief medegebruik in dit gebied stimuleren. Dit willen we doen door mee te werken aan uitbreiding van de toeristisch-recreatieve infrastructuur. In paragraaf 4.3 wordt daar dieper op ingegaan.

Landbouw in hoogveenontginning

Het gebied ten zuiden van Westerlee kenmerkt zich door grote percelen voor landbouw in een meer besloten landschap. Het leent zich daarom in het bijzonder voor experimenten met andere vormen van landbouw dan veeteelt en akkerbouw. Herstel en versterking van het landschap is belangrijk in dit gebied. Binnen dat kader kunnen ontwikkelingen plaatsvinden, rekening houdend met de reeds aanwezige functies.

‘Streekproducten betekenen kansen voor de lokale economie.’

- themabijeenkomst Ruimte voor pionieren -

Landbouwverwevingsgebied

Er zijn ook bedrijven die niet mee gaan in de innovatieve agrarische ontwikkelingen en zich richten op een verbreding van de bedrijfsactiviteiten.

In de linten is vermenging van functies mogelijk, bijvoorbeeld (dag)recreatieve activiteiten. Er liggen kansen bij trends op het gebied van gezondheid, streekproducten en eerlijke producten.

Blauwestad

Met Blauwestad is destijds een gedurfd concept ontwikkeld om het gebied een kwaliteitsimpuls te geven om daarmee de sociaal-economische situatie in het gebied te verbeteren. Het Oldambtmeer is gegraven en daaromheen zijn verschillende woonsferen ontwikkeld, waarin bewoners hun eigen nieuwe woning kunnen realiseren.

Het Oldambtmeer zorgt voor een verbindend element tussen verschillende kernen. Om het Oldambtmeer en Blauwestad ligt een ring van kernen, Scheemda, Midwolda, Oostwold, Finsterwolde, Beerta en Winschoten. Ieder heeft zijn eigen identiteit, water is wat ze met elkaar verbindt. Samen vormen ze een aantrekkelijk gebied. Om dit te versterken kunnen de dorpen zich richting het water ontwikkelen. Binnen de dorpenring heeft Blauwestad ook een eigen identiteit.

Blauwestad wordt gekenmerkt door de uniciteit van het project. Het water heeft een dominante positie, alle functies zijn geadresseerd aan het water. Binnen Blauwestad is een differentiatie van verschillende woon- en werkmilieus aanwezig.

Woongebied het Riet heeft een andere belevingswaarde dan bijvoorbeeld de Wei. De identiteit van de woongebieden is beschreven in de verschillende beeldkwaliteitsplannen, de belevingswaarde die hiermee samengaat, geeft differentiatie aan het gebied.

Het gebied rond het Noordereinde is een gebied dat nog niet aansluit bij de identiteit van de ring Blauwestad. Hier ligt een ontwerpopgave.

Kerngedachte

De volgende kerngedachten gelden voor dit gebied:

- Doorontwikkelen uniciteit van Blauwestad
- Het waterrijk natuurlandschap is dominant
- Hoogwaardigheid (in deelgebieden)
- Alle functies adresseren aan het water
- Blauwestad is complementair aan de dorpenring
- Verbinding van en naar Winschoten, dorpenring en omgeving is belangrijk
- Duurzaamheid
- Ruimte voor experimenten

Ruimte voor differentiatie en ontwikkeling

Kenmerkend voor Blauwestad is de differentiatie in woon/werkmilieus. Functiemenging kan deze differentiatie bevorderen. Functiemenging draagt met name in het Havenkwartier rondom de haven bij aan het toeristisch profiel. Voorzieningen in het gebied zijn complementair aan voorzieningen in de omliggende dorpen. Initiatiefnemers worden uitgedaagd om de kernkwaliteit van het totale gebied te versterken en een aanvulling te bieden op bestaande voorzieningen.

Er is ruimte voor experimenten, hiermee kan goed ingespeeld worden op vragen uit de markt. Ook hiervoor geldt dat deze moeten passen bij de identiteit van het woongebied. Een experiment met meer stedelijke bouw past bij de haven, het centrum van Blauwestad, maar niet bij het Riet waar natuurlijke elementen als water en rietkragen de beleving bepalen. Een nieuwe woonvorm waarbij natuurbeleving centraal staat past weer beter in een ander gebied. Experimenten moeten bijdragen aan de uniciteit van het gebied, het experiment moet uniek zijn in de gemeente en mag ook nog niet in Blauwestad voorkomen. Bij experimenten kan tevens gedacht worden aan collectieve samenwerkingen op verschillende terreinen, bijvoorbeeld op het gebied van energie, wonen of natuurbeheer.

Blauwestad biedt ruimte aan nieuwe toeristische ontwikkelingen. Ook hiervoor geldt dat het moet bijdragen aan de identiteit van het gebied, de openbare oriëntatie vanaf het water is belangrijk. Traditionele toeristische voorzieningen die geen rekening houden met de kerngedachten, passen niet in Blauwestad.

Blauwestad is als woongebied aanvullend op wat de dorpen te bieden hebben. Door dit extra aanbod is het mogelijk om wegtrekkende inwoners alsnog vast te houden in het gebied, of terug te laten komen. Nieuwbouwplannen in Blauwestad mogen niet ten koste gaan van ruimte voor nieuwbouw in de dorpen.

Bekendheid Blauwestad als uniek gebied

Veel mensen denken bij Blauwestad aan een plan voor woningbouw. Het gebied heeft echter veel meer te bieden, het is gebiedsontwikkeling op een grote schaal. We zijn op zoek naar een verbeelding van het unieke karakter. Voorbeelden voor begripsaanduidingen die kunnen helpen bij de juiste verbeelding van de uniciteit van Blauwestad zijn: Pura Vida, sprankelend meer, bruisend en actief. Bijbehorende thema's zijn sport, gezondheid en vitaliteit. Een iconisch landmark (fietsbrug de Blauwe loper) kan ondersteunend werken bij deze verbeelding van deze uniciteit.

Blauwe loper en Havenkwartier

Voor Blauwestad geldt dat de voorzieningen in de omliggende kernen aanwezig zijn, de verbinding daar naartoe moet goed zijn. Het Havenkwartier is het hart van het recreatieve gebied.

De verbindingen van en naar dit gebied moeten goed op orde zijn. Het gaat dan om vaarverbindingen met Winschoten, de Waddenzee en ook de Oostelijke vaarverbinding.

Een wezenlijke langzaam verkeersverbinding loopt als “hartlijn” vanaf Pekela naar Winschoten-Zuid, onder het spoor door, langs het station en het centrum van Winschoten naar Blauwestad. Een belangrijke ontbrekende schakel in deze verbinding is de fietsbrug de Blauwe loper, als route verder naar het noorden.

Bedrijventerreinen

In de gemeente Oldambt zijn drie bedrijventerreinen aanwezig, te weten in Scheemda/Heiligerlee, Winschoten en Bad Nieuweschant. Deze terreinen zijn voor grootschalige, milieu gezoneerde bedrijven. In de overige kernen en in het buitengebied zijn voornamelijk kleine bedrijven aanwezig met beperkte milieugevolgen. De bedrijventerreinen in Winschoten zijn bovenregionale bedrijventerreinen en hebben binnen Oldambt een regionale functie voor bedrijven uit diverse sectoren. Bedrijven met gevaarlijke stoffen moeten bij voorkeur hier gevestigd worden. Voor het industrieterrein in Winschoten geldt nog de bijzonderheid dat hier sprake is van een (geluid-)gezoneerd industrieterrein. Dit is een gevolg van de destijds geldende regelgeving voor de mogelijke vestiging van bedrijven in de hoogste milieucategorieën (voorheen categorie A-bedrijven genoemd). Wij gaan onderzoeken of er nog meerwaarde is verbonden aan het hebben van een geluidszone voor het bedrijventerrein in Winschoten of dat deze kan komen te vervallen.

Bedrijven in een milieucategorie hoger dan categorie twee passen het beste op een bedrijventerrein en kunnen zich vestigen op één van de bestaande bedrijventerreinen. Vestiging buiten deze bedrijventerreinen is slechts mogelijk in bijzondere omstandigheden waarbij een maatwerkbenadering noodzakelijk is.

Onze bedrijventerreinen zijn een aantrekkelijke vestigingsplaats voor nieuwe en bestaande ondernemers en bedrijven. De gemeente is goed toegankelijk via weg-, spoor- lucht- en waterverbindingen. De gemeente ligt goed gesitueerd aan de hoofdinfrastructuur. De ligging aan de A7 en de toeleidende rondwegen en verbinding met het spoor zijn goed. Vanaf Oldambt ben je in dertig minuten in de stad Groningen.

Wonen op bedrijventerreinen vindt op dit moment nog plaats. Dit leidt of kan leiden tot belemmeringen in de bedrijfsvoering van bestaande of nieuwe bedrijven. Daar waar geen sprake is van een bedrijfswoning kan geen nieuwe bedrijfswoning worden toegevoegd. Alleen op het terrein Eextahaven III zijn nieuwe combinaties van werken en wonen mogelijk. Op de bedrijventerreinen ligt een kans met betrekking tot het thema duurzaamheid.

De gemeente Oldambt heeft een focus op vestiging van het midden- en kleinbedrijf. Enerzijds vanuit het oogpunt van werkgelegenheid waarin met name het midden- en kleinbedrijf een belangrijke rol speelt, anderzijds vanuit het oogpunt dat met name voor dit type bedrijven onze bedrijventerreinen geschikt zijn. Op dit moment is er nog voldoende ruimte beschikbaar op onze bedrijventerreinen. Mocht dit ineens ingevuld worden dan zullen we zoeken naar een uitbreiding van bedrijventerrein bij Winschoten.

Als een bijzonder bedrijf willen we aanduiden het vliegveld Oostwold met een zakelijk en een recreatief karakter. De gemeente hecht belang aan deze voorziening. Voor eventuele uitbreiding is een maatwerkbenadering nodig met in acht neming van de kaders van deze visie.

Voor wat betreft vraagstukken die spelen op het gebied van locaties voor bedrijventerreinen en detailhandel geldt dat dit regionaal wordt afgestemd.

Middenstand en kansen voor werkgelegenheid

Winschoten is de koopstad voor de regio en ook in Scheemda is een centrum aanwezig met winkels in verschillende branches. De centra vervullen daarmee een belangrijke economische kracht die we willen beschermen en versterken. Dit kan door de introductie van nieuwe winkelconcepten, nieuwe terrasvoorzieningen, nieuwe horecaformules en het verhogen van de belevingskwaliteit. Om de veelzijdigheid te versterken zoeken we naar nieuwe publiek aantrekkende functies, initiatieven op dit gebied moedigen we aan. Door verschillende partijen actief met elkaar te verbinden (retailers, bedrijven, onderwijs en maatschappelijke instellingen) kan synergie ontstaan en kunnen nieuwe initiatieven groeien.

Het gemeentelijk beleid is gericht op behoud en versterking van de werkgelegenheid. Nieuwe technologie biedt kansen voor de economische ontwikkeling van de gemeente. Ontwikkelingen zoals digitalisering, robotisering en 3D-printing zorgen ervoor dat bedrijven de productie dicht bij de eindgebruiker positioneren (re-shoring). Dit biedt kansen voor nieuwe (hoogwaardige) industrie en nieuwe werkgelegenheid.

‘Zet in op overal goed en snel internet.’

- themabijeenkomst Ruimte voor pionieren -

Een goede internetverbinding is noodzakelijk voor de maatschappelijke en economische ontwikkeling van de gemeente. Breedband is essentieel voor een goede bereikbaarheid. Innovatie in de digitale wereld gaat snel, er komen steeds meer digitale producten die het dagelijks leven vergemakkelijken en aantrekkelijker maken. De aanwezigheid van snel internet maakt het voor bedrijven interessant om zich in onze gemeente te vestigen. Het is een betekenisvolle investering voor de economie. Net als aardbevingsbestendig en duurzaam bouwen is dit een positieve stimulans voor de werkgelegenheid. In samenwerking met inwoners willen we ons voorbereiden op de mogelijkheden die de toekomstige digitale infrastructuur ons te bieden heeft. De implementatie van de Omgevingswet zien wij als kans om nieuwe digitale producten en diensten te ontwikkelen. Thema's als energieneutraal Nieuwolda, het ondernemersloket en gebiedsgericht werken worden hierbij betrokken.

“Snel internet is in deze tijd essentieel, het is onlosmakelijk verbonden met de infrastructuur. Wij zijn bereid om onze proactieve en faciliterende aanpak te intensiveren.”

Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid is een belangrijk toetsingskader bij nieuwe initiatieven. We kijken daarbij naar de kans en het effect van risico's die nieuwe initiatieven met zich mee brengen. We willen de omgevingsveiligheid verhogen. Hoe hoger de kans op een inbreuk van veiligheid, hoe hoger de feitelijke aantasting van de veiligheid zal zijn. Daarnaast is er aandacht voor het effect van eventuele risico's. Uitgangspunt is dat we inwoners willen beschermen en in het bijzonder de minder zelfredzame inwoners. Bij de realisatie of uitbreiding van nieuwe functies is dit een belangrijk toetsingskader.

Bodem

De gemeente streeft naar duurzaam gebruik en behoud van de bodem en ondergrond. Bij nieuw gebruik van de bodem moet worden afgewogen welk gebruik, waar en onder welke voorwaarden, kan worden toegestaan. De bodem heeft verschillende functies, het geeft ons informatie over de historie, het levert energie en grondstoffen en is drager van verschillende functies en activiteiten. De bodem is daarmee op veel manieren van belang voor onze gemeente. We willen de bodem goed beschermen en er duurzaam mee omgaan. Dit houdt in dat de bodem beschermd wordt waar nodig en gebruikt wordt op een manier dat dit in de behoeften van nu en toekomstige generaties kan voorzien. We willen milieubelasting beperken door hergebruik van grond en baggerspecie.

De bodem moet geschikt zijn voor toekomstige functies die daarop geprojecteerd zijn. Op het gebied van bodem liggen enkele kansrijke thema's zoals energie. Bijvoorbeeld de her- en doorontwikkeling van zoutkoepels en gasvelden.

Hiervoor geldt dat we pas een afweging kunnen maken als alle aspecten goed in beeld zijn (bijvoorbeeld: draagvlak, risico's, veiligheid, milieuwinst, economisch belang).

De gaswinning in de provincie Groningen zorgt voor negatieve effecten en schade aan bouwwerken. Bodemdaling en aardbevingen zorgen voor veiligheidsrisico's, schade, nadeel en verlies aan economisch perspectief in onze gemeente. De kwaliteit van de leefomgeving verslechtert hierdoor. Binnen de gemeente Oldambt zijn de gevolgen duidelijk zichtbaar, er zijn een aantal zwaar beschadigde panden en er is onzekerheid bij bewoners. Wat de effecten zijn op het woon- en leefklimaat voor de inwoners van dit gebied is op dit moment nog niet compleet duidelijk. De ontwikkelingen en onderzoeken volgen wij nauwlettend en kritisch. We willen dat regelingen die in andere aardbevingsgemeenten gelden, ook bij ons van toepassing zijn. Schade moet gelijkwaardig worden behandeld. Gezamenlijk met partners streven we naar een verlaging van de gaswinning. Veiligheid staat daarbij voorop. Belangrijk is dat inwoners goed gefaciliteerd (technisch en sociaal) worden bij problemen die zij ondervinden door de gevolgen van de aardgaswinning. We gaan een vaste contactpersoon aanstellen.

5. Uitvoering

In dit hoofdstuk is een aanzet opgenomen voor een uitvoeringsagenda die inhoud geeft aan de visie. Het woord aanzet geeft aan dat uitwerking nodig is en dat is direct de eerste opgave.

5.1 Centrale opgaven

Er zijn twee algemene opgaven in de visie aangeduid.

- Uitgangspunt is het gebiedsgericht werken om inwoners en organisaties meer verantwoordelijkheid te kunnen geven. De focus ligt daarbij op samenwerking en verbinding. Overigens wordt dit in de visie verbreed naar externe relaties. Voor de dorpen en wijken wordt veel belang gehecht aan het opstellen van dorps- en wijkvisies. Afstemming op onderdelen van de Omgevingsvisie met die dorps- en wijkvisies is essentieel.
- Verdere implementatie van de visie met de maatwerkbenadering als basis. Hierbij zal er ook aandacht zijn voor aanwijzingen voor het participatieproces.

Verder willen we aanhalen dat een aantal algemene beginselen uit de Omgevingswet (zie onder andere artikel 23.6) voortvloeit waarmee rekening moet worden gehouden.

- Voorzorgbeginsel (nemen van maatregelen om negatieve gevolgen te voorkomen).
- Preventief handelen (voorkomen is beter dan herstellen).
- Brongerichte maatregelen (aankpak bij de bron).
- Veruiler betaalt (veroorzaker betaalt de rekening).

Deze algemene beginselen zijn een uitgangspunt, ook bij de uitvoering.

Daarnaast hebben wij uit de visie een aantal centrale opgaven gedestilleerd voor de drie ambities.

Opgaven Eigentijdse, duurzame graanrepubliek.

- Voor de identiteit van het Oldambt is een aantal kernwaarden van belang. Die kernwaarden worden in stand gehouden en worden, zo mogelijk, versterkt bij ontwikkelingen.
- Mobiliteit: het scala aan verbindingen op peil houden en zo nodig verbeteren. Specifieke aandacht wordt gevraagd voor de Blauwe Roos, de Rondweg Finsterwolde en de bereikbaarheid centrum Winschoten. Nadere uitwerking dient plaats te vinden in een programma Mobiliteit.
- Met inachtneming van de factor aantrekkelijkheid is het zaak in te spelen op klimaatveranderingen door de aanleg van robuuste systemen voor de opvang van water.
- Een sociale gemeente streeft naar verbetering van de economische vitaliteit en stimulering van de werkgelegenheid. Bij de zorg staat stimulering van zelfredzaamheid en mantelzorg voorop. Waar nodig vindt ondersteuning plaats.

Opgaven Water- en natuurgemeente.

- Voor een betere beleving worden natuurwaarden geïntensiveerd en beter bereikbaar gemaakt.
- Versterking binnenstad Winschoten.
- Sterven naar leefbare, vitale dorpen en wijken. Veilige omgeving, bereikbaarheid van voorzieningen en sociale cohesie zijn belangrijke randvoorwaarden.
- Streven naar gezond gedrag door stimulering en inrichting van de fysieke ruimte daartoe.
- Uitbouw recreatieve verbindingen, onder meer voor varen en de doorkruisbaarheid van het buitengebied.
- Stimulering en flexibiliteit ten opzichte van festivals en andere culturele initiatieven.

Opgaven Ruimte voor pionieren.

- Focus op de aanpassing van de bestaande woningvoorraad op behoefte en wensen met aandacht voor kwaliteit en ruimte voor innovatieve concepten.
- Ruimte voor economische activiteiten in bestaande panden met een voorrang voor karakteristieke panden.
- Vergroten van het aantal duurzame energieopties en een verdergaande energiebesparing.
- Behoud agrarische en landschappelijke identiteit met als een basis een onderscheid van de gebieden (kleipolder, hoogveenontginning, verwevingsgebied).
- Doorontwikkeling uniciteit Blauwestad in relatie tot Winschoten en de dorpenring.

- Ruimte bieden en behouden voor bedrijven op de bestaande bedrijventerreinen.
- Ruimte bieden voor nieuwe technologie met als speerpunt intensivering van een proactieve en faciliterende aanpak door de aanleg van snel internet.
- Aandacht voor de aardbevingsproblematiek.

5.2 Prioritering

De opgaven zijn gedeeltelijk onderdeel van lopende processen of ingebed in bestaande projecten. We kunnen de volgende noemen.

- Programma's Gebiedsgericht werken, Omgevingswet, Dienstverlening en Ontwikkelen en Bezuinigen,
- Zaken als de Blauwestad, Vervolg Actieprogramma Binnenstad, Invoering Breedband, Uitvoering Akkoord van Westerlee, uitvoering Beleidsplan Recreatie en Toerisme.

Met de visie wordt deels aangesloten bij deze lopende zaken en deze blijven een eerste prioriteit. Wel is er sprake van enige verschuiving op accenten, bijvoorbeeld de intensivering van de aanpak van internet.

Daarnaast wordt het belang onderkend van een aantal uitwerkingen.

- Programma Mobiliteit
- Programma Natuur.

Er is verder nog een aantal onderwerpen, dat gedurende proces vaak naar voren is gekomen en waar uitdrukkelijk prioriteit voor is gevraagd. Dit zijn:

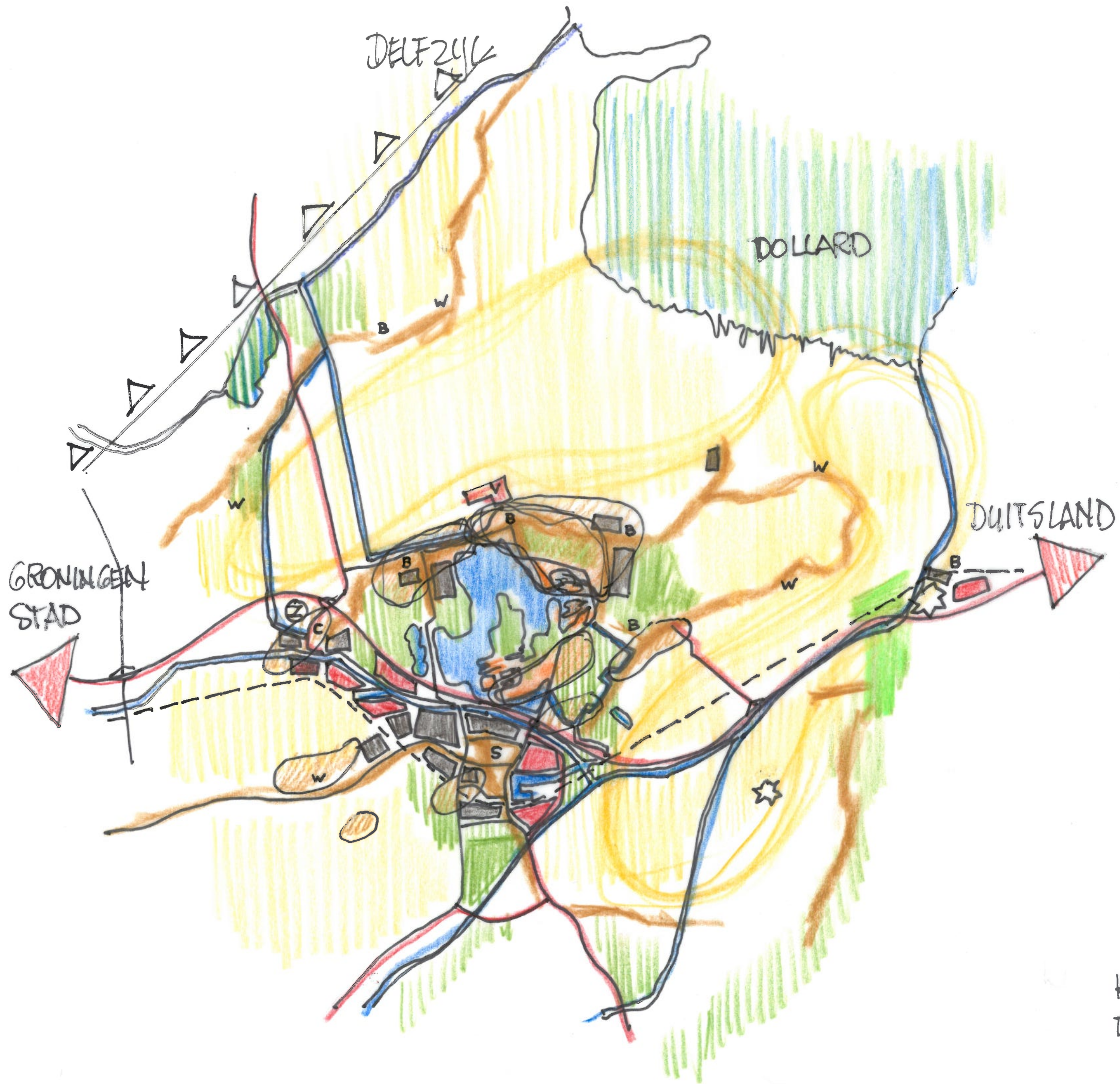
- Energietransitie
- Aardbevingsproblematiek
- Economische vitaliteit
- Leefbare vitale dorpen en wijken
- Gezondheid
- Recreatie

Tot slot wordt het belang van een complete uitwerkingsagenda onderkend.

g e m e e n t e
O l d a m b t

KERNKWALITEITEN
BESTAANDE SITUATIE

Consultatiebijeenkomst Omgevingsvisie gemeente Oldambt

‘Ruimte voor pionieren’

22 maart 2017

Harbour JazzClub Winschoten

Jan van der Meide	gespreksleider
Laura Broekhuizen	wethouder gemeente oldambt
Skateclub Zuid	inspirators
Wilbert van der Splinter	Harbour JazzClub, inspirator
Tim Meijer	Syntera, inspirator
Marloes Luitwieler	BioclearEarth, inspirator
Lucien Kampijon	Lentis, inspirator

Jan van der Meide, gespreksleider van de avond, opent de bijeenkomst en heet iedereen van harte welkom. Wethouder Laura Broekhuizen spreekt van een historische avond, welke een vervolg is op de eerdere bijeenkomsten die hebben geleid tot het Basisdocument Omgevingsvisie. Ze hoopt op inspirerende verhalen die veel input uit de zaal opleveren, vooral input als ‘daar hebben we nog niet aan gedacht’.

De eerste inspiratoren van de avond zijn de jongeren van ‘Skateclub Zuid. Hun wens is om een overdekt, groot en veilig skate park in Winschoten te realiseren á la Colosseum in Groningen. Hiervoor hebben zij een plan gemaakt. Ze willen de locatie zelf beheren. Er zullen wedstrijden worden georganiseerd, ook zal het mogelijk zijn om skate lessen te volgen. De jongeren zijn nu op zoek naar een concrete locatie. De Toekomst in Scheemda wordt in dit verband genoemd.

Wilbert van der Splinter vertelt de aanwezigen nu twee jaar bezig te zijn met het neerzetten van de Harbour JazzClub, voormalig bekend als de Tramwerkplaats. De Tramwerkplaats is een politiek interessant gebouw, prachtig in zijn soort. De eigenaren hebben zich wel moeten conformeren aan de voorwaarde dat er geen culturele activiteit mag plaats vinden. Nu wordt de locatie, naast de JazzClub gebruikt voor feesten, partijen en uitvaarten. Er zijn afspraken met de Campus Winschoten. Elke week doen zo’n tachtig leerlingen werkervaring op in de Harbour JazzClub. Deze werkzaamheden lopen uiteen van het klaarzetten van zaken tot administratieve werkzaamheden. In het najaar worden er thematische Duitse weken opgestart. Deze weken zijn bedoeld om over de grens te kijken qua werk en om de psychologische grens, die er is richting werken in Duitsland, te slechten. De Harbour JazzClub is tevreden over de medewerking van de gemeente bij het realiseren van hun plannen; de gemeente heeft ruim gefaciliteerd.

Op uitnodiging van Jan vertelt Tim Meijer over Syntera, het adviesbureau weg- en waterbouw. Tim is in 2010 gestart Syntera. Momenteel werken er negen mensen. Syntera doet geen werkzaamheden voor de gemeente. Wel zijn er zaken aangedragen aan de gemeente. Tim wil niet alleen werken om geld te verdienen, maar hij wil ook iets toevoegen aan deze regio, waar hij veel inspiratie uit haalt. Je moet vooral meebewegen met de maatschappij vindt hij. Tim pleit ervoor dat er naar elkaar geluisterd wordt; heb begrip voor elkaar.

Zaalreactie: spreker geeft aan een productie bedrijf in het westen van het land te hebben gehad, nu is hij bezig een Oldambtster boerderij weer op te bouwen. Hij vindt Oldambt een inspirerend gebied. Hij pleit, net als Tim Meijer, om vooral met elkaar in gesprek te gaan en is verbaasd over het feit dat Oldambt een krimpgebied is. Het gebied zou volgens de spreker economisch aantrekkelijk kunnen zijn, vaak staat dat echter haaks op de rust. Er is nu kleinschalig toerisme, dit zou groter kunnen zijn. Spreker mist de reuring wat, er zou meer economische activiteit kunnen zijn. Wellicht staan regels vanuit ruimtelijke ontwikkeling dit in de weg. Betrokkene heeft diverse plannen maar heeft het idee dat het realiseren er van niet zo makkelijk zal gaan. Overigens, zo geeft hij aan, moeten de ideeën ook nog wat rijpen. Hij heeft het opstellen van het bestemmingplan buitengebied gevolgd. Omdat er veel verwevingsgebied (wonen én werken) is, heeft hij het idee dat er weinig ontwikkelingsruimte is. Het beter op de kaart zetten van prachtige gebieden als Blauwestad en het Oldambtmeer is wat hem betreft een pré. Hij pleit er voor om kleine bedrijfjes kansen te bieden. Die kansen zijn er, dat voel je als door Midwolda rijdt.

Een andere zaalspreker wijst op een groot terrein bij Bad Nieuweschans wat nu ook in ontwikkeling is gekomen. Verder haalt hij aan dat er anderhalf miljoen auto's, per dag, over de A7 door ons gebied komen. Dit biedt kansen om het toerisme te stimuleren.

Jos Keizer, met Fontana de winnaar van de Ondernemersprijs 2016, haalt aan dat bijvoorbeeld toeristisch fietsen de juiste beleving moet zijn. Hierop moet de infrastructuur op aansluiten, waar in al veel is geïnvesteerd. De vervolgstappen vanuit de markt blijven echter uit. Soms ontbreekt het ook aan kwaliteit; je moet constante kwaliteit kunnen leveren, daar is nog wat te winnen. Jan vraagt Jos hoe zijn gasten tegen het gebied aankijken? Jos geeft aan dat hij van, kleinschaliger, collega's wel eens verwijten krijgt. Je moet het echter wel zelf 'halen' volgens Jos. Verplaats je in de gast. Hij vergelijkt dit met het aanleggen van een cruiseschip; Barcelona is interessant en wordt bezocht, Delfzijl zal dit niet meemaken. Er gebeurt volgens Jos al wel veel, maar we moeten meer op elkaar aansluiten.

Een andere reactie uit de zaal, waarbij de spreker aangeeft niet oorspronkelijk uit de regio te komen, haalt aan dat de werkgelegenheid is weggetrokken en de autonome bevolking krimpt. We moeten dus (kleine) bedrijvigheid halen; financiële en zakelijke dienstverlening zou zich hier prima kunnen vestigen. Zij hebben gebrek aan rust, ruimte en een betaalbare woning. Voorwaarde hierbij is wel de mogelijkheid van breedband, dit biedt de sector mogelijkheden voor thuiswerken. Hij haalt de ontwikkeling van Silicon Valley aan; dat gebied is ontstaan vanuit een woestijn tenslotte. Tim Meijer haakt hierop aan door op te merken dat de behoefte aan breedband wisselend is, dit hangt af van het soort ondernemer.

Het zou een idee kunnen zijn om mensen met een hart voor deze regio samen te brengen als een soort ideeëntank.

De jongeren van Skateclub Zuid geven overigens aan tevreden te zijn over het internet in de regio; het zou wat sneller kunnen.

Er wordt opgemerkt dat de kleine winkeltjes in de binnenstad weg zijn en dat de leegstaande panden opvallen.

Na de pauze nodigt Jan, Marloes Luitwieler uit om naar voren te komen. Marloes werkt bij BioclearEarth, een adviesbureau wat oplossingen 'samen met de natuur' zoekt. Denk hierbij aan biologische bodemsanering. Daarbij wordt ook gekeken naar wat de bodem ons kan geven; energie bijvoorbeeld. De bodem kan veel voor ons betekenen. We hebben ook te maken met de mogelijkheden van de bodem omdat, in verband met de klimaatverandering, er meer wateroverlast voorkomt.

Als je de concentratie van organische stoffen in de bodem ophoogt, houdt de bodem meer CO₂ vast wat ten goede komt aan het klimaat en goed is voor het gewas wat op de bodem wordt geplant; meer rendement uit de bodem.

Vanuit de zaal worden de mogelijkheden van het winnen van slib aangehaald. Er zijn plannen om slib uit de Dollard weg te halen; dit zou voor ons gebied interessant kunnen zijn.

Ook de mogelijkheden van zout en zeewier als zijnde streekproducten worden geopperd. Streekproducten betekenen kansen voor de, lokale, economie. Marloes geeft aan dat je aan wijn kunt proeven uit welke streek deze komt.

Een spreker uit de zaal vraagt zich af of er een oplossing voor wateroverlast, ook in het buitengebied, is. Een en ander hangt samen met het soort bodem, geeft Marloes aan. Bij een zandbodem zakt water snel weg, bij een bodem die bestaat uit klei is dat een stuk lastiger. Ook de verdichting van de bodem speelt een rol. Het helpt om het organisch stof gehalte van de bodem omhoog te brengen. In Pekela zit een bedrijf, Hempflax, wat bodemtechnieken gebruikt om festivalterreinen geschikt te maken.

Op uitnodiging van Jan komt Lucien Kampijon vertellen over clubhuis de Horizon, een Lentis project wat mensen met psychische aandoening wil activeren en re-integreren. Op een locatie in het centrum van Winschoten, het gebouw van de voormalig Winschoter Courant, worden diensten aangeboden aan Lentis maar ook aan burgers. De locatie wordt op 6 april officieel geopend. De mensen die aan het project meedoen worden 'leden' en 'stafleden' genoemd. De diensten die worden aangeboden zijn onder andere computerreparatie en repro werkzaamheden. Ook vindt plaatsing bij externen plaats.

Er worden mensen buiten onze regio betrokken bij het project maar er wordt vooral gekeken naar de potentie die we hier hebben. Het geeft mensen een kans om werkervaring op te doen, dit gebeurt op het genoemde gebied nog weinig. Met de locatie in het centrum is het project zichtbaarder en worden de af te nemen diensten bekender. Lucien geeft aan plezierig samengewerkt te hebben met de gemeente. Hij noemt verder begrippen als, verbondenheid, participatie, verdraagzaamheid en samenwerking. We hebben meer capaciteit dan gedacht vindt hij, je moet het zien. Hij ziet een positieve, innovatieve verandering in Oldambt; er gebeurt meer. Het verzorgingsgebied van het project is het WMO verzorgingsgebied, maar er zijn ook leden van buiten Oldambt. Met deze laatste groep moeten wel aparte afspraken worden gemaakt.

Een spreker uit de zaal oppert om het initiatief breder te trekken; is niche markt. Lucien geeft aan zeker ambities te hebben en de mogelijkheden te zien. Hij vindt het mooi dat er ondernemers in de zaal zitten, hij wil graag met hun in contact komen.

Jan nodigt Cor Boerma uit om naar voren te komen. Cor informeert het publiek dat het Actieprogramma Versterking Binnenstad Winschoten zo goed als afgerond is. Hij noemt het programma een goed voorbeeld van samenwerking tussen bewoners, politiek, ondernemers en ambtenaren. Een van de doelen van het programma was om de binnenstad compacter te maken. Op het resultaat kunnen we trots zijn. Er is een vervolg op het Actieprogramma in de maak; het Actieprogramma 2.0 welke zich richt op de zogenaamde oost-west as (het eerste Actieprogramma heeft zich voornamelijk gericht op het gebied tussen de noord- en zuidpolen). Cor ziet echter een bedreiging; het Lucasziekenhuis wat binnen afzienbare tijd leeg komt te staan. Hij geeft aan geen vertrouwen te hebben in de betreffende vastgoed- en projectontwikkelaar. Cor ziet noodgrepen als galleries, FOC of musea niet zitten. Hij roept op om samen de regie te nemen en zelf het (gebied rond het) ziekenhuis te ontwikkelen. Zijn idee is om het leegstaande ziekenhuis te slopen, als ook de voormalige locatie Blaauw aan de Stikkerlaan en de leegstaande panden aan de Langestraat die grenzen aan de achterkant van het ziekenhuis. Het gebied van de Renselheerd tot het Backhuys kan opnieuw ingevuld worden. Het water kan terug over het Hommesplein tot aan de Stikkerlaan en het Stadspark kan doorgetrokken worden tot aan de Langestraat.

Een spreker in de zaal kan zich wel vinden in het idee van Cor. Hij refereert naar de aanpak van Emmen. Daar is een en ander mooi ontwikkeld.

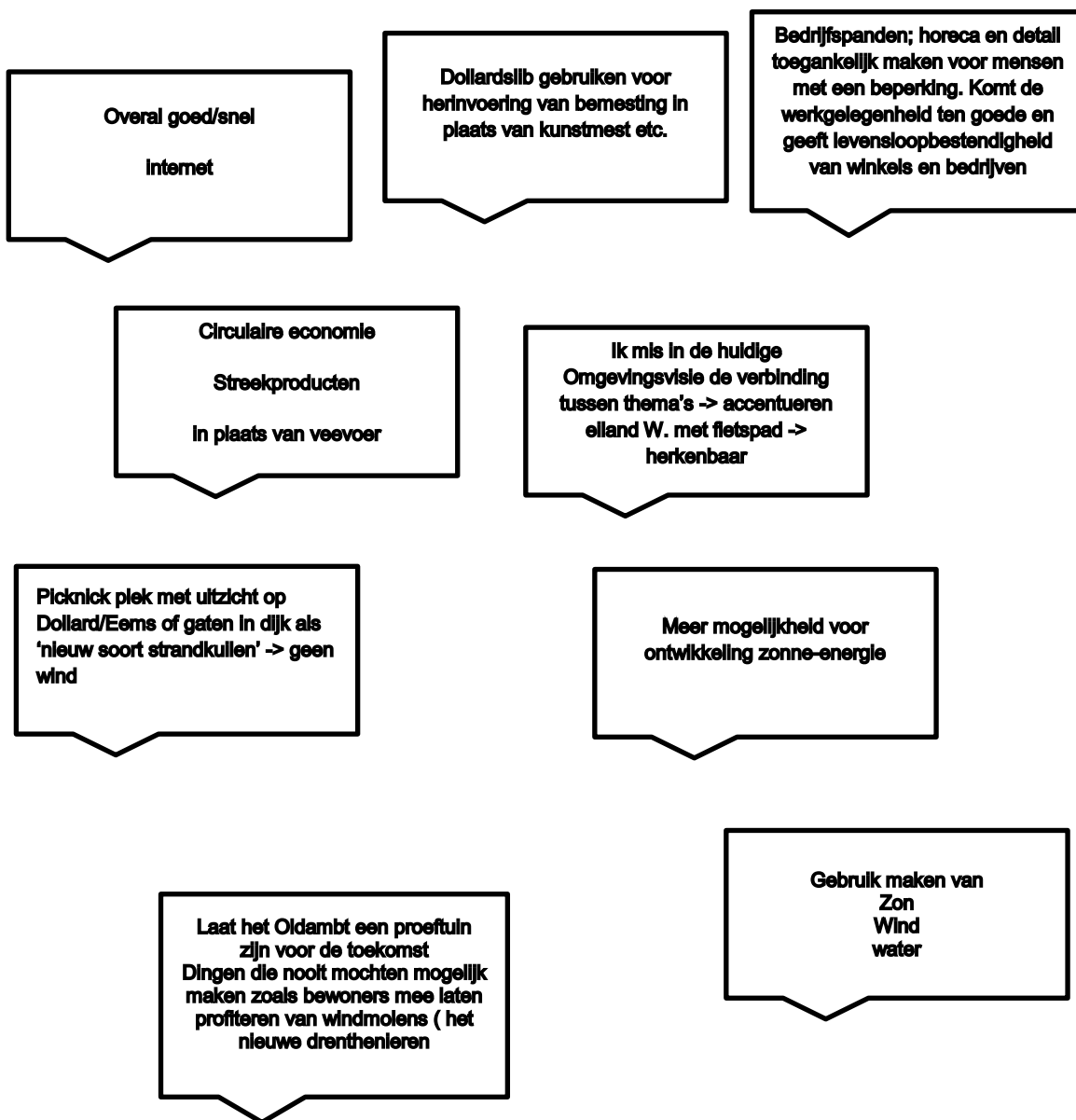
Jan van der Meide haalt de Blauwe Loper, fietsbrug over de A7 aan. Tim merkt op dat de publieke opinie heel negatief is over de fietsbrug. Je zou deze critici moeten kunnen betrekken; waarom zijn ze zo negatief, wat willen ze, hebben ze een idee voor een alternatieve besteding.

Jan sluit het formele deel van de avond af. Hij bedankt de inspirators en het publiek. Hij nodigt uit om vooral gebruik te maken van de uitgereikte post-its en pennen. Ideeën, initiatieven en opmerkingen kunnen zo op de inspiratiemuur worden geplakt tijdens het napraten. De input uit de zaal en de post-its levert het een mooie 'oogst' op. Deze oogst is overgenomen in bijlage 1 bij dit verslag. In verband met onduidelijk handschrift kan het zijn dat zaken niet juist overgenomen zijn.

Bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Ruimte voor pionieren, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

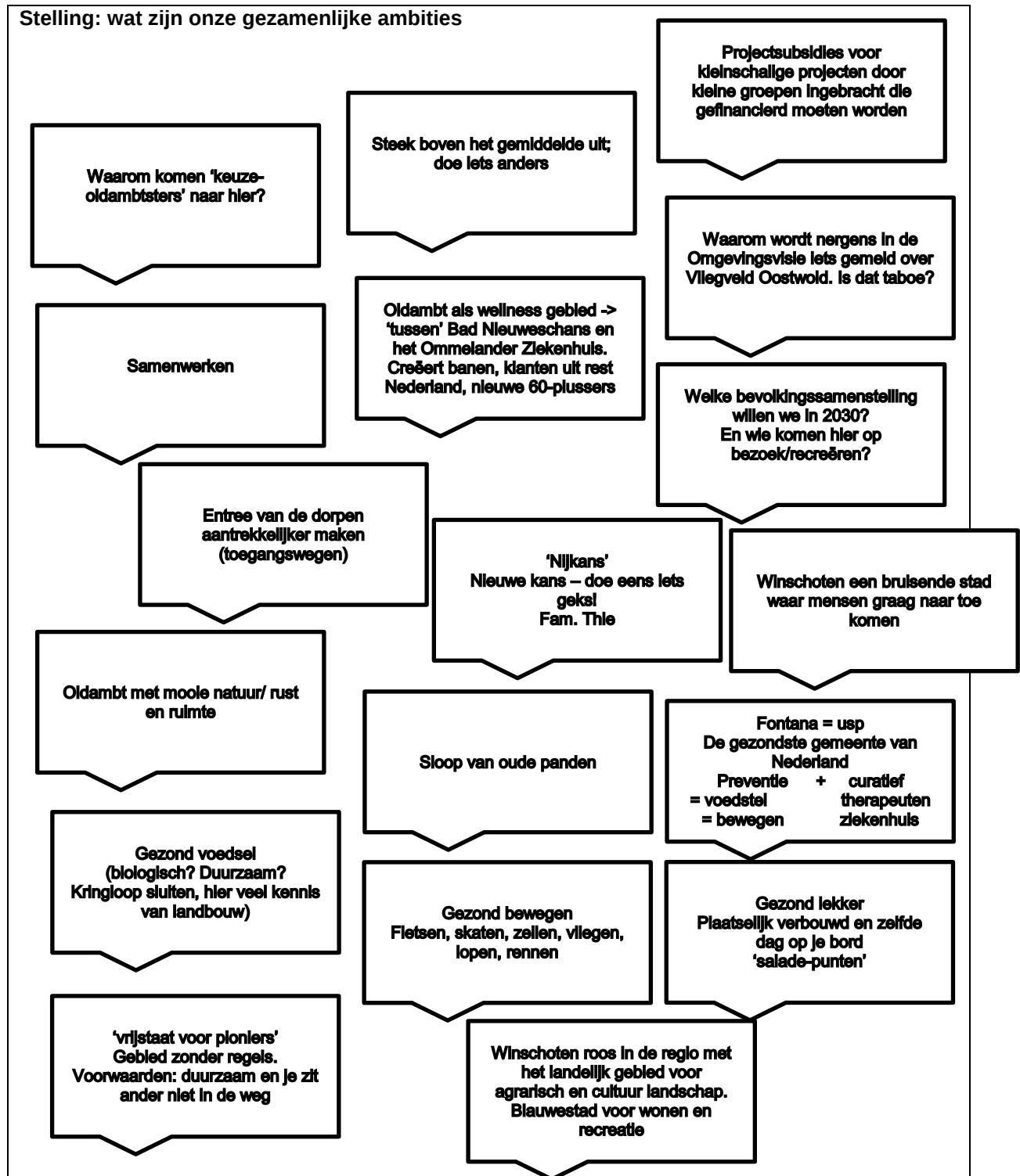
Stelling: wat zijn kansen voor innovatie en duurzaamheid

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Ruimte voor pionieren, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

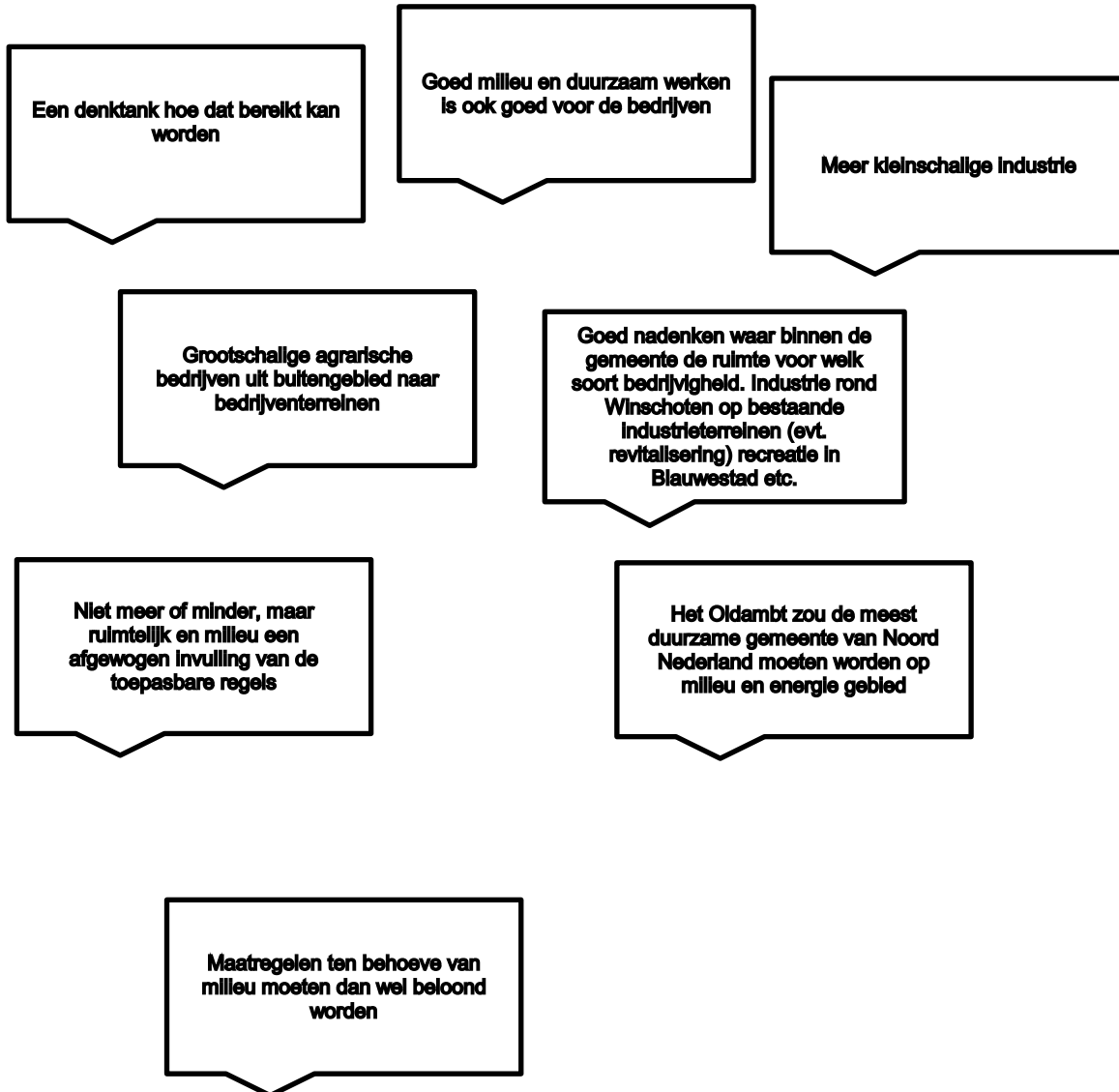
Stelling: wat zijn onze gezamenlijke ambities

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Ruimte voor pionieren, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: meer (minder) milieu- en bouwregels voor bedrijven

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Ruimte voor pionieren, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: bedrijvigheid in woonwijken

**Bedrijvigheid in huis:
Thuisbedrijfjes ook toegankelijk
maken voor mensen met een
beperking
VN Panel Oldambt**

**Nijkans
Nieuwe kans
12 recreatiewoningen**

Moderne bedrijven kunnen overal

**Ook detailhandel in beperkte
mate toestaan indien bestemming
wonen is**

**Wel rekening houden met
parkeermogelijkheden en
verkeersoverlast bv in 30 km.
zones**

**Eenmanszaakjes die
mensen/kanten thuis ontvangen
zouden verbannen uit de wijk
moeten worden. Centreren voor
gericht reuring in blijv. centrum**

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Ruimte voor pionieren, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: Regie ligt bij initiatiefnemer, inwoner en/of ondernemer

Regie ligt bij gemeente of ander instelling om inwoners te informeren en activeren om regie te nemen in bepaalde projecten waarmee de burgers zouden moeten komen. Ondernemers vrij laten zonder dat zij de regio/ omgeving aantasten

Laat het net als Duitsland een mooie plek worden waar ouderen kunnen genieten. Laat ze actief mee participeren in de samenleving
Zeer goed initiatief dit

Een denktank onderzoekt wat er leeft in elgen buurt, wijk, dorp
Een totale inzameling van ideeën en daarvan een paar issues uitwerken tot een uitvoerbaar project

Zorg dat iedereen in Oldambt TV Noord (KPN) en LOGO kan zien

Gemeente moet initiatiefnemer zijn

Jongeren blijven ondersteunen

Samenwerken natuurlijk.
Maar de samenleving heeft triggers nodig!

Skatepark
Ontmoeting
cultuur

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Ruimte voor pionieren, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: Afstemming van (behoeftes van) vestigingsklimaat bedrijfsleven en onderwijs

Geef (hoger) (en wetenschappelijk) onderwijs handvaten voor (grote) onderzoeken en locaties tot onderzoek om het onderwijsniveau hier op te krikken

Meer experimentele werkplaatsen in nu leegstaande winkelpanden

Experimentele woonvormen annex kleinschalige bloktuinbouw?
Ook als leertraject en/of recreatie energie neutraal

Inclusieve samenleving projecten toegankelijk maken van gebouwen en onderwijs instellingen

Ook (preventieve) zorg geeft werkgelegenheid (huishoudelijke hulp)

Consultatiebijeenkomst Omgevingsvisie gemeente Oldambt 'Moderne graanrepubliek'

29 maart 2017

Proefboerderij Ebelsheerd, Nieuw Beerta

Jan van der Meide	gespreksleider
Laura Broekhuizen	wethouder gemeente Oldambt
Jaap van 't Westeinde	Proefboerderij Ebelsheerd, inspirator
Klaas Jan Noorman	Adviesbureau ProDo Consult, inspirator
Harm Evert Waalkens	Cultuurhistorie, inspirator
Hendrik van der Ham	IVN, inspirator

Jan van der Meide, gespreksleider van de avond, opent de bijeenkomst en heet iedereen van harte welkom. Wethouder Laura Broekhuizen licht de bedoeling van de avond toe. De gemeente is bezig met het opstellen van een Omgevingsvisie. Een en ander heeft te maken met de nieuwe Omgevingswet die waarschijnlijk in 2019 ingevoerd gaat worden. In oktober 2016 is hiervoor met de gemeenteraad een proces afgesproken. Na het opstellen van een Basisdocument Omgevingsvisie eind 2016, zijn we nu bezig met de uitwerking, en de toekomst van Oldambt, daarvan.

Jan vraagt Jaap van 't Westeinde, de eerste inspirator van de avond, naar voren te komen. Jaap spreekt zijn welkom uit aan iedereen die vanavond op 'zijn' proefboerderij Ebelsheerd aanwezig is. Ebelsheerd is een gangbaar akkerbouwbedrijf waar onderzoek wordt gedaan naar nieuwe gewasrassen en nieuwe machines en waar men aan veredeling doet. Volgens Jaap onderscheidt de 'Moderne Graanrepubliek' zich niet van de huidige; er is altijd een vorm van ontwikkeling. Hij noemt verder dat het houden van koeien onder druk staat in de leefomgeving en dat het ontwikkelen van gronden in het kader van recreatie en toerisme kostbaar is; landbouwgrond is een dure productiefactor. Hij ziet wel mogelijkheden voor recreatie en toerisme; nieuwe bestemmingen voor de leegstaande boerderijen. Jaap noemt dat hij bij zijn akkerbouwbedrijf, in het voorhuis een groepsaccommodatie heeft gerealiseerd.

Op de vraag van Jan aan het publiek in de zaal, hoe een Moderne Graanrepubliek er uit zou kunnen zien wordt geantwoord dat het wellicht iets kleinschaliger opgepakt kan worden en dat je het lokaal moet houden. Hier produceren en verwerken. Wat 'over' is kun je exporteren. Jaap noemt dat dit gebied de hoogste productie kwaliteit van Europa heeft. Het is daardoor onmogelijk om alles lokaal te verwerken. Ebelsheerd werkt samen met de Universiteit van Wageningen en met natuurverenigingen, onder andere die van akkervogels. Een spreker uit de zaal maakt zich zorgen over de grootschaligheid in relatie tot werkgelegenheid; een intensivering levert meer op stelt hij.

Onder dankzegging aan Jaap van 't Westeinde gaat Jan in gesprek met Klaas Jan Noorman van het adviesbureau ProDo Consult. Klaas Jan stelt dat energie geen nieuw thema is. Hij schetst de historie van veen, olie en gas. Ondersteund door een powerpoint presentatie laat hij de huidige situatie (we halen energie voornamelijk uit de grond; gas, olie, kolen) en de toekomstige situatie zien. De toekomstige energiewinning zal voornamelijk boven de grond plaatsvinden; geothermaal, CO2 opslag (onder de grond) maar boven de grond energiebronnen als biomassa, zon en wind. Volgens Klaas Jan heeft de windenergie zeker toekomst mogelijkheden. Hij vindt het ongelukkig dat het vanuit het Rijk geregeld wordt. In Duitsland profiteert iedereen mee; de baten van de windmolens worden in de regio gehouden. Je kunt op deze manier lagere (energie)lasten ervaren en voorzieningen in de regio behouden. Klaas Jan stelt dat als we onze huidige energiehuishouding willen behouden, we moeten gaan aanpassen. Hij heeft gezien dat er nog ruimte voor duurzame energie is in het Basisdocument Omgevingsvisie. Uit de zaal sluit een spreker zich aan bij Klaas Jan; het is een goed idee om veel aandacht te besteden aan duurzame energie, alleen hoe maak je het zo dat het voor iedereen aantrekkelijk en interessant is. Het is belangrijk dat het breed gedragen wordt. Bedrijven zien de mogelijkheden van duurzame energie al, dat kan meer afstralen op de bewoners.

Klaas Jan geeft aan dat een aandeel nemen in bijvoorbeeld windenergie een optie voor het creëren van draagkracht zou kunnen zijn. Bovendien past de coöperatieve gedachte goed in ons gebied. Een ander geluid uit de zaal brengt de landelijke politiek naar voren; momenteel kun je zonne-energie salderen, maar de politiek wil dat in 2020 weer afschaffen, dan schiet het niet op. Inderdaad zal de salderingsregeling op termijn versoerd worden beaamt Klaas Jan. Het blijkt vaak dat wet- en regelgeving achter de feiten aanhobbelen. Maar daar heb je zelf een hand in (verkiezingen).

Vanuit de zaal worden de vele molens in Flevoland aangehaald. Windmolens zijn daar zo gewoon als lantaarnpalen, je merkt ze niet meer op.

We moeten af van fossiele energie, en duurzame energie went. Klaas Jan haalt de Gouden Eeuw aan. Er was toen een enorme weerstand tegen molens, nu zijn ze een wereldattractie. Ook tegen de ontwikkeling van de trein was vroeger weerstand, die is nu niet meer weg te denken. Klaas Jan vat samen dat we toe zijn aan nieuwe vormen van energie, maar dat we daar wel baat bij moeten hebben. We schieten vaak zo door, noemt iemand uit de zaal, maak de windmolens kleiner. Aansluitend worden de deels houten windmolens van vijftien meter genoemd. Deze worden in Hoogezand geproduceerd en zie je steeds meer bij bijvoorbeeld agrarische bedrijven. Met dergelijke molens zou je energieneutraal kunnen leven en het is goed voor de regionale werkgelegenheid. Een spreker uit de zaal maakt de deelnemers attent op het feit dat we de energie die we hebben ook slim moeten gebruiken. Hij refereert hierbij aan het gascompressor station in Scheemda. Dit station produceert een restwarmte die hergebruikt zou kunnen worden. Het initiatief kwam helaas niet verder, omdat, volgens de spreker, de wereld boven Zwolle, voor de rest van Nederland, ophoudt.

Om energietransitie vorm te geven pleit een andere spreker voor alternatieven voor molens op het land; plaats ze op zee. Molens passen volgens hem niet in het open landschap wat wij hier kennen. Zoals eerder genoemd, als we zaken willen houden zoals we nu gewend zijn, moet we veranderen. Cluster om die reden duurzame energie; kleine windmolens gecombineerd met zonne-energie et cetera.

Klaas Jan geeft aan dat voor het combineren van de versterkingsopgave met duurzame energie we dorpen nodig hebben. Hij noemt in dit verband Nieuwolda. Energie kan een motor zijn voor de regionale, sociale ontwikkeling. Toch loop je dan ook tegen de stroperige wet- en regelgeving aan. Als voorbeeld geeft een spreker uit de zaal aan een biogasinstallatie bij het bedrijf te hebben. Het probleem is dat hij acht kilometer van Nieuwolda af woont; wil hij meedoen met het project 'Nieuwolda, energie neutraal', dan moet hij de leidingen zelf (laten) aanleggen. De betreffende spreker vindt dit absurd, er ligt immers een complete infrastructuur al in de grond, maar daar mag geen gebruik van worden gemaakt.

Jan vraagt Klaas Jan hoe we het wel kunnen organiseren, samen. Klaas Jan geeft aan dat de rol van de gemeente beperkt is, je hebt namelijk de markt nodig. De gemeente kan wel faciliteren en de partijen bij elkaar brengen en het stimuleren van het oprichten van energie coöperaties en het leveren van energie aan elkaar (als je om de infrastructuur heen gaat).

In relatie tot werkgelegenheid biedt de energiesector zeker mogelijkheden. Je kunt alle huizen energie neutraal (laten) maken. Dit kost de bewoner een investering van € 15.000,- maar dit wordt zeker terug verdiend. Verder biedt dit werkgelegenheid en is technische scholing nodig wat ook weer economisch sterker maakt.

Wat vindt Klaas Jan van de 'Moderne graanrepubliek'? Hij spreekt liever van een 'Geïntegreerde energierepubliek' in samenwerking met onder ander de landbouw. Zoals een spreker uit de zaal aangeeft: alles wat je over hebt, kun je terug geven aan de bodem. Klaas Jan spreekt dan van 'kringloop sluitend maken'.

Vanuit de zaal wordt opgemerkt dat we de cultuurwaarden niet moeten vergeten, tot nu toe wordt er veel gesproken sec over economische waarde. Op onze cultuurwaarden moeten we zuinig zijn. Ook wordt vanuit de zaal benoemd dat de technologische ontwikkelingen al verder gaan dan de windturbines en dat er zoveel te verdienen is dat de Maffia zich bemoeit met duurzame energie. Klaas Jan vult aan dat de technologie zeker verder ontwikkelt. Zo is er al een verf met geïntegreerde zonnepanelen. Toch, de energievraag moet naar beneden, we moeten besparen en de kringloop sluiten; een mooie uitdaging. Op de vraag of de gemeente regels kan stellen als zongericht bouwen, geeft Klaas Jan aan dat dit niet meer aan de orde is. Oost – west bouwen is zelfs beter als je kijkt naar de piekmomenten van een huishouding. Onder dankzegging aan Klaas Jan nodigt Jan van der Meide de bezoekers uit om even pauze te houden.

Na de pauze is Harm Evert Waalkens de eerste inspirator. Hij geeft aan dat het boek 'de graanrepubliek' van Frank Westerman, synoniem staat voor de Moderne Graanrepubliek. Het boek schetst een sociaal maatschappelijk drama; wat moeten we ermee. De volgende stap is naar een moderne graanrepubliek, waar we trots op moeten kunnen zijn. 'God schiep de aarde, mens schiep Oldambt'. De karakteristieken van de oude graanrepubliek is iets waar we trots op moeten zijn. Voor het markeren van een punt aan de horizon, in verband met de toekomst, hebben we historie nodig. Volgens Harm Evert glijden we nu af door het monotoon gebruik van het landschap; monoculturen als graan en gras en af en toe een 'stinkdoos'. De oude graanrepubliek kende een diversiteit aan gewassen, nu is die versmalt tot wintertarwe en gras. Landbouw is de grootste ruimtegebruiker, met maatschappelijke randvoorwaarden willen wij invulling geven aan de toekomst. Energie is kansrijk; je kunt energie gewassen verbouwen (voor bio raffinage) Wil je, volgens Harm Evert, een sprong maken, dan moeten verschillende sectoren zich beraden in collectief verband. Een en ander betekent een maatschappelijke opgave.

Een spreker uit de zaal haalt de CBS cijfers aan. Deze laten zien dat het meevalt met de monocultuur in ons gebied; er wordt veel breder verbouwd. Niet alleen tarwe en gras maar ook bijvoorbeeld koolzaad, suikerbieten en mais. Harm Evert beaamt dat de diversiteit zeker terug komt, maar nog te weinig. De diversiteit van het gebied wordt volgens hem geweld aangedaan door graan en gras.

Jan van der Meide refereert naar de leegstaande karakteristieke gebouwen. Een eerste reflex is om deze, vervallen gebouwen plat te gooien. Harm Evert pleit ervoor om niet alle ruïnes op te ruimen, ze kunnen als stepstone dienen. Ook haalt hij de cottage-industry aan; de 'witte vlucht' vanuit de Randstad om hier creativiteit op te doen, hier ook te werken in creatieve ateliers. Hier is wel glasvezel voor nodig, als dat gerealiseerd is heb je meer mogelijkheden. Oldambtsters staan bekend om een 'harde kop' en hebben te maken met diverse problematiek. Denk hierbij aan de teruglopende werkgelegenheid en krimp. Harm Evert ziet een rol weggelegd voor mensen met een migratie achtergrond; zij kunnen op een nieuwe manier naar onze samenleving kijken en daar kunnen wij van leren.

Een spreker uit de zaal vraagt Harm Evert om de nuance aan te brengen in zijn gezichtspunt vanuit de cultuurhistorie. Nu stelt Harm Evert alleen dat het niet divers en goed genoeg is. Er is hier goede grond en er zijn goede producten. Hoe geef je een en ander handen en voeten? Harm Evert geeft aan niet voor de nuances ingehuurd te zijn, maar juist gevraagd is om stellingen scherp neer te zetten. Hier zijn kansen om al die pluraliteit, in coöperatieve vorm op te pakken. Met betrekking tot bio-raffinage kun je de grondstoffen telen, deze dienen dan uit elkaar te worden getrokken om vervolgens in verschillende verwerkingsstromen terecht te komen (dit in plaats van chemische hulpstoffen). Harm Evert ziet nu alleen versmalling. De Grauwe Kiekendief is slechts door kunstgrepen terug in het gebied.

Een spreker in de zaal is het niet met Harm Evert eens. Je kunt ook zaken bereiken door kleine stappen te zetten. Kleine stappen kunnen complementair zijn. De Omgevingsvisie is bedoeld om een stip aan de horizon te zetten.

De 'Jongste watergemeente', hoe wil je onderscheidend zijn, vraagt Harm Evert zich af, met die kreet. Het Oldambt is het vehicle, het Oldambt aan het Werelderfgoed, dat moet je gebruiken als promotie. Ook stelt hij; krimp geeft ruimte.

Dat de leus 'jongste watergemeente' niet past vindt bijval vanuit de zaal. We hebben zoveel meer geeft iemand aan, om te vermarkten; koopcentrum, Oldambt als mooi landschap, vaarrecreatie, Blauwestad et cetera. Vermarkt de Graanrepubliek! Een ander noemt de diverse loonwerkers en werklozen in het gebied; met zoveel handen leg je supersnel glasvezel aan. Harm Evert geeft aan dat ook hier wet- en regelgeving in de weg zitten. Wel, geeft hij aan, werken diverse organisaties zich een slag in de rondte om breedband te realiseren. De provincie heeft vijftig miljoen euro beschikbaar gesteld om snel internet mogelijk te maken. Duidelijk is dat een snelle realisatie hiervan niet aan de graafcapaciteit ligt. We hebben te maken met kwaliteitsnormen voor industrie en ook multinationals hebben achterland nodig.

Het ombouwen van oude boerderijen voor mensen met een beperking komt ten goede aan de detailhandel en de horeca, stelt een zaalspreker voor. Harm Evert geeft aan dat dit toch lastige business cases zijn. Toerisme en recreatie met als vehicle 'Oldambt', Stichting Marketing Oldambt is hiervoor ingesteld om ondersteunend in de vermarkting te zijn. Harm Evert verwacht ook participatie

vanuit de ondernemers; nu is het allemaal wat los zand. Een zaalspreker vraagt zich af of immigranten hierbij een rol zouden kunnen spreken. Overigens merkt hij op dat hij gestopt is met het promoten van ons gebied bij bezoeken aan het westen; het is hier nu nog mooi rustig. Het is hier prima zoals het is, we moeten het met elkaar oplossen.

Harm Evert wijst op de armoede in ons gebied; deze is groter, dan zichtbaar is. Daarnaast wil je geen toeristische toestanden als waar Giethoorn nu mee te maken heeft. Maar er kan een tandje bij. Hij pleit voor een coöperatieve vorm van het landgebruik.

Na Harm Evert is Hendrik van der Ham onze vierde inspirator van de avond. Hendrik is vrijwilliger bij het Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid (IVN). Het IVN wil de natuur promoten en vanuit dat gezichtspunt pleit Hendrik niet voor een moderne graanrepubliek, maar voor een groene graanrepubliek.

Hendrik haalt het eerder genoemde boek van Frank Westerman aan. Het boek gaat over het gezamenlijk, door herenboer en arbeider, stoppen van de ontginning. Volgens Hendrik kent het boek nog een hoofdpersoon; Sicco Mansholt. Hij heeft de landbouw, Europees gezien, tot grote hoogte gebracht. Later krijgt hij spijt en vindt hij dat er een einde moet komen aan die groei die ten koste gaat van flora en fauna.

Hendrik laat een kaart van de natuurgebieden in Oldambt zien, overigens stelt hij, zijn deze natuurgebieden opgedrongen. De aangegeven natuurgebieden worden beheerd door organisaties als Staatsbosbeheer. Sommige van deze organisaties zijn grootgrondbezitter, en hebben hun eigen plannen ten aanzien van de gebieden die zij beheren. Dit maakt dat we soms in 'verschillende werelden' leven. Oldambt is een jonge gemeente, over natuur is nog niet veel in documenten te vinden. Om die reden moet deze Omgevingsvisie worden aangegrepen om dit te veranderen. De besproken natuurgebieden dienen zo te worden ingericht dat de biodiversiteit groot is. Landbouw is toegepaste biologie volgens Hendrik, dit wordt ten aanzien van natuurgebieden ook zodanig toegepast. Beheerders van natuurgebieden hebben een verdienmodel, net als boeren. Dit maakt een verschil in doelstelling duidelijk ten opzichte van de andersdenkenden.

Vanuit de zaal wordt opgemerkt dat de gemeente ook veel grond bezit, denk hierbij alleen al aan de wegbermen. De spreker vindt dat de gemeente een taak heeft om de biodiversiteit waar mogelijk op te krikken. Deze taakstelling zou ook voor de landbouw moeten gelden. Er zit te weinig organische stof in de bodem. We kunnen het landschap weer levend maken. Betrek de natuurgebieden bij de samenleving, het is zonde dat er grote gebieden ongebruikt liggen. Er wordt gewerkt aan het realiseren van werplekken in de natuur, neem daar kennis van en gebruik deze. Een ander leidt wellicht tot samenwerking en werkgelegenheid. Een andere spreker merkt op dat landbouwers en IVN samenwerkingsverbanden kennen. Hendrik beaamt dit; er zijn in de afgelopen twee jaren, in verband met een project, diverse contacten met landbouwers geweest. Een ander spreker in de zaal vraagt zich af of er geen tegenstrijdigheden zijn. De landbouwsector kent een natuurvereniging en er zijn collectieven ingesteld, de vraag is; kun je meedoen; landbouw is natuur. Hendrik stelt dat landbouw biologie is. De spreker in de zaal haalt het akkerranden project aan. Door overheidsingrijpen kun je domweg niet aan een dergelijk project meedoen, ook al zou je willen.

In het Basisdocument Omgevingsvisie is onderscheid gemaakt in gebieden. Denk hierbij aan 'landbouwgebied' en 'buitengebied'. Ten aanzien van landbouwgebied worden prikkels als subsidies gehanteerd. Een spreker uit de zaal spreekt liever van inkomenscompensatie, waarvan ook de natuur betrokken moet worden, niet sec landbouw. Europees en landelijk worden pogingen gedaan om groen een plaats te geven in het landbouw gebeuren.

De natuurvisie van de provincie Groningen heeft bijvoorbeeld het gebied om Blauwestad ingeruimd voor akkervogels. Het doel is om de populatie in stand te houden en te laten groeien. In stedelijk gebied, komt in de visie ook groen voor. Hendrik vraagt hier aandacht voor, alsmede voor het ecologische groenbeheer vanwege de biodiversiteit. Hij stelt voor om in de stad door middel van een ecologische hoofdstructuur de groengebieden te verbinden. Natuur staat vaak niet hoog op de agenda. Hendrik doet het voorstel dat beleidsmakers voortaan natuur-inclusief gaan denken; iets (kleins) realiseren, kan het inclusief groen? Doen!

Als inspiratie laat Hendrik een afbeelding zien waarbij de Dollard tot aan Blauwestad is doorgetrokken. De zee binnen laten levert kleiafzetting op en dit kan weer gebruikt worden als landbouwgrond. De vervuiling van de Dollard is op deze manier ook opgelost. Een spreker merkt op dat er in het gebied vaak conservatief gedacht wordt. Hij noemt dat voor de oorlog ons gebied veel bos kende. Nu die er

niet meer zijn, is er overlast door stofstormen. Er wordt niet altijd nagedacht over de consequenties van acties stelt hij.

Hendrik wordt door Jan van der Meide bedankt voor zijn inbreng. Jan wijst de bezoekers op de uitgereikte post-its en pennen. Hiermee kunnen ideeën, suggesties en opmerkingen opgeschreven en opgehangen worden aan de inspiratiemuur. De bezoekers worden uitgenodigd voor een napraatje met een hapje en een drankje.

De input van de inspiratiemuur vindt u in bijlage 1 bij dit verslag. Sommige waren minder goed leesbaar, Wij gaan ervan uit ze goed te hebben verwoord.

Bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Moderne Graanrepubliek, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: Energietransitie, waar zetten we op in en hoe houden we balans (wind, biomassa, aardwarmte, getijden et cetera)

Maak onderscheid tussen groot
en klein
Maak capaciteit vrij om
initiatieven van de grond te
krijgen

Iedereen erbij betrekken

Energie landschap mooi
ontwerpen

Marloes Luitwieler

Windmolens? Nee. Er zijn
genoeg andere (minder
horizonvervullende) alternatieven.
Ik mis de discussie over de
alternatieven

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Moderne Graanrepubliek, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: wat is de bijdrage van de samenleving aan klimaatverandering

Die moet er in meegaan

Coöperatie

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Moderne Graanrepubliek, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: wat is de toekomst van karakteristieke panden (boerderijen)

Een klein aantal bewaren

Slopen – ruïneren
Cottage Industry

Woon – werken woningen
creëren in schuren
Voor kunstenaars en anderen

1-2 bankjes tussen Winschoten
en Nieuw Beerta

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Moderne Graanrepubliek, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: wat zijn de kansen voor duurzaamheid en innovatie (durf maar te dromen) in relatie tot leefbaarheid

Een leefbare en gezonde
samenleving
(bio)diversiteit

? voor veel lagen uit de
samenleving

Gebiedscoöperatie voor
duurzame ontwikkeling op
verschillende terreinen

Uitdagende opdracht uit
Graanrepubliek aan
kennisinstellingen
- zilte proefbedrijf
- business case verbreding
bouwplan

Pionierskorting voor innovatie
Trigger bestaande en nieuwe
inwoners

Kan het natuur inclusief? Doen!
Samen aan de slag als
landschapsorganisaties en
gemeenten in het creëren van
werkplekken (de banen liggen
buiten)

Te kleine stappen vooruitgaan
Plaatsen in een format voor de
lange termijn in een context;
vergunningverlening

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Moderne Graanrepubliek, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: wat is de toekomst van de landbouw

door ontwikkelen

Boer moet ook een rentmeester
van het landschap zijn

Meer diversiteit in het landschap
door meer gewassen
Tarweteelt is zonde
EG bijdrage totaal niet rendabel
Terug naar gemengde bedrijven

Producten uit landbouw meer
waarde (+werkgelegenheid)
geven door:
- productie streek producten
- leveren voor blobased economy
Marioes Luitwieler

Blo-industrie? Grote mesterijen?
Nee
Schone lucht is één van de
positieve elementen van
Oldambt. Houden zol

Koester het open landschap een
grotere rijkdom is er niet

Kansen pluriformiteit corporatie vorm
Grondstoffen
Oude boerderijen leegstand anders
invullen
Universiteiten: RUG/Wageningen/
Ebelsheerd betrekken bij
plannen/onderzoeken

Maatschappelijke
randvoorwaarden bepalen voor:
de land- en tuinbouw
Meer biodiversiteit van gewassen
Grote arealen anders bebouwen
Hoe dit in te vullen?

Ruimte voor kleinschaligheid ook
bij inrichting landschap

Circulaire economie, kringlopen
sluiten, betekent ook: de bodem
gezond houden, voeden
Marioes Luitwieler

Biologische landbouw:
- dooraderen van het landschap
- biodiversiteit
- werkgelegenheid

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Moderne Graanrepubliek, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: wat is er nodig voor het versterken van natuur en recreatie en toerisme

Jongste watergemeente? Nee
Oldambt is een groot gebied waar
Blauwestad een (ruimtelijk gezien)
klein onderdeel van is.
Het geeft de indruk dat ALLES om
Blauwestad draait.
Dan doe je de Oldambsters te
kort. Er is zoveel meer.

Meer natuur is een pré

Stip op de horizon voor natuur/
Biodiversiteit: gezamenlijke visie
van terreinbeheerders (natuur),
boeren en gemeente
(groenbeheer, wegbermen);
samen voor iedereen
meerwaarde creëren
Agroforestry?
Marloes Luitwieler

Streekproducten stimuleren

De nacht donker houden!
Verwijder de rode kernisverlichting bovenop
de windmolens. Wat is het nut?
Het is alleen maar een grote ergernis voor
bewoners en toeristen. Doodzonde
Er vliegen hier geen vleegtuigen

Natuur inclusief:
Gebruik maken van de kracht van
de natuur om plannen beter te
maken
Marloes Luitwieler

Oude boerderijen ombouwen tot
vakantie mogelijkheden voor mensen
met een beperking.
Daarbij ook arrangementen aanbieden
Keten van horeca en detail waardoor
ook deze mensen hun vakantie
kunnen genieten

Bankjes langs de fietspaden
- DaZia -

Natuurgebieden inrichten zodat
biodiversiteit hoog ingezet wordt.
Meer weldevogels e.d. kunnen
keren
Corridors inrichten in de bermen
Weer leven in het landschap
terug brengen

De jongste watergemeente van
Nederland: forget it
Het marketing concept voor het
Oldambt: de Graanrepubliek

Richt schaduw en windluwe
plekken in, zoals inheemse
bomen en struiken

Loes nut de slogan Blauwestad
(Oldambt)
De jongste watergemeente
Moderne graanrepubliek
Innovatief uitdagend en
vermeuwend

Consultatiebijeenkomst Omgevingsvisie gemeente Oldambt 'Jongste watergemeente'

11 april 2017

Boerderij Hermans Dijkstra, Midwolda

Jan van der Meide	gespreksleider
Laura Broekhuizen	wethouder gemeente Oldambt
Jan Bremmer	Boerderij Hermans Dijkstra, inspirator
Ruth Weites	Festival Hongerig Wolf, inspirator
Elles Bulder	Hanzehogeschool, inspirator
Gilbert Mulder	Royal Haskoning/DHV, inspirator

Jan van der Meide heet de bezoekers welkom bij de derde bijeenkomst in het kader van de Omgevingsvisie. Laura licht toe waarom we bij elkaar zijn. Naar aanleiding van de startnotitie (oktober 2016) en overleggen met stakeholders (sleutelfiguren) en dorpen en wijken in november 2016, heeft de gemeenteraad in december 2016 het Basisdocument Omgevingsvisie vastgesteld. Dit basisdocument wordt nu verder uitgewerkt. De Omgevingsvisie wordt opgesteld omdat de in 2019 in te voeren Omgevingswet andere kaders geeft. Deze avond is bedoeld om input voor de visie op te halen. Alle input is goed, iedereen mag input geven, mondeling of door te schrijven op de inmiddels bekende briefjes die aan de inspiratiemuur kunnen worden gehangen; het is aan de raad om af te wegen. Ook scholen en jongeren worden bij de visie betrokken. Wanneer de conceptvisie klaar is, wordt een en ander teruggekoppeld.

Jan nodigt de eerste inspirator uit; Jan Bremmer, een van de uitbaters van Boerderij Hermans Dijkstra. Voordat hij zich in Midwolda vestigde woonde en werkte hij in Amsterdam en in de provincie Limburg. De prachtige boerderij en de prachtige omgeving gaf de doorslag voor vestiging in Oost-Groningen. Jan woont hier nu al weer vijftien jaar. Hij vraagt zich af of Oldambtsters weten dat het hier zo prachtig is. Jan stelt dat Groningers zich de underdog voelen en dát moet 'eruit' Jan neemt ons mee in wat hij noemt 'DAT'; Duurzaamheid, Avontuur en Technologie.

Oldambt wordt een krimpgebied genoemd, dit biedt volgens Jan echter ook voordelen. Hij spreekt dan ook liever van een 'kans- gebied'. Hier is ruimte, windmolens, zonnepanelen; kwestie van gezonde wil en doorzettingsvermogen. Hij stelt dat Midwolda zichzelf zou moeten kunnen bedruipen door middel van zonne-energie. Midwolda heeft achthonderd woningen. Er is zo'n vijf hectare zonnepanelen nodig om het dorp energie neutraal te maken. Dit zou kunnen door een coöperatie op te richten. Bewoners die niet kunnen meebetalen in de coöperatie kunnen er wel gebruik van maken. Je kunt deze duurzame energie opwekking op een speelse manier inzichtelijk maken door bijvoorbeeld in de sportkantine middels techniek duidelijk te maken hoeveel energie er die dag is opgewekt en hoeveel er verbruikt wordt. Jan is voorstander van een zonnepark, hij is niet voor het benutten van daken. Dat laatste vindt hij een aantasting van het aanzicht. Op de vraag hoe hij denkt over één windturbine die de dezelfde energie opwekt als het zonnepark antwoordt Jan dat hij een zonnepark preferereert.

Een zaalgast valt het op, dat het bij duurzame energie altijd gaat over wind en zon. Hij wijst op de slechte isolatie van huizen; daar valt nog een wereld te winnen. Jan beaamt dit standpunt want alles wat je niet weggooit hoeft je ook niet op te wekken.

De zaalspreker zou isoleren van huizen tot prioriteit willen laten verklaren. Het geld wat uitgegeven wordt aan subsidies voor het realiseren van windenergie op land, zou op isolatie moeten worden gezet. Er wordt tien miljard euro beschikbaar gesteld voor duurzame energie, terwijl 'maar' honderd miljoen subsidie beschikbaar is voor het isoleren van huizen.

Jan Bremmer licht zijn onderwerp 'Avontuur' toe. We leven in een prachtig gebied met veel uitdagingen. Die moeten echter wel benut worden. Jan stelt zich als voorbeeld voor dat aan de randen van het Oldambtmeer op diverse plaatsen openbare barbecues gerealiseerd kunnen worden. We moeten als gebied proberen voorloper te zijn. Verhoog de maximum vaarsnelheid op het Oldambtmeer, volgens Jan zou dit mensen verleiden ons gebied te bezoeken.

Een zaalspreker haalt aan dat ons gebied vooral gepromoot is met het uitgangspunt 'rust, ruimte en natuur'. Jan geeft aan meer reuring in het gebied te willen. De zaalgast is gesteld op de rust en ruimte en heeft geen belang bij ideeën die dit aantasten. Een andere zaalspreker wijst er op dat de handhaving op de snelheid van boten in de zomermaanden beter kan. Ook dat er niet aangemeerd

moet kunnen worden aan de brug bij het zwemgedeelte. Ricky van den Aker, wethouder gemeente Oldambt en aanwezig in de zaal, geeft aan dat zij dit handhavingsvraagstuk opneemt met de burgemeester als betreffende portefeuillehouder. Jan oppert het idee om recreatie eilanden in het Oldambtmeer te realiseren zodat de mogelijkheid bestaat om met je bootje een nachtje op een eiland te bivakkeren. Een zaalspreker sluit zich bij Jan Bremmer aan; van rust en ruimte kun je niet leven stelt hij; dood gebied. Hij stelt voor om de ruimte te gebruiken om er economisch meer uit te halen. Er wordt gewezen op de in Drenthe volop aanwezige bewegwijzering naar bezienswaardigheden en dergelijke. Dit is bij ons niet goed aangegeven; de herkenbaarheid vanaf de weg is niet goed. De zaalspreker geeft aan dat ten tijde van de ontwikkeling van het Oldambtmeer de bestuurder hem had aangegeven dat een (landingsbaan voor een) watervliegtuig tot de mogelijkheden behoorde, nu een en ander gerealiseerd is, is een watervliegtuig niet toegestaan. Hij vindt dit jammer.

Jan Bremmer mist een grote publiekstrekker; een winkelmall (hij verwijst naar het succes van Roermond) of een waterpark. Dergelijke zaken trekken veel publiek waar de randverschijnselen als hotels en restaurants van mee profiteren. Een zaalspreker herkent de eerdere opmerking; de discussie is al eerder gevoerd. Het resultaat van die discussie was, om voor Oldambt 'natuur' als uitgangspunt te nemen. Een en ander moet beter op de kaart gezet worden. Er is belangstelling voor natuur, landschap. Het feit dat Oldambt aan het Werelderfgoed ligt moet beter gepromoot worden. De stelling dat Oldambt grote attracties mist doet Oldambt tekort. Voeg avontuur toe en er zijn hier mooie waarden. Jan Bremmer merkt op dat zaken elkaar kunnen aanvullen, het een hoeft het ander niet te schaden. Een zaalspreker stelt voor om te starten met rustige activiteiten en het op de kaart zetten van het gebied. De nieuw te ontwikkelen activiteiten moeten de geluidontwikkeling vanaf de start binnen de perken houden; de overlast moet niet groter zijn dan het aantrekken van de massa. Houdt vooral rekening met het gebied, stelt deze. Jan Bremmer snapt dat reuring niet ten koste moet gaan van het gebied, maar verandering geeft opschudding en hij ziet geen reden om dit niet te doen. Een zaalspreker vergelijkt een en ander met een ruiter die naar zijn paard zoekt en er zelf op zit. Dertig jaren geleden is het plan opgevat om hier land onder water te zetten. Voordat er nieuwe zaken geïnitieerd worden moeten we eerst die zaken op orde hebben. Overigens, zo merkt de zaalspreker op, verbiedt de provinciale verordening een winkelmall op het platteland.

Jan stelt dat waar kansen zijn, mogelijkheden voor technologie zijn; snel internet moet op korte termijn gerealiseerd. De jongeren die bij de eerste bijeenkomst aanwezig waren, zo geeft Jan van der Meide aan, waren eigenlijk wel tevreden met internet in de regio. Jan Bremmer stelt dat de toekomst is dat alles over internet gaat; WiFi moet standaard snel zijn. Een zaalspreker vult Jan aan door op te merken dat vanwege het slechte internet, hij een deel van zijn bedrijf elders in het land handhaaft. Het internet in onze regio laat voor professioneel gebruik nog veel te wensen over. Vanuit de zaal wordt opgemerkt dat men benieuwd is naar de visie en dat de voorzieningen in de dorpen niet vergeten moeten worden. Jan wijst opnieuw naar de mogelijkheden voor zelfvoorzienende dorpen middels zonne-energie. Hij beschrijft hoe hij denkt dat het gebied er over vijftien jaar uit zou kunnen zien; landingsbaan voor watervliegtuig op het Oldambtmeer, zonneparken, eigen accu's in een wervelend, levendig en prachtig gebied.

Jan bedankt Jan Bremmer voor het delen van zijn ideeën en vraagt of Ruth Weites de zaal wil komen inspireren. Ruth is initiatiefnemer voor het festival Hongerige Wolf. Het festival is 'out of the box' ontstaan vanwege het feit dat de regelgeving in de woonplaats van Ruth (Amsterdam) een 'feestje' niet mogelijk maakte. In onze regio was het 'feestje' wel te realiseren en festival Hongerige Wolf is inmiddels al zes keer georganiseerd. Ruth stelt dat een kleine gemeente veel laagdrempeliger werkt. Ook zijn Groningers wel van de festivals. Het festival is niet bedoeld om de rust te verbreken maar om de locatie te benadrukken; met kunst in graanvelden kijk je anders naar het gebied.

Het festival trekt ongeveer twee duizend bezoekers per dag, waarvan de helft uit de regio en de andere helft uit het hele land komt.

Ruth's visie op Oldambt is dat je vooral groot moet beginnen; probeer het gebied te benadrukken. Je moet daarbij niet te bescheiden zijn. Zij miste 'cultuur' in het Basisdocument Omgevingsvisie en wil vooral mensen naar onze regio halen die hier normaal niet komen. De unieke rust en ruimte kan als inspiratie dienen voor kunstenaars; in samenwerking met de gemeente moeten er veel mogelijkheden te creëren zijn. Denk bijvoorbeeld aan filmclubjes in recreatiewoningen. Ruth merkt op dat er wel aandachtspunten zijn. Om voor een periode van bijvoorbeeld zes weken ergens te logeren in ons gebied, om in het geval van Ruth het festival voor te bereiden, is lastig. Ruth stelt ook dat er veel meer de nadruk kan worden gelegd op kunst en cultuur; water is niet uniek, de graanrepubliek wel. Een zaalspreker is het met Ruth eens; omarm het 'artist residence concept'. Benut hiervoor leegstaande boerderijen, fabrieken en sociale huurwoningen. Nu zijn er geen mogelijkheden. Ruth stelt dat er zeker ook meer in de regio samengewerkt kan worden; zet meer samenwerkingsverbanden op. Tijdens een regionale cultuurbijeenkomst die Ruth bezocht viel haar op dat de helft elkaar niet kende.

Vanuit de zaal krijgt Ruth diverse bijval; kunstenaars moeten met elkaar in contact worden gebracht om van daaruit gezamenlijke initiatieven voor ons gebied te kunnen ontplooien. Overigens slagen niet alle initiatieven; in het verleden waren er ook initiatieven die niet gelukt zijn omdat uiteindelijk een stedelijk gebied gewenst was. Ruth woont in Amsterdam, ze stelt dat het ergens werk van willen maken niet per definitie 'wonen' betekent.

Een zaalspreker vervolgt door op te merken dat hij vindt dat niet alleen het 'halen' van mensen aan de orde is, het moet vanuit de mensen in het gebied zelf komen. Hij vindt dit de beste plek om te wonen; je kunt hier evenementen organiseren die ergens anders niet kunnen. Ruth vult aan; ons gebied is het dunst bewoonde gebied, mensen wonen hier uit keuze. Het festival is ook een mogelijkheid om mensen buiten ons gebied te overtuigen eens te komen om de schoonheid van het gebied te zien. Vanuit de zaal geeft Elles Bulder, ook inspirator tijdens deze bijeenkomst, aan dat de Hanzehogeschool een project heeft wat aansluit bij het gestelde; Kunst contra Krimp. Dit project brengt studenten onder in ons gebied om projecten te draaien met de bewoners. Dit om elkaar te inspireren en om de kansen en mogelijkheden te onderkennen. Studenten die weer 'uitvliegen' worden ambassadeurs voor ons gebied.

Ruth stelt dat de gastvrijheid in ons gebied, best bijzonder is. Hier neemt men nog tijd voor mensen en dat dit heel uniek en bijzonder is realiseren we ons niet. We moeten meer trots zijn. Voor de visie is het ook belangrijk om te weten; wat is identiteit? Vanuit de zaal wordt opgemerkt dat we niet moeten vergeten wat er ook al gedaan is. Denk hierbij aan het Over de vloed festival, Pura Vida, Vliegshow, Xpeditie Blauwestad.

Er wordt gepleit voor meer geld voor cultuur en dat cultuur zeker moet worden opgenomen in de visie. Cultuur is alles omvattend en werkt verbindend. Ruth geeft aan dat festival Hongerige Wolf gerealiseerd wordt door veel liefdeswerk omdat er weinig geld is. De zaal vult aan dat in dat opzicht de mensen in dit gebied ook uniek zijn; vrijwilligers vinden is niet lastig. Jan bedankt Ruth voor haar bijdrage.

Na de pauze vraagt Jan Elles Bulder naar voren. Elles is deze avond inspirator vanuit het lectoraat 'Krimp en Leefomgeving'. Elles stelt dat 'krimp' niet altijd een schrikbeeld of negativiteit hoeft op te roepen. Leefbaarheid kent veel elementen; infrastructuur, economie, sociale samenleving, veiligheid, milieu, gezondheid, cultuur et cetera. Iedereen heeft er zijn eigen idee over. Krimp, ontgroening en vergrijzing; minder jongeren, meer ouderen. De afname van de bevolking heeft consequenties voor de leefomgeving. Nu ook het aantal (eenpersoons) huishoudingen afneemt, is krimp meer zichtbaar. Heel belangrijk voor de vergrijzing is de mobiliteit; mensen moeten aangesloten (kunnen) blijven. Prioriteit zou moeten zijn; hoe houdt je mobiliteit op niveau. Elles merkt, in verband ook met de voorgaande discussies, op dat onderzoek heeft uitgewezen dat rust en ruimte, ook gelinkt aan recreatie en toerisme, gewaardeerd wordt. Het is belangrijk om te investeren in leefbaarheid, in horeca; dat kopje koffie drinken tijdens een rondje Blauwestad.

Belangrijk voor de huidige bewoners is het 'erfgoed'; dit geeft identiteit en plaats binding. Elles geeft aan dat het belangrijk is voor bewoners om binding met het gebied te houden. Zaken zijn herkenbaar en maken het onderscheid voor de regio. Ze stelt geboren en getogen te zijn in Oldambt, genoemde zaken maken haar Oldambtster.

Vanuit de zaal komt een reactie van het VN panel. Zij stelt dat mensen met een beperking niet aan de orde komen tijdens de discussies bij de drie bijeenkomsten in het kaders van de Omgevingsvisie. Op zich is dit niet heel raar omdat het implementatie plan met betrekking hiertoe, nog maar pas klaar is. Zij wil de bewustwording van mensen met een beperking naar voren brengen omdat er ook niet naar gerefereerd wordt in het Basisdocument Omgevingsvisie. Zij wijst ook op het feit dat huishoudens van ouderen steeds meer levensbestendig kunnen worden gemaakt.

Elles is het met de zaalspreker eens; het punt mobiliteit speelt vooral in een participatie samenleving. Hoe kun je een inclusieve samenleving zijn, de beter opgeleide jongeren trekken immers weg. Je moet onderkennen met welke mensen in de regio je te maken hebt, en deze betrekken. Elles stelt dat deze beweging al is ingezet. Er wordt verwezen naar de bijeenkomsten in het kader van de Omgevingsvisie; deze worden goed bezocht maar tegelijkertijd wordt vastgesteld dat de bezoekers geen afspiegeling van de Oldambtster samenleving zijn.

Vanuit de zaal spreekt een bezoeker die aangeeft zelf geen inwoner van de gemeente Oldambt te zijn. Hij bezoekt de bijeenkomst omdat hij getriggerd is door de tekst op de gemeentelijke website en als vervolg hierop heeft hij het basisdocument door genomen. In de conceptvisie wordt gesproken over de vaarverbindingen met betrekking tot Blauwestad. De spreker vraagt zich af of Oldambt de buurgemeenten betreft bij de visie. Jan Samberg, beleidsmedewerker gemeente Oldambt, geeft aan dat de gemeente van mening is dat er niet alleen naar eigen grond gekeken moet worden, maar ook vooral naar de verbindingen met anderen.

De zaalspreker is een bewoner uit Oudeschans. Oudeschans heeft een dorpsvisie waar in staat aangegeven dat de gracht om Oudeschans een peilfunctie voor het dorp heeft. Hij stelt dat de terloops genoemde aansluiting op deze vaarverbinding Oudeschans, desastreus voor het dorp zou zijn. Het (grensoverschrijdende) plan is overigens niet nieuw, en is al getoetst als zijnde niet haalbaar. De spreker stelt dat geld beter in de kernen kan worden gestoken, dan in het realiseren van nog een vaarverbinding.

Een andere zaalspreker geeft aan te werken voor de waterkaart Drenthe en Groningen. Hij rapporteert naar gemeenten en provincies over het vaargebied, vandaar dat hij bekend is met de regio. Hij stelt dat de aanlooproutes van de vaarverbindingen knelpunten kennen. Zo komt bijna de helft van de varende Duitsers niet in het Oldambtmeer omdat zij bij Ter Apel niet rechtsaf gaan vanwege de te wensen overlatende faciliteiten op die route. Een nieuwe (sloop)vaarverbinding vindt hij niet een slecht idee. Hij stelt voor om deze via het Oldambtmeer, via de Kloosterlaan langs het Midwolderbos te laten aanleggen en dan deze aan te laten sluiten bij het Nieuwe Kanaal. Betrokkene merkt verder op dat de Noordelijke Vaarverbinding niet veilig is.

Vanuit de zaal wordt opgemerkt dat het stukje over de vaarverbinding anders te lezen is, namelijk als onderdeel van het natuurnetwerk, dus niet als vaarverbinding. De eerdere zaalspreker stelt dat hij niet tegen recreatie en toerisme is, maar wel tegen een nieuwe vaarverbinding.

Het probleem van de wegtrekkende, hoger opgeleide jongeren, is van alle tijd stelt een andere zaalspreker. Deze mist dat de problematiek niet goed getackeld wordt. In deze streek is geen werk, behalve als je zelf ondernemer wordt of bent. Elles haakt hierop in; de jeugd trekt weg voor een opleiding en vervolgens voor werk. Ook worden er steeds minder baby's geboren wat maakt dat de zogenaamde vervangingsfactor lager wordt. Je ziet dit overigens over de hele wereld gebeuren en er is geen directe oplossing. Elles stelt dat we ons bij deze ontwikkeling misschien moeten neerleggen. Ze haalt een Japanse situatie aan; dorpjes die alleen bestaan uit ouderen. Zij maken de omslag door te kiezen voor een kwaliteit van leven, die minder geld verdient. Aan de andere kant kun je in een dergelijke woonomgeving ook met minder geld toe. Ook ziet Elles kansen in zelfvoorziening, zowel met betrekking tot energie als tot het zelf verbouwen van voedsel. Suburbanisatie, nu hier alleen nog urbanisatie. Vanuit de zaal haalt Ruth als voorbeelden van krimp en cultuur projecten aan die blijvend kunnen zijn. Zij noemt hierbij Bakkerij de Eenvoud. Deze heeft inmiddels in Hongerige Wolf, samen met bewoners van het dorp, een eigen bakkerij opgezet. Deze draait nu al vier jaar en de bewoners vinden het een mooi, verbindend project. Een ander voorbeeld is een project in Glimmen waar in een oude school verschillende generaties wonen en werken. Zij exploiteren horeca en men is zelfvoorzienend. Dergelijke mini maatschappijtjes kunnen hier gecreëerd worden.

Elles stelt dat de voorbeelden van bewonersinitiatieven 'Kunst contra Krimp' zijn. Zij wijst opnieuw op de ontwikkeling van een innovatiewerkplaats voor studenten in onze regio, in samenwerking met de RUG en Duitsland. Het is belangrijk dat studenten zien dat we hier kunnen leven en wonen en dat zij als ambassadeurs dit uit gaan dragen om andere mensen te trekken. Het besef in het westen dat we hier alleen leeglopen en met aardbevingen en communisme te maken hebben kan worden weersproken; we zijn niet paars met gele stippen. Daarnaast profiteren ondernemers en organisaties van de kennis en ideeën van de studenten.

Naar aanleiding van een opmerking uit de zaal stelt Elles dat er weer ruimte komt door het verminderen van het aantal huishoudens hier. Jongeren uit stedelijk gebied kunnen zich hier vestigen. De keuze voor vestiging hier, kan ook te maken hebben met factoren als familie en vrienden. Een andere zaalspreker ziet weinig betaalbare woonruimte voor jongeren in ons gebied. Hij ziet weinig plekken om hiervoor uit te breiden. Elles geeft aan er verschillende soorten jongeren zijn, de een wil dit, de ander dat. Er wordt simpelweg verschillend over gedacht. Zij vindt dat in onze regio jongeren, als zij dat willen, betaalbaar kunnen wonen. De zaalspreker oppert om het thuiswerken voor jongeren te stimuleren. Elles wijst er op dat er dan wel goede verbindingen nodig zijn en daarbij vindt niet iedereen de weidsheid van ons gebied aantrekkelijk. En passant wordt verwezen naar het Alexander Friedrichsfestival van 17 juni aanstaande. Een festival met landschapskunstenaars.

Jan bedankt Elles voor haar inbreng en verwelkomt Gilbert Mulder als inspirator. Gilbert woont in de gemeente Coevorden en werkt bij Royal Haskoning/DHV. De gemeente Coevorden is ook een krimpgemeente, maar is in het zomerseizoen twee maal zo groot vanwege de toeristen.

Bereikbaarheid en mobiliteit zijn onderhevig aan effecten als (meer) mensen, economie, klimaatverandering en techniek (zelfrijdend). Mobiliteit is het faciliteren van mensen in hun behoeften drijfveren, overwegingen en activiteiten.

Gilbert noemt het vergevingsgezind fietspad; het aanleggen van corrigerende bermten in verband met de opmars van e-bikes enzovoort. Wat betekent het feit dat landbouwvoertuigen steeds groter worden en harder kunnen rijden door de infrastructuur? Er was sprake van kentekenregistratie voor tractoren om sturing te kunnen houden in deze, maar de Eerste Kamer heeft deze maatregel tegen gehouden.

Sturing blijft lastig. Het publieke vervoer voor doelgroepen wordt door Gilbert aangehaald; hoe zorg je dat deze bij voorzieningen kunnen blijven komen. In dit verband wordt een aanbesteding voor 35 Groningse en Drentse gemeenten als voorbeeld genomen. De bedoeling is dat de betreffende vervoerder gaat rijden met een ontwikkelfunctie; inspelen op de behoefte van iedereen. De infrastructuur is niet bepalend, maar de wens waar heb je als gebruiker behoefte aan. Mobiliteit is service, gebruiker bepaalt. Technisch is een en ander mogelijk. Het elektrisch rijden wordt genoemd, dit betekent niet alleen een stekker aan de auto maar ook de mogelijkheid voor een zelfrijdende auto. De huidige 'adaptive cruiscntrl' maakt zelfrijdend al mogelijk en deze functie wordt steeds meer uitgebreid. Gilbert stelt dat dergelijke ontwikkelingen invloed hebben op de weginrichting. Hij geeft aan dat hierover nagedacht kan worden en dat een en ander in de Omgevingsvisie meegenomen kan worden. Vanuit de zaal worden diverse mogelijkheden aangereikt waarbij duurzaam en veilig ook genoemd wordt. Verder wordt er een app voorgesteld waarop je kunt aangeven wat voor soort vervoer je op een bepaald moment wilt gebruiken. Gilbert geeft aan dat ontwikkeling snel gaan, maar dat sommige zaken nog wel voor de toekomst zijn. Wel zijn er diverse pilots opgestart om zaken te ontwikkelen en te testen. De belbus wordt genoemd. Deze zou je via een app kunnen bestellen, echter een en ander moet wel uitkunnen. Om die reden is raadzamer om dergelijke initiatieven te integreren met het doelgroepenvervoer. Dit maakt efficiëntie mogelijk. Een zaalspreker uit zijn zorgen over de verhuizing van het ziekenhuis vanuit Winschoten naar Scheemda. Hoe snel kun je geholpen worden als het ziekenhuis op afstand komt en er diverse, bekende knelpunten op de route liggen, vraagt hij zich af. Gilbert geeft aan dat er normen voor bereikbaarheid van ziekenhuizen zijn, deze normen moeten dus gehanteerd worden. Hij wijst ook op het feit dat zorg ook steeds meer op afstand gebeurt; contact via de dokter op je mobiel. Een andere zaalspreker stelt dat je in onze regio wel een auto móét hebben anders kom je niet waar je moet zijn. Het openbaar vervoer laat te wensen over. Je kunt ook een auto huren of lenen; hiervoor zijn gebruikersgroepen die opereren via appjes.

Jan van der Meide bedankt Gilbert en de bezoekers van de avond voor hun inbreng en aanwezigheid. Hij nodigt uit om vooral ideeën, opmerkingen en suggesties op de inspiratie muur te plakken en om daarna onder het genot van een hapje een drankje, in informele sfeer over de avond na te praten.

De input van de inspiratiemuur vindt u in bijlage 1 bij dit verslag. Sommige waren minder goed leesbaar, wij gaan ervan uit ze goed te hebben verwoord.

Bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Jongste Watergemeente, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: 'Jongste Watergemeente' nog actueel? Recreatie en toerisme blijft speerpunt?

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Jongste Watergemeente, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: Wat maakt de gemeente Oldambt uniek?

- uniek in de provincie:
Oldambtmeer en ligging tov stad
Winschoten

Het moeilijk kunnen omschrijven
ervan.
De mensen kunnen te stug zijn
wat niet ideaal is.
De geschiedenis: dikke plus

De Dollard

Behoud van leefbare dorpen met
behoud van voorzieningen, die de
Blauwestad versterken.
Bijvoorbeeld meer B&B met
Blauwestad

Wees trots op bescheidenheid
Probeer meer te luisteren naar
burgers

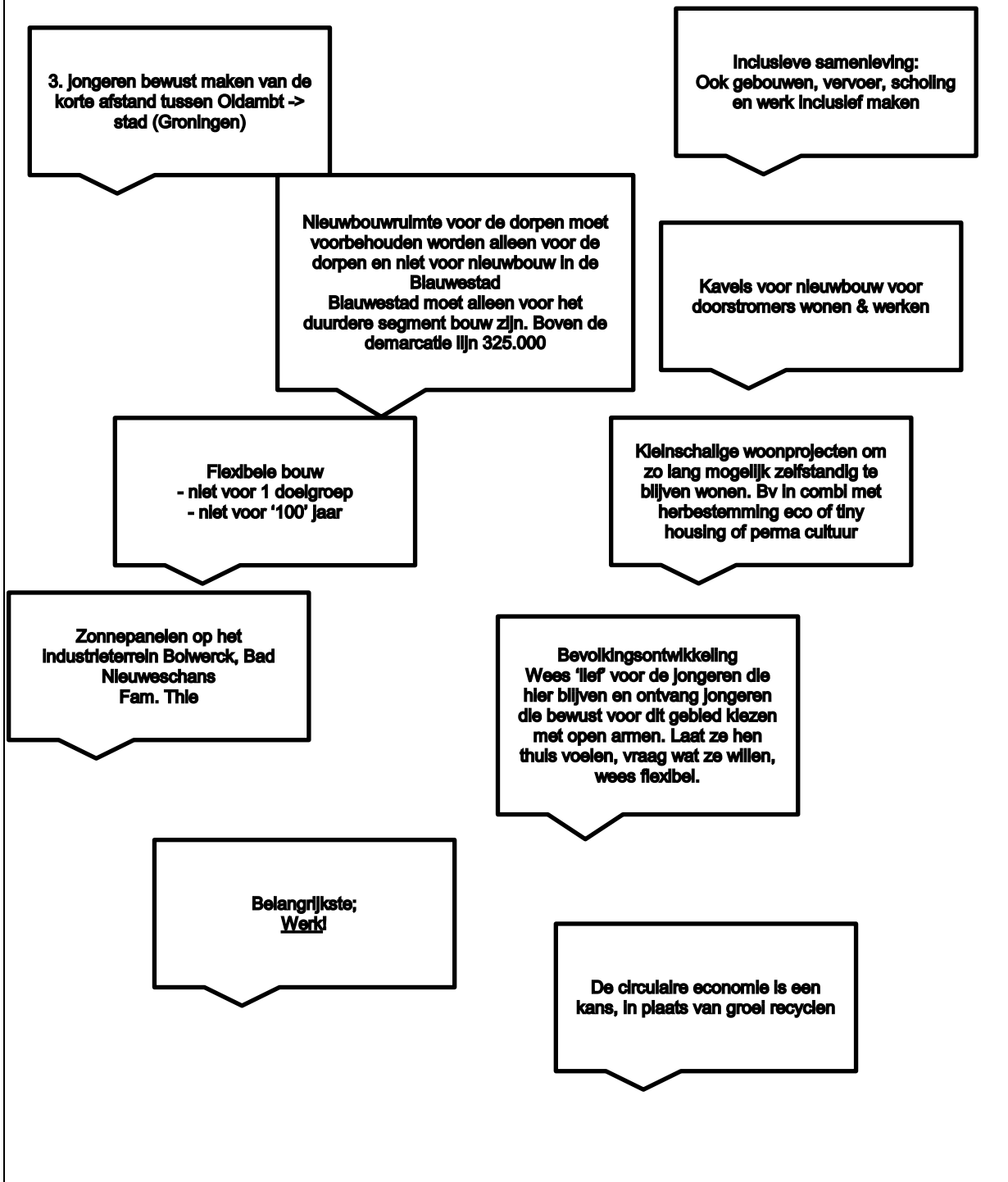
Diversiteit van woonkernen, stad
Winschoten; natuur, water, rust
en ruimte

Rust & ruimte
Schoonheid
Genieten

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Jongste Watergemeente, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: Onze bevolkingsontwikkeling, waar liggen kansen?

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Jongste Watergemeente, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: Mobiliteit en bereikbaarheid, is de kwaliteit van de infrastructuur toekomstbestendig?

Waar blijft het
Gvvp
In de Omgevingswet?

Goedkoper openbaar vervoer

Nee, verwijzingen langs de weg
zijn belangrijk

Het OV is prima
Scheemda – Groningen duurt wel
te lang door te veel stations.
Bussen naar station vaak vol
Groningen mag sneller bereikt
worden

Kwaliteit Infrastructuur is niet
afgestemd op succes, maar op
krimp. Aders open houden,
landbouw via speciale routes
(benzinecompensatie??) en
Blauwe Roos aanpakken

Fietspaden ook buiten bebouwde
kern in verband met veiligheid.
Voorbeeld Midwolda - Scheemda

Graag Inclusief maken van de
mobiliteit & bereikbaarheid. Ook
mensen met beperkingen mee
kunnen doen.

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Jongste Watergemeente, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

**Stelling: Detailhandel en fun shopping concentreren in de binnenstad en dorpscentra.
Uitzondering voor grootschalige initiatieven die niet in het centrum passen, mits aanvullend op het bestaande aanbod, zoals Wereldbazar**

Vervolg bijlage 1

Onderstaand wordt de input weergegeven die de bezoekers van de consultatie bijeenkomst Omgevingsvisie: Jongste Watergemeente, hebben achtergelaten op de inspiratiemuur:

Stelling: Verbindingen tussen dorpen en wijken, Winschoten – Blauwestad – Oldambtmeer en omliggende dorpen. Waar liggen kansen?

Nieuwolda
Brug naar het Oldambtmeer

Zonne-energie
Prachtige plekken:
- langs spoorlijnen
- langs afslag bij A7/viaducten
- zelfs de Dollarddijk zou kunnen

Refereren met borden.
Koppelen van ondernemers

Scheemda naar Havenkwartier is
drama, je fietst dik 20 minuten
om.
Beerta, Midwolda, Oostwold,
Finsterwolde en Winschoten
kunnen zo naar Blauwestad en
zijn voorstellen rondom,
stranden en dergelijke

Festival dat rouleert over dorpen
en wijken per jaar -> geen
Xpeditie Blauwestad, maar
Xpeditie Oldambt

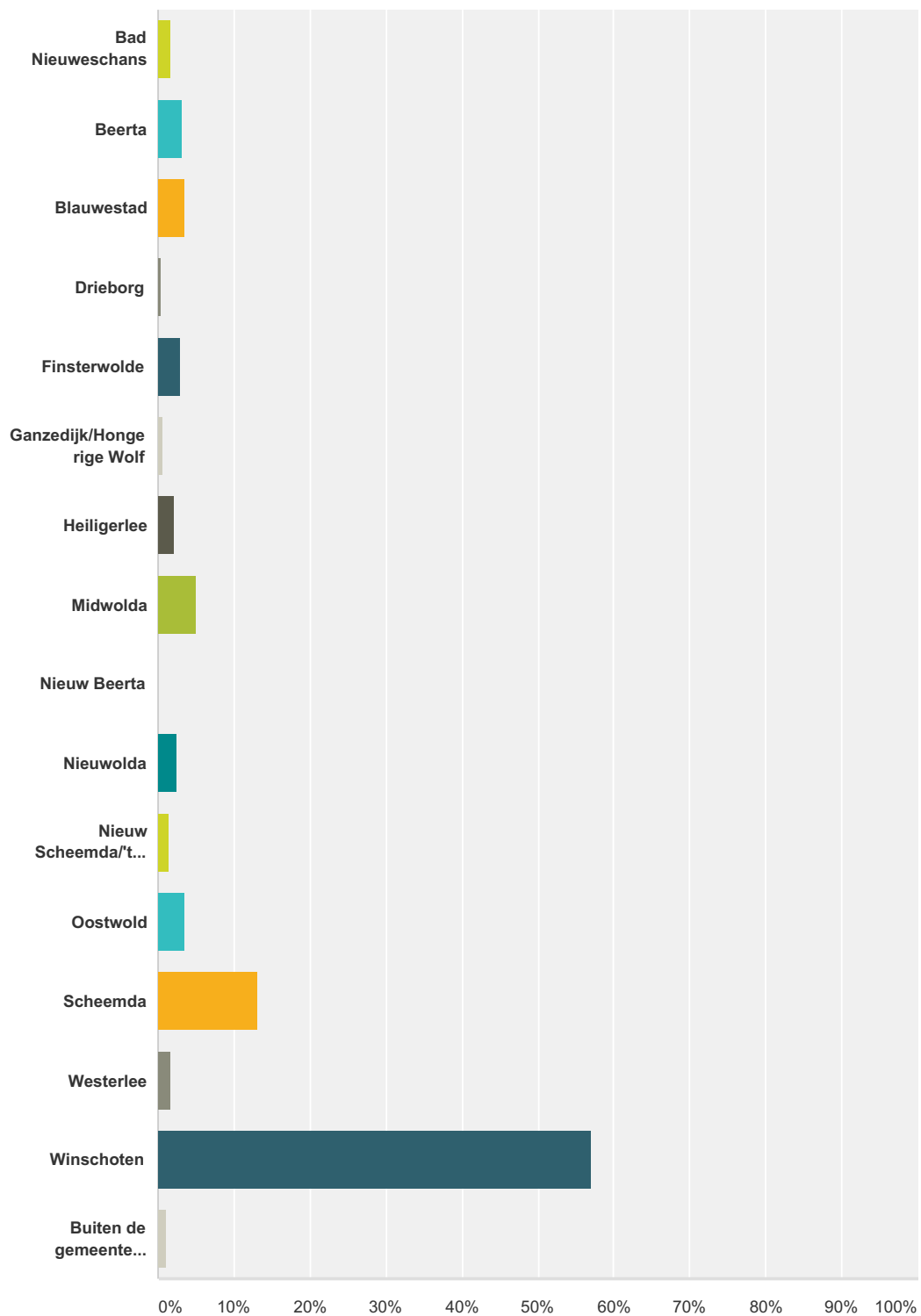
Wij willen geen vaarverbinding door
Oudeschans
Laurens de Witer

Behoud van de graanvelden
Niet meer natuur of
vaarverbinding

Recreatie Tiny houses zoals Ddack,
tiny Tin of albestee

Q1 Wat is uw woonplaats?

Beantwoord: 282 Overgeslagen: 0

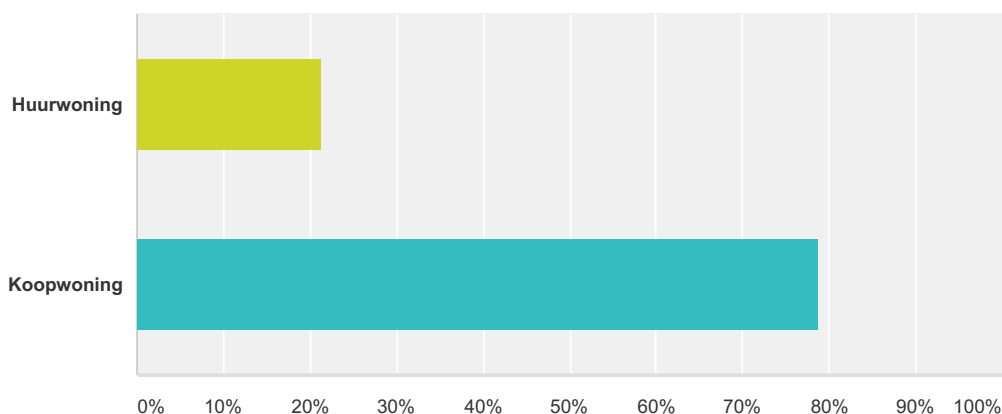

Antwoordkeuzen	Reacties
Bad Nieuweschans	1,77% 5
Beerta	3,19% 9
Blauwestad	3,55% 10
Drieborg	0,35% 1

Finsterwolde	2,84%	8
Ganzedijk/Hongerige Wolf	0,71%	2
Heiligerlee	2,13%	6
Midwolda	4,96%	14
Nieuw Beerta	0,00%	0
Nieuwolda	2,48%	7
Nieuw Scheemda/t Waar	1,42%	4
Oostwold	3,55%	10
Scheemda	13,12%	37
Westerlee	1,77%	5
Winschoten	57,09%	161
Buiten de gemeente Oldambt	1,06%	3
Totaal		282

Q2 Woont u in een huurwoning of koopwoning?

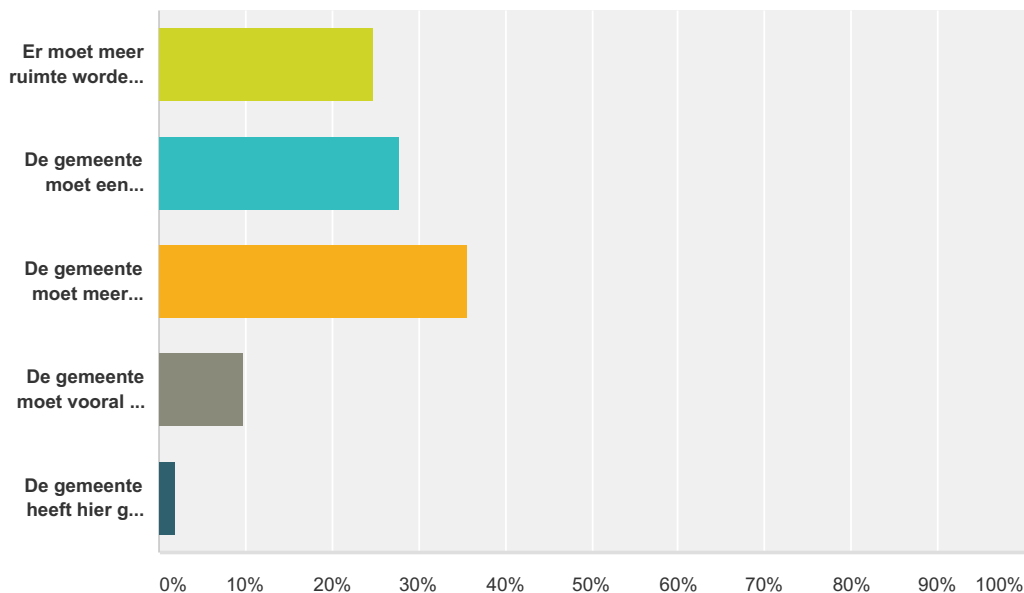
Beantwoord: 281 Overgeslagen: 1

Antwoordkeuzen	Reacties
Huurwoning	21,35% 60
Koopwoning	78,65% 221
Totaal	281

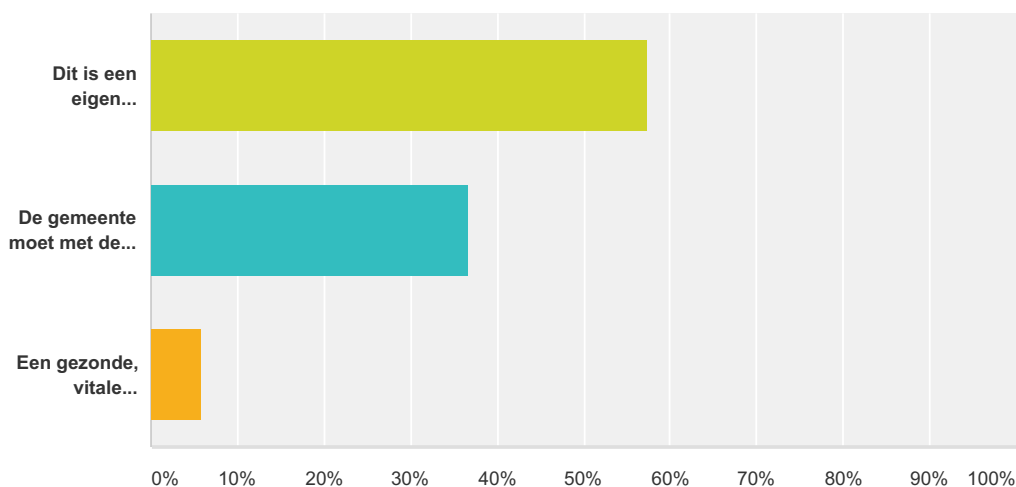
Q3 Wat moet er worden gedaan om leegstand en verpaupering tegen te gaan?

Beantwoord: 266 Overgeslagen: 16

Q4 Moeten inwoners door de gemeente of anderen gestimuleerd worden om meer te bewegen of is dit een eigen verantwoordelijkheid?

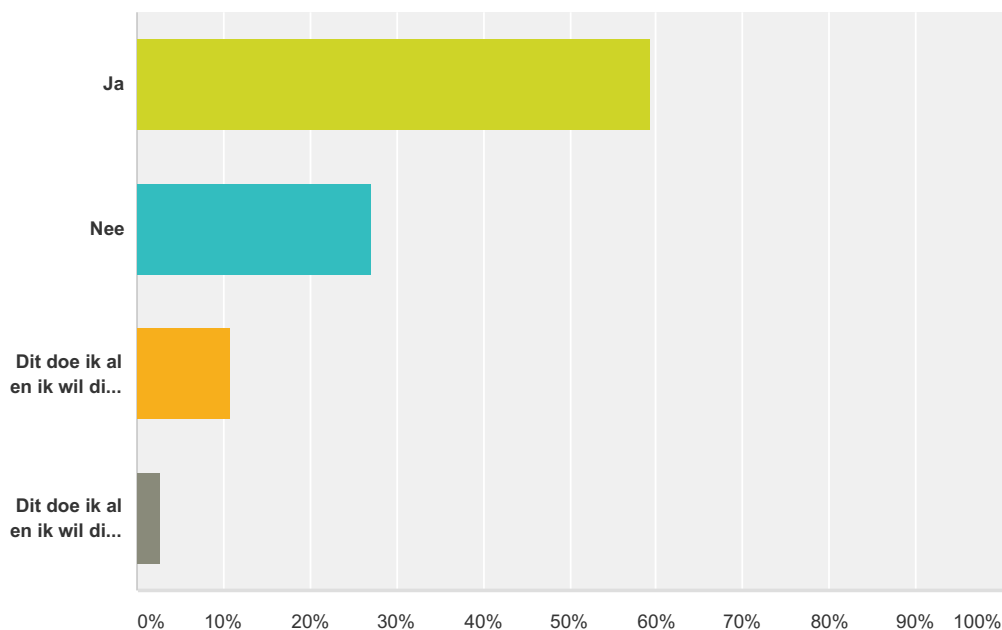
Beantwoord: 275 Overgeslagen: 7

De gemeente moet met de inrichting van de openbare ruimte, inwoners stimuleren om meer te bewegen	36,73%	101
Een gezonde, vitale bevolking is een taak van de gemeente	5,82%	16
Totaal		275

Q5 Wilt u in de komende vijf jaar zelf duurzame energie opwekken of deelnemen aan een coöperatie die duurzame energie opwekt? (deze vraag hoeft u alleen te beantwoorden als u een koopwoning bezit)

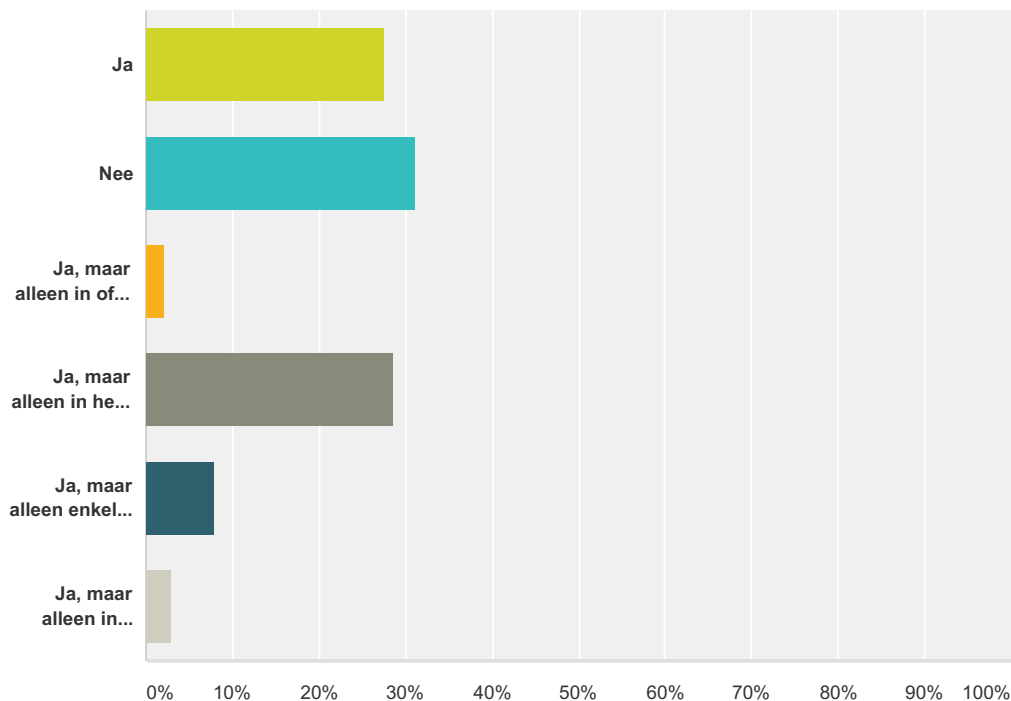
Beantwoord: 229 Overgeslagen: 53

Antwoordkeuzen	Reacties
Ja	59,39% 136
Nee	27,07% 62
Dit doe ik al en ik wil dit verder uitbreiden	10,92% 25
Dit doe ik al en ik wil dit niet verder uitbreiden	2,62% 6
Totaal	229

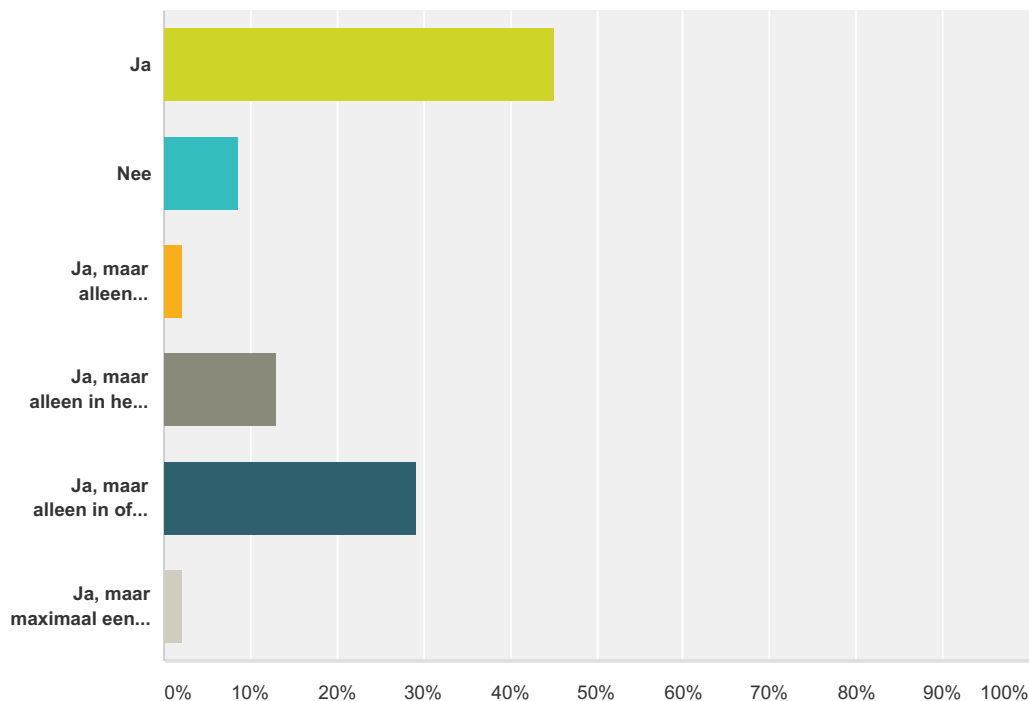
Q6 Wilt u dat de gemeente ruimte gaat bieden voor zogenaamde kleine windmolens (as hoogte maximaal vijftien meter)?

Beantwoord: 280 Overgeslagen: 2

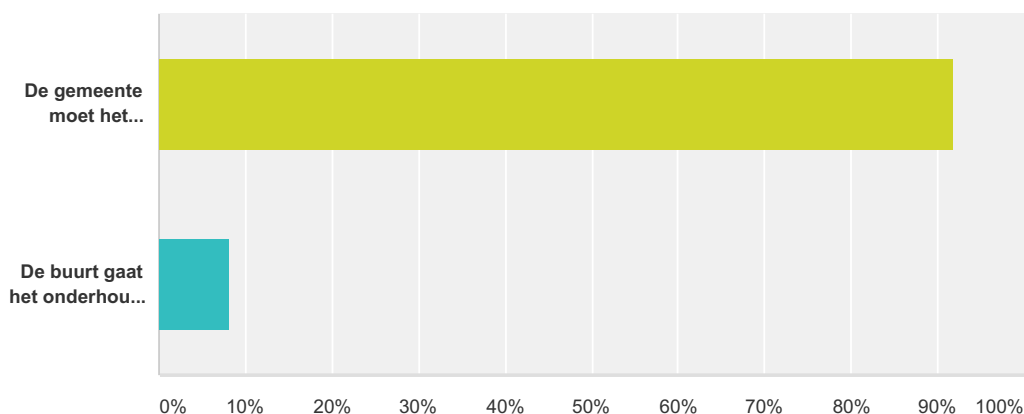
**Q7 Stelling: de gemeente Oldambt moet de
aanleg van velden met zonnepanelen voor
het opwekken van duurzame energie
toestaan**

Beantwoord: 280 Overgeslagen: 2

Q8 De gemeente hanteert bepaalde onderhoudsniveaus voor het onderhoud van groenvoorzieningen in de openbare ruimte. Wat is gewenst voor uw woonomgeving?

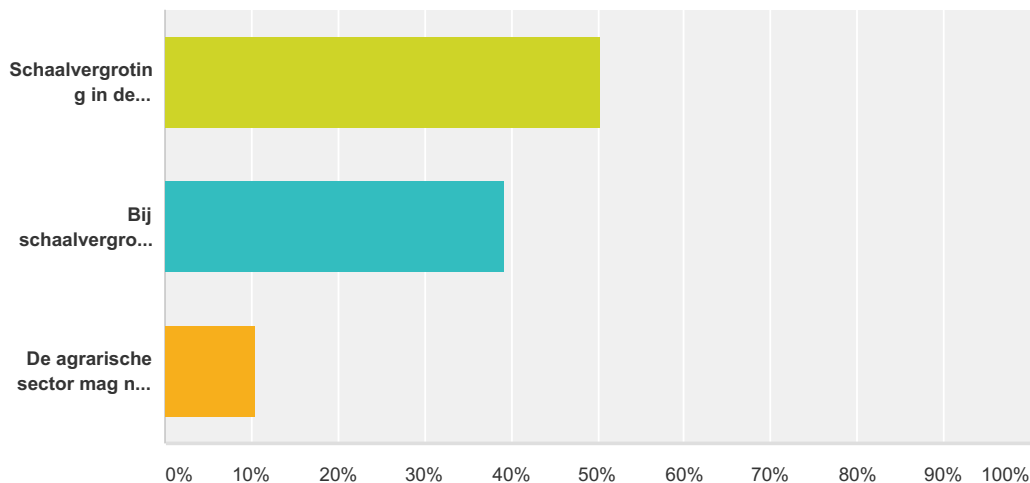
Beantwoord: 235 Overgeslagen: 47

Antwoordkeuzen	Reacties	
De gemeente moet het huidige beleid voortzetten	91,91%	216
De buurt gaat het onderhoud in eigen beheer uitvoeren	8,09%	19
Totaal		235

Q9 Wat is de gewenste ontwikkeling van de agrarische sector?

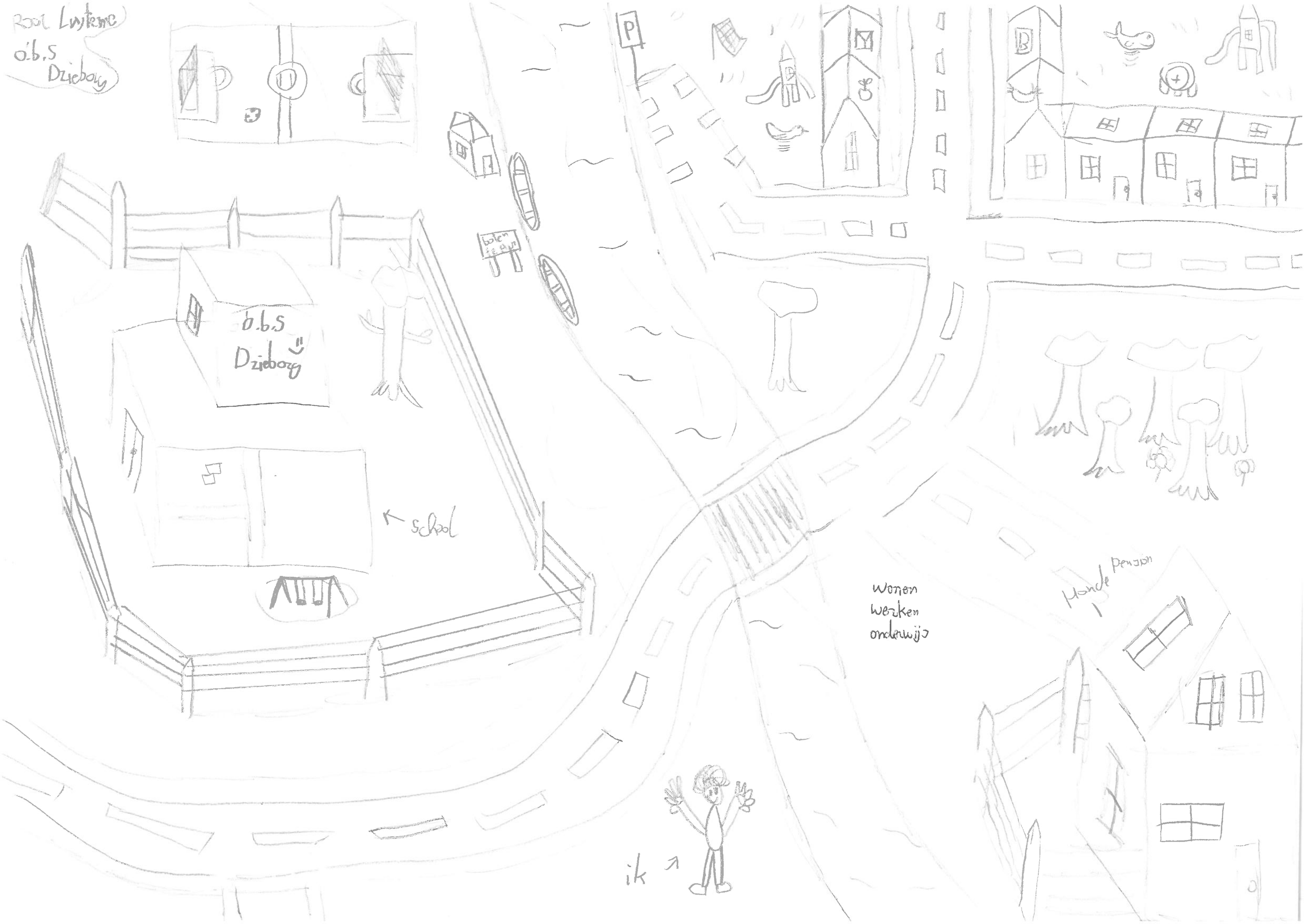
Beantwoord: 270 Overgeslagen: 12

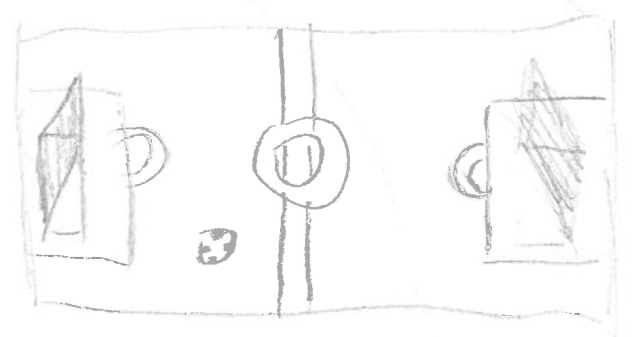
Antwoordkeuzen	Reacties	
Schaalvergroting in de landbouw mag plaatsvinden als dit qua karakter en grootte passend is in het landschap	50,37%	136
Bij schaalvergroting moet de gemeente extra eisen stellen op het gebied van duurzaamheid	39,26%	106
De agrarische sector mag niet groeien	10,37%	28
Totaal		270

Opbrengst gastlessen
Omgevingsvisie op
basisscholen

O.B.S. Drieborg
Drieborg

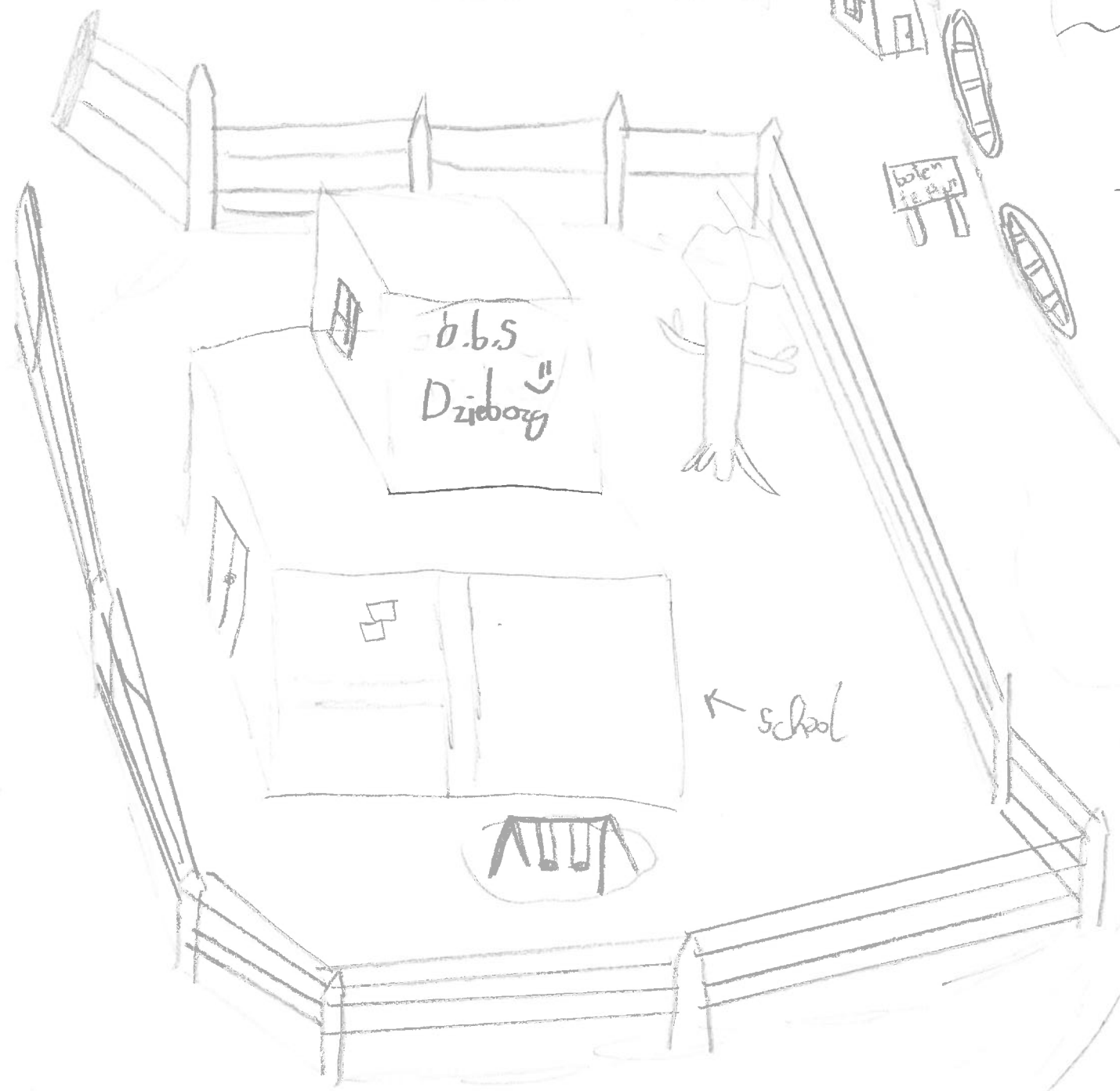
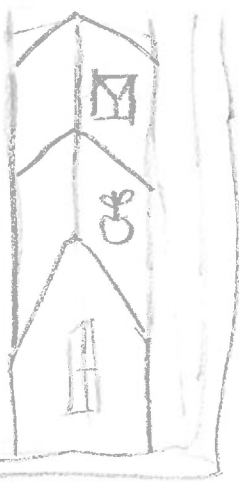

Rooi Lintene
o.b.s
Dieborg

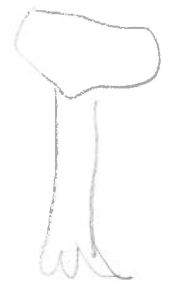
boten
te huur

P

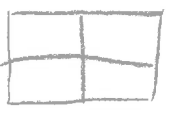
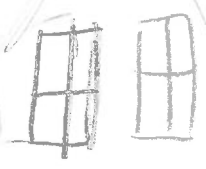
o.b.s
Dieborg

school

Wonen
werken
onderwijs

Hande Pension

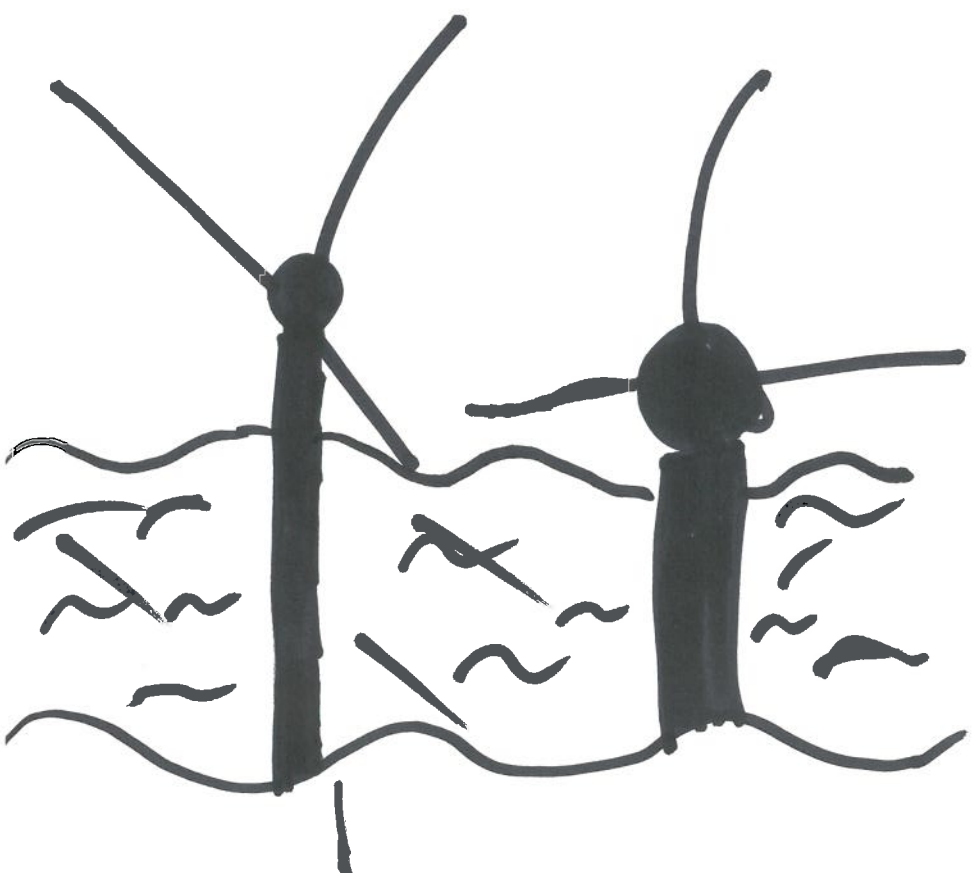
ik

LOTTE O.B.S. DRIEBORG Energie

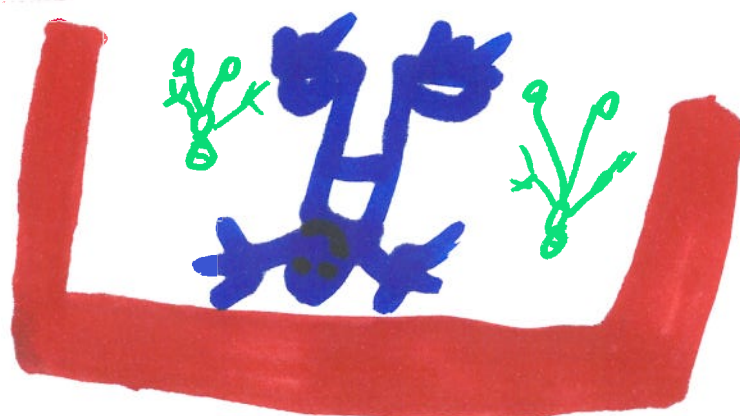
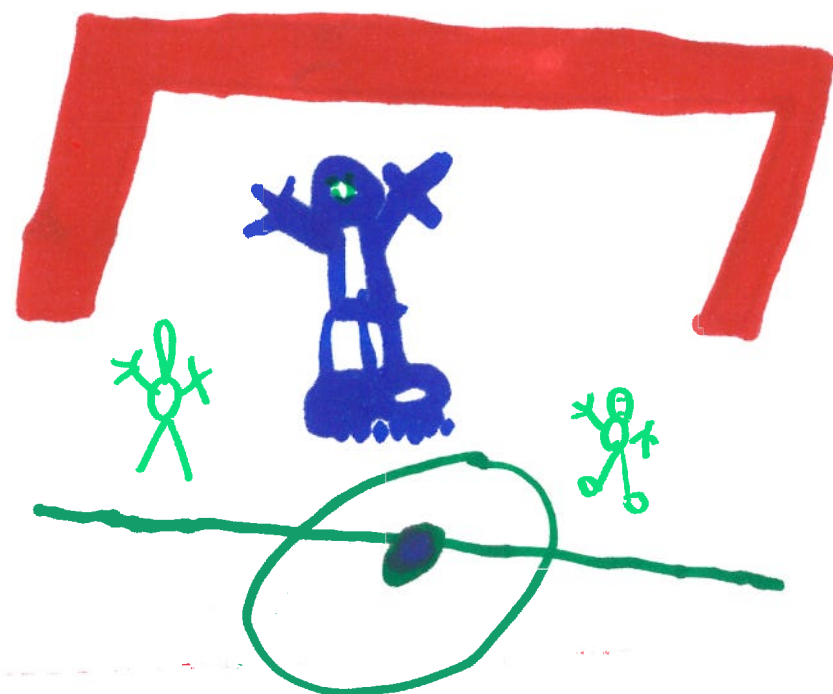
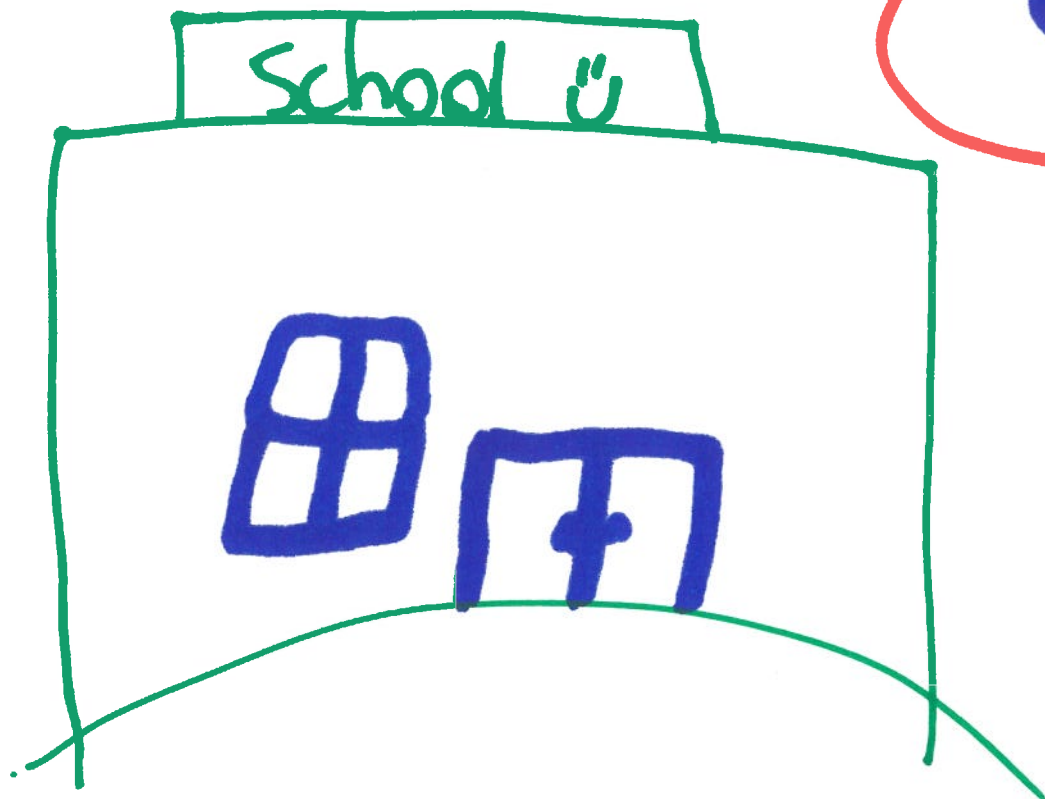
- * auto's die Rijden op Licht.
- * waar je goed kan zien Moeten
 - geen lantaarnpalen.
- * in het donker kraakelt die over op
 - Benziene
 - Electriciteit
 - Diesel
 - andere Brandstof

water-
energie.

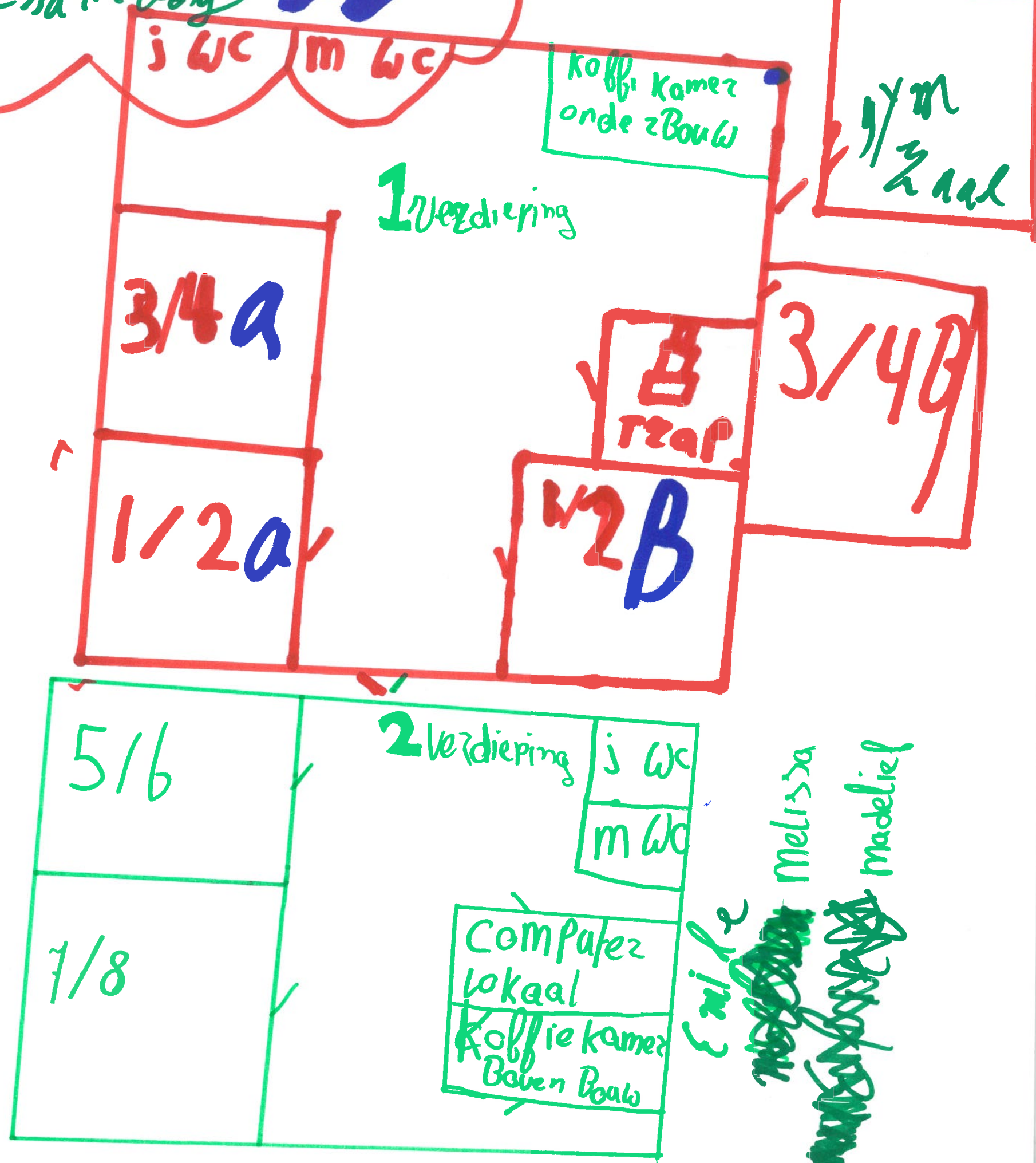

zef zef
wind-
energie

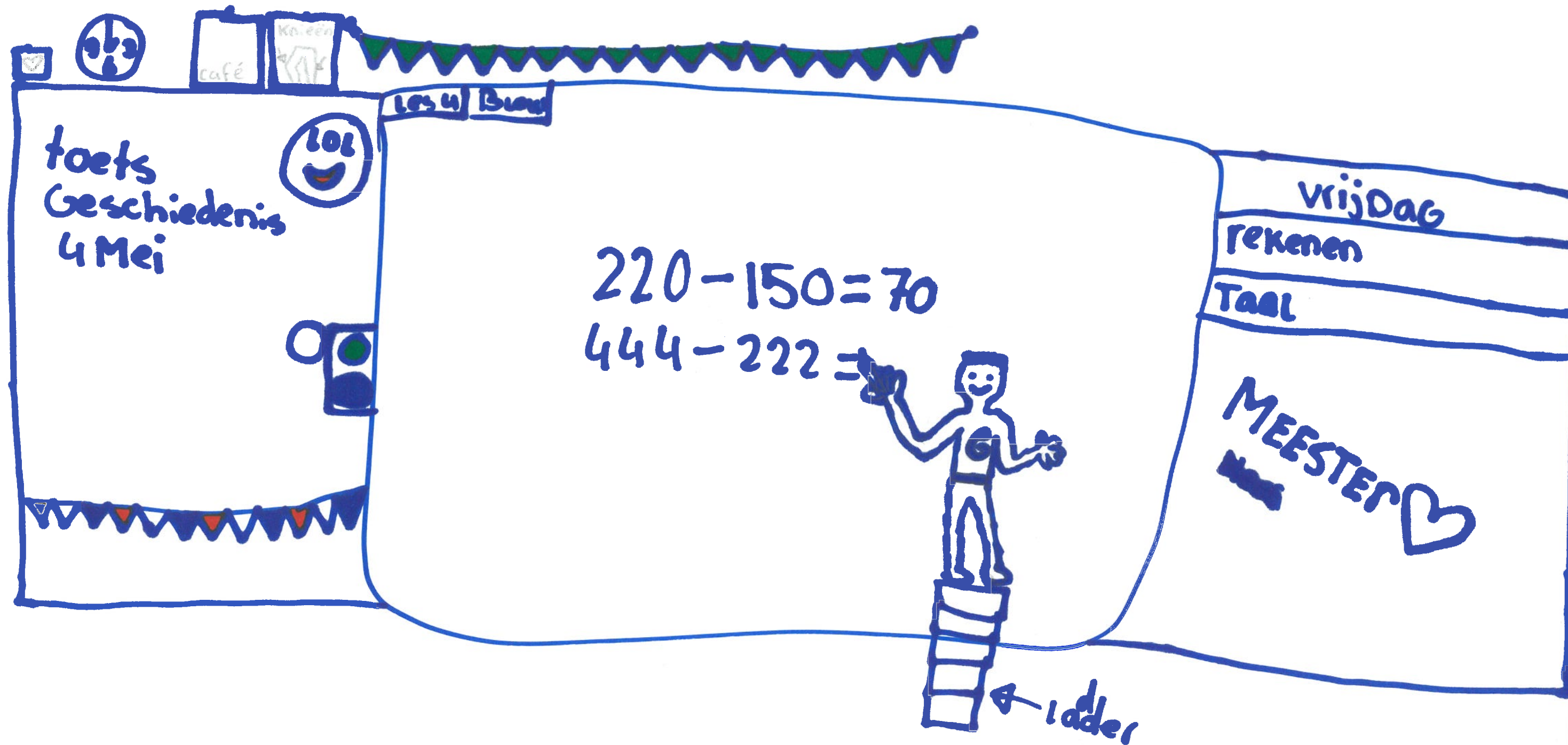

Onderwijs
0 basisschool

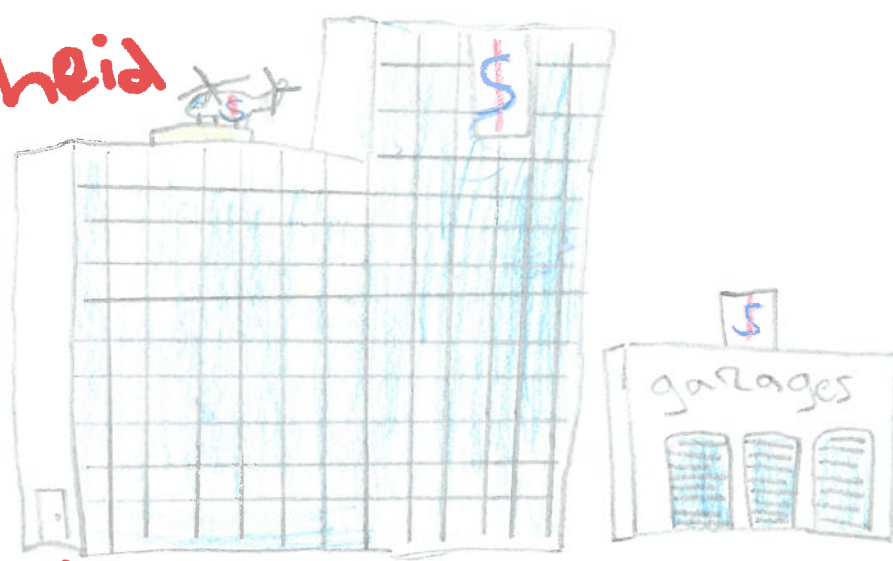

Onderwijs

anouk

gezondheid

- * grote ziekenhuizen
- * goed bezijkbaar
- * goede voertuigen, goede apparatuur en doktoren

* Beveiligd
Natuur gebied om dorp
* groene energie

- huis
- winkel
- werk
- speeltuin
- sport

Sven
D.B.S. Drie bollen

vrije Tijd \ landschap \ wonen O.B.S. Drieberg ryan

WONEN!!!!

TJARK

O.B.S. Drieberg

* EN toedörjen

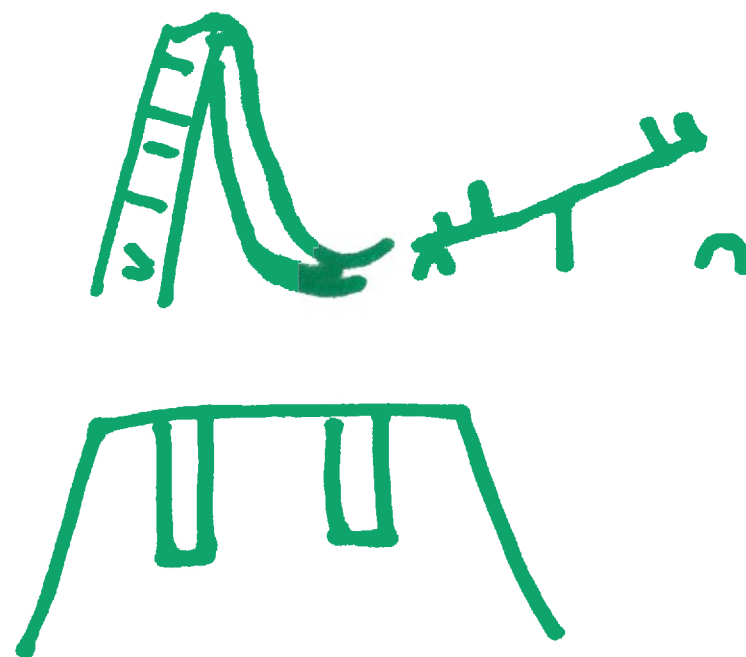
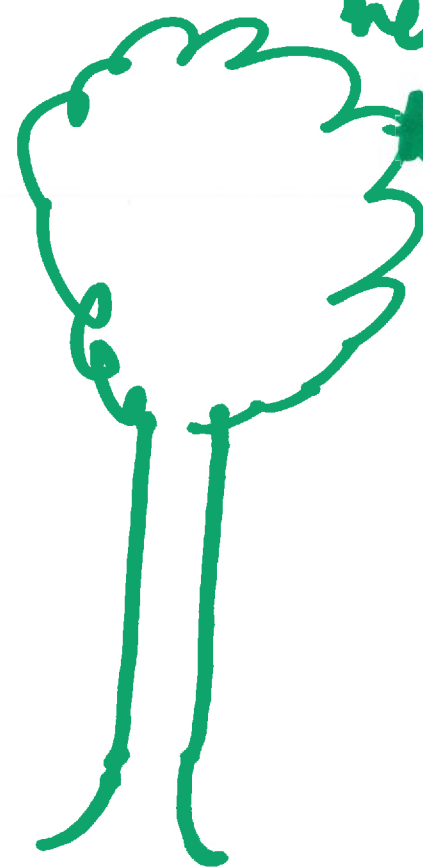
* ZELF staant Huis

* Tuin

* ~~Ingewone~~ ~~ghint~~ ~~woon~~

* VERschillend wooning

voor verskeide
mensen en versed
leden mannen

Landschap.

- * diervriendelijk
- * verboden voor mensen.

- * boomvriendelijk

Schol o.b.s. Driebe
Rick freitas

gezondheid

- goede ziekenhuizen
- veel ziekenhuizen
- goede artsen
-

verkeer

- veiligheid
- meer treinen en bussen
- genoeg wegen
- goede auto voor in het verkeer
- goede wegen
- stoplichten

werken

- genoeg banen
- dicht bij
- leuk werk

Selwin en Sjoen
o.b.v. deuborg

Vrije tijd

— Meer Pretparken

— speeltuin

— Feestjes

Emile
melissa
modeliel

J.B.S drie bora

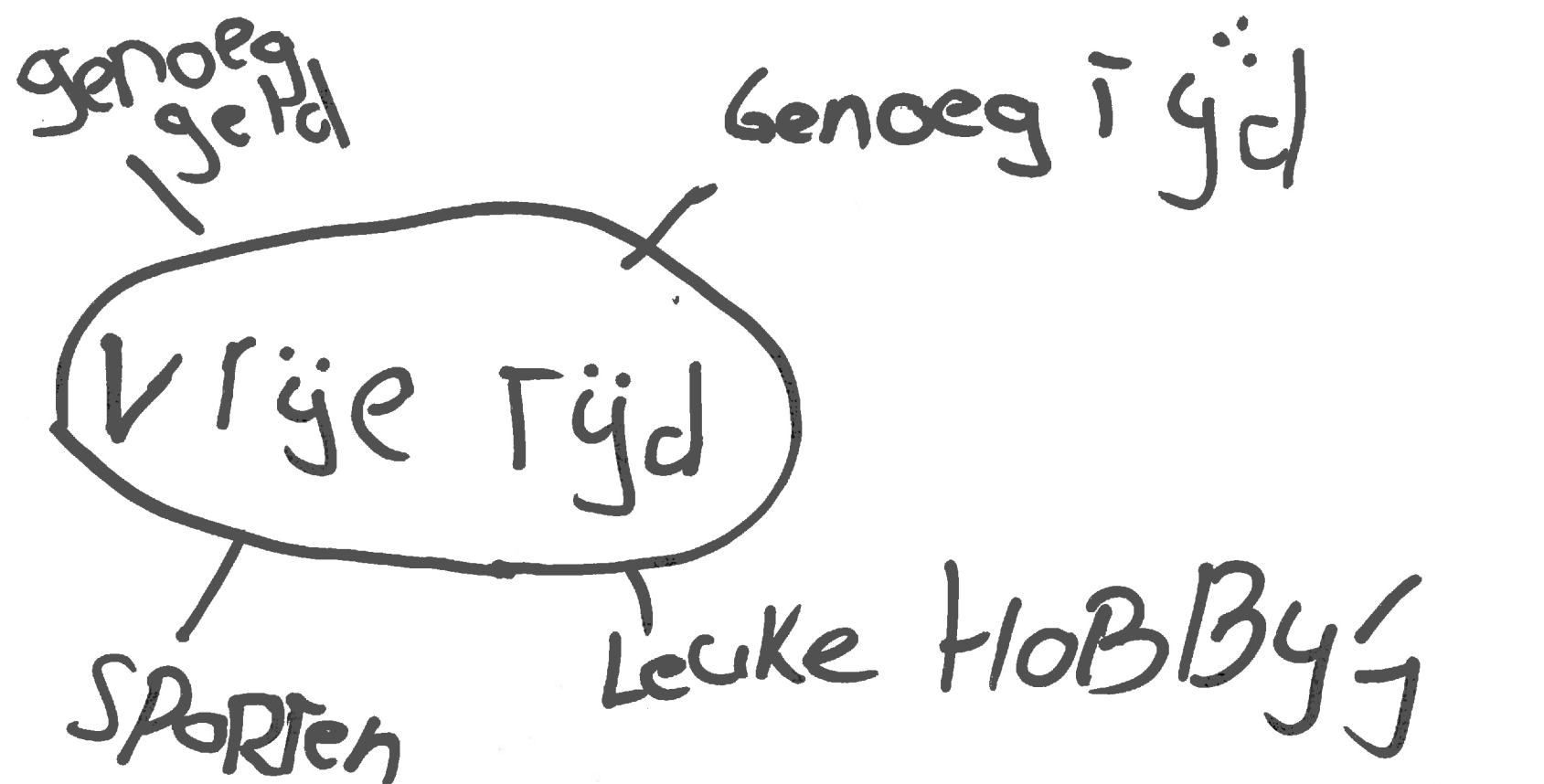
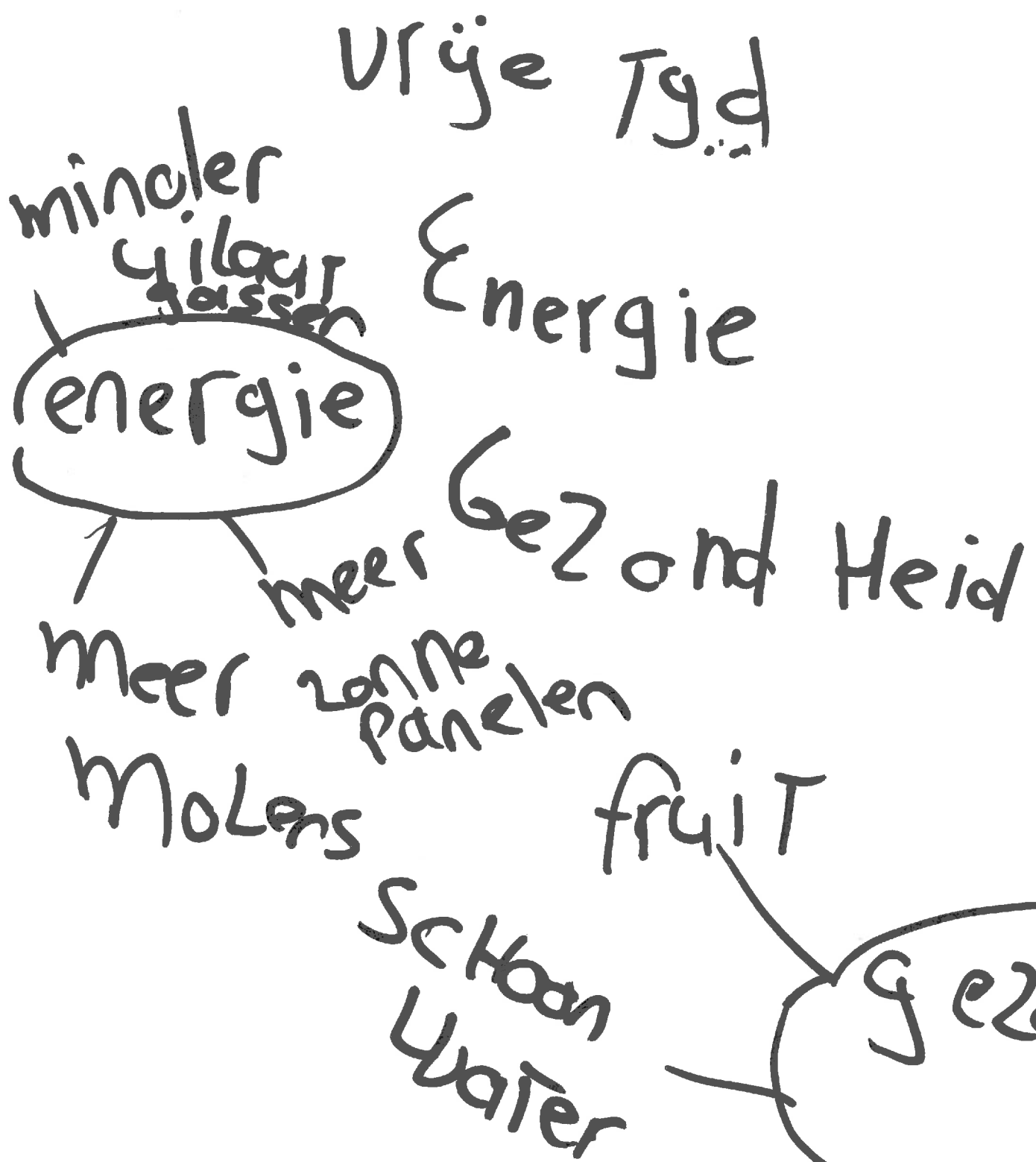
land schap - cultuur - onderwijs

merel : o.b.s Drieborg

14 april

**R.K.B.S. St. Vitusschool
Winschoten**

energie: ky

vrije tijd: kdel

wonen: tim

St. Willems
School
groep 7

Wonen: Veilige daken, meer
huizen, leukere straten

energie: beter milieu, geld
besparen zonnen energie.

vrije tijd: tijd voor elkaar, spelletjes
gezelligheid, samen of alleen.

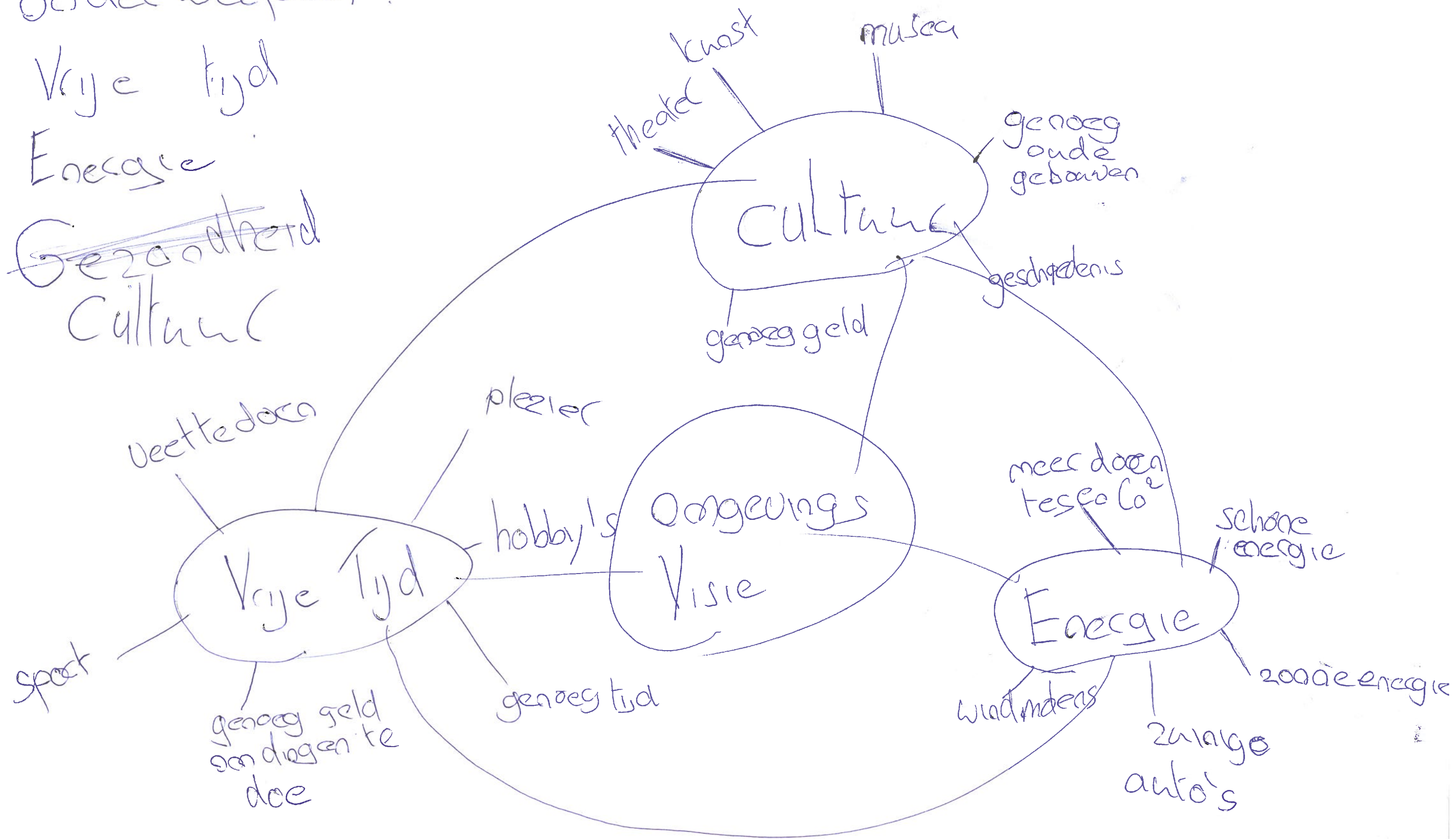

onderwerpen:

Vrije tijd

Energie

~~Gezondheid~~
Cultuur

Claire Broekhuizen

Groep 7 Sintituschool

LANDSCHAP. ENERGIE, WERKEN

OOGST

OPWARMING
VAN DE AARDE

natuur

NATUUR *en mooi*

gezond

goed milieu

windmolen
goed milieu

Goed werk
goede loon of salaris

windmolen

50 BLOES

VINCENI. IURAS. CHE

St. V. Ios se H oel
groep 7

~~Yasper~~

BRAS

young
old

A hand-drawn mind map on a white background. The central node is 'James Goethedijk' written in blue ink. Two branches extend from this central node: one to the left labeled 'Leven' and one to the right labeled 'Gezondheid'. The 'Leven' branch is connected by a blue line, while the 'Gezondheid' branch is connected by a red line. The word 'Gezondheid' is written in blue ink and is partially enclosed by a red circle.

gezondheid

Shom Water

Agency

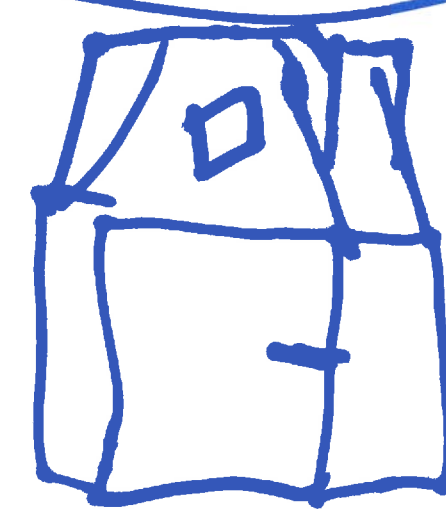
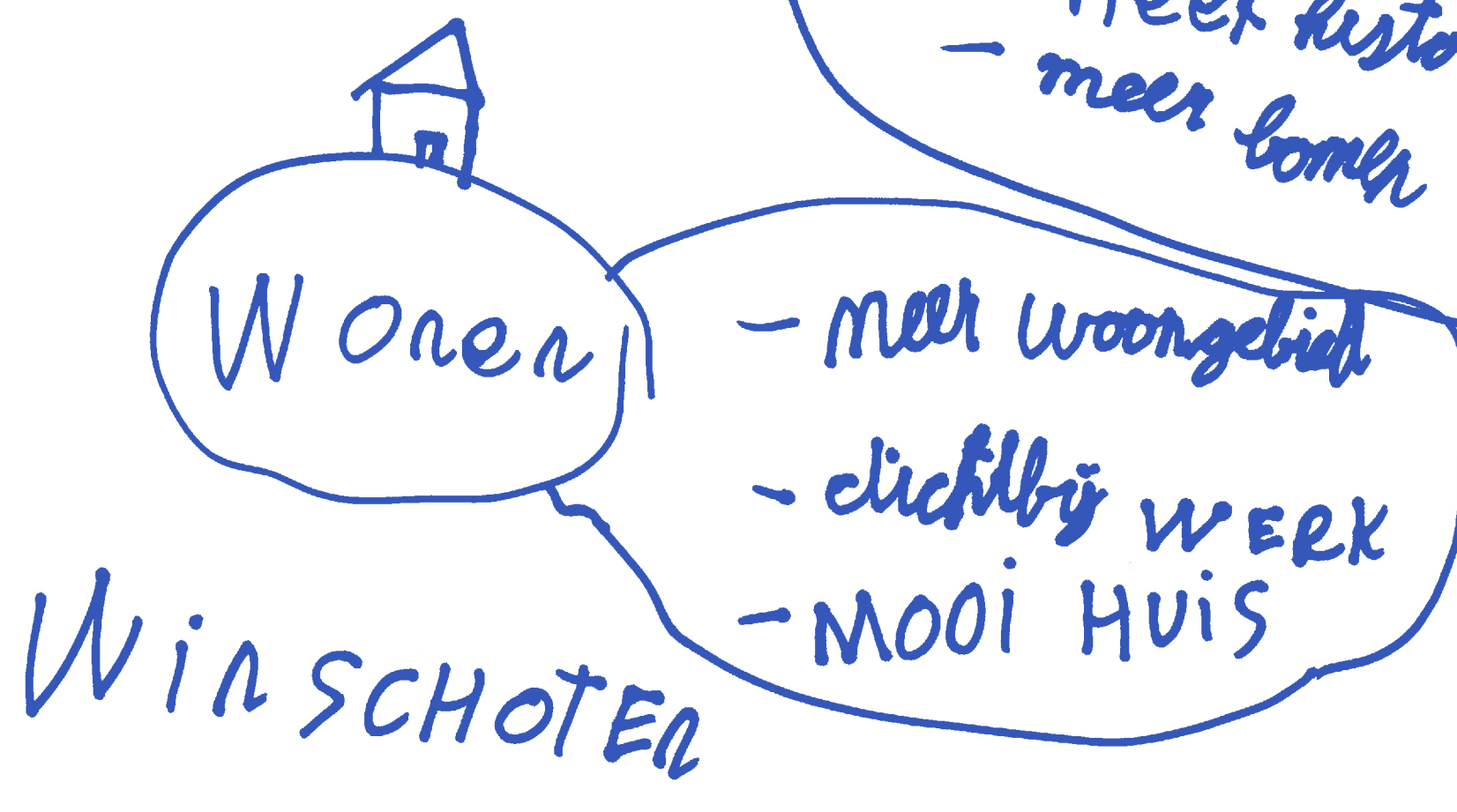
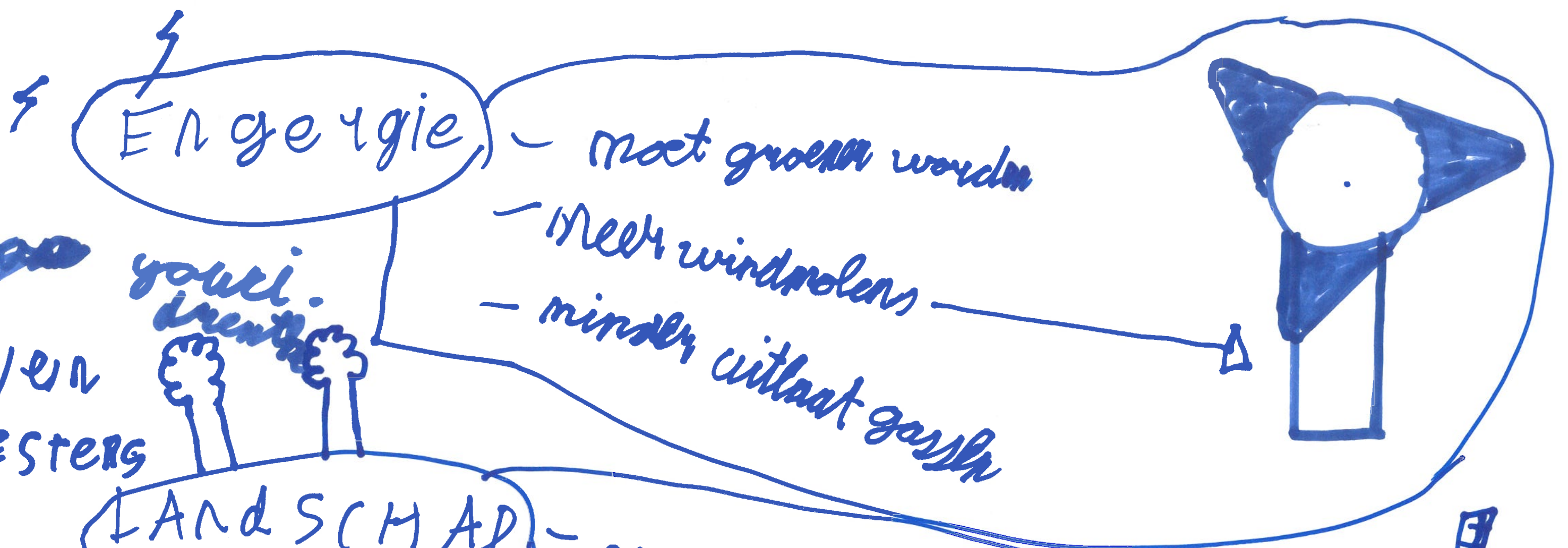
good apparatus

• goedgezondheid
• ik is

slakki

Gleichsetzen
 ziehen
 Wurzel

[illegible]

groep 7
st. vitus

Gezondheid

- Meer milieu
Uziendelijke
auto's
- betere
medicijnen
- meer ziekenhuizen

Onderwijs

- Betere uitlag
- Een goede
Opleiding
- balans op je
werk

Wonen

- Veiligheid
- Schoon huis
- familie
- groot huis

St. Vitus School
gr. 7

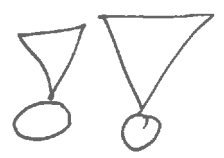
Anna Linde amber

S.B.O. Delta

Wunschoten

Gezondheid

Minder CO₂

meernatuur

Wonen

ene = energie

Landschap

Onderwijs

Niet kappen

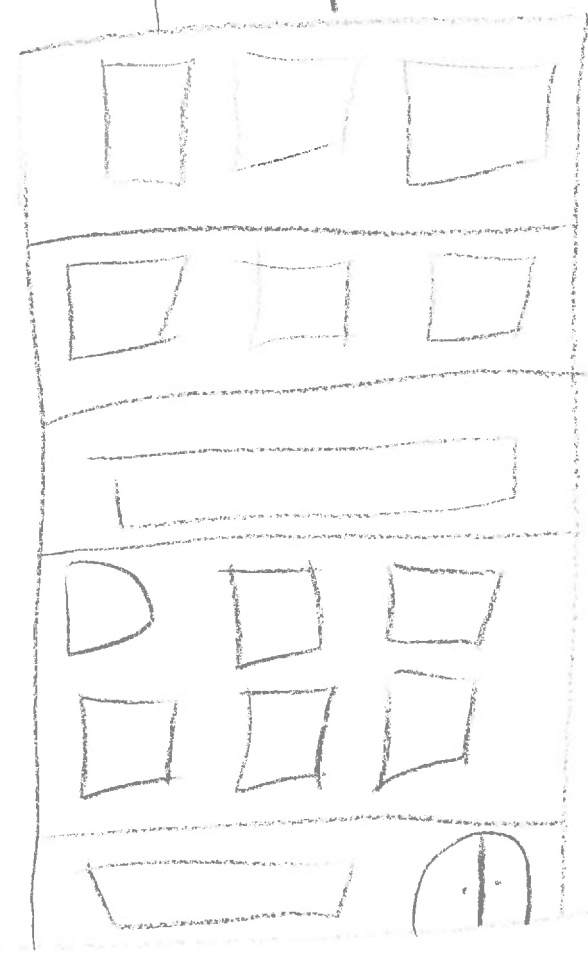

Water

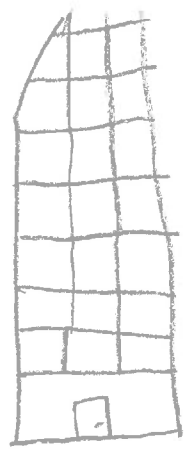
flat

loopen-ene

school

de leerler is aardig
streng grappig

flat

flat

flat

vruchtbaar
groen

water

kasteel

Bloemen
park

markt plein

Haven

fontein

rodvaart boot
voor toeristen

wind
molens

oude nederland

de kulture

herbouwen

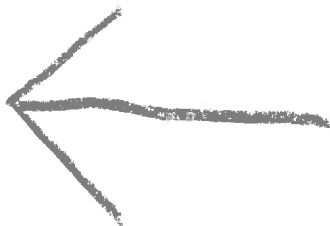
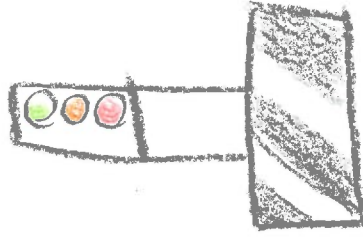
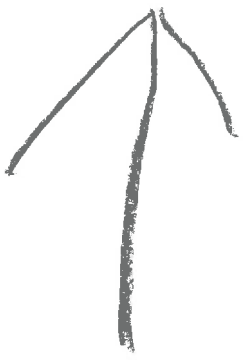
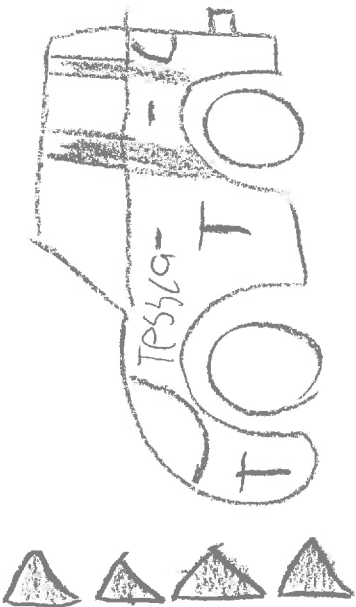
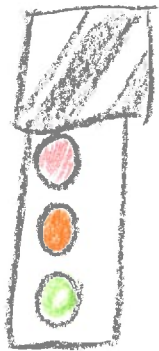
Kai Dokter

boedery

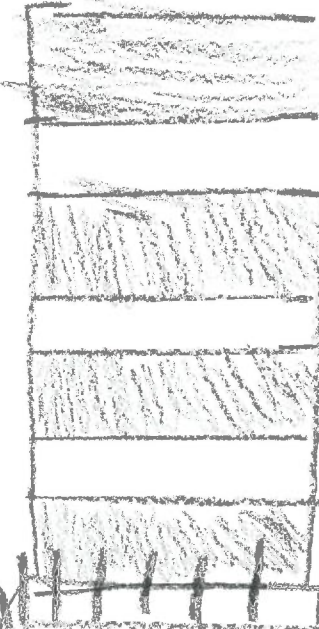
boedery

boedery

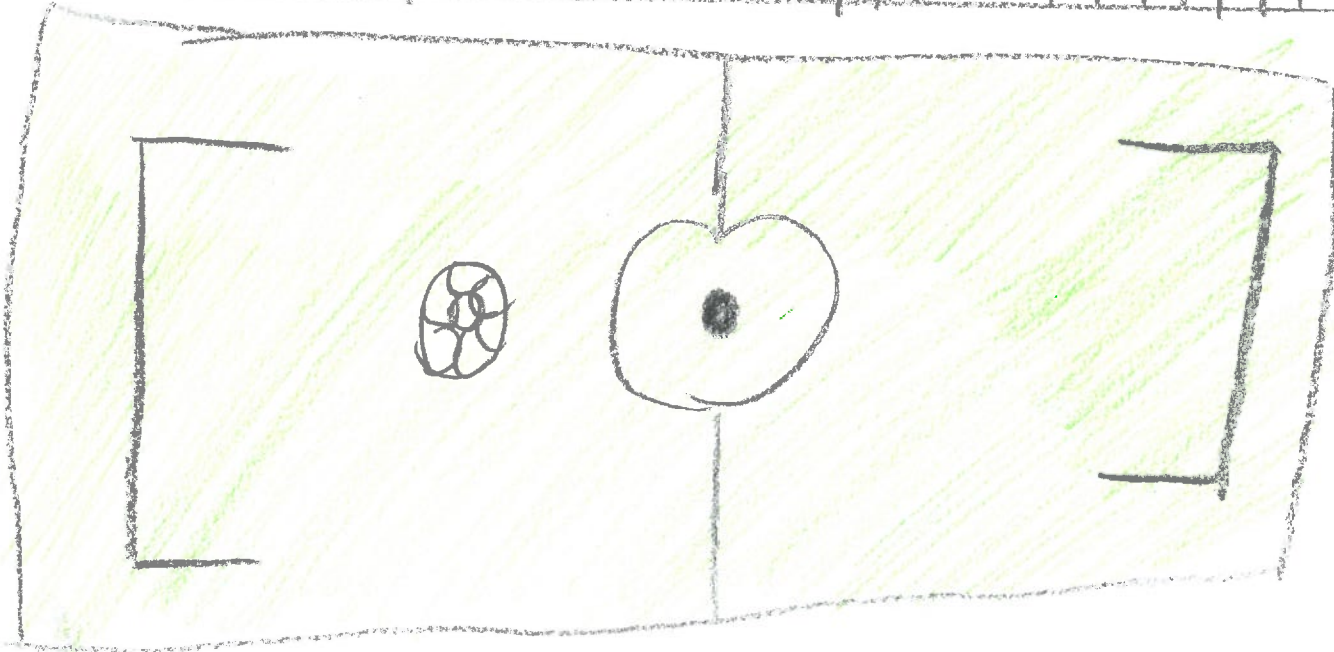
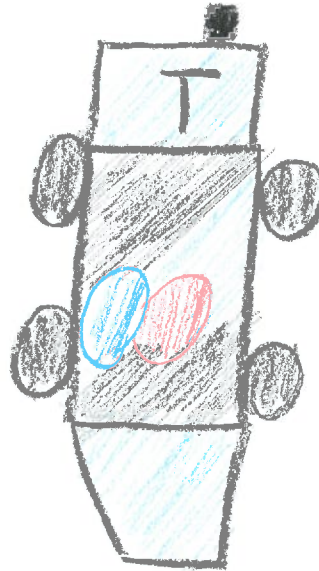
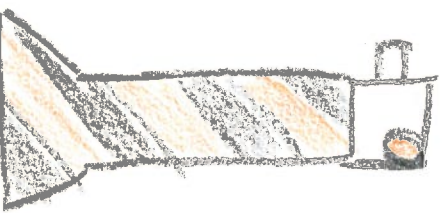
boedery

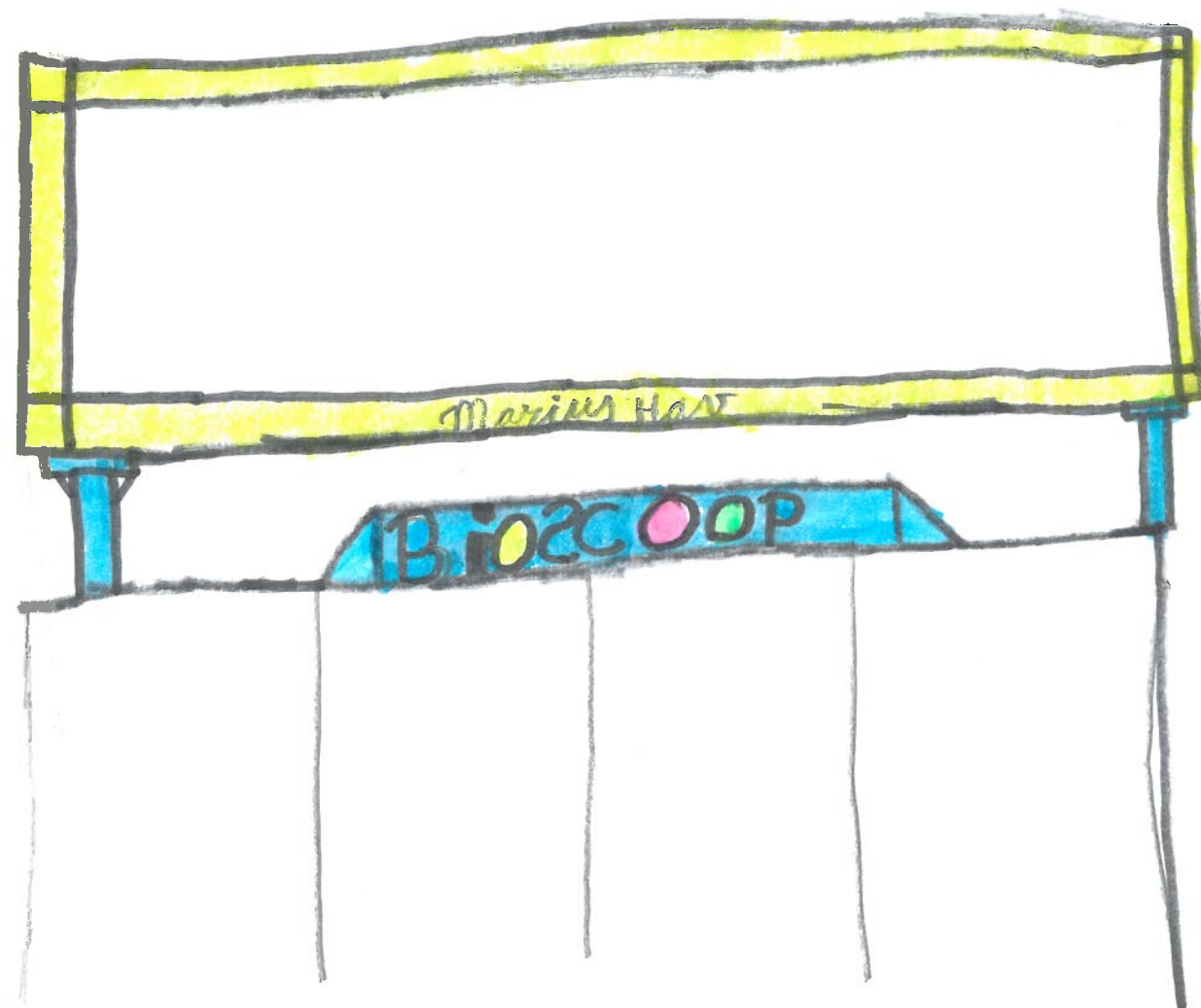
RICARDO

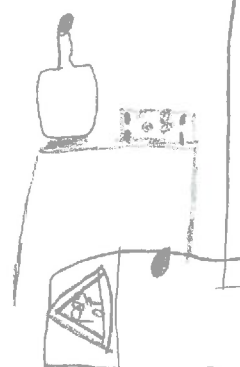
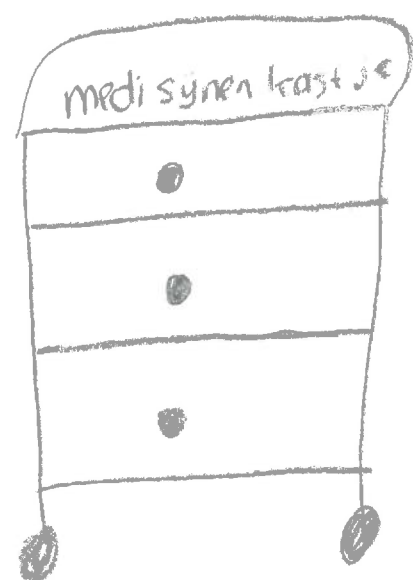
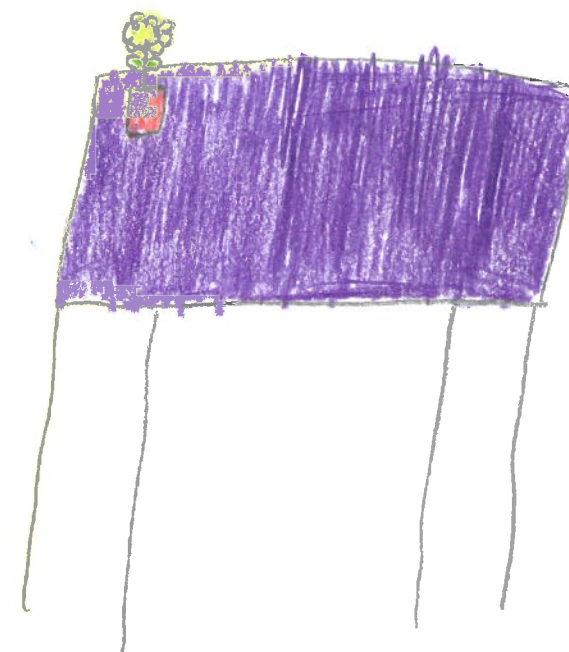
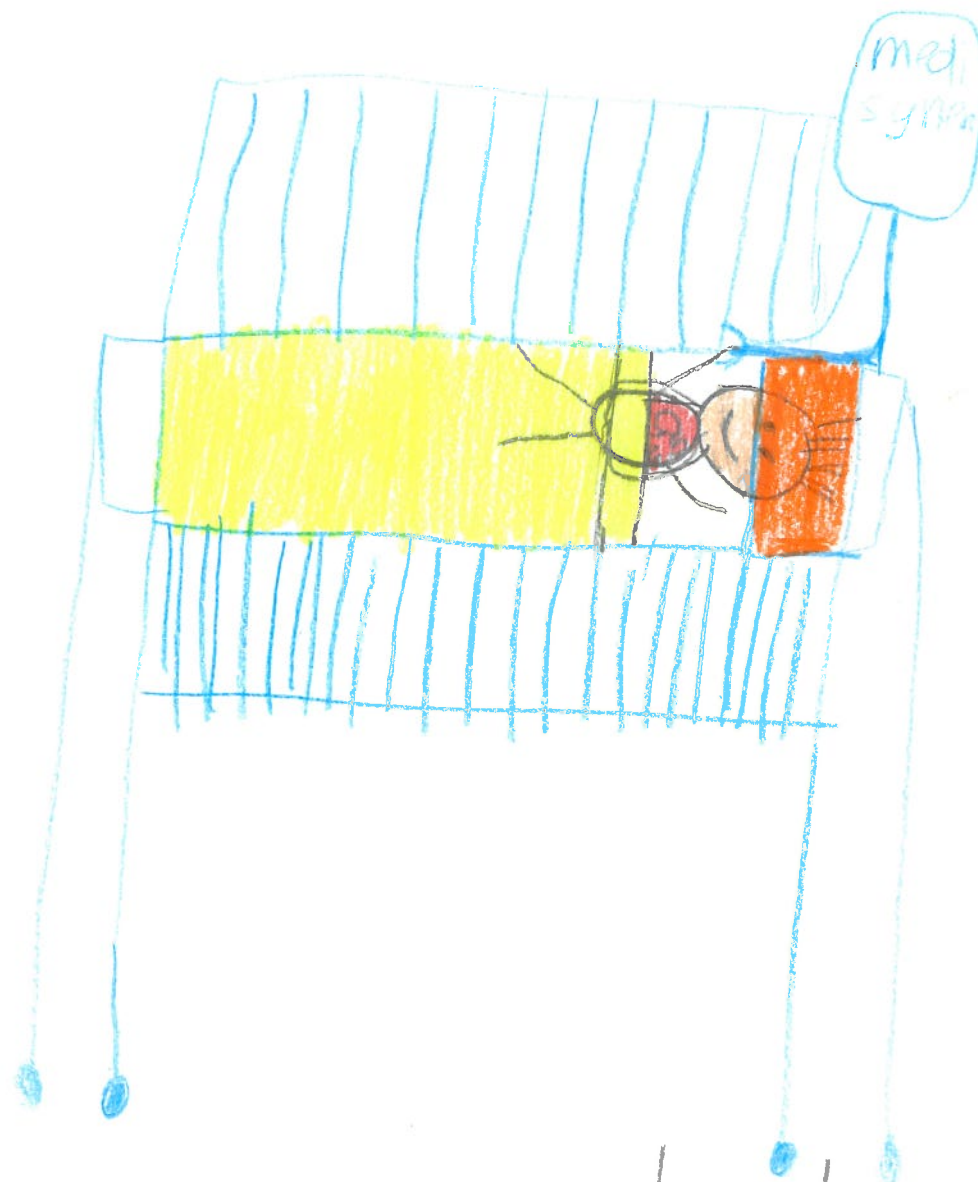
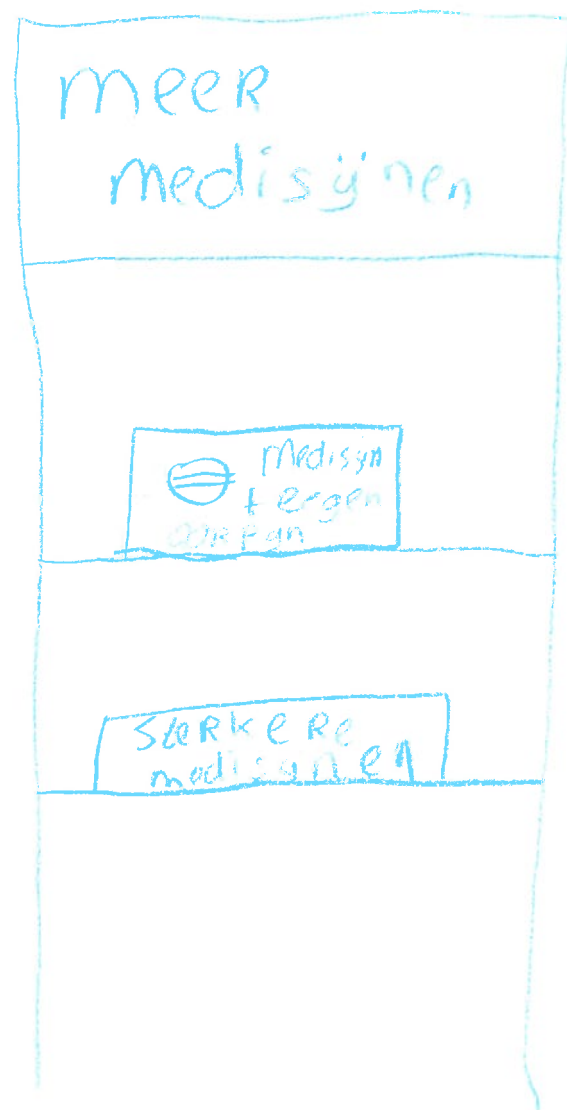

Hekken !!

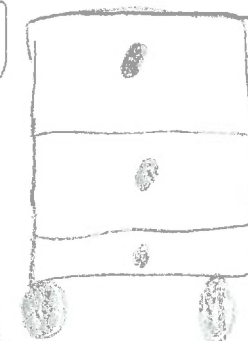
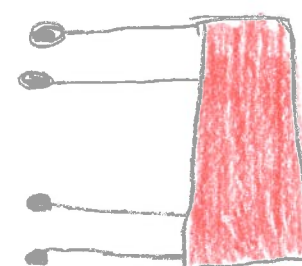

BuitenBioSCoop

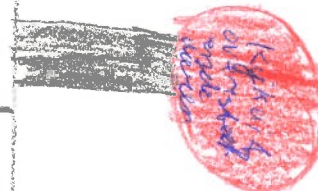
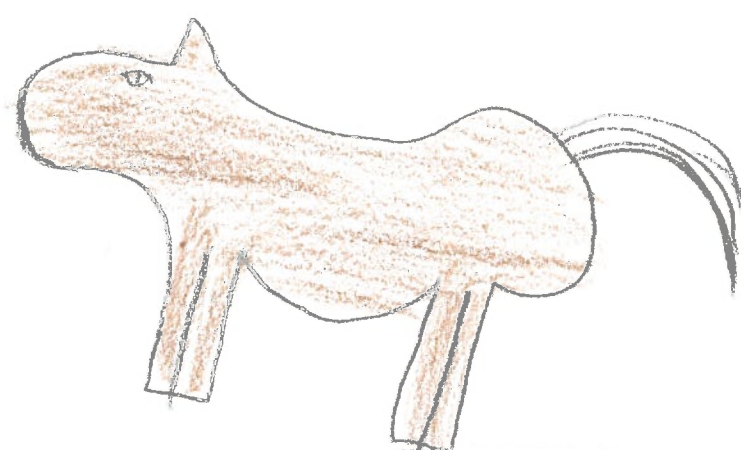
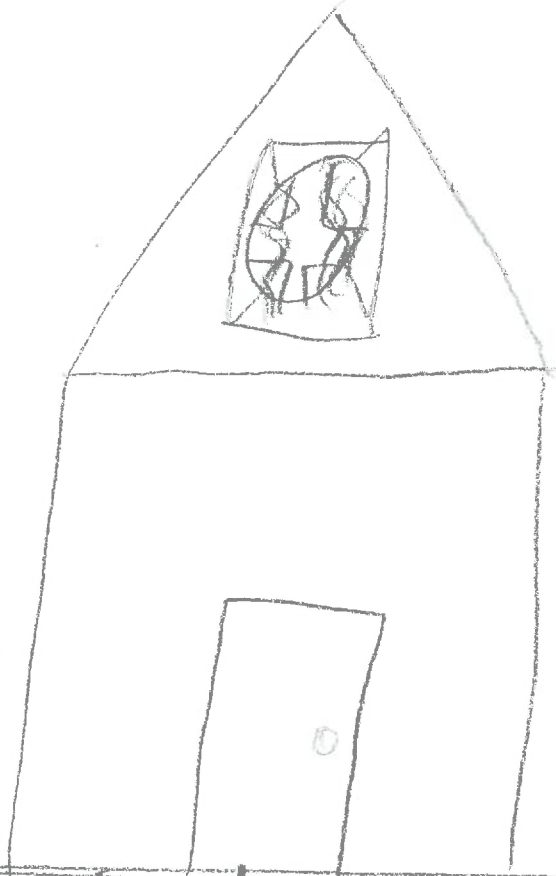
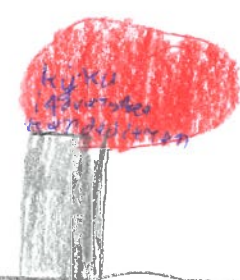
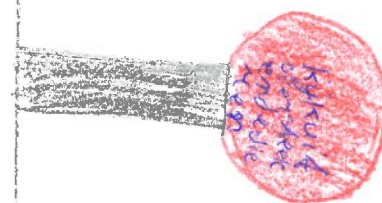
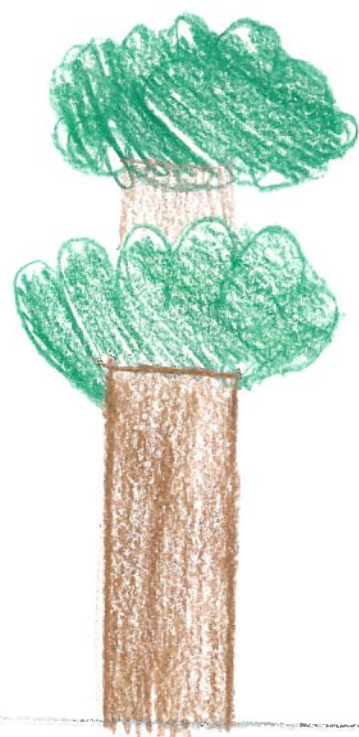

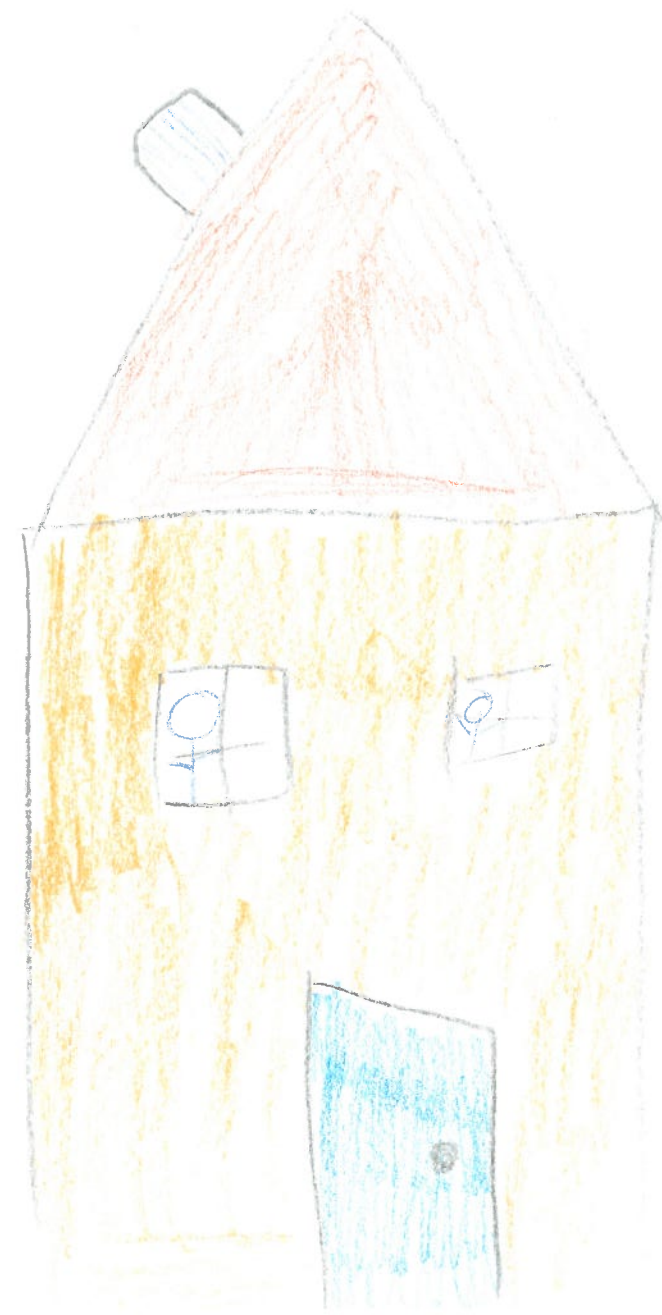
Spektramer

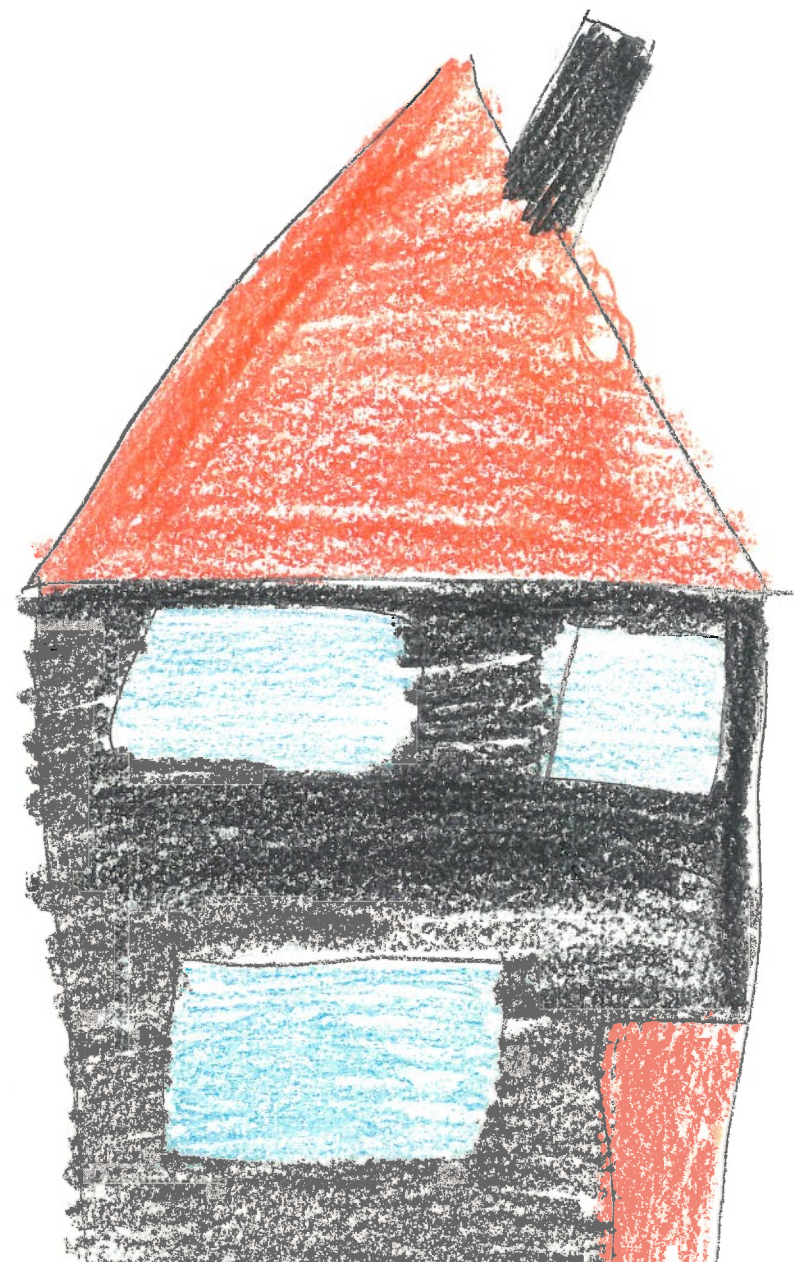
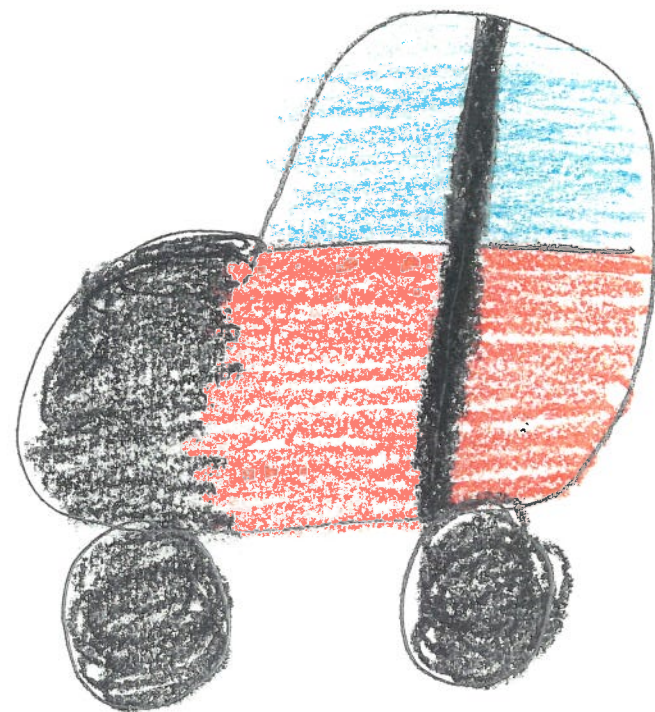
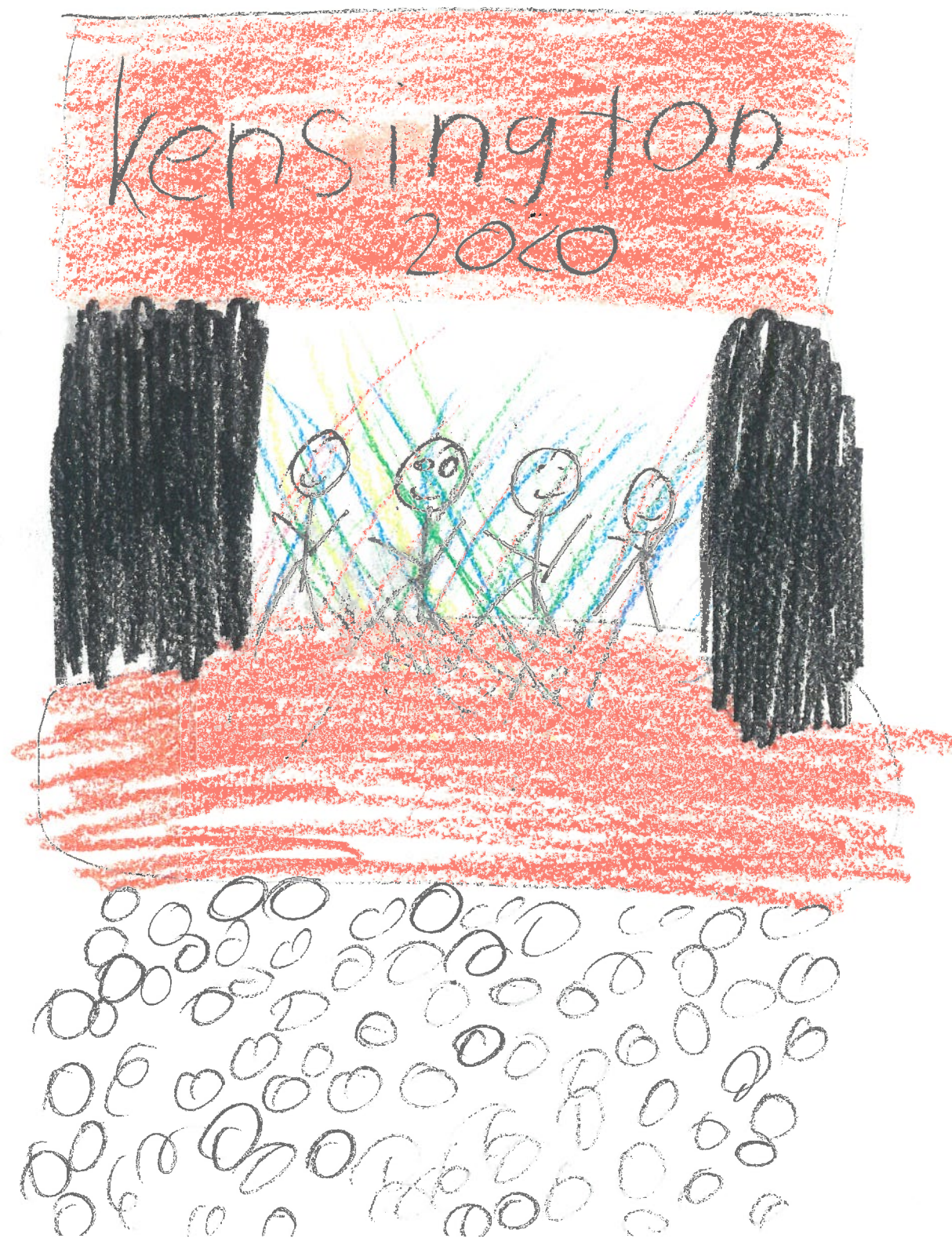
Stefanie

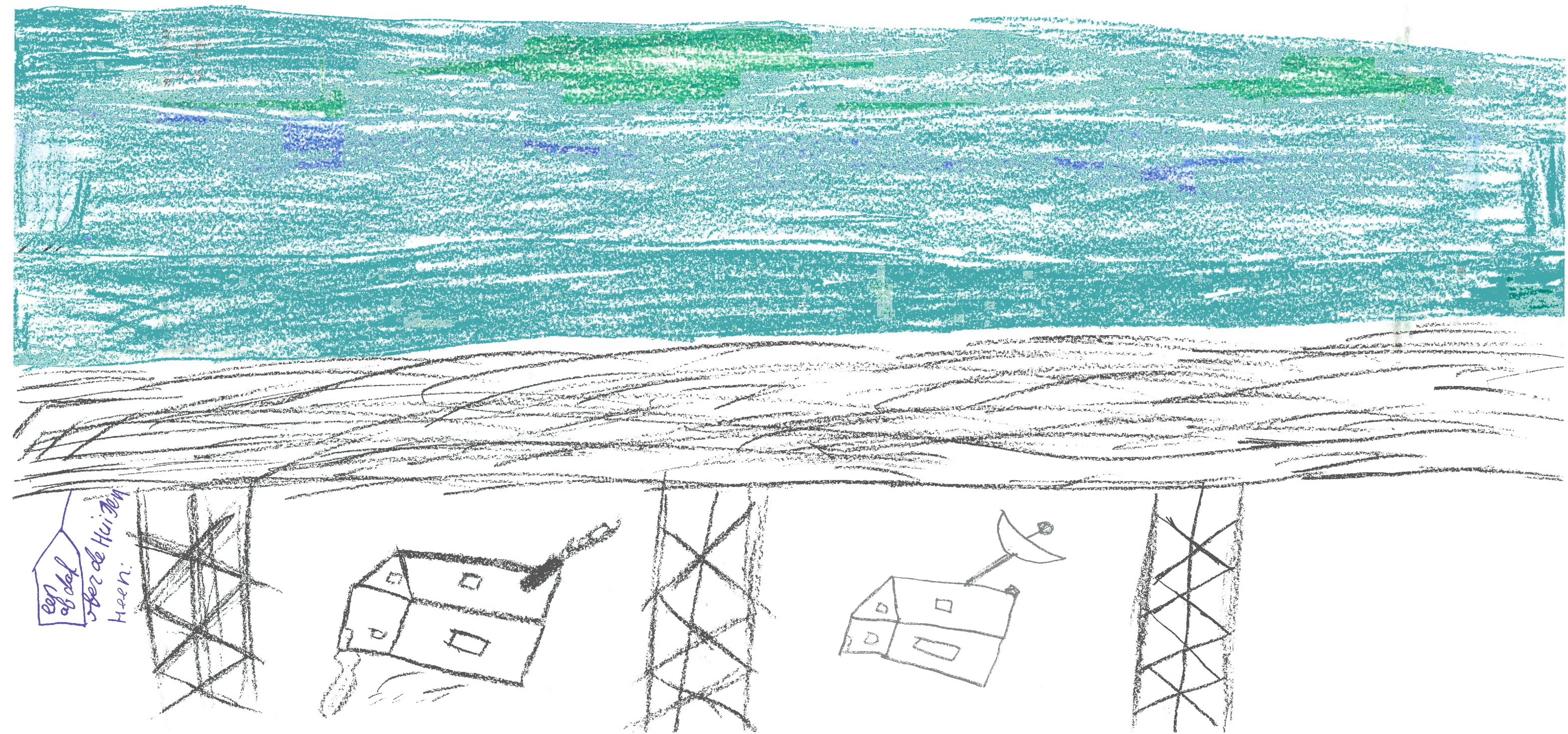
nora perdok

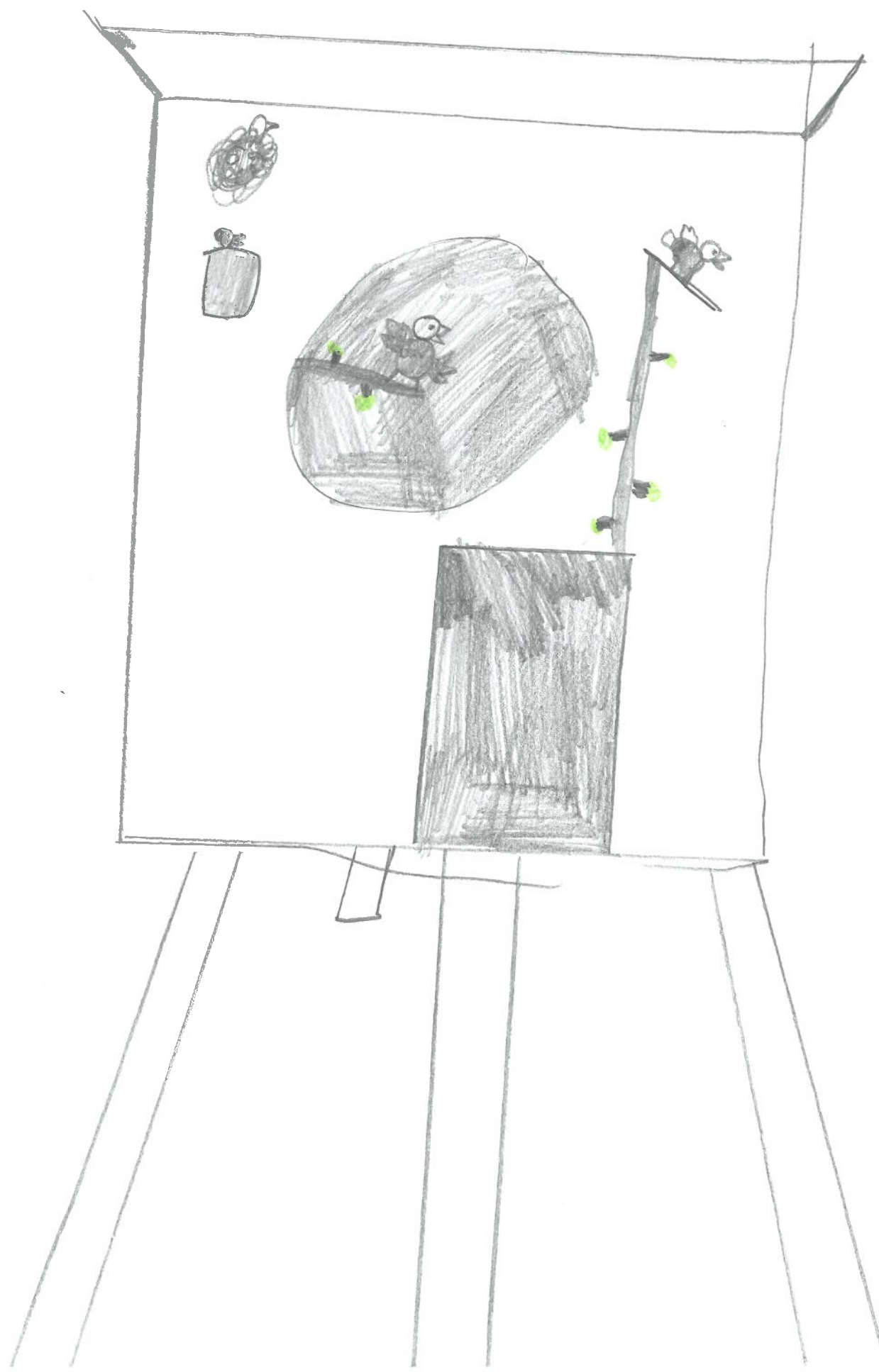
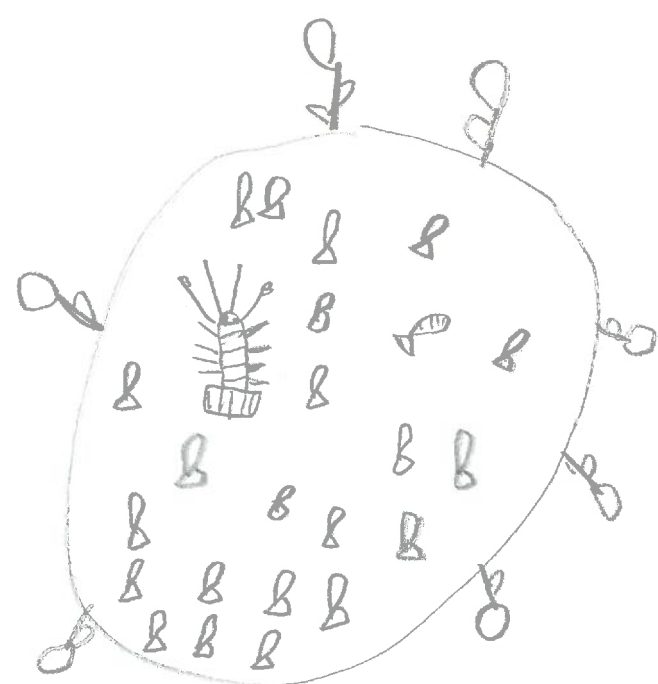
georgina broower

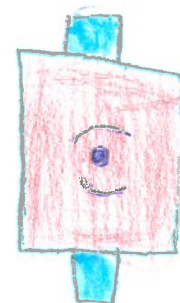

Bas 1042

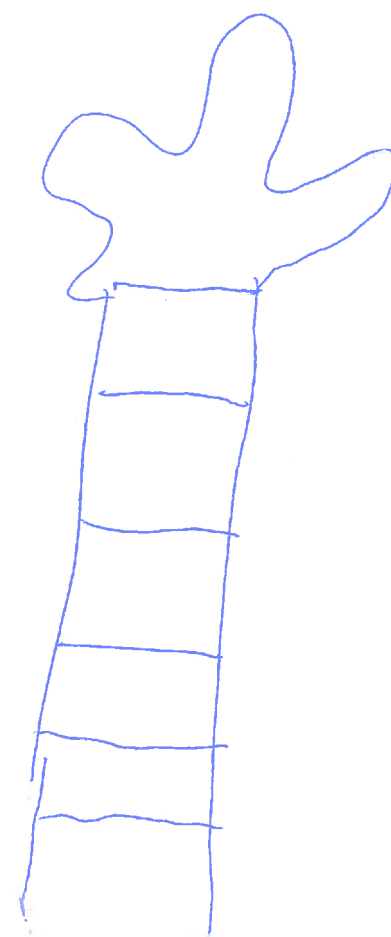

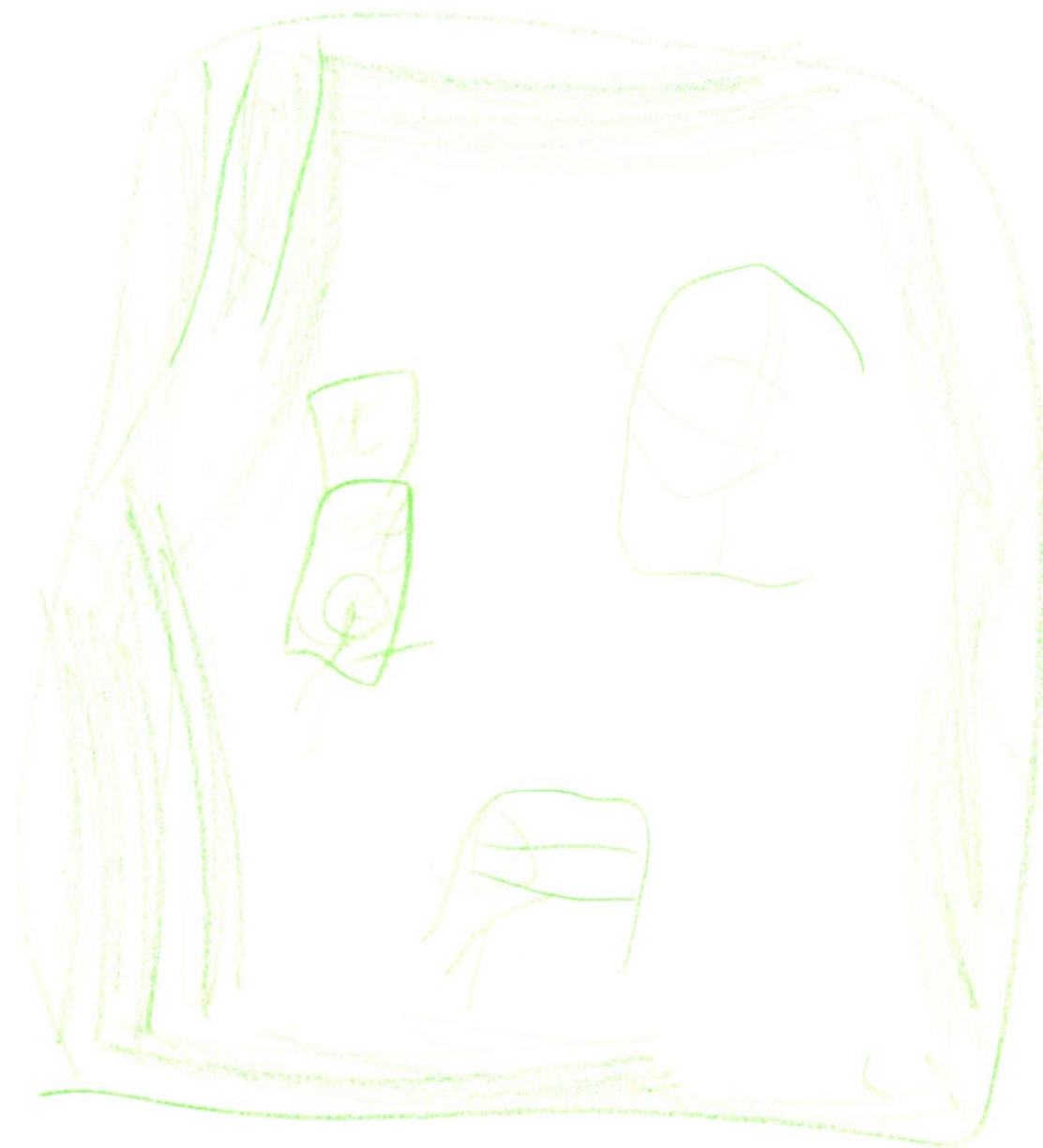
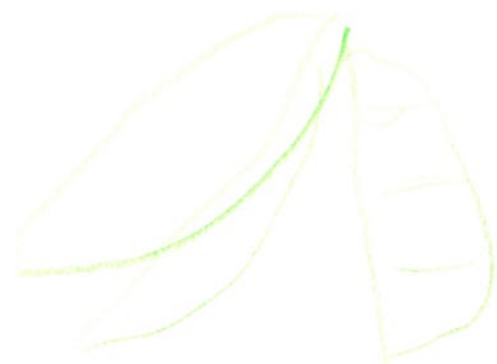
Bas 1042
Huis de Hui Jia
Huis:

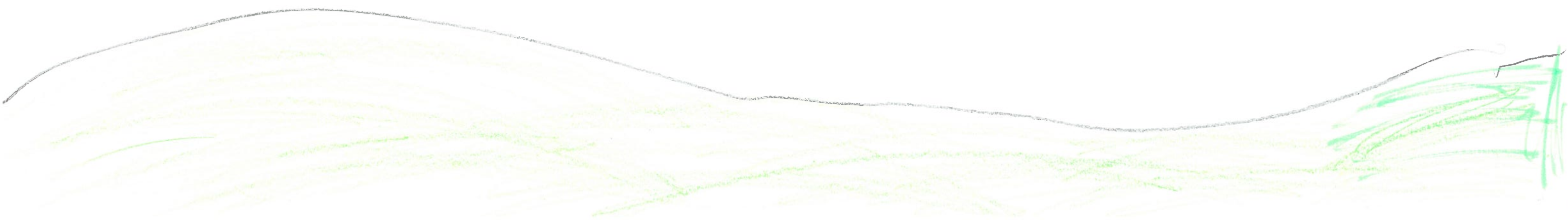

Melvin

CAY

dylano

vis menschen
Dennis

Natuur
gebied

geen huis en

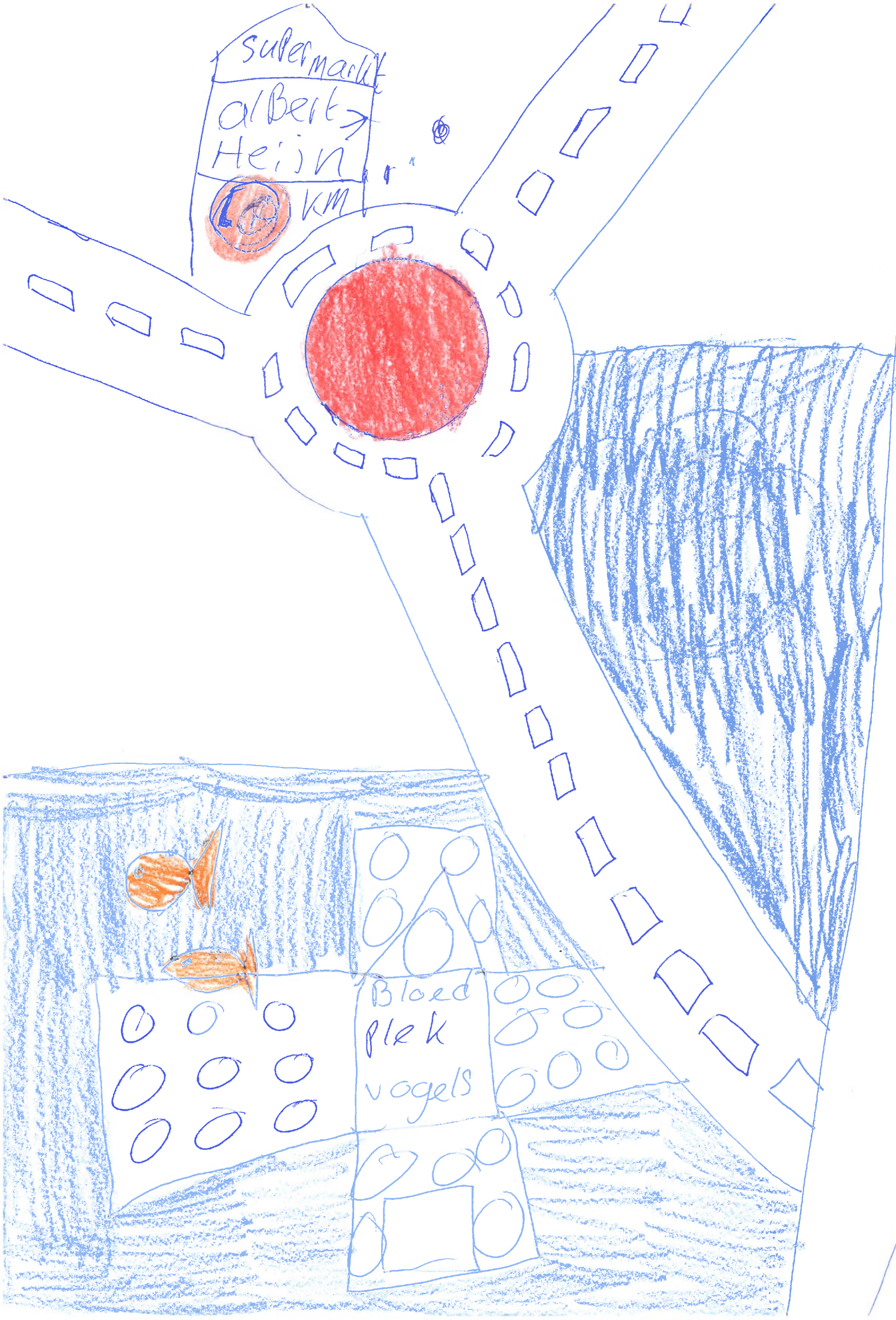
Beschermde

Mensheid
weg

eiland

water

Deen
Meer Natuur
ZOMG Baten worden clixen

C.B.S. 'De Lichtboei'

Midwolda

arjen
groep 7
CBS de lichtboei

JAAR TAAI
2020
midwolda

Weg

Fiets Pad
stoep

bos

Weg

SCHOOL met zonnepanelen

Weg

Fiets Pad
stoep

Huizen

op de huizen zitten zonnepanelen

elektrische auto's

mark Norder
Groen 7
CBS. De lichtbui

AMIR GOITZ C. 11.008

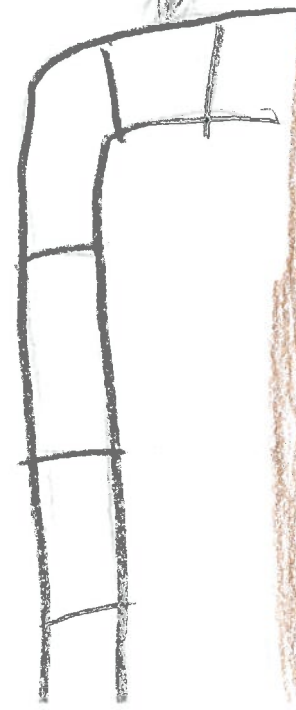
Boede Iy

Windmolen

Zonne
panele

Water
pomp

Henkie

1500

FLORIAN

groep 6

CBS LICHTBOEI

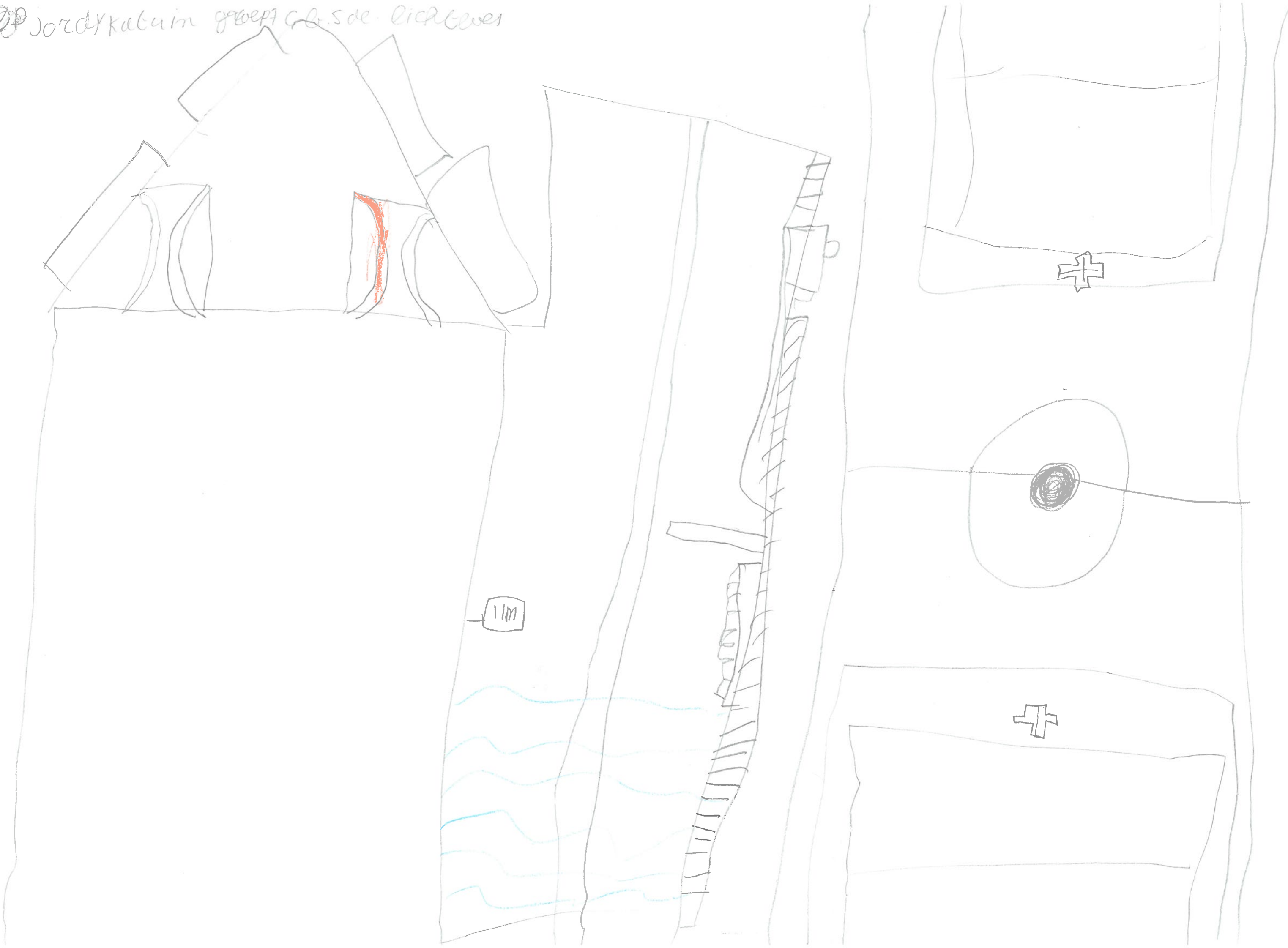
Eline Breedijk cbs de licht boei

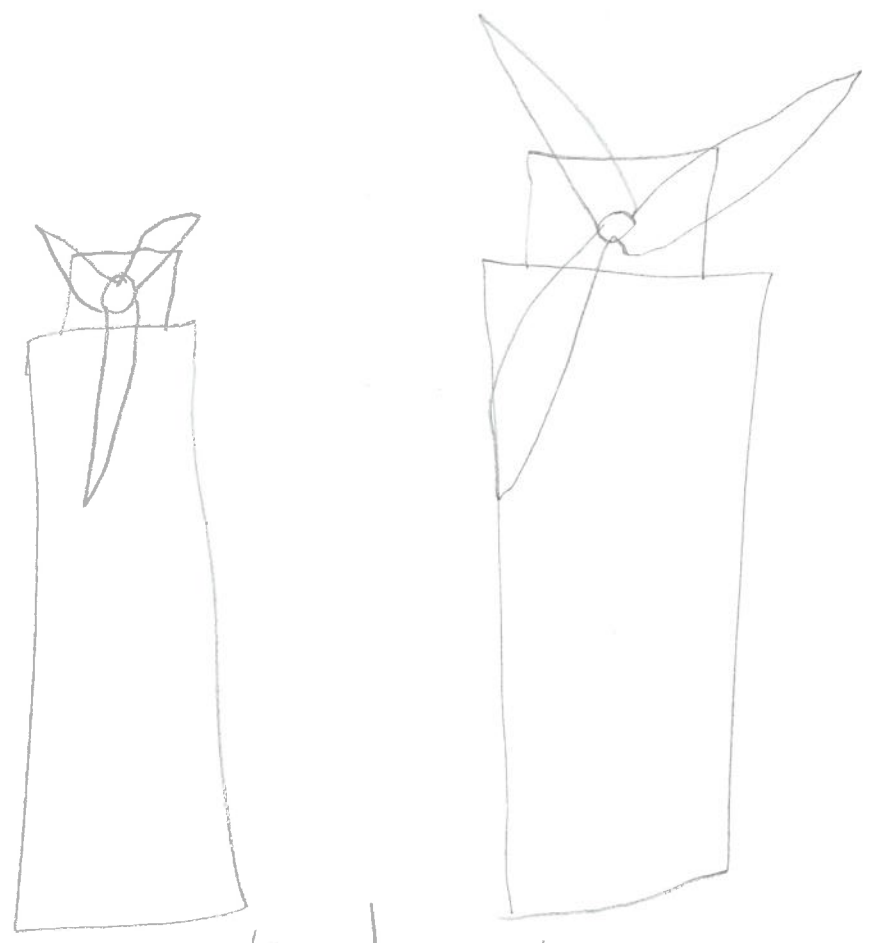
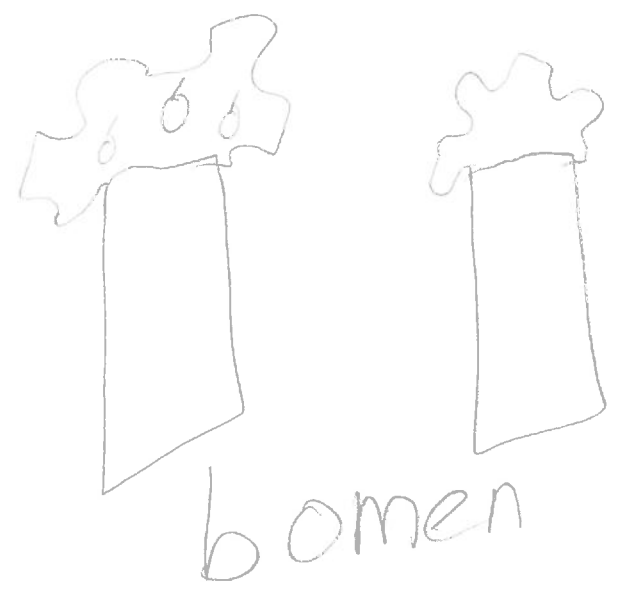

artjan groep 7 school = c.b.s. de lichtloei.
mekelenkamp

01 Jordykabin groep c & s de. lichtwer

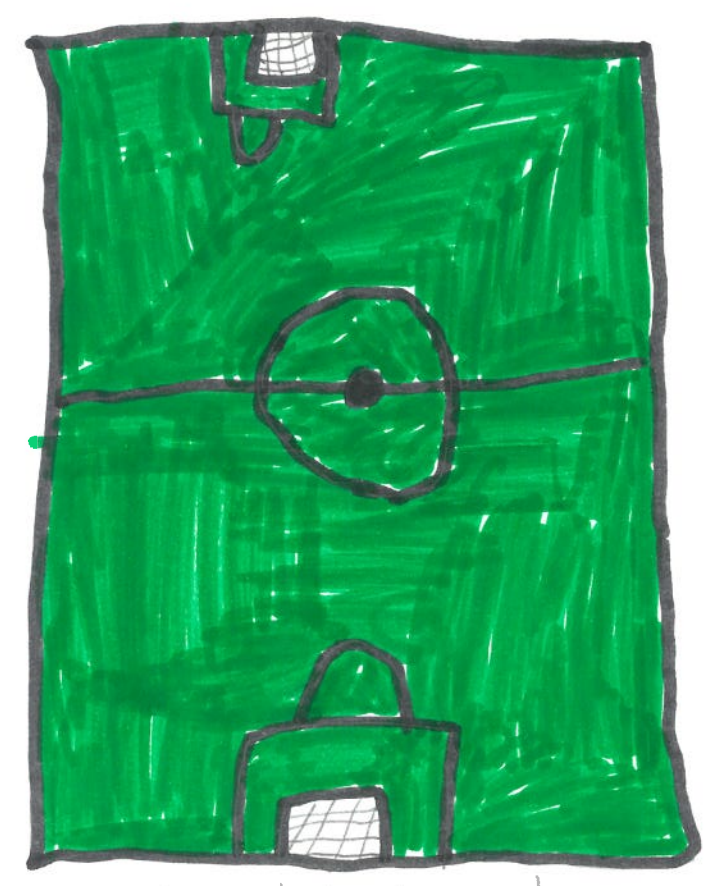
Windmolens

dik!

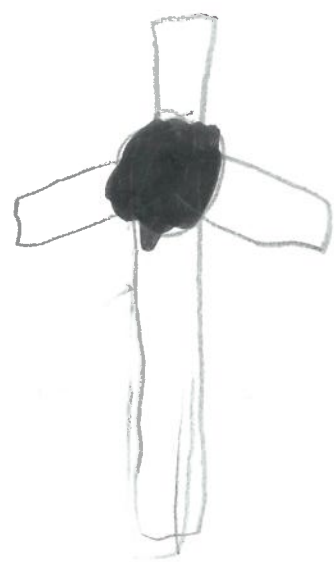
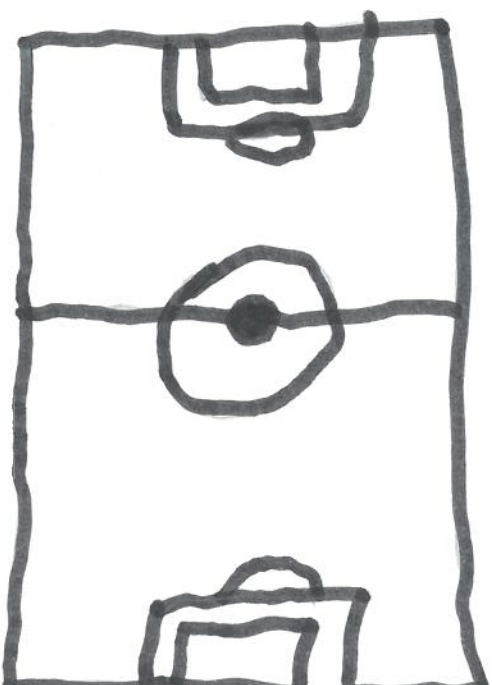
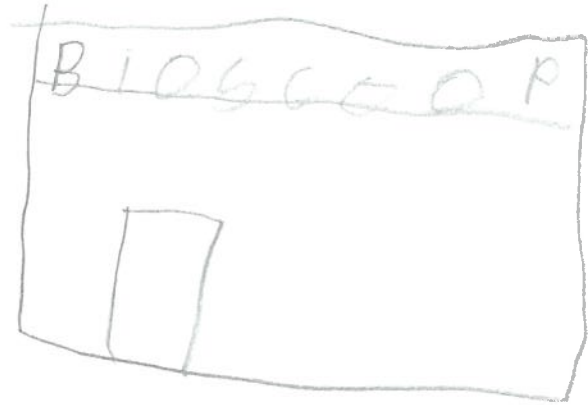
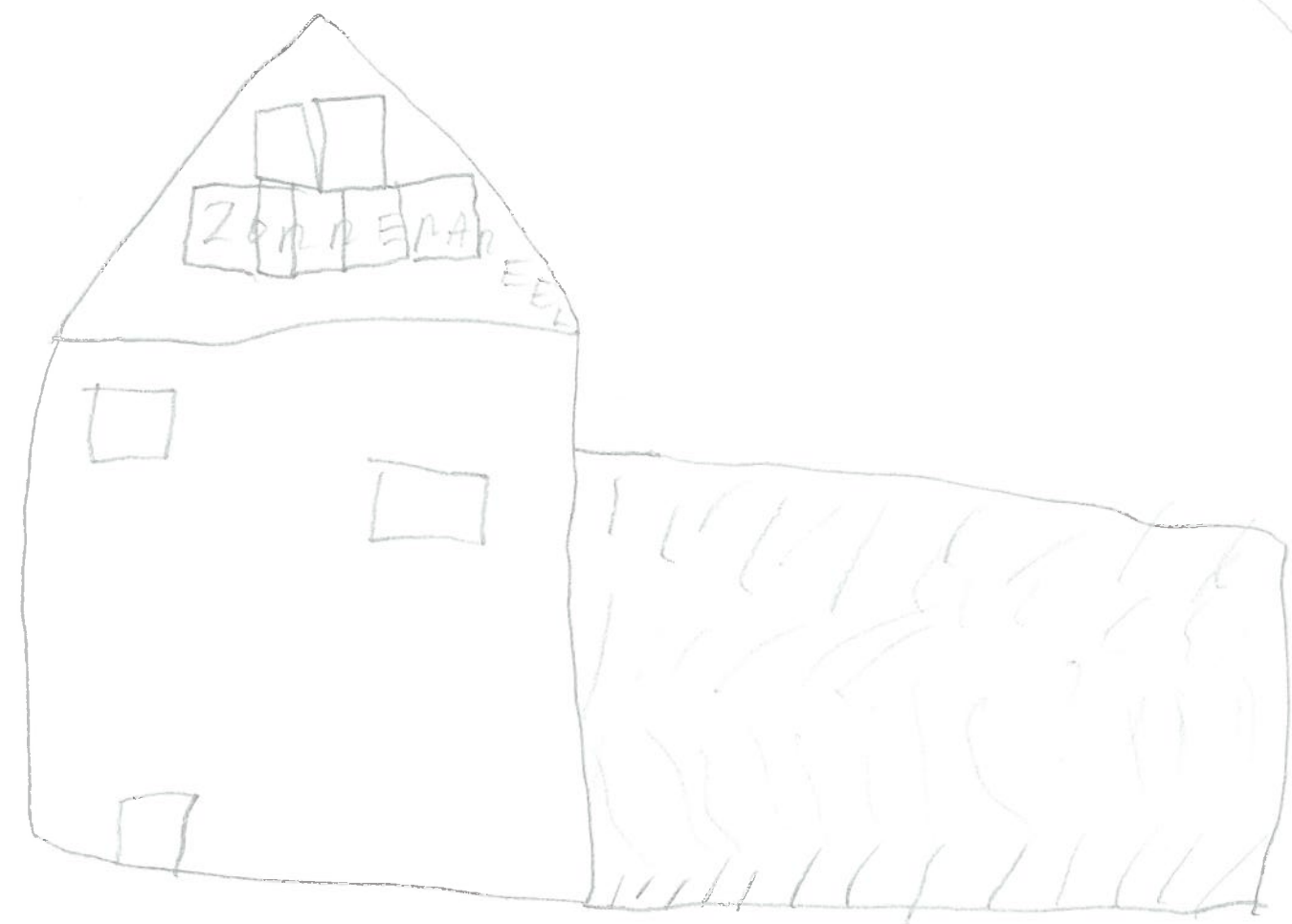
geen auto's diesel en benzine

elektrische auto's

Voetbalveld

Rik groep 6 B CBG de LICHTBOEI
mee FIETSEN

ELEKTRISCHE AUTO'S

DEEN DE RYNDING DEDEN TOE

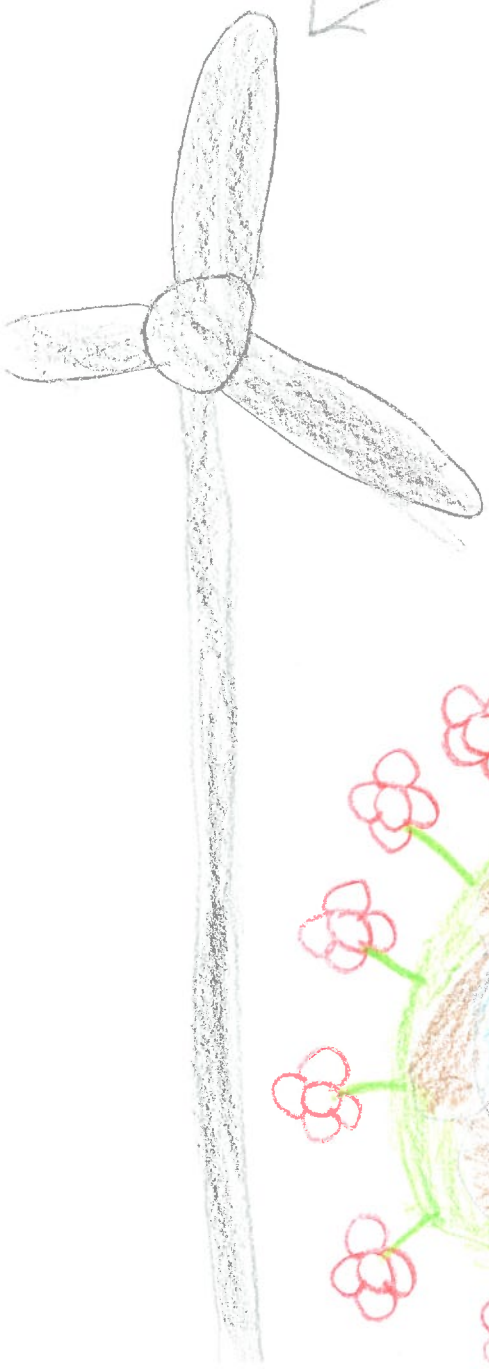
Tessa
C.B.S. de Lichtboep
groep 7

goede
ziekenhuizen

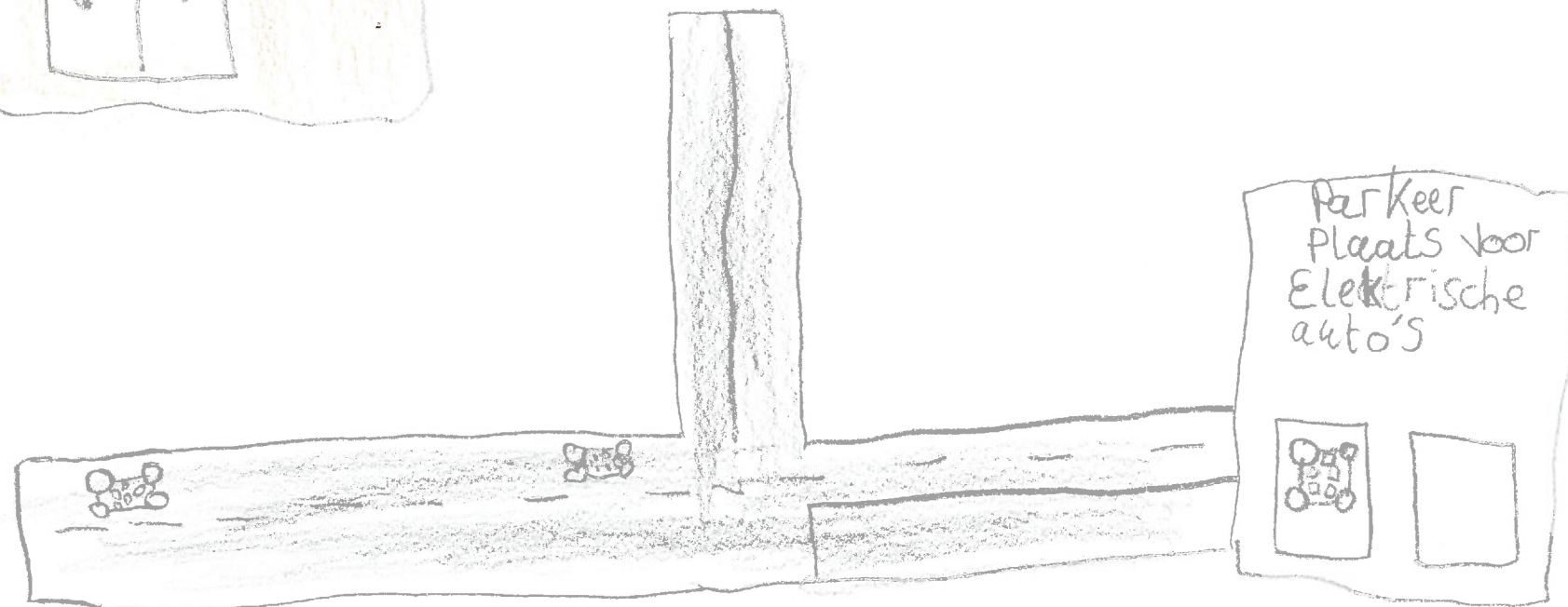

Goede leeraren
Goede cursussen

Windmolen

Vijver met stijgers
en bloemen

maïs op land

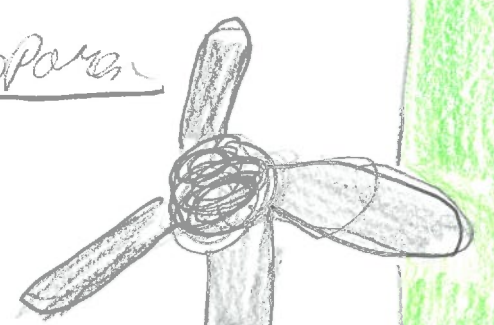
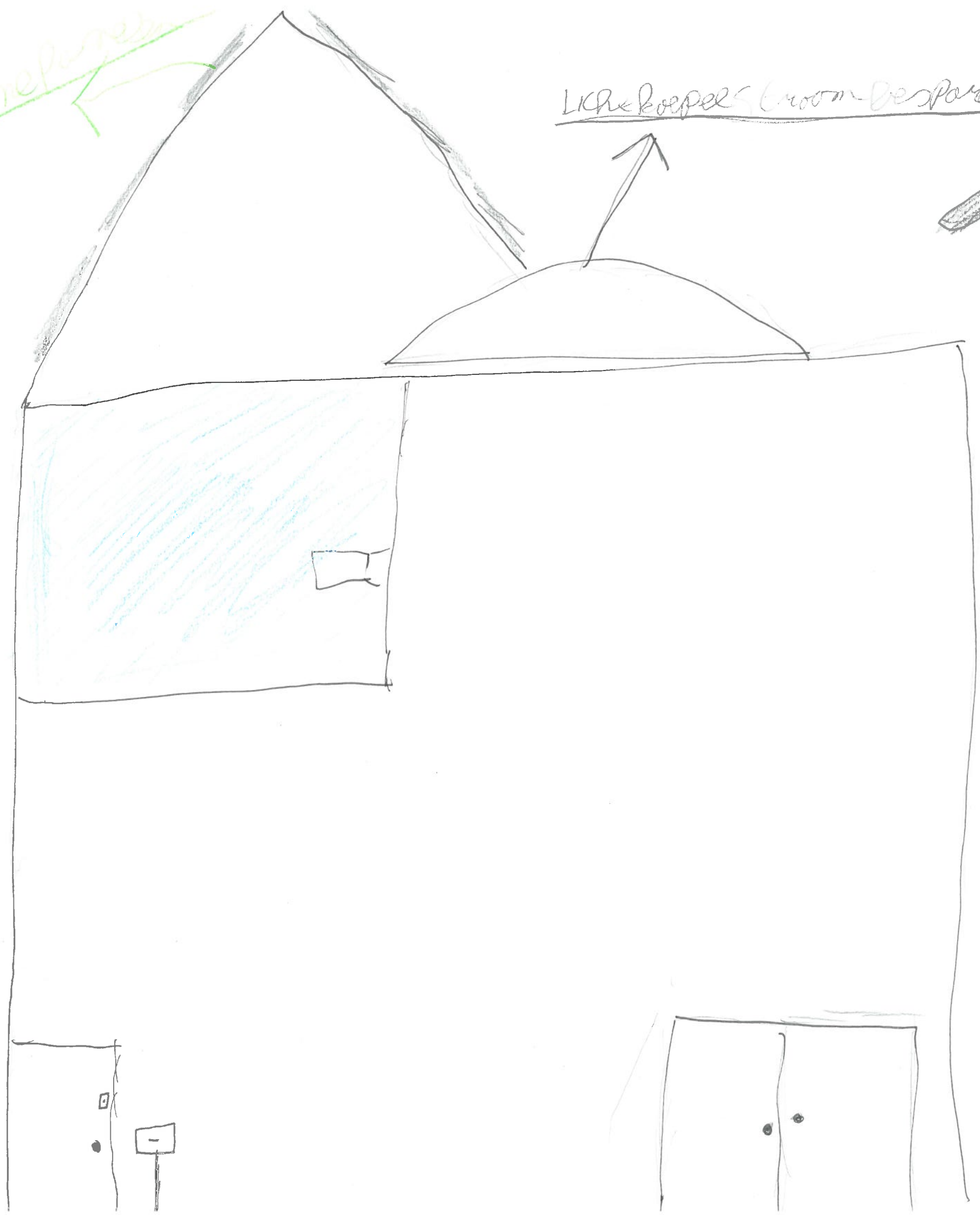

naam: Iris Vullings
School: CBS de Lichtboel
Groep: 7

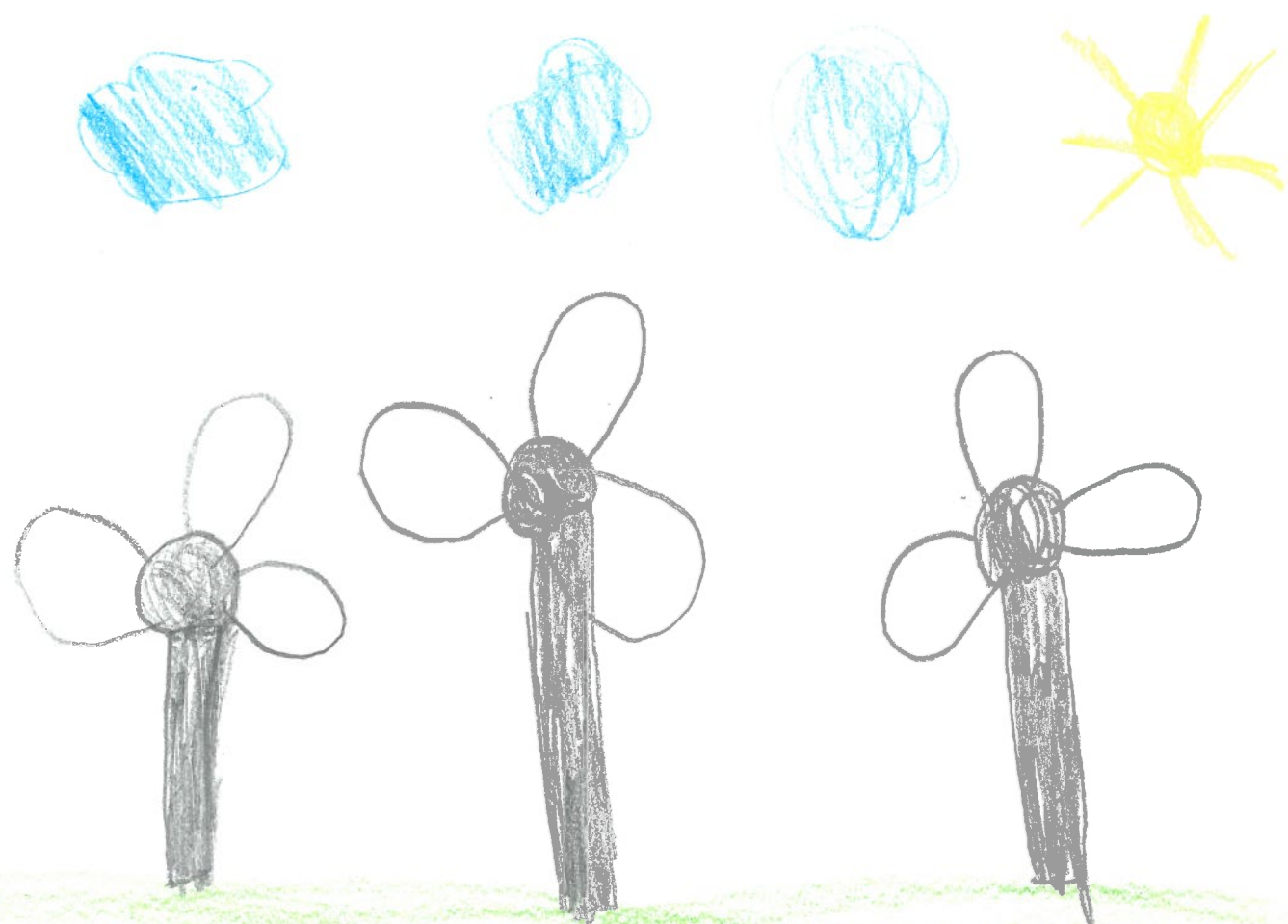
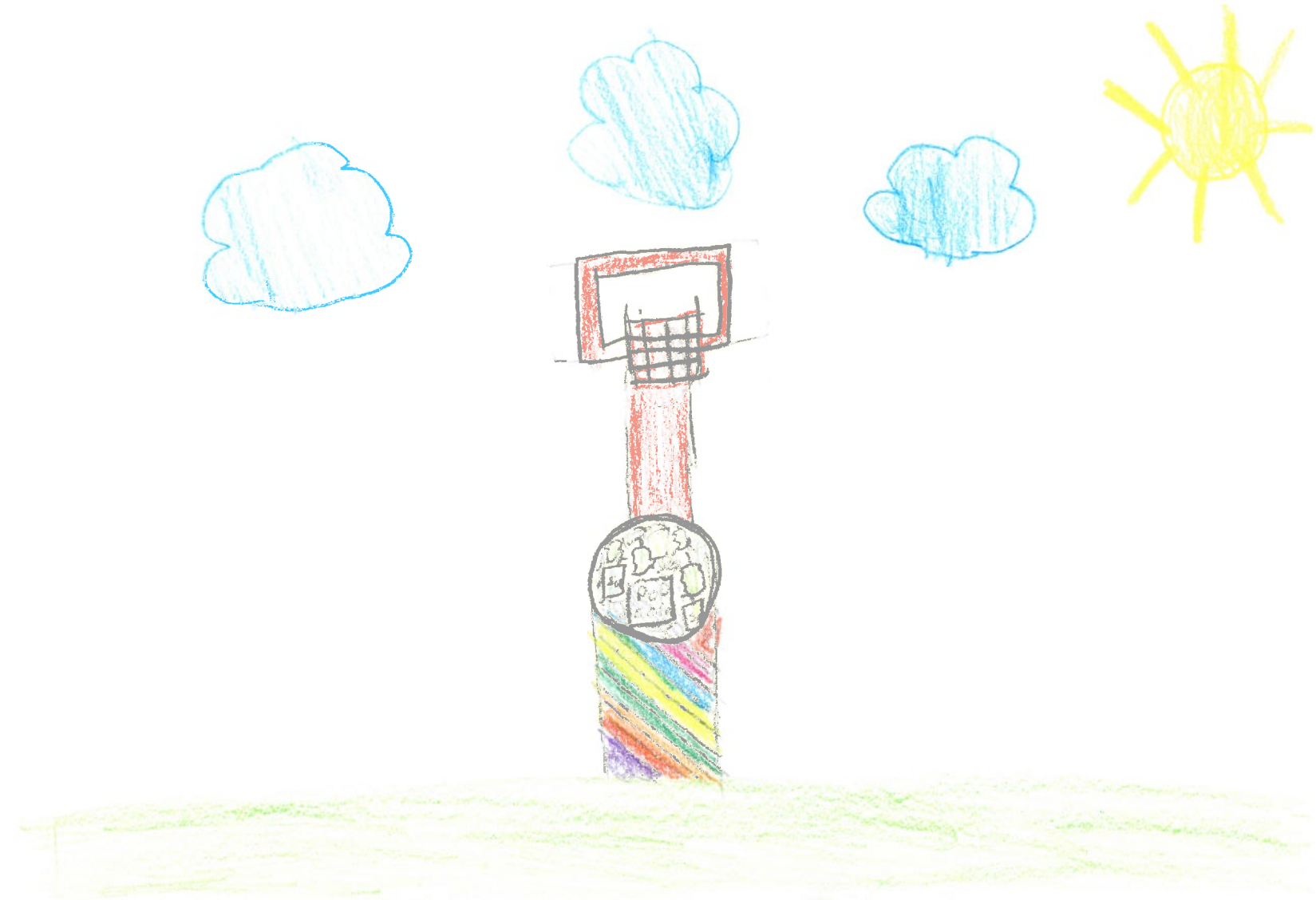
zonnepaneel

Lichte Boepels Groen De Sporen

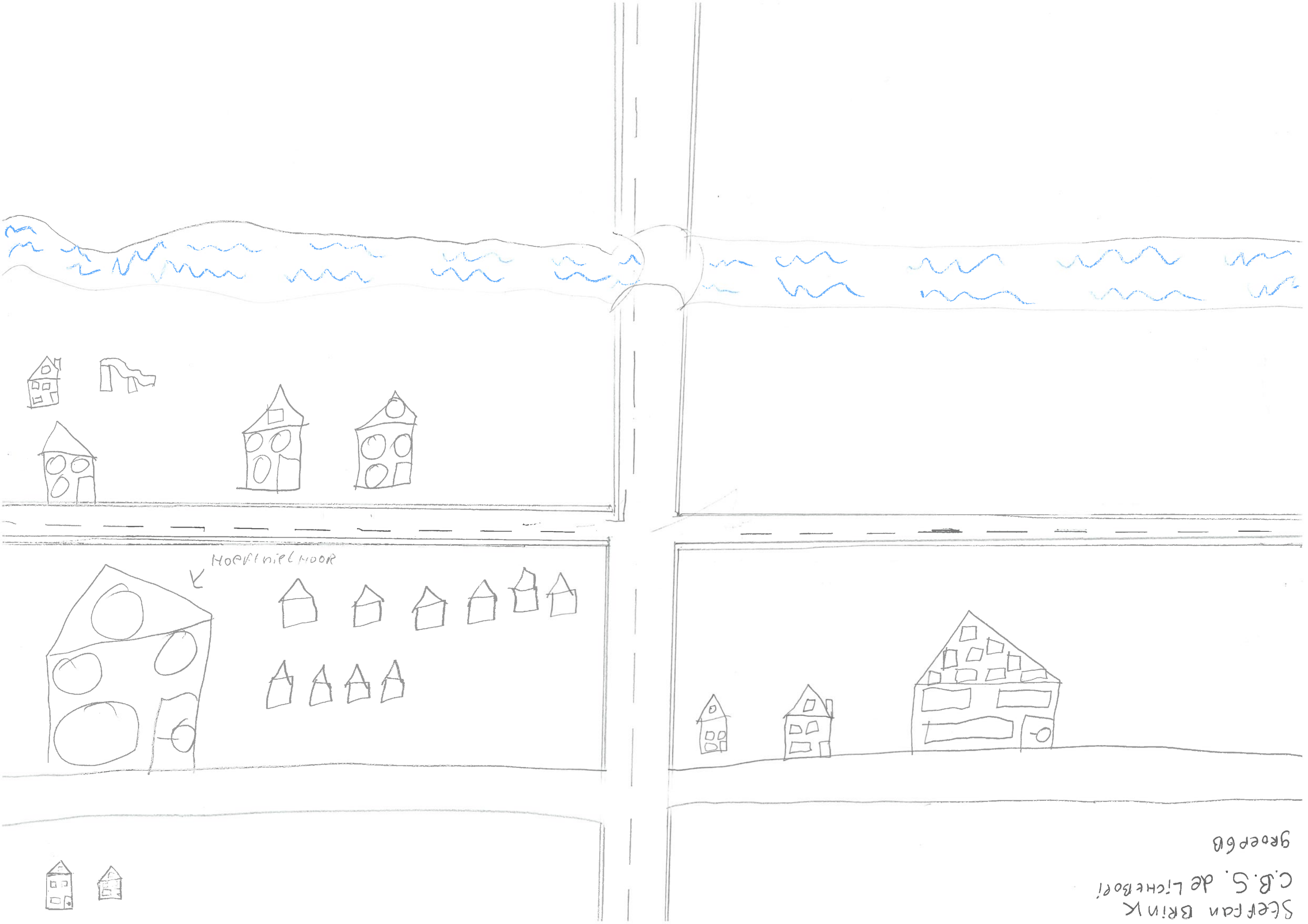
Boord van der wal groep 7 ch. sch. Lichte Boei

mila groep 6 c.B.S. De Lichtboei

Ronaldinho
S b.5 d. Lichilbo
groen 7

Hoeft niet hoor

Stefan Brink
C.B.S. de Lichtboer
groep 6B

nummer 41 a klas = 7 school = C.B.S. de lichtboei

meer
vogels

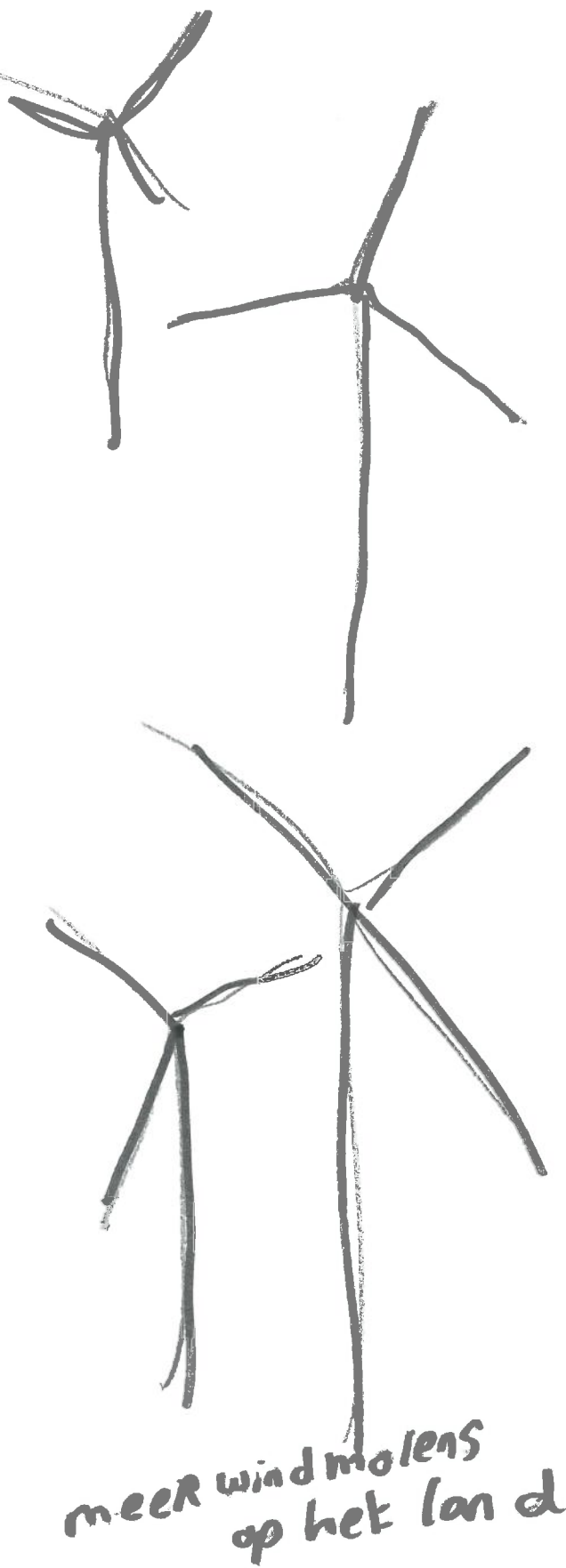
zwembaden

meer windmolens

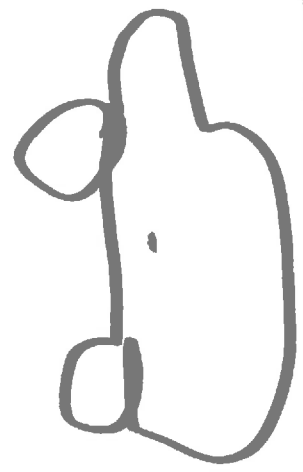
meer
dieren

meer
planten

Naam MIRTHA
Klas 7 groep
School C BSO de CAT boei

meer windmolens
op het land

dat de
autos
niet op de

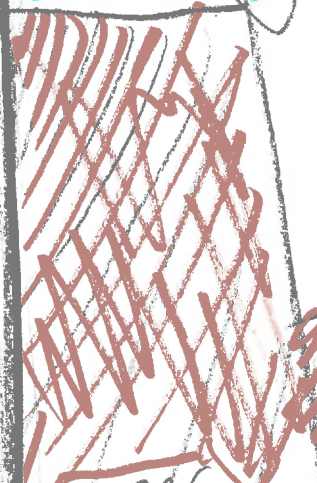
Eerst
paden

gaan

veilige
fiets-
paden

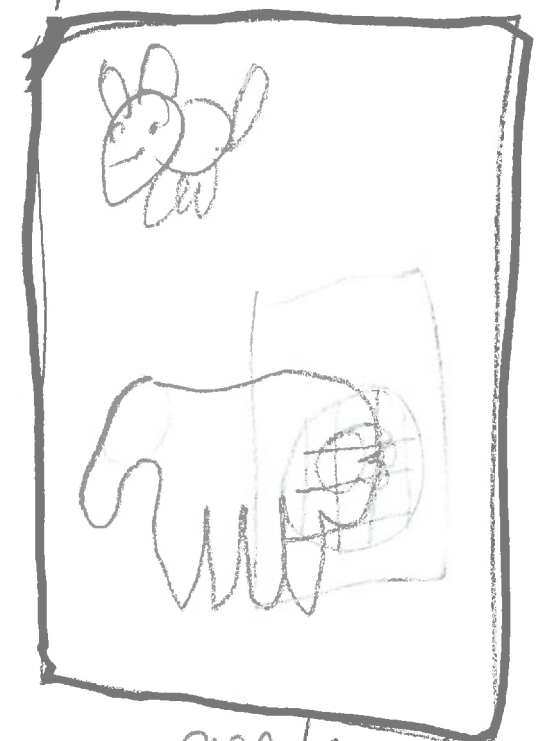
in de polder

meer
bomen
in de
polder

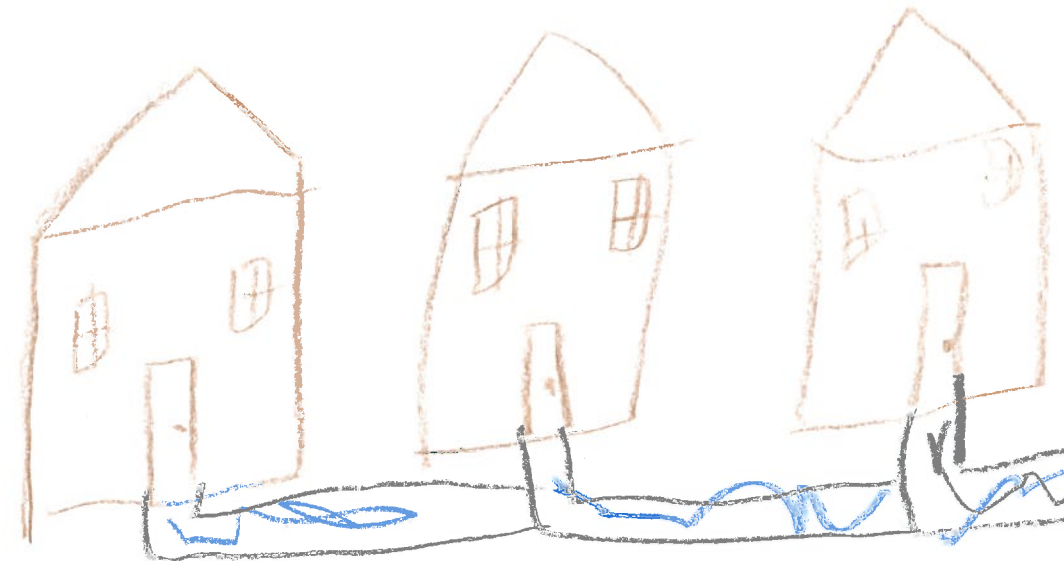
Hek

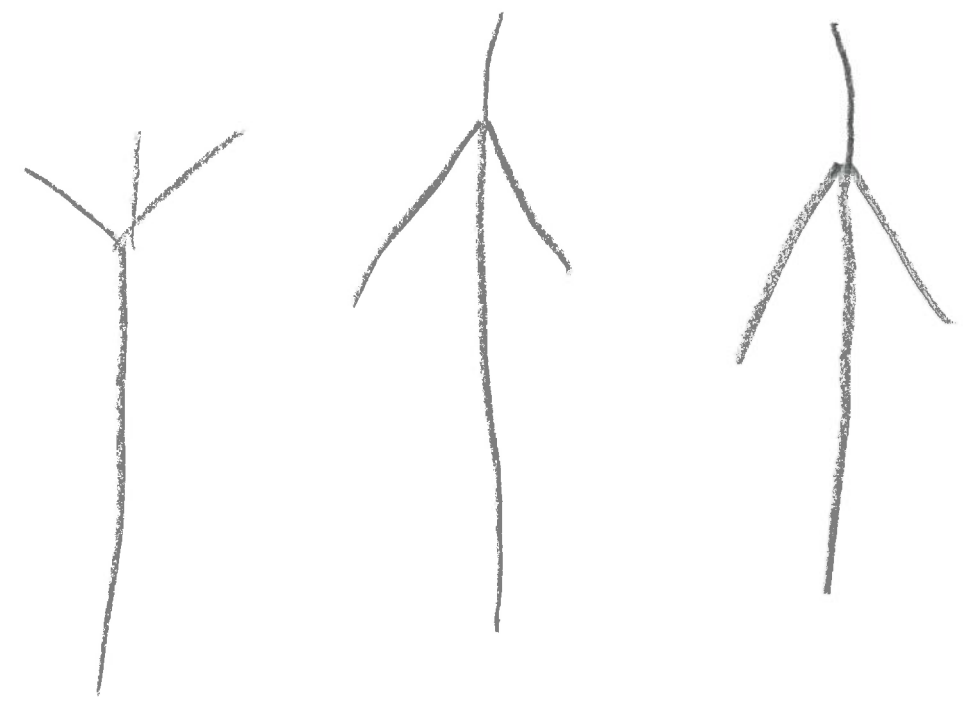
goede natuur

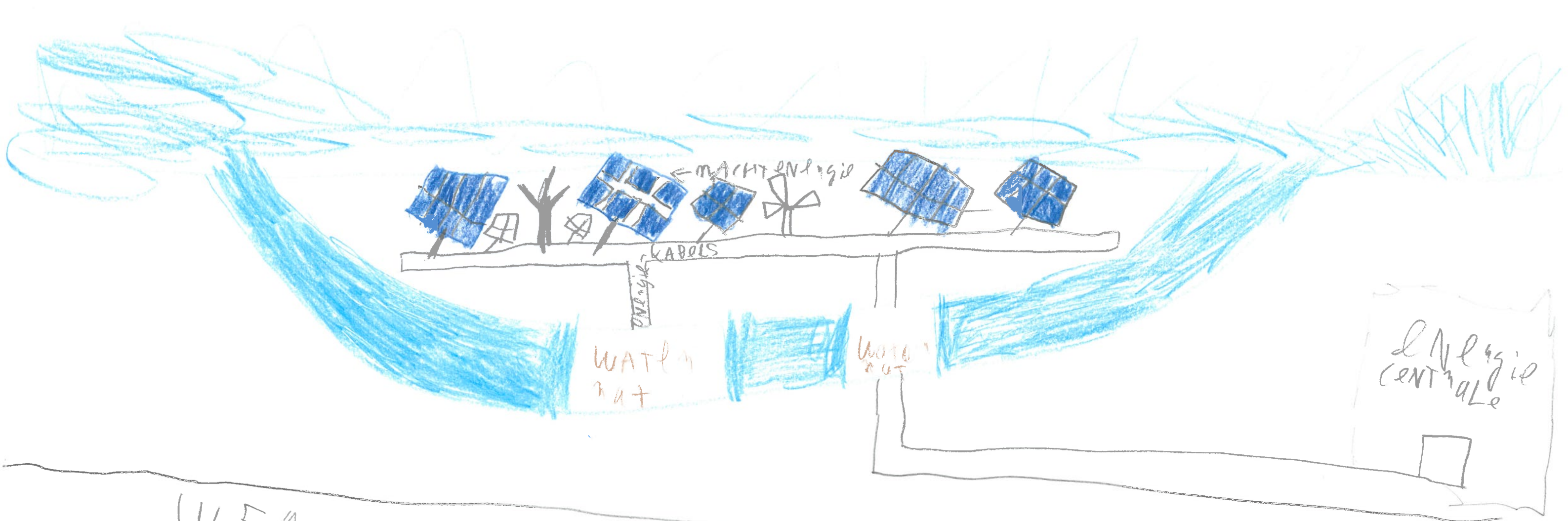

CBS DE LICHT BOU
THOM

energie
gaat naar de huizen

WEG

Huizen

Huizen

Huizen

sem
groep 7

Z.B.S. De Lichtpoer

Schone energie

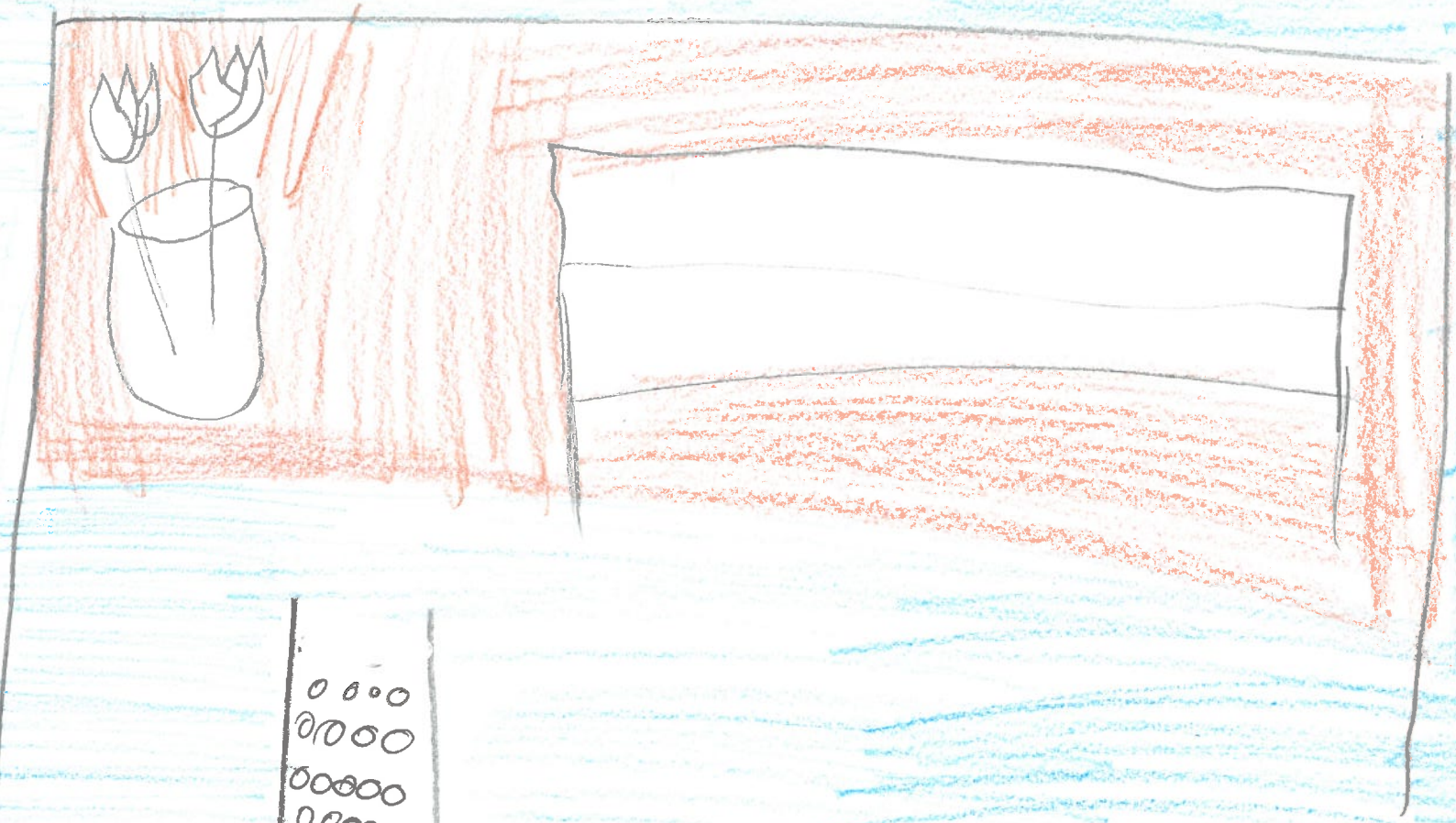

annette
groep 6
CBS de lichtzee
de zeevlaming hoort
bij leanne

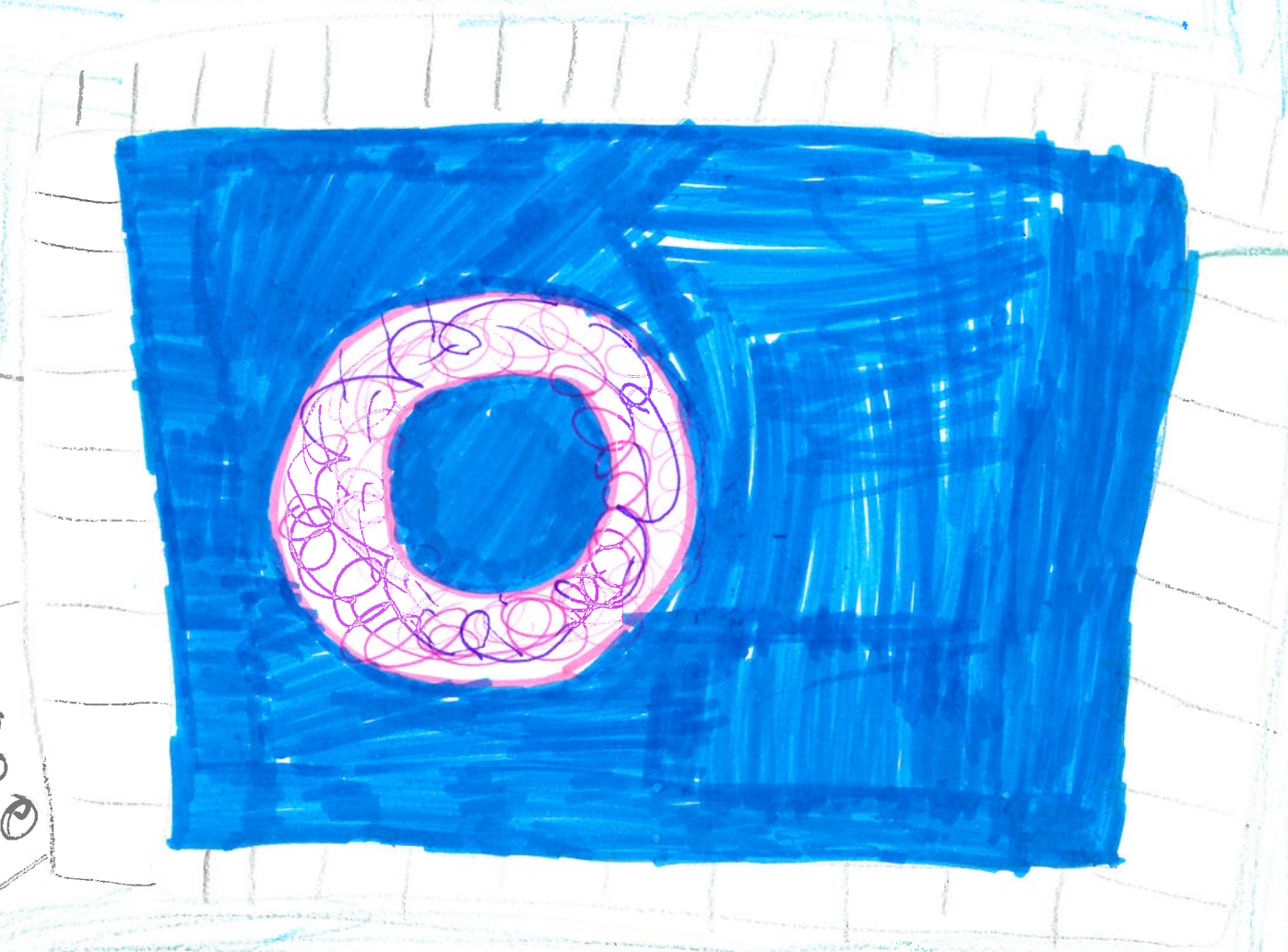
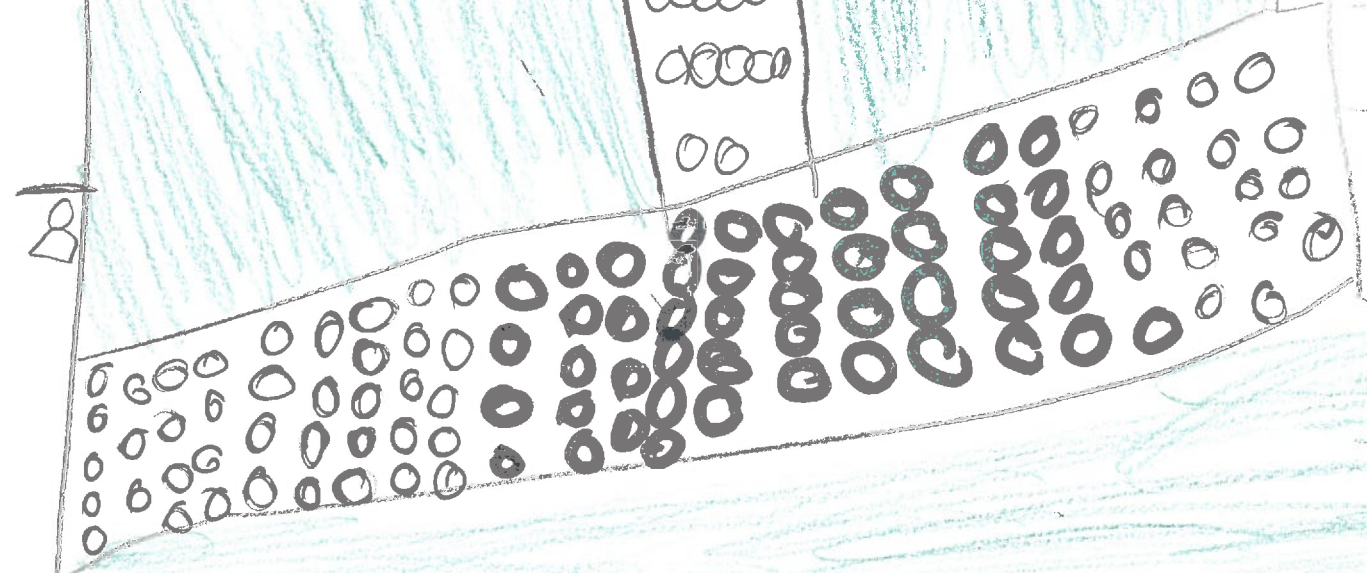

Leanne en annet te
groot.
c3c de licht 1381

Horizon

o o o
o o o o
o o o o o
o o o o
o o o o o
o o
o o o o
o o
o o
o o o
o o o o
o o o o o
o o
o o o o o
o o o o o
o o o o o
o o

Esther groep 6
C.B.S. De LichtBoei

dijk met
een gezonde
lucht & een
windmolen. -7

Vijver!

Bloem
en →

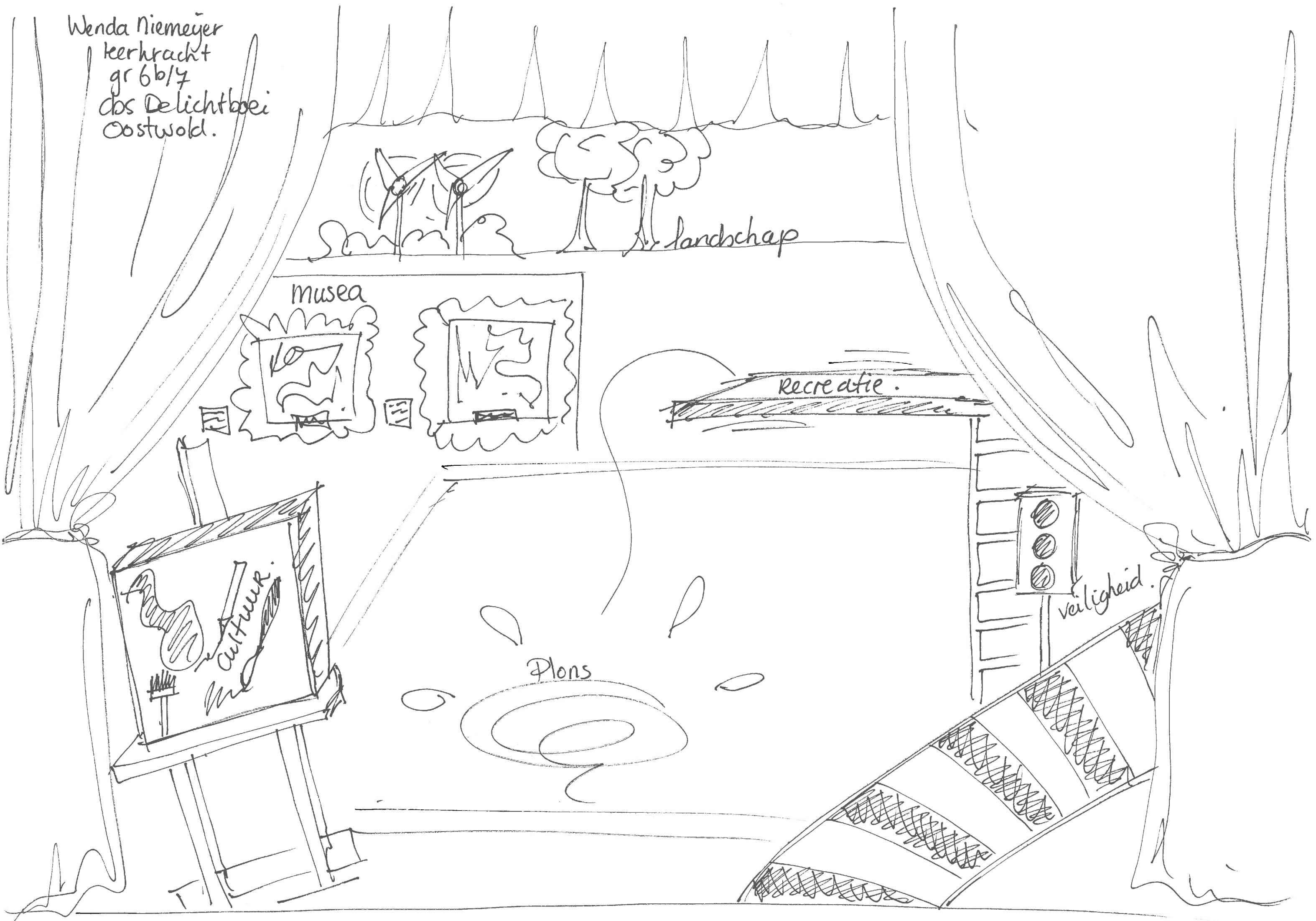

cl. S de lichtboei groep Iris

Deborah klas 6 C.b.S. de Lichtbae

Wenda Niemeijer
kerkracht
gr 6b/7
obs Delichtboei
Oostwold.

Reactienota zienswijzen

met betrekking tot de Omgevingsvisie Oldambt

1. Inleiding

Deze nota behandelt de ingekomen zienswijzen op het ontwerp Omgevingsvisie Oldambt. Het ontwerp van de Omgevingsvisie heeft vanaf 8 juni 2017 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Gedurende de termijn van ter inzage ligging is aan een ieder de mogelijkheid geboden een zienswijze te geven op het ontwerp van de Omgevingsvisie. Ook is tijdens informatieavonden de gelegenheid geboden om een reactie in te dienen via een reactieformulier.

De volgende reacties zijn ontvangen:

1. Provincie Groningen
2. Waterschap Hunze en Aa's
3. Landkreis Leer
4. Vereniging Dorpsbelangen Nieuw Scheemda – 't Waar
5. Vereniging Dorpsbelangen Finsterwolde
6. Stichting Landschap Oldambt
7. IVN Bellingwedde, werkgroep Oldambt
8. Fietzersbond Oldambt
9. Groninger Huis
10. VN Panel Oldambt
11. De heer T. van der Meulen
12. De heer L. Hilarides
13. De heer B. Gosselaar

2. Zienswijzen

Algemeen.

Er is één algemene opmerking. Specifiek 2 zienswijzen (die onder 1. van de Provincie en die onder 8. van de Fietzersbond) gaan specifiek in op keuzes bij het op te stellen Programma Mobiliteit. Dit geeft ons aanleiding om de volgende passage in de visie op te nemen.

Om mede sturing te geven vanuit het integrale karakter van deze visie worden de volgende belangrijke aspecten voor het programma meegegeven.

- (Stimulering) fietsgebruik en wandelen
- Ontsluiting Winschoten, verkeerscirculatie en bereikbaarheid kernwinkelgebied
- Onderzoek gebruik en toekomst wegen buitengebied in relatie tot de ontsluiting door de dorpen of erom heen
- Aandacht openbaar vervoer.

Per zienswijze.

De bezwaren worden hieronder geclusterd, puntsgewijs samengevat en voorzien van een reactie.

1. Provincie Groningen

Opmerking 1: De inspanning om de provincie vroegtijdig te betrekken wordt zeer gewaardeerd. Door nu al te werken aan de nieuwe Omgevingsvisie loopt u vooruit op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Reactie 1: Wij danken u voor deze positieve reactie.

Opmerking 2: Een evaluatie van de effecten van het bestaande beleid zou nader kunnen worden aangezet in de Omgevingsvisie. Gevraagd wordt om aan te geven voor welke opgaven de gemeente staat en eventueel aanleiding geeft tot het maken van beleid.

Reactie 2: Bij de start hebben we een inventarisatie gedaan van het bestaande beleid. De basis van de bestaande situatie is vastgelegd in Hoofdstuk 3. Hoofdstuk 5 is aangepast, aangegeven is op welke gebieden nieuw beleid gewenst is. Een evaluatie zal onderdeel zijn van het op te stellen beleid.

Opmerking 3: De hoofdlijnen in de Omgevingsvisie kunnen verder worden uitgewerkt in programma's en omgevingsplannen. Geadviseerd wordt om per beleidsonderwerp aan te geven of dit het geval zal zijn.

Reactie 3: De uitvoeringsparagraaf is aangepast. Naast de algemene uitwerking van een uitvoeringsparagraaf is aangegeven voor welke onderwerpen een specifiek programma wordt voorbereid.

Opmerking 4: Ten aanzien van het fietsverkeer richt de Omgevingsvisie zich vooral op recreatief verkeer. De provincie besteedt ook aandacht aan het vergroten van het aandeel van de fiets als vervoersoptie in het forensenverkeer. Voor het ontwikkelen van zogenoemde 'hubs' is het verder van belang om te weten hoe de verschillende modaliteiten in de gemeente Oldambt zich tot elkaar verhouden.

Reactie 4: In de Omgevingsvisie staan de hoofdlijnen over bereikbaarheid en verkeersveiligheid weergegeven. Dit wordt verder uitgewerkt in een Mobiliteitsprogramma. Dit is opgenomen in de uitvoeringsagenda.

We hebben aandacht voor zowel recreatief als niet-recreatief fietsverkeer. Daarover vindt overleg plaats met de provincie Groningen. Met name de schakels tussen de kernen (bijvoorbeeld tussen Finsterwolde en Oostwold) hebben onze aandacht. Vanwege de snelheidsverschillen tussen de verschillende verkeersdeelnemers op dezelfde rijbaan, staat de veiligheid van de kwetsbare verkeersdeelnemer voorop. De positie, en de invloed, van de elektrische fiets is eveneens een belangrijk aandachtspunt.

Met de provincie Groningen en het OV-bureau zijn constructieve gesprekken gaande over de ontwikkeling van de 'hubs' (overstapplaats van het ene vervoersmiddel naar het andere). Wij hebben vertrouwen in de uitkomst hiervan.

Ruimtelijke ontwikkelingen hebben gevolgen voor de mobiliteit. Wij geven hier sturing aan met grote aandacht voor landschappelijke en culturele waarden, leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid.

Opmerking 5: In de Omgevingsvisie kan aangegeven worden hoe wordt omgegaan met ruimtelijke consequenties van gemeentelijke keuzes op het gebied van leefbaarheid.

Reactie 5: Bij veranderingen van de fysieke leefomgeving is oog voor de leefbaarheid van de omgeving. Leefbaarheid is een van de aspecten die meespeelt in de afweging bij ruimtelijke ingrepen.

Opmerking 6: Voorgesteld wordt om in de Omgevingsvisie inzicht te geven in het programma voor wonen.

Reactie 6: We sturen vooral op de kwaliteit van wonen. In de Omgevingsvisie zijn hiervoor hoofdlijnen van het beleid aangegeven. Het concrete programma zoals neergelegd in onze huidige woonvisie is een uitwerking daarvan.

Opmerking 7: Naast de genoemde aspecten zijn ook het behoud, herstel en ontwikkeling van het cultureel erfgoed, voorzieningen voor sociale cohesie in de dorpen en een aantrekkelijk landschap ook van belang voor de leefbaarheid.

Reactie 7: Wij onderschrijven dit standpunt. In de Omgevingsvisie staat dat we de verblijfskwaliteit willen verhogen. De genoemde aspecten dragen bij aan zowel de verblijfskwaliteit als de woonkwaliteit en leefbaarheid.

Opmerking 8: Het standpunt dat snelle internetverbindingen belangrijk zijn voor de leefbaarheid op het platteland wordt onderschreven.

Reactie 8: Deze reactie nemen wij voor kennisgeving aan.

Opmerking 9: Het is aan te bevelen om eventuele ruimtelijke consequenties van de aardbevingen te benoemen en beleidsvoornemens gericht op deze consequenties te omschrijven.

Reactie 9: Deze aanbeveling nemen wij over. De winning van aardgas heeft negatieve effecten tot gevolg. Bodemdaling en aardbevingen zorgen voor veiligheidsrisico's, schade, nadeel en verlies aan economisch perspectief in onze gemeente. De kwaliteit van de leefomgeving verslechtert hierdoor. We willen dat de gevolgen van de aardgaswinning beperkt blijven. We willen ervoor zorgdragen dat schade in onze gemeente, ontstaan door de aardgaswinning, gelijkwaardig wordt behandeld. Inwoners moeten goed gefaciliteerd (technisch en sociaal) worden bij problemen die zij ondervinden door de gevolgen van de aardgaswinning door middel van het aanstellen van een vaste contactpersoon. De tekst in de Omgevingsvisie is aangepast.

Opmerking 10: De provincie wil graag op constructieve wijze met de gemeente Oldambt blijven samenwerken aan de energietransitie.

Reactie 10: Dit is wederzijds. We willen samen met de provincie werken aan het bereiken van de beleidsdoelstellingen.

Opmerking 11: De genoemde maatregelen voor de slibproblematiek voegen waarde toe aan het ecosysteem van het Waddengebied, met in het bijzonder het Eems-Dollard estuarium. De vroegtijdige betrokkenheid van het waterschap is bij het uitwerken van dergelijke maatregelen van belang.

Reactie 11: We onderkennen het belang van vroegtijdige betrokkenheid van het waterschap.

Opmerking 12: In de Omgevingsvisie is uitgebreid aandacht voor Natuur en Landschap hetgeen goed aansluit bij het beleid van de provincie. Er worden een aantal suggesties gedaan voor dit onderwerp. Akker-natuur kan een identiteitsbepalende factor voor de gemeente zijn. De Groen-Blauwe dooradering kan bij de kernkwaliteiten benoemd worden, natuurvriendelijk beheer kan hier actief aan bijdragen. Er zou aandacht besteed kunnen worden aan de Groene Linten en Slingertuinen en de belevingswaarde daarvan. De stand van de fauna maakt een belangrijk onderdeel uit van de kwaliteit van Natuur en Landschap.

Reactie 12: We waarderen de door u ingebracht suggesties. Een aantal aspecten die genoemd worden maken onderdeel uit van het project 'Een eindeloze horizon, herstel van Oldambtster weidsheid'. In de uitwerking naar verschillende programma's wordt ook rekening gehouden met deze aspecten. Aan de bestaande kwaliteiten, onder andere de groene linten is aandacht besteed in Hoofdstuk 3.

Opmerking 13: Slimme integrale keuzes die afgestemd zijn met buurgemeenten kunnen bijdragen aan het optimaal functioneren van de thema's wonen, bedrijventerreinen, detailhandel en mogelijke andere voorzieningen. In de visie wordt verwezen naar de regionale afstemming op het gebied van nieuwe bedrijventerreinen, maar niet op andere thema's.

Reactie 13: We onderschrijven dit belang. Op de genoemde thema's vindt afstemming plaats met de regio. Ook voor de woningbehoefte en detailhandel is dit in de visie benoemd. De tekst is niet aangepast.

Opmerking 14: Niet alle veiligheidsaspecten worden in de visie benoemd. Ook geeft de Omgevingsvisie niet aan welke bedrijventerreinen de voorkeur genieten als vestigingslocaties voor bedrijven met gevaarlijke stoffen.

Reactie 14: Het bovenregionale karakter van de bedrijventerreinen in Winschoten wordt in de Omgevingsvisie genoemd. De tekst is hierop aangepast. Het belang van de verschillende veiligheidsaspecten is benoemd. In de diverse programma's kan dit verder uitgewerkt worden.

Opmerking 15: Er wordt een nadere toelichting gevraagd welk doel beoogd wordt met de op de kaart aangegeven flexibele bouwblokken.

Reactie 15: Deze nadere toelichting wordt in de visie opgenomen. Flexibele bouwblokken hebben als doel om meer mogelijkheden te geven voor een indeling van het bouwblok, waarbij een maximale oppervlakte aan bebouwing nog steeds geborgd is.

2. Waterschap Hunze en Aa's

Opmerking 1: Het waterschap is bij twee bijeenkomsten geweest over de Omgevingsvisie. Er zou nog een separaat overleg volgen over specifieke waterthema's. Dit overleg heeft nog niet plaatsgevonden.

Reactie 1: Inmiddels heeft dit gesprek plaatsgevonden.

Opmerking 2: In de Omgevingsvisie is een verwijzing naar het waterplan opgenomen en is klimaatadaptatie benoemd als ontwikkelpunt. Dit kunnen wij onderschrijven. Wij missen de gemeentelijke zorgtaak voor grondwater.

Reactie 2: De zorgplicht voor grondwater is alsnog opgenomen.

Opmerking 3: In de Omgevingsvisie is een onderzoek benoemd naar een spoelkanaal. Deze ontwikkeling is het waterschap onbekend.

Reactie 3: Een spoelkanaal zou één van de mogelijke maatregelen kunnen zijn ten aanzien van de slibproblematiek in het Eems-Dollard estuarium. Het betreft nog geen uitgewerkt plan, slechts een onderzoek is benoemd. Bij de eventuele uitwerking zal het waterschap vroegtijdig betrokken worden.

Opmerking 4: De term 'groene Dollarddijk' is verouderd. Wij missen een doorkijk naar de toekomstige versterking van dijktraject.

Reactie 4: De term is aangepast naar Brede Groene Dijk. Pilotprojecten worden niet altijd specifiek benoemd in de Omgevingsvisie, het doel dat we willen bereiken staat centraal. Successen van pilotprojecten kunnen breder worden toegepast, dit is in de tekst opgenomen.

Opmerking 5: De samenhang tussen landbouw en waterbeheer vindt veelal in de bodem plaats. Alhoewel er in de gemeente nu veel hoogwaardige landbouw plaatsvindt, zijn er in de nabije toekomst ook bedreigingen. Veenoxidatie is er daar één van. Dit onderwerp missen wij in uw visie.

Reactie 5: De tekst is naar aanleiding van deze reactie aangepast.

3. Landkreis Leer

Opmerking 1: De brede participatie die in dit proces wordt ingenomen wordt op prijs gesteld. In het bijzonder de participatie van basisscholen die hun visie in tekeningen hebben weergegeven.

Reactie 1: Wij danken u voor deze positieve reactie.

Opmerking 2: Op 16 april 2017 heeft een overleg plaatsgevonden over de ontwikkeling van de Omgevingsvisie. In de tussentijd zijn geen nieuwe aspecten ontstaan die voor de Omgevingsvisie van de gemeente Oldambt relevant zijn.

Reactie 2: Deze reactie nemen wij voor kennisgeving aan.

4. Vereniging Dorpsbelangen Nieuw Scheemda – 't Waar

Opmerking 1: De voortvarendheid waarmee de gemeente het concept Omgevingsvisie heeft opgesteld is op zich prijzenswaardig. Echter: de invoering van de Omgevingswet is medio 2019 voorzien. Het is niet duidelijk wat de beweegredenen van de gemeente Oldambt zijn om met de behandeling van het concept Omgevingsvisie zo'n haast te maken. De haalbaarheid van de planning voor deze invoering staat ter discussie. Zo pleit bijvoorbeeld de Raad voor de Leefomgeving voor uitstel als reële optie.

Reactie 1: Inmiddels is bekend dat de invoering van de Omgevingswet wordt uitgesteld. Het uitstel heeft vooralsnog geen gevolgen voor de uiteindelijke einddatum van de transitie. De planning van de Omgevingsvisie staat los van de invoering van de Omgevingswet. De mogelijkheid is er om nu al te experimenteren. De invoeringsdatum van de Omgevingswet is nog zodanig ver weg dat deze geen rol speelt in het proces.

Wij willen goed voorbereid zijn op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Het biedt ons de mogelijkheid om nu al een integraal beleidskader op te stellen die aansluit bij de cultuur van de Omgevingswet, te weten 'Ja, mits' in plaats van 'Nee, tenzij'. Daarnaast vergt de invoering van de Omgevingswet ook organisatorisch de nodige voorbereiding waar wij tijdig op willen inspelen.

Opmerking 2: Tegelijkertijd met de conceptvisie is een uitwerking daarvan (het conceptprogramma inpassing windmolens en zonneparken) voorgelegd. Beter zou zijn, vinden wij, dat eerst het fundament in de vorm van een visie wordt vastgesteld, voordat uitwerking plaatsvindt.

Reactie 2: Het betreft hier een actueel vraagstuk waar door de markt op korte termijn een antwoord op gewenst is. We hebben er daarom voor gekozen beide processen parallel te laten lopen. We onderschrijven het door u genoemde belang van een stevig fundament. Er heeft tijdens het proces telkens afstemming plaats gevonden tussen beide documenten.

Opmerking 3: In de aanloop tot dit concept Omgevingsvisie is het maatschappelijk veld, en de burger, in de gelegenheid geweest mee te denken bij de invulling en vormgeving. Dat is wat ons betreft een prima insteek. Wat echter ontbreekt is wat er met de opbrengst uit de bijeenkomsten e.d. is gedaan.

Reactie 3: De opbrengst van de verschillende bijeenkomsten is vastgelegd in verslagen die als bijlage van de Omgevingsvisie zijn gevoegd. Gedragen ideeën en invalshoeken zijn in de Omgevingsvisie opgenomen. Op sommige plaatsen in de visie hebben we dit weergegeven door citaten uit de verschillende bijeenkomsten op te nemen.

Opmerking 4: Een analyse van de ontwikkelingen en de eigen positie ontbreken. De veranderende verhouding tussen burger en lokale overheid ontbreekt. Connecties met andere beleidsterreinen (het sociale domein bijvoorbeeld), met andere van belang zijnde factoren (technologie bijvoorbeeld) en met andere bestuurlijke lagen (rijk, provincie, waterschap en buurgemeenten) ontbreken. Er ontbreekt voor welke opgaven de gemeente zich geplaatst ziet en welke keuzes onze gemeente wil maken. Verschillende ontwikkelingen worden wel aangestipt, maar niet besproken vanuit wat zij gaan betekenen voor de fysieke leefomgeving. Het concept springt meteen naar oplossingen. De integrale visie van wat voor gemeente Oldambt wil zijn, komt daardoor niet echt uit de verf. Dit vinden wij een belangrijk en fundamenteel gemis aan de concept-visie.

Reactie 4: De uitvoeringsparagraaf is aangepast. Naast de algemene uitwerking van een uitvoeringsparagraaf is aangegeven voor welke onderwerpen een specifiek programma wordt voorbereid. Met de visie wordt deels aangesloten bij lopende zaken. Een aantal van de door de indiener van de zienswijze genoemde aspecten komt naar voren in Omgevingsvisie. De veranderende verhouding tussen burger en lokale overheid komt bijvoorbeeld nadrukkelijk aan bod in paragraaf 2.1.

Opmerking 5: De kernwaarden uit de visie worden niet in context gezet, er is niet aangegeven wat zij dan betekenen voor de te maken keuze m.b.t. fysieke leefomgeving (bijvoorbeeld krimp, leegstaande huizen, verpaupering, excessenregeling?) en hoe de gemeente daarin wil opereren met ondersteunen, of zelf realiseren. De vraag wat voor gemeente Oldambt wil zijn en kansen en bedreigingen daarbij wordt wat ons betreft dan ook niet echt beantwoord.

Reactie 5: Deze aspecten staat benoemd in de visie. De uitwerking over hoe daar te komen is iets wat we de komende jaren gaan oppakken. Dit willen we samen met onze partners, onder andere de dorpen en wijken, gaan doen.

Opmerking 6: Het perspectief van de burger in zijn leefomgeving is totaal onderbelicht. Dat element van de omgevingsvisie (de vertaling naar de gevolgen voor het individu) komt niet voldoende (eigenlijk helemaal niet) aan bod. Ook dat is vinden wij, een belangrijk en fundamenteel gemis.

Reactie 6: In de visie staat beschreven wat de gemeente wil bereiken. Het zijn gezamenlijke doelen in samenhang met onder andere de dorpsvisies. Het leidt tot een kapstok waarbij in zijn algemeenheid geldt dat de burger zich prettig moet kunnen voelen. De Omgevingsvisie gaat niet in op individuele belangen en gevolgen. Wel is aandacht voor de benadering van individuele initiatiefnemers en belanghebbenden.

Opmerking 7: Een visie is niet iets dat je snel wijzigt, het is een lange termijn perspectief, een stip aan de horizon. Per definitie past daar geen flexibiliteit bij. Flexibiliteit wordt nadrukkelijk wel benoemd in het concept van de visie. Verder is het dan op zijn minst nodig dat bij een aanpassing van de visie dezelfde weg als bij de totstandkoming bewandeld wordt, en alle belanghebbenden geconsulteerd worden op vergelijkbare wijze als nu is gebeurd.

Reactie 7: De visie blijft het toetsingskader, de stip op de horizon. Daarbinnen moet ruimte zijn voor verdere politiek bestuurlijke en publieke discussie. Nieuwe ontwikkelingen kunnen er voor zorgen dat de visie wordt aangepast en uitgewerkt in programma's. Wij onderschrijven het door u genoemde belang van participatie in dit proces.

Opmerking 8: Wat volgens ons ook ontbreekt, zijn de werkwijze die en het bijbehorend toetsingskader dat de gemeente hanteert bij de afweging van de verschillende belangen.

Reactie 8: De werkwijze staat uitvoerig beschreven in hoofdstuk 2. Een bijbehorend toetsingskader is in de Omgevingsvisie nog niet te geven omdat dit niet voor ieder initiatief hetzelfde is. Welke factoren meewegen, kan bijvoorbeeld afhangen van de locatie voor het initiatief. De uitwerking van een toetsingskader zal plaatsvinden in de verschillende programma's en Omgevingsplannen.

Opmerking 9: Een punt van een iets andere orde is dat wij vinden dat de beschrijving van de kernkwaliteiten van de verschillende dorpen/steden zoals die nu gebruikt is niet in de omgevingsvisie passen. De vertaling met de nieuwe context van de Omgevingswet is achterwege gebleven. De tekst in de omgevingsvisie over Nieuw Scheemda – 't Waar dekt niet de lading.

Reactie 9: Het is uitdrukkelijk onze bedoeling om de dorpsbelangenverenigingen veel invloed te geven op deze beschrijving. We hebben de vereniging de gelegenheid gegeven om een tekst of elementen aan te leveren. Deze tekst is inmiddels ontvangen en verwerkt.

5. Vereniging Dorpsbelangen Finsterwolde

Opmerking 1: Ten aanzien van de voorzieningen: het dorpshuis (Party Centrum Finnewold) in Finsterwolde is in particulier bezit en komt voor geen enkele subsidieregeling in aanmerking. Het dorpshuis is voor de inwoners van Finsterwolde van onschatbare waarde. Hiervoor zou een oplossing moeten worden gezocht.

Reactie 1: De Omgevingsvisie gaat op voorzieningenniveau niet in op individuele gevallen. In de dorpsvisie zou het belang en de urgentie van deze voorziening aangegeven kunnen worden. Vervolgens kan dit uitgewerkt worden naar een maatregel voor behoud van de voorziening, hiervoor zijn verschillende oplossingen denkbaar.

Opmerking 2: Tekstuele wijziging blz. 12 en 13: Levendigheid in het dorp is door het bloeiende verenigingsleven volop aanwezig. Toelichting: Een rijk verenigingsleven is niet noodzakelijk een criterium voor het toetsen van de leefbaarheid.

Reactie 2: De suggestie is overgenomen.

Opmerking 3: Voorstel tekstuele verandering blz. 25: De leefbaarheid in sommige dorpen wordt steeds minder bepaald door de lokale beschikbaarheid van voorzieningen en steeds meer door de kwaliteit van de woonomgeving en door de aanwezigheid van sociaal en menselijk kapitaal. Dit kan betekenen dat op bepaalde plekken voorzieningen zouden kunnen verdwijnen, voorzieningen moeten wel bereikbaar blijven. Dit is een opgave die we samen met dorpen willen oppakken. Toelichting: Deze tekst doet meer recht aan een maatwerkaanpak per dorp.

Reactie 3: Wij onderschrijven een maatwerk per dorp. Dit geldt voor alle dorpen en daarom hebben wij deze suggestie niet overgenomen.

Opmerking 4: Voorstel tekstuele verandering blz. 26: Leefbaarheid in de dorpen is een kwestie van maatwerkaanpak voor en door de mensen die er wonen. De inwoners zorgen voor activiteiten die leiden tot gemeenschapszin, dit zorgt ervoor dat het een aantrekkelijke plaats blijft om te wonen, werken en recreëren. Toelichting: In de Omgevingsvisie staat benoemd welke dorpen centrumdorp, basisdorp of woondorp zijn. Dorpen willen niet op voorhand terugvallen van een status als centrumdorp naar basisdorp of lager, of als basisdorp naar de status van woondorp. Daarom moeten dorpen ook kunnen insteken op het behoud van de voorzieningen. Ook in woondorpen moet er voldoende ruimte zijn voor leefbaarheidsprojecten, ook voor het wonen. Met de huidige tekst wordt op voorhand te veel ingestoken op de mogelijkheid van het wegvallen van voorzieningen, waardoor de leefbaarheid van een dorp wel degelijk onder druk kan komen te staan.

Reactie 4: In de dorpsvisies kan van dit aspect een vertaalslag per dorp worden gemaakt. Wij onderschrijven dat voorzieningen een bijdrage kunnen leveren aan de waardering van het dorp, maar leefbaarheid wordt ook, en steeds meer, bepaald door andere factoren. De bijdrage van goede en bereikbare voorzieningen wordt in de visie onderkend en op meerdere plekken benoemd. Daarom nemen wij deze suggestie niet over.

Opmerking 5: Aanvulling blz. 35: Nieuwbouwplannen in Blauwestad mogen niet ten koste gaan van nieuwbouwruiimte voor de dorpen. Toelichting: Dorpen willen graag dat de nieuwbouwruiimte (contingenten) voor de dorpen grotendeels behouden blijft voor de dorpen na wegbestemming of sloop, zodat kleinschalige van onderop gedragen leefbaarheidsplannen ten aanzien van het bouwen en wonen mogelijk zijn en blijven.

Reactie 5: (Vervangende) nieuwbouw in de dorpen is nog steeds mogelijk, dit is ook uitgewerkt in de Woonvisie. We nemen de suggestie daarom over.

Opmerking 6: Dorpsbelangen Finsterwolde heeft de inwoners van Finsterwolde gehoord en zal binnenkort komen met een zienswijze op de plannen ten aanzien van het zonnepanelenpark in Finsterwolde. Verder wordt een reactie ingediend over het concept programma.

Reactie 6: Beide elementen gaan niet over de Omgevingsvisie. Voor zover het een reactie op het concept programma betreft zullen wij deze reactie in dat proces behandelen.

6. Stichting Landschap Oldambt

Opmerking 1: De stichting kan zich in grote lijnen vinden in de beschrijving van de kernkwaliteiten van het Oldambt en de uitgesproken ambities om deze te beschermen en waar nodig te versterken. De stichting is zeer ingenomen met de recente aanpassing van de kernboodschap waarbij de nadruk niet meer ligt op 'jongste watergemeente' maar waarbij ingezet wordt op de 'moderne graanrepubliek'. De stichting blijft het proces volgen en zal waar nodig/wenselijk 'input' leveren.

Reactie 1: Wij danken u voor deze positieve reactie. De ambitie 'jongste watergemeente' is vervangen door 'water- en natuurgemeente'. Daarnaast gelden de ambities 'eigentijdse graanrepubliek' en 'ruimte voor pionieren'. Uw aanbod om input te leveren wordt op prijs gesteld.

7. IVN Bellingwedde, werkgroep Oldambt

Opmerking 1: Wij zijn verheugd over het feit, dat de natuur in deze omgevingsvisie de nodige aandacht krijgt. Het feit, dat de gemeente zelfs de ambitie water- en natuurgemeente meekrijgt vinden wij zeer positief en kansrijk. Deze zienswijze staat dan ook in het kader van deze positieve reactie. Dank en complimenten voor de manier waarop u en uw team bij het ontwikkelen van de omgevingsvisie gestalte hebben gegeven aan de participatie van burgers en stakeholders.

Reactie 1: Wij danken u voor deze positieve reactie.

Opmerking 2: Wij willen voorstellen om het voornemen een natuurinclusief beleid te gaan voeren in de visie vergezeld te laten gaan met een wat concretere stip op de horizon: het streven naar meer en

vitaal stadsgroen in de vorm van een stedelijke ecologische structuur. Argumenten en mogelijkheden hebben wij neergelegd in een position paper, dat wij als bijlage bij dit bericht voegen.

Reactie 2: Als toelichting op de zienswijze heeft ook een gesprek plaatsgevonden met IVN. We hebben gemerkt dat IVN de groene structuurzone in de visie onderschrijft. Wij onderschrijven het door IVN genoemde belang van soortendiversiteit en natuurinclusief stadsgroen. Naast de regionale structuurzones streven we naar meer en vitaal stadsgroen. De tekst in de Omgevingsvisie is aangepast.

Opmerking 3: De tekst over de landschappelijke gelaagdheid van het gebied, met een onderverdeling in vier 'ontginningen', komt niet geheel overeen met wat wij als IVN in de loop der tijd aan kennis en inzicht over het landschap hebben verzameld. Ter vergelijking is een overzicht bijgevoegd met wat er volgens ons in de loop der eeuwen met het landschap is gebeurd.

Reactie 3: Het overzicht van de vier 'ontginningen' is uitgebreid en met goede kaartbeelden ondersteund. Beide beschrijvingen komen overeen, met een iets andere indeling. Om verwarring met dubbele begrippen te voorkomen hebben we bij de beschrijving gekozen voor het begrip ontginningen en niet voor het synoniem transformaties. Het woord transformatie willen wij liever reserveren voor grootschalige energieprojecten die het landschapsbeeld zouden kunnen veranderen/transformeren. Uw transformatie 1 komt overeen met onze beschrijving van de 1e ontginning (ontginning van het veen).

Uw transformatie 2 en 3 hebben wij samengenomen in onze beschrijving van de 2e ontginning (inbraak Dollard en het weer inpolderen daarvan met dijken en polders).

Uw beschrijving van transformatie 4 komt overeen met onze beschrijving van de 3e ontginning (van veeteelt naar akkerbouw; de Graanrepubliek).

Uw beschrijving van transformatie 5 komt overeen met onze beschrijving van de 4e ontginning (mechanisatie, herinrichting/ruilverkaveling).

Uw beschrijving van "tendensen" komt overeen met onze beschrijving van de 5e ontginning. Alleen de natte natuurontwikkeling scharen wij onder de zogenaamde 5e ontginning met de thema's water en energie vanwege de relatie met het klimaatbeleid.

8. Fietzersbond Oldambt

Opmerking 1: Indiener van de zienswijze geeft aan dat de veiligheidsbeleving op de fiets in Oldambt op veel doorgaande plattelandswegen ver onder de maat is. Een adequate uitwerking van de categoriseringsopgave binnen en buiten de bebouwde kommen is de afgelopen jaren niet of nauwelijks uitgewerkt in concrete plannen.

Reactie 1: In de Omgevingsvisie staan de hoofdlijnen over bereikbaarheid en verkeersveiligheid weergegeven. Dit wordt verder uitgewerkt in een Mobiliteitsprogramma. Dit is opgenomen in de uitvoeringsagenda.

De provincie Groningen heeft recent haar Fietsstrategie vastgesteld. Hierin is veel aandacht voor ontbrekende schakels tussen kernen. Concreet wordt hiermee bedoeld dat wegen met een maximum snelheid van 60 of 80 km/uur nu niet altijd voorzien zijn van vrijliggende fietsvoorzieningen. De gemeente Oldambt is in gesprek met de provincie om deze ontbrekende schakels volwaardig op te nemen in het netwerk voor langzaam verkeer. De gemeente is van mening dat grote snelheidsverschillen tussen verkeersdeelnemers vermeden moeten worden. Daartoe zijn vrijliggende fietspaden een goed middel.

Opmerking 2: Indiener van de zienswijze geeft aan dat ze graag overal autoluwe fietsroutes in 30-km gebieden zouden zien. Met een vergrijzende bevolking is een herverdeling van ruimte tussen snelverkeer en langzaam verkeer urgenter dan ooit. Voor wegen langs lintbebouwing ligt hier een grote uitdaging bij het opstellen van de dorpsvisies.

Reactie 2: De gemeente Oldambt heeft de laatste jaren veel woonwijken aangewezen als 30-km zone. Met de aanleg van verkeersvoorzieningen die passen bij een dergelijke inrichting is veel geld gemoeid. Omdat helaas minder dan voorheen op provinciale subsidie gerekend kan worden, is de gemeente Oldambt genoodzaakt dergelijke aanpassingen uit eigen middelen te financieren. Groot onderhoud aan wegen wordt hierbij aangegrepen om de wegen conform Duurzaam Veilig, CROW-

richtlijnen en dergelijke vorm te geven. Hierbij moet echter niet alleen met de fietser, maar met alle weggebruikers rekening gehouden te worden. Gezien de schaalgrootte van Winschoten (korte afstanden) is de fiets hier een goed vervoermiddel voor.

Opmerking 3: Indiener van de zienswijze stelt voor een zoekopgave te formuleren om een aantal bestaande plattelandswegen langs landbouwkavels hernieuwd in te delen en uitsluitend te bestemmen voor landbouw- en fietsverkeer.

Reactie 3: Plattelandswegen kenmerken zich door lange rechte wegen, een beperkte breedte, een lage intensiteit en gebruik door (grote) landbouwvoertuigen. Omdat veel plattelandswegen niet beschikken over een vrijliggende fietsinfrastructuur, is de fietser gedwongen om op de rijbaan te fietsen. De gemeente is van mening dat verbetering nodig is. De gemeente gaat een Mobiliteitsprogramma uitwerken waarbij de gemeente graag in gesprek gaat met organisaties zoals de Fietzersbond en LTO om dit nader vorm te geven.

Opmerking 4: Indiener van de zienswijze stelt voor om mobiliteit als strategie te agenderen omdat het veel vraagstukken van leefbaarheid verbindt. Een integrale mobiliteitsaanpak, zoals in Groningenstad, toont aan dat een goede mix van OV-bereikbaarheid, fietsbeleid en reguleren van autoparkeren de aantrekkelijkheid van een koopstad duurzaam kan vergroten.

Reactie 4: Met belangstelling heeft de gemeente Oldambt uw visie op dit onderwerp gelezen. De gemeente ziet er naar uit om hier met betrokken partijen invulling aan te geven. Samenwerking en draagvlak zijn hierin belangrijke aspecten.

Opmerking 5: Toeristen keren alleen terug in een gebied als het er prettig verblijven is. De indiener van de zienswijze geeft een aantal concrete verbeterpunten.

Reactie 5: Met de provincie Groningen en Prorail zijn gesprekken gaande over de onbewaakte overweg in Scheemda. Door ons is reeds kenbaar gemaakt dat hierbij rekening gehouden moet worden met de fietsknooppuntroute die de overweg kruist. Uw opmerkingen over de Blauwe Loper nemen wij ter harte en zullen worden voorgelegd aan het projectteam.

Opmerking 6: Een aantal onderwerpen kunnen een plaats krijgen in het Verkeer- en vervoersprogramma, wellicht kan dit een Mobiliteitsprogramma worden.

Reactie 6: De suggestie voor een Mobiliteitsprogramma onderschrijven wij. We hebben dit opgenomen in de uitvoeringsparagraaf.

9. Groninger Huis (reactieformulier bijeenkomst Omgevingsvisie 5 juli 2017)

Opmerking 1: Mooie en duidelijke presentatie

Reactie 1: Wij danken u voor deze positieve reactie.

Opmerking 2: Aanbeveling: onderzoeken hoe 'water' te gebruiken is richting duurzaamheid. Wellicht is er een slag te maken om duurzaamheid te koppelen aan het tegengaan van krimp.

Reactie 2: Dit innovatieve idee past goed in de ambitie 'ruimte voor pionieren'. We verwerken dit als idee in de tekst en hopen daarmee initiatiefnemers uit te nodigen om hier een bijdrage aan te leveren.

10. VN Panel Oldambt (reactieformulier bijeenkomst Omgevingsvisie 5 juli 2017)

Opmerking 1: Een helder betoog. De grote lijnen zijn nu duidelijk. Nu de verdere invulling nog, een hele klus.

Reactie 1: Deze reactie nemen wij voor kennisgeving aan.

Opmerking 2: De landkaarten vind ik leuk, maar niet zo heel duidelijk.

Reactie 2: De legenda geeft aan wat er met de verschillende kleuren en symbolen op de kaart bedoeld wordt. In de paragraaf zelf worden deze elementen verder toegelicht.

11. De heer T. van der Meulen

Opmerking 1: Aan het vliegveld in Oostwold wordt nauwelijks aandacht besteed (alleen de vliegshow wordt genoemd).

Reactie 1: Omdat het vliegveld toch een bijzondere en gewaardeerde voorziening is, is er alsnog een passage over opgenomen met inachtneming van een maatwerkbenadering voor uitbreiding (zie reactie 2)

Opmerking 2: Een gedeelte van het aanliggende terrein zal moeten kunnen worden ontwikkeld, deze mogelijke uitbreiding moet zijn opgenomen in de Omgevingsvisie.

Reactie 2: Uitbreiding van bestaande bedrijven past in de ambitie van de Omgevingsvisie. Tegelijkertijd is behoud van de kernkwaliteiten een uitgangspunt. Bij de groei van bedrijven betekent dit dat er maatwerk plaats moet vinden. De Omgevingsvisie regelt geen uitbreidingsruimte voor individuele bedrijven maar geeft aan binnen welke kaders dit mogelijk is. De concrete uitwerking kan naar aanleiding van een bedrijfsplan opgenomen worden in een Bestemmingsplan of Omgevingsplan.

12. De heer L. Hilarides

Opmerking 1: Indiene van de zienswijze levert veel concrete ideeën aan voor beleidskeuzes.

Reactie 1: Dit detailniveau past niet bij het abstractieniveau van de Omgevingsvisie.

13. De heer B. Gosselaar (reactieformulier bijeenkomst Omgevingsvisie 5 juli 2017)

Opmerking 1: Goed dat over een visie wordt nagedacht. De visie lijkt erg behoudend en voor relatief korte termijn.

Reactie 1: Met de visie wordt deels aangesloten bij lopende zaken, de visie op zonneparken en kleine windmolens is nieuw. Wel is er sprake van enige verschuiving op accenten, bijvoorbeeld de intensivering van de aanpak van het beschikbaar maken van snel internet. Daarnaast worden bepaalde thema's nog verder uitgewerkt, bijvoorbeeld natuur en mobiliteit.

Opmerking 2: Er is expliciet opgenomen dat er geen grootschalige windparken/windmolens mogen komen. Uit de kindertekeningen blijkt dat zij het geen probleem vinden. Zonneparken nemen meer ruimte in.

Reactie 2: Grootschalige windmolenparken zijn uitgesloten vanwege de bescherming van het grootschalige open landschap. Deze kernwaarde is opgenomen in de Omgevingsvisie en willen we beschermen. Mogelijkheden voor zonneparken en kleine windmolens zijn daarom uitgewerkt in een specifiek programma.

Opmerking 3: Middels rondwegen wordt het voor vrachtverkeer makkelijker een kortere route te nemen. Er wordt nog meer verkeer naar de lokale wegen getrokken. Zorg ervoor dat vrachtverkeer via de A7 blijft rijden.

Reactie 3: Bij de planvorming en realisatie moet er rekening mee worden gehouden dat dit gericht is op het lokale verkeer. Het doorgaande verkeer zal gebruik blijven maken van de hoofdinfrastructuur omdat het niet aantrekkelijk is om via de rondweg te gaan.

Opmerking 4: De Omgevingsvisie is vrij conservatief qua bereikbaarheid Winschoten. De Blauwe roos kan er beter uit. Maak daar en aan andere zijden een transferium. Minder auto's in Winschoten, maar goede alternatieven voor vervoer.

Reactie 4: In de Omgevingsvisie staan de hoofdlijnen over bereikbaarheid en verkeersveiligheid weergegeven. Dit wordt verder uitgewerkt in een Mobiliteitsprogramma. Dit is opgenomen in de

uitvoeringsagenda. De bereikbaarheid van de binnenstad van Winschoten heeft hierbij bijzondere aandacht vanwege de regionale functie van aanwezige voorzieningen in het centrum. Gezien de schaalgrootte van Winschoten verdienen ook de fietser en de voetganger ruime aandacht. De verkeersafwikkeling van de Blauwe Roos wordt momenteel nader onderzocht. Hiertoe werken de provincie Groningen, Rijkswaterstaat en de gemeente Oldambt nauw samen.

Opmerking 5: Glasvezel is niet een tovermiddel, wellicht zijn er betere oplossingen in de toekomst.

Reactie 5: Snel internet kan inderdaad in verschillende vormen verkregen worden. Daarom wordt in de visie gesproken over snel internet/breedband.

Opmerking 6: Landbouw heeft weinig aandacht in de Omgevingsvisie.

Reactie 6: Landbouw komt uitdrukkelijk aan bod bij de kernkwaliteiten en in paragraaf 4.3.

3. Conclusie

De zienswijzen geven aanleiding tot wijzigingen in de Omgevingsvisie, bij de betreffende reactie is aangegeven of de tekst is aangepast.